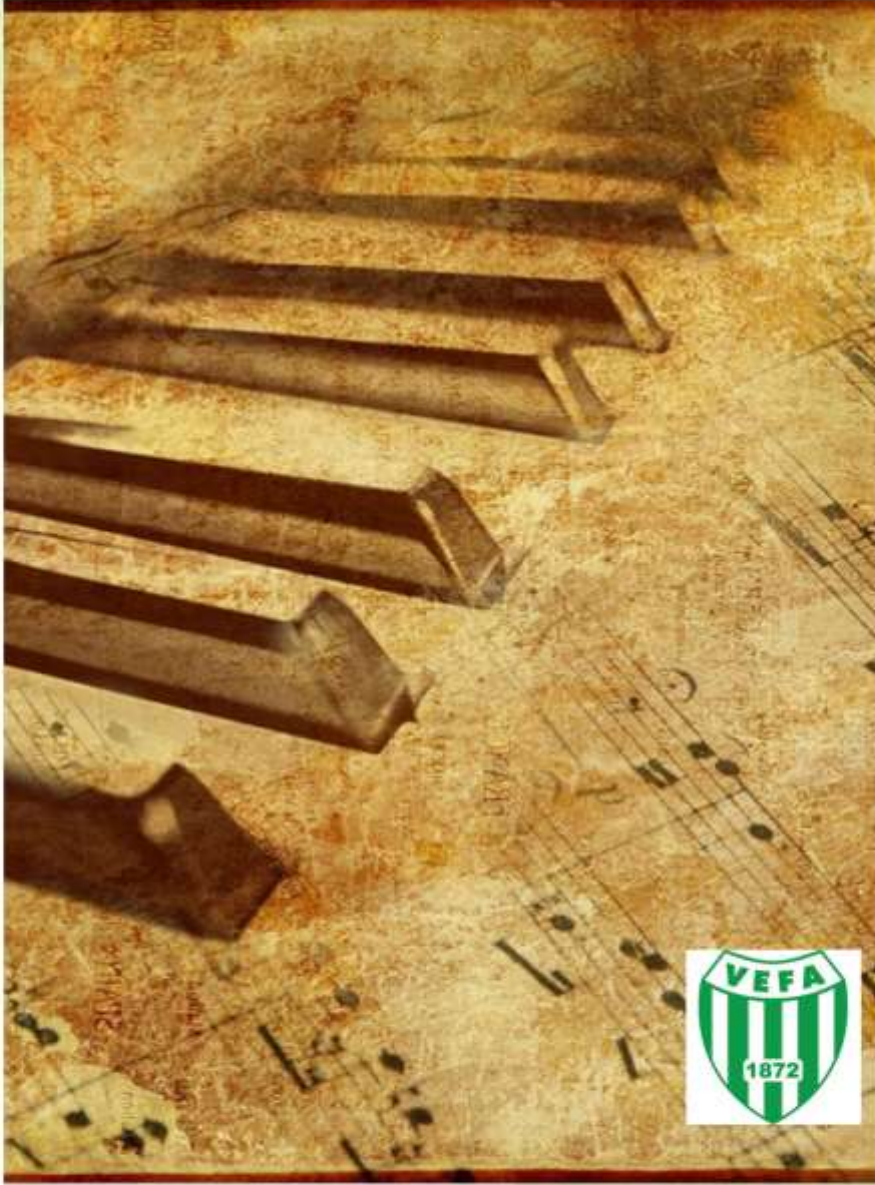

VEFA LİSESİ KÜLTÜR YAYINLARI

VEFA LİSESİ'NİN MÜZİKLİ TARİHİ

VEFA LİSESİ'NİN MÜZİKLİ TARİHİ

2021

EDİTÖR: OĞUZ KAYGALAK

VEFA LİSESİ'NİN MÜZİKLİ TARİHİ

Yedi notadan milyarlarca şarkı üretebilen insanlığa hayranlığımızı belirterek başlayalım Vefa Lisesi'nin Müzikli tarihi kitabımıza.

Ülkemizin en önde gelen eğitim kurumlarından Vefa Lisesi'ne müzikal değerlerimiz açısından baktığımız bu kitap ile arşivlik bir eser ortaya koymanın sevinci içindeyiz.

Kitabımızı oluştururken kriterlerimiz, hayatının bir anında Vefa Lisesi mensubu olmak ve müziğe yapılan katkılardır. Çeşitli tematik başlıklar altında müziğin varoluşunun ve hep olacağının hikâyesini okurken umarım keyif alırsınız. Görevi başında hayatını kaybeden Müzik öğretmenimiz Muammer Karabulut ve Vefa Marşı'nı besteleyen Şahap Öktem nezdinde Vefa Lisesi'nde görev yapan tüm müzik öğretmenlerimizi saygıyla anıyoruz.

Kitabımızın oluşumunda okul arşivimizden, internet üzerindeki müzik tarihi sitelerinden, biyografi sitelerinden, ünlü müzik yazarlarının kitapları ve röportajlarından yararlandık. Özellikle Murat Meriç, Naim Dilmener, Güven Erkin Erkal, Ali Kocatepe, Atilla Dorsay'a sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Müzikal yolculuğumuz başlasın.

Oğuz KAYGALAK

Editör

Vefa Lisesi Psikolojik Danışmanı

VEFA LİSESİ'NİN MÜZİKLİ TARİHİ İÇİNDEKİLER

1

MÜZİK SADECE MÜZİK

2

EDEBİYATTAN MÜZİĞE

3

SİNEMA TİYATRO VE MÜZİK

4

LİSE MÜZİK GÜNLÜĞÜ

5

MÜZİK EĞİTİMCİLİĞİ

6

**YOLU VEFA'DAN GEÇEN
ŞARKILAR**

GURURUMUZ, HEYECANIMIZ VE VEFAMIZ BU MARŞIN İÇİNDE YAŞIYOR

VEFA LİSESİ MARŞI

Vefa Marşı, 1953 yılında okulun edebiyat öğretmeni merhume Behice Kaplan tarafından yazılmış, okulun müzik öğretmeni merhum Şahap Öktem tarafından bestelenmiştir.

Biz Vefa Lisesi öğrencileri
Bilgi ordusunun gönüllü eri
Kalbi sevgi dolu, fikri ileri
Aydınlatacağız yurtta her yeri
Senin için ilim, irfan, şeref, şan
Senin için her şey, ey güzel vatan
Kalbimizde bu hür mukaddes toprak
Elimizde ecdat ruhu al bayrak
Nesil nesil, alev alev yanarak
Vefalılar sana geliyorlar bak...
Senin için ilim, irfan, şeref, şan
Senin için her şey, ey güzel vatan

VEFA LİSESİ MARŞI

Müzik : Şahap Öktem
(Müzik Öğretmeni)

Söz : Behice Kaplan
(Edebiyat Öğretmeni)

Makam :

Biz Vefa - Lisesi öğrencileri
Bilgi ordusunun gönüllü eri
Kalbimizde bu hür mukaddes toprak
Elimizde ecdat ruhu al bayrak
Nesil nesil, alev alev yanarak
Vefalılar sana geliyorlar bak...

Diz Vefa Lisesi öğrencileri,
Düğü okuyorum şenliğin ortı
Kalbi sevgi dolu, fikri ileri,
Aydınlatacağız yurtta her yeri.
Senin için ilim, irfan, şeref, şan,
Senin için her şey, ey güzel vatan.

Kalbimizde bu hür mukaddes toprak
Elimizde ecdat ruhu al bayrak
Nesil nesil, alev alev yanarak
Vefalılar sana geliyorlar bak.
Senin için ilim, irfan, şeref, şan,
Senin için her şey, ey güzel vatan.

2014-2015 Eğitim - Öğretim Yılı Müzik Öğretmeni Şahap Öktem

UNESCO ÖDÜLÜ SAHİBİ BİR TANBUR ÜSTADI

ABDİ COŞKUN

Müziyen, ses ve saz sanatçısı, müzikolog, müzik eğitmeni. (1941 yılında Tekirdağ'ın Mürefte ilçesinde doğdu. Beylerbeyi İlkokulu ve Vefa Lisesi'nden sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinden mezun oldu. 1963-1983 arasında TRT İstanbul Radyosu'nda korist, tanbur sanatçısı, TSM Şube Şefi ve eğitim-denetim-sınav komisyonları üyesi olarak çalıştı. 1983'te kadro nakliyle geçtiği İTÜ TMD Konservatuvarında Temel Bilimler Bölümü ve Temel Bilimler TSM Anasanat Dalı başkanlıklarında bulundu. Yurtiçinde ve ABD, Avrupa, Asya ve Afrika ülkelerinde birçok sanat etkinliklerine katıldı.

Abdi Coşkun, 1967'den itibaren 25 yıl Konya'daki Mevlâna törenlerinde tambur çaldı. Türk Musikisi nazariyatı alanında incelemeler ve çalışmalar yaptı. İTÜ Konservatuvarı için tambur metodu hazırladı. 1980'de yaptığı Klasik Türk Müziği uzunçaları sebebiyle UNESCO şeref ödülü kazandı. Cenevre Etnografya Müzesinin yayınladığı CD'si, etnomüzikoloji alanında "Osmanlı Tanbur Sanatı" adıyla arşive alındı. Adı geçen arşiv, uluslararası CD'ler Academy Charles Cross Grand Prix'i kazandı. Tanbur yapımı konusunda Kumkapılı Âgâh (İdem) Usta, Hâdi (Eroğluer) Usta ve Onnik (Üner) Usta gibi eski ustalarla çalıştı ve incelemelerde bulundu.

Abdi Coşkun, 2007 başında yaş haddinden İTÜ TMD Konservatuari'ndan emekli oldu. Halen aynı kurumda tanbur eğitim görevlisi olarak çalışmaktadır. Konservatuarda yetiştirdiği öğrencilerinden bir kısmı TRT ve devlet korolarında görev yapmaktadırlar.

Abdi Coşkun evli ve kemençe sanatçısı Lütfiye Özer ile kanun sanatçısı Ayşe Ayan adlı iki kız evlât ve üç torun sahibidir.

Ottoman Music
Amanruya

Tanbur
by
Abdi Coşkun

EFSANE GRUP MAVİ IŞIKLAR'IN DAVULCUSU

ATILLA ŞİMŞEK

1960'lı yıllarda yaşasaydık büyük ihtimalle hepimizin favori grubu Mavi Işıklar olacaktı. Bu efsane grubun kadrosunda yer alan davulcu(baterist) okulumuzdan mezun olan Atilla Şimşek olmuştur. Atilla Şimşek aynı zamanda Frekanslar grubunun da kurucusu ve bateristidir.

Mavi Işıklar, 7 Eylül 1964 tarihinde kuruldu. kuruldu. Mavi Işıklar'ın ilk kadrosu, Çetin ve Metin Yavuzdoğan kardeşler, Nejat Toksoy, Cihat Günaydın ve Zamir Manisa'dan oluşuyor...

Grup kurulur kurulmaz sıkı bir çalışma temposuna girer. Eylül 1964'de Tercüman Gazetesi'nin düzenlediği çekilişlerden birine katılarak, Spor ve Sergi Sarayı'nda sahneye çıkarlar.

Kendilerine bir örnek kıyafet diktirmişlerdir ve sahnede "Amerikan Müziği" icra etmekte olan bu grubu izleyiciler de hemen bağırarak basmış ve tekrar tekrar sahneye çağırılmışlardır.

Ekim ayında önce Kulüp sonra da Lale Sinemalarında sahneye çıkarlar. Her iki konser de öyle başarılı geçer ki, her iki sinema sahibi, gruba mekânlarında sürekli çalışmayı önerir.

Aralık 1964’de “Hürriyet”in ilk defa düzenleyeceği “Altın Mikrofon Armağanı Yarışması”na, katılmaya karar verirler. Grup, “Helvacı Helva” türküsünü “twist temposu” ile icra edecektir. Hürriyet’in bu yarışmasına tam 78 başvuru yapılır. Cem Karaca ve Jaguarlar, Ayla Dikmen, Cahit Oben, İlhan Feyman, Şerif Yüzbaşıoğlu ve niceleri başvurular arasındadır... Bu 78 şarkıcı ve grup, aralarında; Aykut Sporel, Çetin Emeç, Faruk Yener, Genco Erkal, M.Ali Birand, M.Nurettin Selçuk, Ruhi Su, Selmi Andak, Safiye Ayla’nın da bulunduğu 80 kişilik bir jüri önünde sınav verirler. 8 Ocak 1965’de elemeler yapılır ve 10 ekip finallere kalır. Onlardan biri de Mavi Işıklar’dır. “Batı müziği tekniği, anlayışı ve enstrümanları ile hazırlanan modern Türk Müziği “ parçalarını ekipler, birçok ilde konserler vererek, seyirci oylarıyla belirlenecek uzun bir sürece girerek halka sunarlar. Uzun maraton 23 Şubat’ta Şişli Site Sineması’nda son bulur. “Yıldırım Gürses 1985 oyla 1., Mavi Işıklar 1407 oyla 2. ve Siluetler 1188 oyla 3.” olmuşlardır. Dört renkli ofset baskılı, dört tarafı kapalı bir kap ve plastik bir kılıf içinde bulunan, kalıpları İtalya’da hazırlanan Altın Mikrofon plakları piyasaya çıkar. “Kanamam / Helvacı şarkılarının bulunduğu plakla gelen başarıyı konserlerle sürdürür Mavi Işıklar. Dönemin en önemli gazinosu “Kazablanka” olmak üzere birçok yerde sahne alırlar. Muzaffer Aslan’ın yönettiği “Şeker Gibi Kızlar” filminde görünerek, Fatma Girik’in yeni moda olan “Let’s Kiss” dansını yapmasını sağlarlar.

1966 yılında, Mavi Işıklar, yine Altın Mikrofon'a katılır. Sekiz ilde yapılan finaller sonrası, grup, "Çayır Çimen Geze Geze" şarkılarıyla yine ikinci olur. Birinci ise Silüetler'dir...

"Çayır Çimen Geze Geze / Pınarbaşı " şarkılarının bulunduğu ikinci 45'likleri de piyasaya çıkar. Kısa süre sonra da üçüncü plakları. "Johnny Be Goode / Justine" adlı plak Temmuz 1966'da piyasaya çıkar. Zamir Manisa askere gider yerine Ayzer Danga gruba katılır...

1966 Eylül ayında Mavi Işıklar "Sayan"la anlaşır ve bir altın çağ başlatır. Sayan beraberliğinin ilk plağı bir 45'lik değil, dört şarlık bir "EP" olur. "Ankara Rüzgarı'nın yanına üç İngilizce şarkı katılarak yapılan bu plak en gürültü koparan bir yapım olmuştur. Eleştirmenlerden "tam not" alır ve "aranjman yönünden çok kuvvetli" bulunur. "Ankara Rüzgarı" Beatles'ın "Paperback Writer" ile liste başı olduğu, Marc Aryan, Peppino Di Capri ve Adamo tarafından parsellenen "Top 10"a girmeyi başaran ender Türkçe şarkılardan biridir...

Aynı yılın sonunda grubun beşinci plakları piyasaya çıkar. Ayva Çiçek Açmış/Come Home/Senede Bir Gün/Slipin'and Slidin' Mavi Işıklar rüzgarını bir fırtınaya çevirmiştir. 1967 yılında Mavi Işıklar "Milliyet Gazetesi" tarafından okur oylarıyla yılın grubu seçilir ve "Çayır Çimen Geze Geze" adlı şarkı yeniden plak olarak basılır. Bu yine dört şarkıdan oluşan bir "EP"dir. İki Türkçe, iki İngilizce şarkı...

Eylül 1967 'de yeni bir plak daha yayımlar Sayan.Kız Sen Geldin Çerkeşten/I Know What I Want/Yar Saçların Lüle Lüle/The Great Air Plane Strike of 1967...

1968 yılı başında piyasaya verilen plak yine grubu liste başına taşımaktadır.The Seventh Son/Tatlı Bela/Gözyaşları/In My World. O sıralarda grup, Cihat Günaydın'ı askere gönderir ve yerine Adnan Göyken'i alır.Grup bu kadro ile "Topkapı Festivali"elemelerine katılır. "Üsküdar"adlı parçayla yarışmanın birincisi seçilir.

Grup, dördüncü yılı bitirip beşinci yıla girdiğinde bir 45'liklerini daha çıkarır.Ağla Çocuk Gibi/Giresun Kayıkları...

Yarışmadan sonra Mavi Işıklar en büyük hit'leri "İyi Düşün Taşın/Ain't That So? adlı plaklarını yayımlar... Ardından da ilk ve tek albümlerini...Mavi Işıklar-Sayan birlikteliği Üsküdar/Büyükbabam Der ki plağı ile son bulur...

Batı plak adlı küçük bir firmadan Light My Fire/Gül Dalı'69/Ob-La-Di,Ob-La-Da adlı plağı çıkarırlar.70'ler, Türk Popu için "Anadolu Pop" demektir... Barış Manço, Fikret Kızılok, Cem Karaca, Erkin Koray ve Moğollar'da müzik sahnesindedir...

Mavi Işıklar da kuşkusuz hala çok popülerdir. Sahne show'larında "ilginçlik" sergilerler.(Yatak odalarını sahneye taşır, şarkılarını pijama ile söylerler) Disko'dan çıkan plakları da çok satmaktadır. Disko'dan çıkan ilk plak Gitme Kal/Venüs ve Aşk olur. Bu sıralarda Ayzer Danga'nın askere gitme sırası gelir ve yerini Nur Moray'a bırakır.

Sevgilim/Zaman adlı 45'liklerini çıkardıktan sonra kadroda bir değişiklik daha olur.Nur Moray okuluna döner ve Grup Atilla Şimşek ile yola devam eder. Ve Disko'dan son 45'likleri çıkar. Aşk Çiçeği/Yaramaz ne oldu sana...

1990 larda grup üyeleri yeniden bir araya geldiler...

Metin ve Çetin Yavuzdoğan kardeşler, Cihat Günaydın, Atilla Şimşek ve Nejat Toksoy tekrar çalışmalara başladılar...

11 Temmuz 2000'de CHIVICOM'un katkıları ile tam 30 yıl sonra sahne alarak iki saat süren bir konser vererek eski ve yeni hayranlarının karşısına çıktılar. Eski performanslarından bir şey kaybetmediklerini gösterdiler...

2000 yılının ilk aylarında da, 1968 tarihli ilk albümleri, Almanya'da, '60 ve '70'lerin Türk grupları ile ilgilenen bir firma tarafından basıldı.

Şimdilerde ADA Müzik tarafından seçme parçalarının yer aldığı CD ve kasetleri piyasada...

MÜZİK SAHNESİNE YENİ BİR SOLUK

BULUT ADALI SEÇKİN

Boğaziçi Üniversitesi'nde Kimya Mühendisliği okuyan ve aynı zamanda Bahçeşehir Üniversitesi Caz Bölümü öğrencisi olan 24 yaşındaki Bulut, müzik serüvenine Vefa Lisesi hazırlık yılında; ağırlıklı olarak 80-90'lı yılların ve günümüzün en sevilen şarkılarına kendi yorumlarıyla yeniden hayat veren SixPack grubunun saksafoncusu Ozan Özcan ile çalışarak başlamış. Lise hayatı boyunca liseler arası en ünlü organizasyonlardan biri olan KASDAV'da, yine çeşitli lise festivallerinde ve Turkcell'in 50. Yıl özel organizasyonunda yer alma imkânı bulmuş.

2014'te üniversiteye girip daha sonra şefliğini yapacağı Boğaziçi Üniversitesi Müzik Kulübü Orkestrasına (BÜMK Orkestra) katılmasıyla birlikte müzik onun için daha ciddi bir hal almaya başlamış, çünkü kendisinin deyişiyle; hayatını müzikle geçirmeye başlayacağını kendisi de orkestraya katılana dek hiç tahmin etmiyormuş. Üniversitenin üçüncü yılındayken Türk jazz sahnesinin en önemli müzisyenlerinden biri olan Tamer Temel ile çalışmaya başlayan genç müzisyen, onunla yaptığımız ufak söyleşide, bu durum için hiç tereddüt etmeden "Hayatımın kırılma noktası olarak bunu söyleyebilirim." diyor ve hala da Temel ile çalışmaya devam ettiğini ekliyor.

Kendisini tanımlayan ve müzik serüveni boyunca ilham aldığı kişileri sordüğümüzde ise John Coltrane, Miles Davis, Seamus Blake'i; elektronik müzik ile kurduğu ilişki bağlamında da İlhan Erşahin'in ismini sayıyor ve onun için en özel parçalardan biri olan Seamus Blake'in Guardians of the Heart Machine'i anmadan geçmiyor.

Yer aldığı etkinlikler, konserler, workshoplar gerçekten saymakla bitmese de yine de buraya onları sıralayıp aslında ülkemizdeki genç müzisyenlerin ne kadar güzel ve önemli işler başarabildiğini size göstermek istiyoruz. 2015 yılında katıldığı New York Jazz Workshop'u kapsamında Tony Moreno, Marc Mommaas, Fay Victor, Jay Anderson gibi isimlerin yanı sıra ünlü gitarist Kenny Wessel ve Fela Kuti gibi isimlerle çalışmış olan Nikolaj Hess ile çalışma fırsatı bulmuş. Bu workshoptaki çalışmalarının sonucunda da 2018 yılında Erasmus kapsamında gittiği Hamburg Media School'da ilk bestesi olan "Schanze"yi kaydetmiş. Şimdi o besteyi aşağıya bırakıyor ve keyifli dinlemeler diliyoruz.

<https://www.youtube.com/watch?v=SvUOkcOIBpA>

Geçtiğimiz iki buçuk sene boyunca az önce de bahsetmiş olduğumuz BÜMK Orkestra şefliğini üstlenen Bulut, hayatının o dönemini orkestraya adadığını söylese de Mecra, Grand Pera, Klein Garten, Babylon, Beykoz Kundura gibi İstanbul'un popüler mekanlarında da sahne almaya devam edebilmiş. Fakat tabii ki bu sahneler burada da bitmek bilmiyor... Geçtiğimiz nisan ayında Antalya'da gerçekleşen Magic Break'te ve hemen ardından yine geçtiğimiz mayıs ayında İstanbul'a gelen, folk, caz ve house müziğin sentezini en güzel şekilde yapmayı başaran Stavroz'un öncesinde, şu anda da birlikte çalışmaya devam ettiği Tolga Duyan'la birlikte Zorlu PSM Caz Festivali kapsamında sahne almış ve sonrasında dinleyicilerden de çok güzel geri dönüşlerle karşılaşmış. Hatta bu geri dönüşler sadece dinleyicilerle kalmamış olacak ki After Work kapsamında Zorlu'da Tolga Duyan'la birlikte performans sergilemeye devam etmiş. Sonrasında ise yine Zorlu PSM'de her sene gerçekleştirilen ve her türden müziğin dinleyicilerle buluştuğu büyük bir etkinlik olan Mix Festival'de de Tolga Duyan ile birlikte sahne almış.

BİR MÜZİK DEVI, EFSANESİ, ANITI

ERKİN KORAY

- Bu kitabı hazırlarken karşıma çıkan en büyük sürpriz Erkin Koray'ın Vefa Lisesi'nden mezun olduğumu öğrenmemdi.

Erkin Koray 2005 yılında Yeni Şafak gazetesine verdiği "Konserler artmaya başlamıştı. Ama bir taraftan da okulu ve dersleri ihmal etmeye başlamıştım. Önce Alman Lisesi'ne, kaydoldum. Buradan gittiğim Vefa Lisesi'nde konser verme ve gelirlerini okula bırakma karşılığında diploma aldım" diyor. Bu söylemi aynı dönemde mezun olan Sabri Karagülle de anılarında dile getirmiştir:

"Hatıralar, hatıralar, benim felsefemde hayat nostaljinin üzerinde gerçek şeklini buluyor. O seneler, rahmetli Barış Manço G.Saray'da konser verir de biz Vefa'mızda niçin verilerimiz varken vermeyelim. Verilerimiz; Erkin Koray akşam lisesinde okuyor kimsenin haberi yok, kendisine konser filan desem ters adam cevap bile vermez lakin Hayret hoca'ya söylersek O halleder. Nitekim Hayret hocayı mı kıracaktı.. yalnız kontrabas isterim diye şart koştu. Sanki şimdi basla çıkıyor. Başladık bas aramaya, müzisyenler kahvesinden kiralık bulduk 40 kâğıttı galiba sayman Reşat hocadan parayı alırken de epey tembih ve nasihatte yedik tabii ki. Bir de yeni mezun Arhan Tekrar vardı Onu da Belkis hocamız halletti gerisi ise benim grubum Gölgeler vokal grubu idi. muhteşem konserin hasılatı 1 liradan 400 lira idi 400 paralı kişi O salonu doldurmuştu ve bol bol aferin almıştık... Müzik otoriteri bunu sütunlarına geçmişti.. Ey gidi günler Sabri kardeşim vallahi ağlıyorum. Müteşebbis bir kişiliğinizin yanında da gerçek Vefalı olmanızdır bu siteyi yaratan."

Bu güzel anekdotlardan sonra değerli mezunumuzun hayatına ve eserlerine yakından bakalım.

Erkin Koray (24 Haziran 1941; Kadıköy, İstanbul), Türk rock ve Anadolu rock sanatçısı.

Anadolu rock, psychedelic rock ve hard rock türünde özgün eserler vermiş olmakla birlikte birçok türküyü yeniden düzenlemiştir.

Özgün çalışmaları, doğu ve batı müziklerinde yaptığı çalışmalarla birçok müzisyeni etkilemiştir. *Cemalim*, *Köprüden Geçti Gelin* gibi çalışmaları ile Türk halk müziği, *Nihansın Dideden*, *Kıskanırım* gibi parçalar ile Türk sanat müziği eserlerini yorumlayarak Anadolu rock tarzının en önemli eserlerini vermiştir.

Şaşkın (Ala Ain Moulayiteen) (Dabke), *Estarabim*, *Çöpçüler*, *Fesuphanallah* gibi geniş kitlelerin beğenisini kazanan Arabesk-rock parçaların yanında, *Mesafeler*, *Yağmur* gibi psychedelic rock'a uzanan ve *Krallar*, *Akrebin Gözleri*, *Öfke* gibi metal müzik olarak nitelendirilebilen birçok önemli çalışmaya imza atmıştır. 1960'ların sonuna doğru, bağlamanın sesini müzik yapılan mekânlarda daha çok duyurmak ve rock müziğinde de kullanabilmek için elektro bağlamayı icat ettiği söylenir.

24 Haziran 1941 tarihinde İstanbul'da doğdu. Küçük yaşlarda, piyano öğretmeni olan ve Şerif Yüzbaşıoğlu, Ayhan Yünkuş ve Önder Bali gibi müzisyenlere eğitimlik yapan annesi Vecihe Koray'dan piyano öğrendi, daha sonra gitar çalmaya başladı. İstanbul Alman Lisesi'nde eğitim gördüğü 50'li yılların ikinci yarısında, arkadaşları ile kurduğu amatör topluluk olan Erkin Koray ve Ritimcileri ile dönemin güncel parçalarını çalmaya başladı. Lise eğitiminin ardından 60'lı yılların başına dek çalışmalarını yarı amatör yarı profesyonel olarak sürdürdü.

1962 yılında çeşitli müzikli mekânlarda programlar yaptığı sıralarda aldığı bir teklif ile bir yüzünde "Bir Eylül Akşamı", diğer yüzünde "It's So Long" adlı İngilizce parça bulunan ilk 45'liğini kaydetti. Ancak bu plak 1966 yılında piyasaya çıktı. Erkin Koray askerliğini 1963-1965 yılları arasında Ankara'da Hava Kuvvetleri Caz Orkestrası'nda solist ve gitarist olarak yaptı.

Terhisi sonrasında Almanya'nın Hamburg şehrine giden Erkin Koray burada The Hiccups adlı bir Alman grubu ile 2,5 ay çalıştı. Türkiye'ye döndüğünde The Hiccups'ta beraber çalıştığı bas gitarist Bernhard Weber'i yanında gitarist İlder Tokcan ve Fikret Zolan ile yeni bir grup kurdu. Bu dönemde saçlarını uzatmaya başlayıp, Türkiye'de beat müziğin temsilcisi haline geldi. 1966'da İngilizce şarkılardan oluşan bir extended play çıkardı. Ancak plak sadece 300 civarı sattı.

1967 yılında basılan, bir yüzünde *Kızları da Alın Askere*, diğer yüzünde *Aşk Oyunu* adlı parçalar bulunan 45'liği ise önemli başarı kazandı. Özellikle *Kızları da Alın Askere* parçası Erkin Koray'ın geniş kitleler tarafından tanınmasında önemli rol oynadı. Bir gazinoda söylenirken keşfedilen

şarkı, gece yarısı stüdyoda kaydedildi ve de Koray'ın deyimi ile "Türkçe sözlü ilk rock şarkı" oldu ve de sekiz yüz bin civarında bir satış rakamı yakaladı.

1968 yılında, Hürriyet Gazetesi tarafından yapılan Altın Mikrofon yarışmasına katıldı. Bu yarışmaya katılan kadro gitarda ve vokalde Erkin Koray, gitarda Tuncer Dürüm, bas gitarda Ziya Bakanay ve davulda Sedat Avcı'dan oluşuyordu. Bu yarışmaya bolero tarzı "Meçhul" ve de yarışma şarkısı olan enstrümantal "Çiçek Dağı" ile katıldı^[4]. Bu yarışmada 4. olan Erkin Koray'ın yarışmadaki şarkıları *Meçhul* ve *Çiçek Dağı* daha sonra bir plak şirketi tarafından piyasaya çıkarılarak sekiz yüz bin adet gibi büyük tiraj yaptı. Grubu ile bir yandan konser verdi, bir yandan da kulüp, bar gibi çeşitli müzikli mekânlarda çalışmaya devam etti. Bu dönemde bir bas gitar değişikliği yaşandı ve gruba Taner Öngür dahil oldu.

Bu ilk önemli başarıyı, 60'lı yılların sonlarına dek ardı ardına gelen: *Anma Arkadaş*, *Hop Hop Gelsin*, *Sana Bir Şeyler Olmuş*, *Seni Her Gördüğümde* gibi hepsi büyük beğeni toplayan parçalar takip etmiştir.

1969 yılında kurduğu Yeraltı Dörtlüsü adlı grubu ile Türkiye'de underground müzik akımının öncüsü oldu. Grupta Erkin Koray'ın yanında davulda Sedat Avcı, gitarda Aydın Şencan ve bas gitarda Ataman Hakman yer alıyordu. Grup ilk konserini Ocak 1970'te İstanbul Kent Sineması'nda verdi. Bu konserin ilk bölümünde Cream, Jethro Tull ve Pink Floyd gibi dönemin ünlü rock gruplarının şarkılarını yorumlarken ikinci bölümünde bu rock soundunu Koray'ın kendi şarkılarını uyguladılar^[5]. Ancak grup, Koray'ın Avrupa'ya gitme kararı sonrası dağıldı.

Mayıs 1971'de Erkin Koray, Hey dergisinde çalışan dostu Arda Uskan ile Cannes Film Festivali'ne gitti. Burada John Lennon ve Yoko Ono'nun yarattığı kısa film Apotheosis'i canlı izledi ve filmin sonunda Koray, gösterime katılan Lennon ile konuşup bir görüşme ayarladı. Bir gün sonra Koray, Uskan, Lennon ve Ono görüştü. Bu görüşmede Koray, Lennon'a yeni şarkısı "Mesafeler"i dinletirken Hey dergisini de kendisine gösterdiler.

1971 yılının yazı biterken Türkiye'ye dönen Erkin Koray, Super Group adını verdiği yeni bir orkestra kurdu. Burada da Sedat Avcı ile çalışan Koray, bas gitara ise Almanya'da tanıştığı Jerzy Ziembrowski'yi getirdi. Grup, underground ve psychedelic bir müzik yapacağını açıkladı. Grup, "Yağmur / Aşka İnanmıyorum" ve "Sen Yoksun Diye / Goca Dünya" şarkılarını kaydedip dağıldı. Ağustos 1972'de Bunalımlar grubundan gitarist Aydın Cakus ve baterist Nur Yenal'ın yayına

genç bas gitarist Özkan Uğur'u alarak Ter grubunu kuran Koray, bu grupla Kasım ayında "Hor Görme Garibi / Züleyha" 45'liğini çıkardı. Ankara'da on beş bin kişinin katıldığı bir konserin ortasında Koray'ın gitarının telinin kopması sonrası Koray, sahneden ayrıldı ve bu hadise sonrası Koray, grup ile iletişimi kopararak bir daha onlarla çalmadı.

Bu grup denemeleri sonrasında Koray, genellikle solo çalışmalar yapıp yılları arasında Türkiye'deki müzik listelerinde üst sıralarda yer alan klasikleşmiş birçok esere imza attı. 1973'te bir kaç sene önce Lennon'a çaldığı "Mesafeler" 45'lik olarak yayınlandı. Arka yüzünde "Silinmeyen Hatıralar" şarkısının yer aldığı çalışmada Koray'a, davulda Sedat Avcı'nın yanı sıra elektro gitarda Attila Ertem ve bas gitarda Mehmet Tiber destek vermişti. Bu sırada Koray, 19 Ekim 1973'te Müge Duruman ile dünya evine girdi. 1974 yılı ise Koray'ın en başarılı yıllarından biri oldu. Bu dönemde "Şaşkın / Eyvah", "Krallar / Dost Acı Söyler" ve "Feshupanallah / Komşu Kızı" 45'liklerini çıkaran Koray'a bateride Nihat Örerel, bas gitarda da Rauf Ülgün eşlik etti. "Krallar" plağının kapağında kendi çizimini kullan Koray, "Feshupanallah"ı kapağında ise yüzü boyalı bir halde yer alıyordu. Bu dönemde Koray, Nazilli ilçesinde bir konser verdi ve bu kayıtlar yıllar sonra *Live in Nazilli 1974* adıyla resmi olmayan bir bootleg olarak piyasaya sürüldü^[11] Yıllar sonra "Feshupanallah"ın bestecisi konusunda tartışmalar ortaya çıktı ve şarkının aslında Romeo Lahoud tarafından "Weily Weily" olarak yazıldığı ve 1970'de piyasaya sürüldüğü iddia edildi.

1975 yılının başında Koray, ilk uzun çaları *Elektronik Türküler*'i albümde kendisine Sedat Avcı ile bas gitarist Ahmet Güvenç eşlik ediyordu. Erkin Koray 1975-1984 yılları arasında kısa sürelerde Türkiye'ye gelişleri dışında Hollanda, Almanya ve Kanada'da yaşadı. Hakkında pek fazla bilgi olmayan bu dönemde, *Estarabim*, *Arap Saçı* gibi çok bilinen eserleri yayımladı. Koray, 1977 yılında *Erkin Koray Tutkusu* adlı uzunçaları yayınladı ve grubuna da aynı adı verdi. Bu grupta davulda Okay Temiz, gitarda Orhan Ünal, bas gitarda ise Harun Kolçak bulunmaktaydı. Albümde Koray'ın Hollanda'da kaydettiği iki İngilizce şarkı da bulunmaktaydı. Koray, albümden sonra tekrar bir süre Avrupa'ya çıktı.

Erkin Koray, 1982'de *Benden Sana* albümünü yayınladı. Albümün bir kısmını Almanya'da Köln ve Hamburg'da kaydederken bir kısmını da İstanbul'da kaydetti. Albümde Koray'a, Haluk Taşoğlu ve Sedat Avcı'nın yanı sıra Hint müzisyen Harpal Singh de destek verdi. Albümdeki şarkıların bir kısmı (*Meyhanede*, *Öyle Bir Geçer*, *Sayın Arkadaşım Osman*) Hint müzisyenlerin bestelerine Erkin Koray'ın Türkçe yazdığı sözlerden oluşur.

Bir sene sonra ise *İlla Ki* albümünü yayınladı. Bu albüm içindeki şarkılar kadar, Nuri Kurtcebe'nin çizdiği albüm kapağı ve plak versiyonunun şeffaf olmasıyla da dikkat çekiyordu. Miksajı Köln'de yapılan albümde *İlla Ki*, *Deli Kadın*, *Tek Başına* gibi hit şarkıların yanında *Kızları da Alın Askere* ve *Hop Hop Gelsin* gibi eski şarkıların da yeni yorumları yer alıyordu.

Türkiye'ye kesin dönüşünün ardından, ailevi sorunlarından dolayı kendisi için pek verimli geçmeyen 1985-1990 yılları arasında belki en çok bilinen çalışması olan *Çöpçüler* ile büyük bir çıkış yaptı. *Çöpçüler'in* de yer aldığı *Ceylan* 1985'te yayınlandı. Albümde Erkin Koray, davul dışında tüm enstrümanları kendi çalmıştı. Bu dönemde, devrin modasına uyarak piyanist-şarkıcı olarak bir restoranda müzik yapmaya başladı; nedeni olarak da "para kazanması gerektiği" olduğunu belirtti.

Bu dönemin diğer bir önemli ve özgün eserlerinden biri de 1986'da yayınlanan *Gaddar* albümü oldu. Anılan maddi sıkıntılar, sanatçıyı tek bir sentezleyici eşliğinde kaydedilen *Çukulatam Benim* (1987) gibi düşük bütçeli yapımlara zorlamıştır. Bu albümde de *Şaşkın* ve *Sana Bir Şeyler Olmuş* şarkılarının taverna müziği tadındaki yorumları bulunmaktaydı. 1989'da *Hay Yam Yam* albümü çıktı. Bu albümde klip çektiği *Hayat Katarı* şarkısı Kemal Sunal filmi *Abuk Subuk 1* Film filminde kullanılmıştı. 1990 yılında yayınladığı *Tamam Artık* albümü de önceki albümlerinden farklı olmayan bir şekilde eski ve yeni şarkıların karışık bulunduğu bir albüm oldu.

Erkin Koray'ın hayatı genellikle ekonomik sıkıntılarla geçmiştir. Yaptığı çıkışlar, son derece popüler olan çalışmaları onu maddi açıdan rahatlatmaya yetmemiştir. Müziği kendine yaşam biçimi olarak seçmiş olan Koray ve onunla aynı dönemi paylaşan birçok özgün sanatçı, o dönemlerde belirsiz olan telif hakları, sınırlı çalışma olanakları, sağlıksız bir yapıya sahip olan müzik piyasası ve müzik dinleyicisinin düşük alım gücü gibi nedenlerle bu sıkıntılardan kurtulamamışlardır. Bunlardan bazıları küserek müziği bırakmışlar ve daha iyi maddi koşullar elde edebilecekleri işler ile uğraşmışlardır. Erkin Koray telif hakları en çok ihlal edilmiş sanatçılarımızdan biri olmuştur. Bu nedenlerle neredeyse hiçbir zaman arzu ettiği yapımları gerçekleştirecek parasal kaynak bulamamıştır.

Yenilikçi, sentezci, deneyci bir müzik çizgisi olan Erkin Koray; sıra dışı şarkı sözleri, kendine özgü vokal biçimi, uzun saçları, özgün kıyafetleri ve bunun gibi daha birçok nedenle dönemin yayın tekeli olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) tarafından dışlanmış. Eserlerinin nerede ise tamamı yakın zamanlara kadar, TRT denetimi tarafından yayımlanmaya uygun

görülmemiştir. Bu durum Türkiye'de özel yayın kuruluşlarının ortaya çıkışına kadar süregelmiş ve Koray'ın dinleyici kitlesinin sınırlı kalmasına yol açmıştır.

Öyle Bir Geçer, Arapsaçı, Fesupanallah, Şaşkın, Sevince ve Yalnızlar Rıhtımı vb. hitleri içeren bir toplama albüm serisi ve bir de Best Of piyasaya sürdü. 1990'da yayınladığı *Tamam Artık* albümünden sonra bir sessizlik ve plak şirketlerine küskünlük dönemine giren sanatçı, 1991'de *Tek Başına Konser* adlı konser kayıtlarından oluşan dışında albüm çalışmalarına ara verdi.

1996 yılına kadar süren bu sessizlik, iddialı ve görece yüksek bütçeli *Gün Ola Harman Ola* albümü ile bozulmuştur. Büyük satış başarısı göstermeyen ancak eleştirmenlerce olumlu eleştiriler alan bu çalışmayı 1999 yılında yayımlanan yeni şarkılarının yanında eski şarkılarının da yeni düzenlerinin bulunduğu *Devlerin Nefesi* adlı son albümü takip etmiştir. Albümde kendisine bas gitarda Ahmet Güvenç ve davulda Alpay Şalt eşlik etti.

SEÇMELER

Erkin Koray – Estarabim

Çok memleketler gezdim
Neler gördüm görmedim
Şu kocaman dünyada
Senin gibi görmedim.

Böyle bir yar istemem
İstesem de istemem
Güller bitti dilimde
Nasıl diyeyim bilmem.

Estarabim,estiarabim
Sağdan soldan estiarabim.
Ateş olmayan yerde
Duman tütmezmiş derler

Zaman zaman halini
Bir görseler gülerler.
Böyle bir yar istemem
İstesem de istemem

Güller bitti dilimde
Nasıl diyeyim bilmem
Estarabim,estiarabim
Sağdan soldan estiarabim.

Böyle bir yar istemem
İstesem de istemem
Güller bitti dilimde
Estarabim,estiarabim
Sağdan soldan estiarabim.

FESUPHANALLAH

Arkası gelmez dertlerimin bıktım illallah
Biri biterken öbürü de başlar vermesin allah
Böyle gelmiş böyle gidecek korkarım allah
Yok mu çaresi dostlar fesupanallah

Alemin keyfi yerinde yine maşallah
Bize de bir gün kader güler güler inşallah
Böyle gelmiş böyle gidecek korkarım allah
Yok mu çaresi dostlar fesupanallah

KIZLARI DA ALIN ASKERE

Gönül verdim kara gözlü esmere
Gönül verdim kara gözlü esmere
Alıp götürdüler beni askere
Alıp götürdüler beni askere

Kurban olam size ey komutanlar
Kurban olam size ey komutanlar
Kızları da alın artık askere
Kızları da alın artık askere

Yüce dağlar senin karın biter mi?
Yüce dağlar senin karın biter mi?
Yanmayan ocakta duman tüter mi?
Yanmayan ocakta duman tüter mi?

Kurban olam size ey komutanlar
Kurban olam size ey komutanlar
Yar olmazsa bu askerlik biter mi?
Yar olmazsa bu askerlik biter mi?

YALNIZLAR RIHTIMI

Bir ben miyim perişan gecenin karanlığında
Yosun tuttu gözlerim yalnızlar rıhtımında
Bir ben miyim perişan gecenin karanlığında
Yosun tuttu gözlerim yalnızlar rıhtımında

Bütün gece ağladım dalgalar kucağında
Yosun tuttu gözlerim yalnızlar rıhtımında
Bütün gece ağladım dalgalar kucağında
Yosun tuttu gözlerim yalnızlar rıhtımında

Bir beni mi unuttular, uçup gitti martılar
Geceler, ben ve deniz yalnızlar rıhtımında
Bir beni mi unuttular, uçup gitti martılar
Geceler, ben ve deniz yalnızlar rıhtımında...

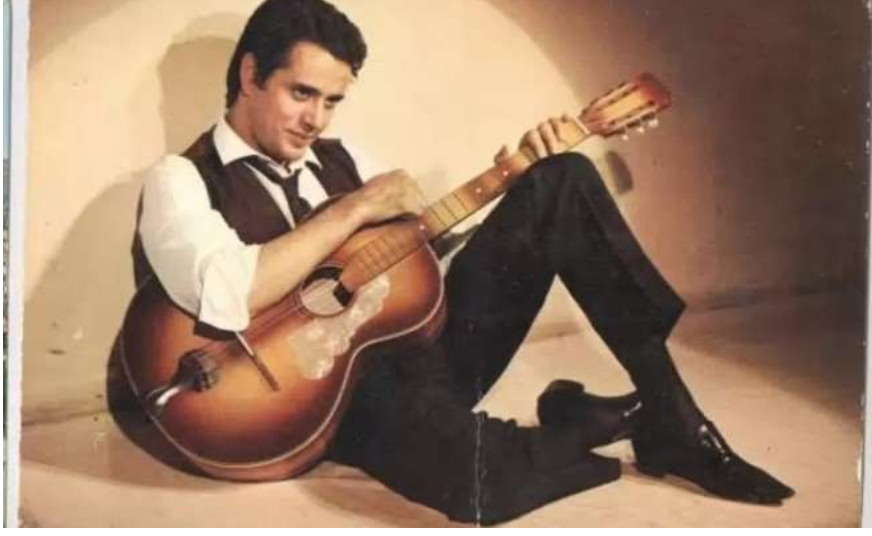
AŞK OYUNU

Her gece ben senin için
Döküyorum gözyaşları
Neden böyle değişti yar
Gözlerinin bakışları?

Aşk oyunu bunun adı
Ayrılınca kalmaz tadı
Her aklıma gelince sen
Yüreğimde başlar acı

Aşkımız bir serap oldu
Gül yüzüm bak nasıl soldu
Kurduğumuz hayallerin
Sonu neden böyle oldu?

ÜLKEMİZİN İLK POPSTARI EROL BÜYÜKBURÇ

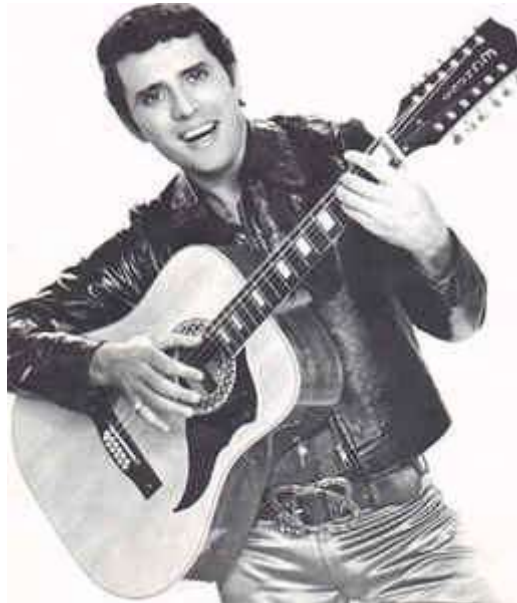

Erol Büyükburç, (22 Mart 1936; Adana - 12 Mart 2015; Etiler, İstanbul), Türk pop müziği sanatçısı.

Lise yıllarında kurduğu ilk müzik grubuyla, Florya plajında müzik yaptı. İstanbul Belediyesi Konservatuvarı'na giden Büyükburç, bir yandan da şan dersleri aldı. Müzik hayatına 1961'de *Little Lucy* adlı bestesini plak yaparak başladı. Balkan Festivali'nde "En İyi Şarkıcı" ödülünü aldı. Uzun yıllar Efsaneler Orkestrası ile çalıştı.

Erol Büyükburç, ilk albümü olan "*Sevgi Çiçekleri*"ni 1975 yılında çıkardı. Lise yıllarında müziğe giriş yapan sanatçı, İstanbul Belediyesi Konservatuvarı'na devam etmiştir.^[2] Kurduğu "Erol Büyükburç Vokal Grubu" ile sahne almıştır.

Bütün bu başarılarından dolayı kendisine "Yerli Elvis" denilmeye başlanmıştır.

20 fotoroman, 6 taş plak, 5 long play, 75 tane 45'lik, 200'e yakın ödül, 1800 civarında bestesi bulunan Erol Büyükburç'un; *Senden Vazgeçtim*, *Bende Bu Gönül Nerde* ve *Seni Beklerim* isimli üç bestesinin sözleri ise, ünlü sanatçı Onur Akay'a aittir. Büyükburç, ayrıca 30'a yakın filmde de rol aldı.

**BİR İLK
İLK POP BESTESİ
LITTLE LUCY**

Tarzıyla, sahnedeki duruşuyla ve müzik kariyerini ortalığı yıkıp geçmesiyle başlatması onu herkesin Yerli Elvis olarak anmasına neden oldu. Ama o bundan da öteydi, çünkü Erol Büyükburç, Türkçe pop müziğin kilit isimlerinden biri.

Lise döneminde başlayan müzik kariyerini konservatuvar eğitimiyle taçlandırmıştı Erol Büyükburç. Matmazel Alice Rosenthal'ın da öğrencisiydi.

İstanbul Belediyesi Konservatuvarı'nda eğitim aldı. Şan hocalarının en ünlüsü Matmazel Alice Rosenthal'ın da öğrencisiydi. Sadece Türkiye'de değil dünyanın birçok yerinden ödüller aldı, birçok grup tarafından şarkıları coverlandı. Onlardan biri ve en önemlisi de birazdan bahsedeceğimiz Little Lucy'di.

1961'de taş plak olarak piyasaya sürülen Little Lucy böylece müzisyenin müzik kariyerinin mihenk taşı da oldu.

Bu şarkı aynı zamanda yabancı sözlü ilk Türkçe besteydi ve Türkçe pop müziğinin ilk adımlarından biri olarak kabul edilmektedir.

Türkiye'de yenilik yapma gerekliliğinden İngilizce beste yaptığını söyleyen Erol Büyükburç, Little Lucy'yi takiben yaklaşık 16 beste daha yapmıştır.

Bir Erol Büyükburç röportajı

<https://muzikonair.com/erol-buyukburc-roportaji/>

Başarılı Ve Aynı Zamanda Çok Sevilen Bir Sanatçısınız, Yazdığınız Sözler, Müzikler, Yaptığınız Besteler, Takdire Şayan. Taş plak Albüm ile başladınız Peki, Bu Müzik Yolculuğunuzda Ki Serüveniniz Nasıl Başladı

İlk taş plağımı Odeon Plak'ta kendi kurmuş olduğum "Erol Büyükburç Vokal Grubu" ile doldurmuştum. Bu taş plaklarda ilk olarak İngilizce sözlü bestelerimi seslendirmiştım. Bu dört taş plağın bir tarafında dünyaca ünlü bir eseri öbür tarafında kendi İngilizce sözlü bestelerimi koymuştum. Bu eserleri 1958 de Odeon Plak Şirketi'nin Yeşilköy'deki tren istasyonuna yakın olan ses kayıt stüdyosunda doldurmuştuk. Her 15 dakikada bir geçen treni hesap ederek kayıtları tek mikrofona bin bir zorlukla gerçekleştirmeye çalıştık. Bu taş plakları ilk olarak Ankara Radyosu yayınladı. Türk Pop Müziği'nin miladını oluşturan bu eserler ülkemizin yanı sıra Avrupa, Asya ve Afrika'da da etki yarattı. En çok Little Lucy, Kiss Me, Lovers Wish tanındı. Bu olay etkili bir şöhretin başlangıcı oldu. Türk pop müziğinin oluşması için bir karar almıştım. Bu konuyu oluşturmak için kurduğum vokal grubu ve orkestramla sürekli çalışıyorduk. Bu arkadaşlarım İngilizce sözlü şarkılar konusunda bana tam destek verdiler. İspanyol gitar ve vokalde Cüret Işıközlü, kontrbas ve vokalde Nüceyim Fener, elektro gitar ve vokalde Kadri Ünalın, bateride Aykan, piyanoda üstat Altan İlter, tenor saksafonda Mustafa Toroslu ve üstat Alaattin Dal vardı.

Müzik hayatınızın ilk zamanlarında yaptığınız 45'likler hep başka dillerde söylenmiş şarkılar. İlk Türkçe 45'liğiniz 65 yılında "Kayadan İndir Beni" ve "Gel Kaçma" şarkılarına yapıyorsunuz. Bu 4 yıllık zamandan sonra gelen Türkçe kırkbeşlik nasıl bir ilgi uyandırdı?

Şahsen her zaman plan üzere hareket ettim. Sıra ikinci aşamaya gelmişti. Türkçe özgün bestelerdi bunlar. Özetle söz, ezgi, orkestrasyon, vokal ve solist konularını içerir. Her şeyiyle bizden olan bir yapıya yönelmekti asıl amacım. Hiçbir ülkeden alıntı yapmadan bir tür icat etmekte. Planım, halk türkülerimizin klasik Türk musikisinin dışında yeni dünya gençliğinin sevebileceği başka bir boyutun arayışıydı. Bu işin aromasını oluşturabilecek en ince ayrıntılara ulaşmak istejişimin tahminleri üzerine kurulmuş bir yörüngeydi bu. Tahminlerimin iyi olması konusunda çevremdeki bilgili arkadaşlarıma araştırmalarımı sürdürüyordum. 1960'ların başlarındaydık. "Gel Kaçma" adlı bir bestemle ve yanında "Kapı Önünde Durdum" "Kayadan İndir Beni" gibi iki halk türküsü, iki İngilizce sözlü Meksika şarkısıyla ilk 45'lik plağıımı doldurdum. Böylelikle risk faktörümü azaltmış oldum. Dış kaynaklı şarkıları benden dinlemeye alışmış gençliğe, halk türkülerini halka, ayrıca "Gel Kaçma" bestemi bu buketin içinde sunmayı da uygun gördüm. 45'lik plak serüvenim bu şekilde başlamış oldu. Sonuç çok başarılı olmuştu.

Anadolu müziğini batı müziğiyle harmanlayarak söyleyen birkaç sanatçımızdan birisiniz. Günümüzde bunu uygulayan sanatçı neredeyse yok. O zamanlar sizin yaptığınız bu Anadolu ve Avrupa karışımı müzik nasıl karşılanıyordu?

Türk popuna getirmek istediğim yeniliklerden biri de halk türkülerimizi aranje etmek istejişim olmuştur. Bu aynı zamanda Anadolu rock'ın temelini oluşturmak gibi bir şeydi. İlk halk türküsü arajmanım "Çakır Eminem", "Kara Tren", "Kara Kaş Gözlerin Elmas" ve "Turnalar" olup, sonrasında 254 türküyü aranje ettim. Böylece Türk popunun gelişmesi ve genişmesi için bu konuyu ilk ele alan bir sanatçı olarak Türk Popunun ilk öncü sanatçısı payesine ulaştım. Bu girişimim olağanüstü tanınmama ve Anadolu turnelerimin onlarca kere tekrarına neden olmuştur. Gittiğim Anadolu konserlerinde konser salonları olağanüstü dolup taşmıştır.

Türkiye'nin yurt dışında en çok konser vermiş olan sanatçılarından birisiniz. Gittiğiniz yerlerde sizi çok etkilemiş ve aynısını Türkiye'de ben de yapmalıyım dediğiniz bir şey oldu mu?

Pop müziğindeki en son aşamalarımdan biri de dış ülkelerdeki konserlerimdir. Balkanlardaki birinci, ikinci ve üçüncü Balkan Festivalleri'nin üçüne de milli orkestra ile milli solist olarak katıldım. Ülkemizin yenilikçi yüzünün tanıtımı açısından çok önemli girişimlerdi bunlar. London Palladium konserim İngiltere'de bu salonda konser veren ilk Türk olarak bana gurur veren bir olaydı. Hala bu rekorumu kimse kıramadı. Daha onlarca Hollanda, Almanya, Fransa gibi dış ülkelerde sayısını hatırlamadığım kadar konserler verdim. Bizim kuşağın bu hamleleri Türkiye'de gençliğin ve halkın

uyanmasına neden olmuştur. Bütün dokunuşlarımızda gelişim ve değişim rüzgârları esmiştir. Avrupa'daki beğendiğim konuları ülkemizin insanları hızlı bir şekilde aşmıştır. Mutluluğum sonsuzdur.

Müzikte etkin olduğunuz kadar sinemada da etkin oldunuz ve yanlış bilmiyorsam 28 tane de filminiz var. Peki Sinemaya nasıl başladınız?

Bir pop star için sinema önemli bir dönemektir. Pop müziğinin üç önemli işlevini tamamlamıştım.

–İngilizce sözlü besteler

– Türkçe sözlü özgün besteler

– Halk türkülerinin aranje edilmesi

Şimdi iş bu konuları Anadolu insanına derinlemesine sevdirmeye ve benimsetmeye kalmıştı. Bu evrede sinemanın devreye girmesi gerekiyordu. Tam bu konuyu kafama takmışken, bir gün Fatih'teki Mukavemet Sokak'taki evimin kapısı çalındı. Kapıyı açtığımda aktör, rejisör Orhan Elmas ile karşılaştım. Bana tam da istediğim gibi bir film teklifi getirmişti. Oturduk, konutuk ve anlaştık. Birkaç gün içinde film setine, Villa Zariif'e çağrıldım ve filme başladık.

Sonrası üst üste gelen film teklifleriydi. Sayın Hulki Saner, Oğuz Gözen ve daha birçok kişi ve firmayla 28 film çevirdim. Her filmimde en az 10 şarkım ün kazandı. Şöhretim büyüdü ve konserlerim, gazino programların doldu taşı.

Hem Aşkı Yaşıyorsunuz, Hem De Aşkı Yazıyorsunuz! Peki, Her Hikayeniz Sizin Yaşadıklarınızın Temsilcisi Mi? Yoksa Kurguya Dayanan Hikayelerde Var Mı Arasında? Hiç Olmadık Biri Sizi Arayıp

Başına Gelenleri Anlattığında, 'Hadi Otur Erol Bunu Yazabilirsin' Diye Kağıdı, Kalem Eline Almışlığınız Var Mı? Piyasada olan ve olmayan kaç besteniz var?

Bu eser çokluğu hiperaktif kişiliğimin üretkenliğidir. Bugüne kadar Türk Pop'unun zeminini güçlendirmek için yaptığım çalışmaların sonucudur;

Kişisel repertuarımı zenginleştirmek, 28 filmim için gerekli eserleri üretmek, Aydın Gün zamanında İstanbul Festivali'nde yeni Genar Tiyatrosunun 3 yıl peş peşe oynadığı 3 müzikal için gerekli 35 civarında müzikal şarkısının üretilmesi, ayrıca kukla tiyatrosuna gereken onlarca şarkı, Bemol Yayınlarının çıkardığı "Büyükburç Çocuk Şarkıları" kitabındaki 100'e yakın eserin kaset ve CD'leri, yazdığım 76 masalın onlarca şarkıları ve şimdi de hazırlamakta olduğum 15 yeni ekolün örnek şarkıları...

Bütün bunlar benim eser sayımı tetiklemiştir. Özetle, dünyaya gelme nedenimin hakkını vermek için çalışıyorum. Bugün için MESAM 'da 1000'i aşkın bestem var. Şu anda kaydını yaptıracağım 500'e yakın eserde hazır. MÜYOR ve MESAM 'a kaydını yaptıracağım.

Türk pop müziğinin mimarisiniz Herkesten çok farklı bir sanat yaşamınız vardı. Bunun sırrı neydi?

Öngörüleriniz ve sezgilerinizle yolunuzu çizmek çok önemli. Bütün dünyadaki kurguları, her türlü melaneti ve iyiliği o şekilde daha iyi sezebiliyorsunuz. Ben bütün işlerimi bu öngörü sistemi üstüne inşa ettim. Bu yüzden hep başım derde girdi. Arkadaşlarımla statükocu, durağan duruşlarının faylarını yerinden oynatan adam olmuşumdur hep. "Mecbur muyuz bu kadar Amerikan, İtalyan, Fransız şarkıları söylemeye? Kendimiz bizden bir şeyler yapamaz mıyız?" diye sorduğumda Şerif Yüzbaşıoğlu'na bana, 'Onlardan iyi mi yapacaksın,' diye karşılık vermişti. Hemen İngilizce sözlü şarkılar yaptım. Türk Pop Müziği'ni yaratan açılımların ilkiydi bu. Üç yerli elementi bir arada kullanmıştım: ezgi, yorumcu, orkestra. Sıra ikinci açılıma, yani dördüncü elementi de eklemeye gelmişti: Türkçe söz. Bunları hepsini önce gözümün önünde canlandırıyordum. Bilinçsiz, el yordamıyla bir gidişin ürünü değildiler."

SEÇME ŞARKILAR

LITTLE LUCY

Now i'll tell a story
About a girl named lucy
She was born a small town
Where i've also grown
Oh little lucy
Please come to me
Oh little lucy
You are my sweety
So when we started
To love each other
But we have departed
'Cause her mother
Oh little lucy
I've so wondered
Does she love me still
I've so wondered
Will she make me thrill
I've so wondered
But sure she's an angel
Oh little lucy
Hold me tightly
Oh little lucy
Stay with me

SEVEMEM

Bir başka sevgiliyi
Sevemem sevemem sevemem
Dudakların ne sıcak
Diyemem diyemem diyemem
Şu kalbi başkasına
Veremem veremem veremem
Bir başka sevgiliyi
Sevemem sevemem sevemem

O gül dudaklarını
Öpeyim öpeyim öpeyim
Güzel yanaklarını
Seveyim seveyim seveyim
Şu kalbimi sana ben
Vereyim vereyim vereyim
Bırak sana meleyim
Diyeyim diyeyim diyeyim

AĞLARIM

Neden gülmesin gül gibi yüzler
Niçin ağlasın o güzel gözler
Niye sevgiye sevimsiz sözler
Söylenir diye şaşar ağlarım

Şu gördüğümüz rengarenk çiçek
Sevdalı bülbül, arı, kelebek
Yettiği yerini bırakıp gidecek
Vefasızlığa bakar ağlarım

DUDAKLARIMDA ŞARKISIN

Bak ayrılık geldi yine
Bir yaprak düştü dalından
O eşsiz güzelliğine hasretim artık her zaman
Sevdim seni çiçek çiçek
Gönle doldun petek petek
İster acı ister tatlı
İçimde bu aşk büyütecek

Ağlıyorum
Ağlıyorum

Tut ellerimden bırakma
Beni hasretinle yakma

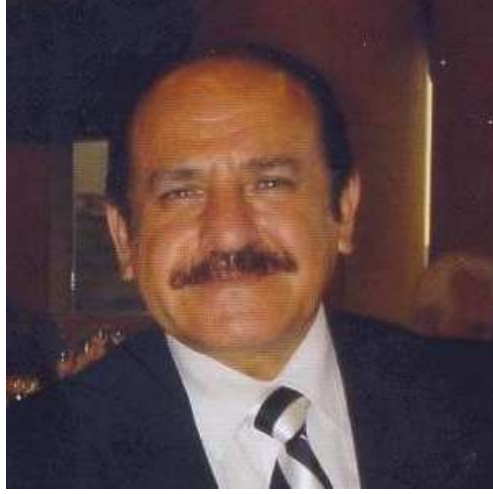
Dudaklarımda şarkısın
Sen ömrümün tek aşkısın
Aşkımız kalmasın yarım
Nolur hiç ayrılmayalım....

Dudaklarımda şarkısın
Sen ömrümün tek aşkısın
Aşkımız kalmasın yarım
Nolur hiç ayrılmayalım....

Sensiz nasıl yaşarım ben
Ufkumda gülen ışıkısın
Bin güzel geçse gönlümden
Sen ömrümün tek aşkısın...

EN ÇOK İSTANBUL ŞARKISI BESTELEYEN BESTECİ

EROL GÜNGÖR

29.5.1941 tarihinde Gaziantep'te doğdu. Lise son sınıfa kadar Gaziantep Lisesinde, son sınıfı da İstanbul Vefa Lisesinde okuyarak bu liseden 1961 yılında mezun oldu. 1967 yılında İstanbul İktisadi ve Ticari Bilimler Yüksek Okulunu bitirdi. Yaklaşık 30 yıl SSK Sigorta Müfettişi olarak görev yaptı ve 2000 yılında emekli oldu. İstanbul Vefalılar Derneği, MESAM Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği, İLESAM İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği, İstanbul Gaziantepçiler Derneği ve Bakırköylü Sanatçılar Derneği üyesidir. Bir dönem Gaziantepçiler Derneği Yönetim Kurulunda, iki dönem MESAM denetleme kurulunda görev yapmıştır. 1996 yılından beri İstanbul'da çeşitli kültür merkezlerinde şiir toplantıları yönetmektedir. Şiir yazmaya okul yıllarında başlayan Güngör, 1980 yılından itibaren şarkı sözü (güfte) türü şiir yazmaya yönelmiş, birçok antoloji, gazete ve dergide yüzlerce şiiri yayınlanmış, bazı şiir antolojilerinde şiirleri ile yer almıştır. Şiirlerinden 72 adedi, çeşitli besteciler tarafından bestelenmiştir. "Ömür geçip giderken" isimli bir şiir kitabı vardır. Ayrıca besteci olan Erol Güngör, TSM dalında 148 beste yapmıştır. Güfte yazarı ve besteci olarak bazı eserleri TRT repertuarındadır. TSM konserlerinde İstanbul'da çeşitli kültür merkezleri konser salonlarında, ayrıca Adana, Sakarya, Gaziantep, Bursa İnegöl ve İstanbul'da çeşitli konser salonlarında olmak üzere toplam 52 (elli iki) ayrı konserde, Erol Güngör'ün besteleri okunmuştur. Bu konserlerin büyük bir bölümü Buselik T.S.M Topluluğu tarafından gerçekleştirilmiştir. 19.12.2005 günü İstanbul Kadıköy'de verilen Vefa Buselik TSM Topluluğu konserinin ikinci bölümü, Erol

Güngör'ün bestelerine ayrılmış olup, bu konserde 12 eseri icra edilmiştir. 27.5.2005, 21.5.2007 ve 26.1.2011 tarihlerinde 3 konserde Gaziantep'te "Gaziantep'li besteciler özel konserlerinde" besteleri ile yer almıştır. 23.3.2010 gecesi İstanbul Caddebostan Kültür Merkezinde, Kadıköy Belediyesi Gönüllü Merkezinin düzenlediği "Anılar ve Müzik" etkinliği, Bestekâr ve şair Erol Güngör'ün tanıtımına ayrılmış olup, bu gecede Gül-i-naz Musiki Topluluğu solistleri tarafından 14 bestesi icra edilmiştir ve sanat yaşamı anlatılmıştır. 5.4.2011 tarihinde Gaziantep'te verilen Buselik TSM Topluluğu konserinde yine besteleri okunmuştur. 20.12.2011 günü İstanbul Vefa Lisesi konser salonunda Buselik TSM Topluluğu tarafından verilen "Erol Güngör'ün bestede 30 uncu, şiirde 50 inci sanat yılı kutlama gecesi" konserinde 25 bestesi okunmuştur. Şairliği ve bestekârlığı dolayısı ile ve uzmanlık alanı olan İş sağlığı ve Güvenliği eğitimi konusunda birkaç televizyon ve radyo kanalına konuk olmuştur. 7 eseri, kaset ve CD'lerde yer almış, Akçay beste yarışmalarında üç defa ödül almıştır. Şiir yarışmalarında da aldığı bazı ödülleri bulunmaktadır. Yazar olarak da hikâye, deneme, radyo tiyatrosu oyun yazarlığı ve dizi film senaryo yazarlığı vardır. Nihavent Apartmanı isimli senaryosunu, ayrıca roman olarak da kaleme almıştır. Müzikte feyiz aldığı hocaları, halen hepsi de rahmetli olan Sayın Ferit Ginol, Sayın Şahap Öktem, Sayın Fuat Ural ve Sayın Bülent Oral'dır. Gaziantep 27 Gazetesinin de köşe yazarıdır. Enstrüman olarak ise keman çalmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır. 1959 yılı Ağustos ayından beri İstanbul'da oturmaktadır.

İstanbul'a adayıp bestelediği şarkıların isimleri aşağıdadır:

- 1- Adalara gitmedinse-Makam Muhayyer-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 2-Adaları görmeden İstanbulluyum deme-Makam Buselik-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 3- Aşkın tadı sende güzel İstanbul-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 4-Bakırköy İstanbul'un en kıdemli köyüdür-Makam Hicaz- Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 5-Beşiktaş'la Üsküdar'ın arası-Muhayyerkürdi-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 6-Canda cansın İstanbul-Makam Nihavend-Söz ve Erol GÜNGÖR
- 7-Güzelim Üsküdar-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 8-Harikasın İstanbul-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 9-İstanbul'a Kadıköy ne de güzel yakışır-Makam Muhayyerkürdi-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 10- İstanbul bence sende gizem dolu güller var-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 11-İstanbul'da huzur var-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR (TRT Repertuarında)
- 12-İstanbul aldırma sen-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 13-İstanbul'da mehtaba aşkla çıkar insanlar-Makam Muhayyerkürdi- Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 14-Seni görmek İstanbul, aşkı bulmak gibidir-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 15-Sevgili İstanbul-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR
- 16-Güzelim Çamlıca'da-Makam Nihavend-Beste Erol GÜNGÖR-Söz Miyaser Gülşen (TRT Repertuarında)
- 17-İstanbul'um-Makam Acemaşiran-Söz Erol GÜNGÖR-Beste Göksel Baktagir-TRT Repertuarında
- 18-Aşğınım Üsküdar-Makam Nihavend-Söz Erol GÜNGÖR-Beste Göksel Baktagir
- 19- Kız kulesi-Makam Mahur-Beste Erol GÜNGÖR-Söz Miyaser Gülşen
- 20-Nasıl sevmem İstanbul'u-Makam Nihavend-Beste Erol GÜNGÖR -Söz A.Selçuk İlkan
- 21-Her şarkımın ilhamısın İstanbul-Makam Nihavend-Söz ve müzik Erol GÜNGÖR

ÇOCUK GÖZLER VE KADİFE BİR SES

ERSAN ERDURA

15 Mayıs 1949 yılında Gaziantep’de doğmuştur. Babasını 6 aylıkken kaybetti. Müziğe anneannesinin pazardan aldığı bir gitarla başladı. Gitar çalmayı kendi kendine öğrendi. 12 yaşındayken arkadaşları ile beraber Boğaziçi Orkestrası’nı kurdu. Daha o dönemde Elvis Presley şarkıları söylemeye başladı. İlk-orta ve lise tahsilini İstanbul’da yaptı. İstanbul Şişli kolejini bitirdi.

1965 yılında İstanbul Caddebostan’da Son Saat gazetesinin düzenlediği yarışmada Solist ödülünü kazandı.

1967 yılında Haftasonu Gazetesi’nin Altın Ses yarışmasına katılarak Altın Ses Kralı oldu.

1968 Yılında Leyla Erdura ile evlendi. Dilara (d.1969), Ayça (d.1974) ve Gözde (d.1982) adında üç kızı vardır.

İlk 45’lik plağı “Sen Benimsin” adında çıktı.

70'li yıllarda Boğaziçi, Mavi Işıklar, Şerif Yüzbaşıoğlu ve Selim Özer Orkestralarında solistlik yaptı.

1977 yılında "Çocuk Gözler-Yalnız Değilsin" plağı zirveye çıktı. Bu şarkı 1978 yılında "Türk Hafif Müziğinde Yılın Erkek Sesi" dalında Altın Kelebek ödülünü aldı. Ersan Erdura'nın 5 Long Play ve birçok 45'lik plağındaki şarkıları, bundan sonraki senelerde hep hit oldu.

1978 Yılında HEY Dergisinin yaptığı yarışmada Ersan Erdura birinci, Erol Evgin ikinci, İlhan İrem üçüncü olmuştur.

Ersan ERDURA ile yapılan bir röportajdan bölümler

Kadife sesli sanatçı... Henüz 12 yaşındayken, 1961 yılında kurduğu Boğaziçi Orkestrası girdikleri yarışmada "En İyi Amatör Orkestra Ödülü"nü almış. 1967 yılında "Altın Ses" yarışmasında erkek solist dalında birincilik kazanmış. Sesi ve fiziğiyle Elvis Presley'i hatırlatıyor, hatta yıllar önce kimi kez onun gibi giyinerek sahneye çıkmış. 1977 yılında "Çocuk Gözler" onu ülke çapında üne kavuşturmuş. Yarım asra yakındır hep müziğin içinde. Bugün bir usta... Evet, bu haftaki konuşum popüler müziğimizin en önemli solistlerinden Ersan Erdura. O, Beşiktaş Belediyesi tarafından bu akşam düzenlenecek olan "Ustalara Saygı" etkinliğinin de ustası. Melih Cevdet Anday Sahnesi'nde (Akatlar Kültür Merkezi) saat 20.00'den itibaren takip edilebilecek olan gecede Erdura "Çocuk Gözler", "Acılar Sürekli Olamaz", "Hayalin Gitmez", "Aşktan da Öte" gibi klasikleşmiş şarkılarını bir kez daha

yorumlayacak. Ve onun Ossi Müzik tarafından hazırlanan iki CD'lik "En İyileriyle Ersan Erdura" albümü de geçtiğimiz günlerde piyasaya çıktı. Sohbetimize tabii ki bu CD ile başlayacağız...

"Nereden baksanız 48-49 sene olmuş müziğe başlayalı. Bu sürede yaptığım televizyon çalışmaları, yorumladığım onca parça var; bunlar arasında yarım olanlar, demolar da bulunuyor. Hakan Eren, sağolsun, gerçekten çok güzel bir çalışma yapmış, toplamış onları. Kendisine gerçekten teşekkür ediyorum ve CD'lerini yaptığı bütün sanatçılar adına da bu duyguyu iletmek istiyorum. Hangi şarkıları alacağını bilmiyordum, benim için de sürpriz oldu. İçinde bir kitapçık, orada dolu dolu resimler var."

"En İyileriyle Ersan Erdura" iki CD'lik bir çalışma, birinci diskte, 1977-1984 yılları arasında yayınlanmış 45'lik ve 33'lük plakları arasından seçilmiş 15 şarkı yer alıyor. Bunlar arasında "Çocuk Gözler", "Acılar Sürekli Olamaz", "Hayalin Gitmez" gibi bugün de çok sevilen şarkılarınız var, diğerinde ise... Aslında siz anlatsanız...

"Evet, 2 CD. Bir tanesi orijinaller, piyasaya çıkmış olanlar, ki onların tamamı orijinal plak kayıtlarından oluşmakta. Diğer demo çalışmaları, onlar ilk kez duyulacak. O diskte bugüne dek basılmamış özel arşiv kayıtları, stüdyo deneme kayıtları, dönemin televizyon programları için yapılmış kayıtlar ve başka şarkıcılar tarafından plak yapılmış kimi şarkılara yorumlarım var."

Sürprizler...

Keyifle dinledim "Aşktan da Öte", "Yasak Aşk", "Dudu Dillim" gibi ikinci albümün sürprizlerini...

"Doğrusu ben de daha çok sürprizleri dinliyorum..."

CD'de Yavuz Hakan Tok'un "Duman Işığı Saklayamaz" başlıklı güzel bir yazısı var sizin hakkınızda...

"Beni çok duygulandırdı. Şimdi öyle enteresan ki böyle bir yazıyı zorla yazdıramazsınız, söyletemezsiniz, benim duygularımı verebilmiş o yazıda, okuyunca inanın bana gözlerim yaşardı, ağladım da... Eşim de çok duygulandı, çok güzel bir yazı var ortada."

Yeni çalışmalar var mı? Yeni CD'ler yapmaya aday olan?

"Var. Canlı okuduklarım, yeni bestelerim, kızımın sözleriyle... Ayça'nın sözleri çok hoşuma gittiği, çok beğendiğim, bana ilham verdiği için besteliyorum onları ve inanıyorum ki güzel şeyler çıkıyor ortaya. 10-15 senedir söylüyorum bu parçaları. '10 Yıl Önce' diye bir şarkımız var, 'Irak' diye bir şarkımız var, 4-5 tane şarkımız var, 'İspanyol Kızı' var... Yeni yaptıklarım bunlar. Bu CD biraz yol alsın, ondan sonra bunlardan oluşan bir CD hazırlayacağım."

Sahneye çıkıyor musunuz?

"Evet, The Marmara Oteli'nde Tepe Bar'da Cuma-Cumartesi günleri çalışıyorum, 21.30- 00.30 arası. Birinci bölümde yabancılarla Türkçeleri karıştırıyorum, ikinci bölümde sırf Türkçe söylüyorum, ondan sonra tekrar yabancılarla Türkçeleri karıştırıyorum, 70'li yıllardan

günümüze İngilizce, İtalyanca, İspanyolca parçalar. Kendi şarkılarımı söylüyorum. Beni eğlendiriyor, mutlu ediyor. Motive oluyorum. Evde oturmuyorum en azından gelip çalışıyorum, yani çok güzel bir şey."

Kaç seneden beri sürüyor The Marmara?

"7-8 seneyi buldu."

Yarım asra yakın bir süredir sahnedesiniz... 1977 ise deyim yerindeyse şeytanın bacağı kırduğunuz yıl "Çocuk Gözler" ile...

"Orhan Şevki vardı benim arkadaşım, çok değerli bir organizatördü o yıllar. Birçok ünlü sanatçının menajerliğini yapıyordu. Bana 'Çocuk Gözler' adlı şarkıyı o buldu. Tabii Özdemir Bey de, Özdemir Kaptan, rahmetle anıyorum onu - o sözleri yazmak herkese nasip olmaz - müthiş sözler yazardı. Benim "Çocuk Gözler"i o yazmıştı... İlk dinlediğimde anlamazdım parçaları, hemen sevemezdim, 2-3 kere dinledim parçayı, beğendim, okudum ve gerçekten çok sevildi.

Yani öyle enteresan bir şey ki, bir şarkı bir sene liste başı kalır mı? Bir sene liste başı kaldı. Böyle bir parçayla başladım, ondan sonrası geldi işte. Orkestra şarkıcılığı yapıyordum, bıraktım, sahneler başladı, gazinolar başladı, evlilik zaten vardı, böyle aktı gitti yıllar."

Peki bu akıp geçen yıllardan sonra bugün çok şey değişti, bu değişime nasıl gelindi?

"Hasan Bora Bey piyasaya girince İbrahim Tatlıses ile beraber müziğin akışını arabeske getirdiler, arabesk patladı. Bir tek kişiye bağlamıyorum, ama tabii değişiklikler, oldu bazı arkadaşlarımız pop ile arabeski karıştırıp pop-arabesk yaparak devam ettirdiler, ben hiçbir şey yapmadım, yani ben bir yerde küstüm, köşeme çekildim."

Bu küskünlük sonucu plak defterini 1984 yılında yayınlanan "Can Bakışım/ Beni Hatırla" ile kapattınız.

"Evet, küstüm ve bir şey yapmadım. Bir ara verdim. Gene çalışmalarım oldu, müziğin içindeydim. Turneler yaptım, otellerde çalıştım, orkestra şarkıcılığı yaptım. Gene ekmeğimi müzikten kazandım, yani değiştirmedim mesleğimi... Bu arada belirtmek isterim kesinlikle arabesk yapmayı kınamıyorum, ben arabeski sevmiyorum, ama çok insan seviyor, o da bir müzik şekli, yapanlara da saygı duyuyorum."

En son plağınız ya da kasetiniz kaç yılında yayınlandı?

"1992 yılında, Şahin Özer Bey onu çok beğenmişti..."

18 sene sonra ilk CD'niz "En İyileriyle Ersan Erdura."

"İlk CD derken benim CD'm hiç olmamıştı. İlk defa CD çıktı biliyor musunuz Faruk'çuğum... Ben herkesin yaptığı şeyleri yapma taraftarı olan bir insan değilim. Herkes parçalarını topladı, CD'lerini çıkardı, ben bunu pek arzu etmedim, ama Hakan'cığim o kadar güzel beni ikna etti ki: 'İsteyen senin de CD'ni alıp evinde dinlesin, arşivine koysun' dedi. Bütün materyallerimizi topladık, Hakan'a verdik, o da bunları değerlendirdi. Evet, 18 yıl olmuş değil mi, bayağı ciddi bir süre..."

Eskimeyen şarkılar...

Bir kuşak nerdeyse...

"İnanır mısınız halen beni tanıyorlar. Yani o kadar güzel şeyler yapmışız ki - maddi olarak yapmadık biz - yani insanlara güzel duygular vermek için, güzel şeyler; sevgi, aşk, mutluluk... Bir parça yapalım da seçimlerde kullanılsın, belediyeler kullansın diye yapmadık, biz yalnızca müziği düşünerek oluşturduk parçalarımızı."

Ve hep müzik yaptınız değil mi, başka hiçbir işle uğraşmadınız...

"Başka hiçbir iş yapmadım. Hayatımı müzikle kazandım."

Sizin yılların duygusallığı da yok yeni bestelerde...

"Türk filmlerini hatırlıyorsanız eskileri, insanlara güzel duygular yaşatmak amaçtı. 'Selvi Boylum Al Yazmalım'da Türkan Şoray ile Kadir İnanır, Cüneyt Arkın ile Filiz Akın ve diğerleri, hepsi çok güzel filmler çevirdiler, hep aşk dolu, mutlu biten filmlerdi, çok az hüsrarla bitenler vardı. İnsanlar o zamanlar başka türlüydü, yani benim çocuklarım bir filmi seyredirken ağlıyorlardı, halen de ağlıyorlar... Böyle geliştiriyor insan kendini, seviyor, hayatı sevince, insanları sevince bambaşka bir kişiliğe bürünüyorsunuz."

Bugün televizyonlara bakıyorsunuz herkesin elinde bir silah, herkes kendi işini kendi hallediyor. Dizilerde kanlar, ölümler... Yani garip garip diziler var bence."

Sizin kaç besteniz var?

"20-30 taneyi geçmez. Derler ya 200 tane 300 tane, ben yapamadım öyle. 25-30 civarında, o kadar."

Sahne sevgisi...

Onları da dinlemek isteriz...

"Evet, bir çalışma düşünüyorum. Dedim ya CD biraz yol alsın, insanlar bunu biraz dinlesinler, ondan sonra yeni bir çalışma yapacağım, istiyorum. Çünkü şarkı söyleyecek durumdayım. Hâlâ şarkı söyleyebiliyorum."

Sizin kuşakta, hatta sizden daha büyük yaşlarda olanlarda meselâ Salim Dünder'da da aynı şeyi görüyorum, müthiş bir sahne aşkı ve coşkusu var. Bu, yeni nesillerde pek rastlamadığımız bir şey. Sahneye aşkla çıkılıyor ve söyleniyor hâlâ. Biraz o duyguyu anlatırsanız sevinirim.

"Yani gerçek sanatçılık başka bir şey. Bir kişiye öyledir diye söylediğiniz zaman gerçek sanatçı olmuyor. Yıllar bunu ispatlıyor, yaşıyorsunuz, birikimlerinizi ortaya döküyorsunuz, birçok sanatçının şarkılarını söylemişsiniz onlardan bazı yorumlar alıyorsunuz, kendinize katıyorsunuz, bunlar çok önemli şeyler... İnanmış olduğunuz bir besteyi kullanıyorsunuz kendi iyilerinizle, kendi normlarınızla. Ben bir parçayı seçerken hem armonilerine, hem melodi akışına, hem sözüne dikkat ediyorum."

Ve ne olursa olsun, her koşulda, her zaman sahneye çıkıyorsunuz...

"Sahne insanı çok değiştiriyor. Meselâ hasta çıkmışımıdır 40 derece ateşle, seyircilerden hiç kimse bir şey hissetmemiştir. Sahnemi yapmışımıdır, kulise gelmişımıdır, burnum o zaman akmaya başlamıştır. Evet, sahne bambaşka bir şey. İnanın çıktığınız zaman eğer iyi bir şeyler yapıp insanlara güzel bir şeyler sunup onlardan bir şeyler alırsanız, bambaşka bir havaya giriyorsunuz o anda. Çok değişiyor insanın yapısı, devleşiyorsunuz. Yani bence kendinizi öyle görüyorsunuz. Seyirciyle mutlu oluyorsunuz, kaynaşıyorsunuz ve zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorsunuz. Yani çok enteresandır bu sahne duygusu. Sizin de söylediğiniz gibi benim arkadaşlarımdan hepsi, bizim kuşağın hepsi böyledir. Sahnede bambaşka bir kişilik olurlar..."

Mutluluk...

Kendine dikkat eden, sahneye saygılı, sahneyi seven bir kuşak...

"Ben de spor yaparım. Bizim kuşağımızdaki sanatçıların hiçbiri kötü sese sahip, kötü parçaları seçmiş insanlar değillerdir. Bakın inceleyin hepsinin çok güzel şarkıları olmuştur ve sesleri çok güzeldir, yorumları da harikadır. Bizim kuşağımız bambaşka bir kuşaktır Faruk'çuğum."

O yüzden de şimdi o dönemin parçaları yine konuşuluyor, yine dinleniyor...

"Gençler çok seviyorlar. Bir genç 'Çocuk Gözler' ne kadar güzel bir şarkıdır diyor, öteki 'Acılar Sürekli Olamaz' diyor. Başkası Coşkun Demir'in bir şarkısını meselâ çok seviyor, Salim Dünder'inkileri seviyorlar, 'Aynalar'ı... Böyle çok örnek var, yani dediğiniz gibi şu anda insanlar çok mutlular bu eski şarkıları dinledikleri için, onları seviyorlar."

SEÇME ŞARKILAR

ÇOCUK GÖZLER

Sessiz durur önümde resmin
Bakar bana gözlerin
Işık arar gecede resmin
Umut verir gözlerin

O bakışın senin
Bayramlık gözlerinin
Çocuk gibi bakan
Güneş gibi yakan

Hep içimde saklasam
O bakışın senin
Bayramlık gözlerinin
Çocuk gibi bakan

Güneş gibi yakan
Hep içimde saklasam

İşte resmin önümde sessiz, sessiz
Resmin duruyor
Renksiz geçen geceye
Sensiz resmin renkler veriyor

O bakışın senin
Bayramlık gözlerinin
Çocuk gibi bakan
Güneş gibi yakan
Hep içimde saklasam
O bakışın senin
Bayramlık gözlerinin
Çocuk gibi bakan
Güneş gibi yakan
Hep içimde saklasam
O bakışın senin
Bayramlık gözlerinin
Çocuk gibi bakan
Güneş gibi yakan
Hep içimde saklasam

ACILAR SÜREKLİ OLAMAZ

Seni anmak acı olsa bile
Anılmaya değen tek sen varsın
Beni unutmuş olsan bile
Bırak kalbimi seni ansın, ağlasın

Gördüğüm en güzel rüya sendin
Tüm rüyalar gibi birden bittin
Görmesem bile bir daha artık seni
Ümitle beklerim dönmeni

Duman ışığı saklayamaz
Acılar sürekli olamaz
Kor bir kuş bile ümitsiz yaşayamaz
Duman ışığı saklayamaz
Acılar sürekli olamaz
Bu sevgim benim cevapsız kalamaz.

Seni anmak acı olsa bile
Anılmaya değen tek sen varsın
Beni unutmuş olsan bile
Bırak kalbimi seni ansın, ağlasın

Gördüğüm en güzel rüya sendin
Tüm rüyalar gibi birden bittin
Görmesem bile bir daha artık seni
Ümitle beklerim dönmeni

Duman ışığı saklayamaz
Acılar sürekli olamaz
Kor bir kuş bile ümitsiz yaşayamaz

Duman ışığı saklayamaz
Acılar sürekli olamaz
Bu sevgim benim cevapsız kalamaz.

VE BEN YALNIZ

Rüzgar ıslak, gece sisli
Gölgelerin sessizliği
Yorgun yalnız yürüyorum
Umutları arıyorum
Yine sana dönüyorum seninle ben

Unutulan sokaklara
Gülümseyen yapraklara
Sevgi dolu bakıyorum
Yine seni anıyorum
Yine senle dönüyorum senle

Geceler aydınlık güneş solgun
Ve ben yalnız yürüyorum

Ve ben yalnız...

Rüzgar ıslak, gece sisli
Gölgelerin sessizliği
Yorgun yalnız yürüyorum
Umutları arıyorum
Yine sana dönüyorum seninle ben

ANADOLU ROCK MÜZİĞİN DEV İSMİ

ERSEN (DADAŞLAR)

Mehmet Ersen Dinleten (d. 1950), Anadolu Rock'un temsilcilerinden biridir. Ersen ve Dadaşlar grubunun kurucusudur. Ayrıca Moğollar, 3 Hürel ve Kardeşler grubuyla çalışmış ve dini içerikli 2 albüm de yapmıştır.

Ersen, 1950'de İstanbul Fatih'te doğdu. Annesi Karadeniz'den, babası ise Selanik taraflarından İstanbul'a gelip yerleşmişti. Ersen, ilk olarak müzik çalışmalarına amatörce bir müzik öğretmeninden mandolin dersleri alarak başladı. Daha sonra, gitarın yavaş yavaş ülkemize gelmesiyle birlikte Fatih Fener'de Rum asıllı hocası Koçamedanis'ten klasik gitar dersleri almaya başladı. 5-6 sene de klasik keman dersleri aldı. Ersen, bir yandan da amatörce şan dersleri alıyor ve sürekli kendini geliştirmeye çalışıyordu. Ersen, artık düğünlerde, pavyonlar da çalmaya başlamıştı. 1970 yılına gelene kadar birçok ünlü orkestrada çaldı. Bunlar arasında, Milli Orkestra ve Şerif Yüzbaşıoğlu'nun Orkestrası da vardı.

Önceleri, dans orkestralarında çalan Ersen, bir fuar döneminde İzmir Fuar'ındaki Numune Gazinosu'nda Cem Karaca ve Moğollar'la tanıştı. Her ne kadar, Cem Karaca'yı İstanbul'dan tanısa da burada gerçek anlamda tanıştılar ve Cem Karaca, ona kartını vererek İstanbul'da yanına uğramasını söyledi. 1969 yılında ilk 45'liği "Olvido/Ak Güvercin" Türkofon'dan piyasaya çıktı. Gitarda Ünlü Büyükgönenç'in eşlik ettiği bu plağı, ikinci 45'liği takip etti: "Sevmek Günah mı?/Tek Kadın".

1970 yılında bir yandan kendi adına 45'likler çıkartan Ersen, diğer yandan da Moğollar'ın "Ternek/ Haliçte Güneşin Batışı" 45'liğinde vokalist ve elektro kemancı olarak yer aldı. 1972

yılında Hürel kardeşlerle, Diskotür adına son 45'liği "Dertli Kaval/Beni Hor Görme Kardeşim"i kaydetti. Bu albümün ilgi görmesi üzerine Şerif Yüzbaşı Orkestrası'dan ayrılan Ersen, yüklü bir ücretle Şahinler Plak'a transfer oldu ve "benim en büyük müzikal çıkışım" dediği "Kozan Dağı" isimli 45'liğini yayınladı. Kozan Dağı gerçekten gördüğü ilgi ile kısa sürede listelerde bir numaraya tırmandı ve Ersen'in ilk bir numara 45'liği olarak Türk müzik tarihinde yerini aldı. Seyhan Karabay'ın bass, ıklığ, akustik gitar; Taner Öngür'ün bass, akustik gitar, kaşık ve Hüseyin Sultanoğlu'nun bateri, bongo çaldığı bu 45'likten sonra "Sor Kendine/Garip Gönüm" 45'liğini piyasaya sürdü. Bu 45'likten sonra Türk ve dünya müzik piyasasında eşine benzerine rastlanmayacak bir olay olur ve Kardeşlar'la beraber çalışmakta olan Cem Karaca Moğollar'a; Moğollar'la çalışmakta olan Ersen Kardeşlar'a girer.

Kardeşlar'la iki single çıkarttıktan sonra, grubun isminin değişmesini kararlaştırdılar ve Ersen, "kuzeyin kardaşları varsa doğunun dadaşları var" deyip "Ersen ve Kardeşları", "Ersen ve Dadaşlar" olarak değiştirdi. Artık, "Cem Karaca ve Moğollar" ile "Ersen ve Dadaşlar" vardı ve tatlı bir rekabet başlamıştı. Bu dönemde, Ersen ve Dadaşlar, Zeki Müren'in program kadrosuna dahil oldular. Ersen ve Dadaşlar, bu programda da başarılı oldular ve Zeki Müren'in iltifatını kazandılar.

Aşık Veysel'in, Aşık Mahsuni Şerif'in, Muhlis Akarsu vd. eserlerinin yanında söz ve müziği kendine ait parçalarında seslendiren Ersen Dadaşlar'ın 45'liklerini şöyle sıralayabiliriz: "Gafil Gezme Şaşkın/Güzele Bak Güzele", "Bir Ayrılık Bir Yoksulluk Bir Ölüm/Yedin Beni", "Dostlar Beni Hatırlasın/Üç Kız Bir Ana", "Ekmek Parası/Zalım". Uzun süre, listelerde hep zirvede kalan grup, bir süre sonra müziğe ara verdi.

80'li yıllarda Rock müziğin içindeki çıkmazdan dolayı Dadaşlar'sız yola devam Ersen, bir ara arabesk müziği tarzında da çalışmalarda bulunmasına rağmen, 1993 yılındaki "Ersen Ustadan Kuru Fasulye" isimli albümünden sonra müzik çalışmalarına nokta koydu. Yıllar sonra müzik çalışmalarına geri dönen Ersen Dinleten, 2002 yılında "Ersen Mevlâna Gibi", 2003 yılında "Dönemem" adlı 2 Sûfi albüm yayınladı. 2011 yılında "Alüvyon" adlı son albümünü çıkaran sanatçı bu albümde aranjör Derya Kadayıfçı ile birlikte çalıştı. 80'li yılların unutulmaz hiti 'Can Tertip' adlı şarkı yıllar sonra 2015 yapımı 'Can Tertip' adlı sinema filminde yayımlandı.

SEÇME ŞARKILAR

AMAN TERTİP

Bahçede kuruyemiş
Kim yemiş kim gebermiş
O yardan haber geldi
Beklerim yolum demiş

Aman tertip can tertip
Hasrete katlan tertip
Bugünler çabuk geçer
Düşünme aslan tertip

Gel teskere demiştik
Türküler söylemiştik
Gelsin diye bir mektup
Özlemle beklemiştik

Aman tertip can tertip
Hasrete katlan tertip
Bugünler çabuk geçer
Düşünme aslan tertip

Aşkımı dile yaydın
Aynı günleri saydın
Ne çok isterdim bilsen
Kan kardeşim olsaydın

Aman tertip can tertip
Hasrete katlan tertip
Bugünler çabuk geçer
Düşünme aslan tertip

BİR AYRILIK BİR YOKSULLUK BİR ÖLÜM

Vara vara vardım o kara taşa
Hasret ettin beni kavim gardaşa
Sebep ne gözden akan kanlı yaşa
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Nice sultanları tahttan indirdin
Nicelerin gül benzini soldurdun
Niceleri gelmez yola gönderdin
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Karacoğlan der kondum göçülmez
Acıdır ecel şerbeti içilmez
Üç derdim var birbirinden seçilmez
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

KOZAN DAĞI

Kozan dağının eteği
Bura koç yiğit yatağı
Anam derdimin ortağı
Beyler aman aman
Evlat derde ağlarmıola

Çıktım kozanın dağına
Karı dizleyi, dizleyi
Yaralarım göz göz olmuş
Beyler aman aman
Cerrah gözleyi gözleyi

Kozan dağı çatal matal
Arasında arslan yatar
Bir yiğide bir gelin yeter
Beyler aman aman
İki alanın derdi artar

TRT İSTANBUL RADYOSU FASIL ÜSTÂDI FERİDUN DARBAZ

(1927-2007) Türk müziğinin efsane koro şefleri arasındadır. Darbaz, koro şefliğinin yanı sıra beste çalışmaları da yaptı. Feridun Darbaz 1980'de İstanbul Radyosu Yayın Yönetim Şube Müdürlüğü'nden emekli oldu.

Feridun Darbaz, koro şefliğinin yanında 1973 yılında yayınlanan "Türk Ve Batı Müziği" kitabını daha sonraki yıllarda "Müzikte Sistem Arayışları ve Türk Müziği Dikey Armonizasyonu" adlı eserleri de kaleme almıştır.

FERİDUN DARBAZ ESERLERİNDEN SEÇMELER

Geçtiğin Yollarda Bekler Hasretin Hiç Durmadan
Bir Günüm Geçmez Benim Yâdınla Kalbim Durmadan
Geç Görün Ruhumda Bir An Ömrümü Soldurmadan
Bir Günüm Geçmez Benim Yâdınla Kalbim Durmadan

HÜZZAM ŞARKI

Usûl: AĞIR AKSAK (Geçtiğin yollarda bekler hasretin hiç durmadan)
(J = 72)

Göfle : FERİDUN DARBAZ
Söz : M. NAFİZ IRMAK
(B.T. 23.07.2003)

Geç ti ğin yol lar da bek ler (SAZ —)

Hasre tin hiç dur ma dan (SAZ —

—) Bir gü nüm geç mez be

nin yâ dın la kal bim

dur ma dan (SAZ — dan (SAZ —

—) Geç gö rün rü

hum da bir an öm rü

mü şöl dur ma dan (SAZ —

...

AĞLADIM GÜNLERCE

Ağladım Günlerce Arkandan Senin Gönlüm Kırık
Hasretin Ruhumda Hala Dinmeyen Bir Hıçkırık
İnliyor Kalbim Ölen Bir Kuş Gibi Ah Ayrılık
Hasretin Ruhumda Hala Dinmeyen Bir Hıçkırık

ANADOLU ROCK EFSANESİ ÜÇ HÜREL'İN VOKALİSTİ

FERİDUN HÜREL

3 Hürel veya **3 Hür-EI**, Onur (1948), Haldun (1949) ve Feridun Hürel (1951) kardeşler tarafından 1970 yılında Trabzon'da kurulan Anadolu rock grubu.

İlk isimleri Yankılar'dır. Ancak Yankılar isminin daha önce başka bir grup tarafından kullanıldığını öğrenince isimlerini İstanbul Dörtlüsü olarak değiştirirler. Daha sonra sırayla Trio İstanbul, Oğuzlar, Alizeler ve Biraderler isimlerini kullanırlar.

Müzikle tanışmaları babalarının sınıf geçme hediyesi olarak eve getirdiği akordiyon sayesinde olur.

İlk kez 27 Kasım 1965'te Fatih'de Kamer Düğün Salonu'nda sahne alırlar. Çaldıkları ilk şarkı *The Young Ones*'dir. 1966 yılında bir arkadaşları ile birlikte İstanbul Dörtlüsü'nü kurarlar.

1967 yılında Oğuzlar isimli gruplarını kurar ve Zeki Müren'in *Benim olsan sana verirdim ben canımı* parçasını twist formda yorumlayarak Hürriyet Gazetesi'nin düzenlediği Altın Mikrofon Yarışması'na katılırlar.

1967 yılı sonlarında uzun süre kullanacakları Biraderler ismini alırlar. Bu isimle daha ciddi mekanlarda konserler vermeye başlarlar. Ancak isimlerinin duyulmasını sağlayan asıl önemli şey zamanın popüler müzik dergisi olan Diskotek'e verdikleri röportajdır. Bu röportaj konserlerinde sadece kendi bestelerini çalan, sahneye hippie kostümleri çıkan grubun tanınmasında önemli bir rol oynar. Saçları da okulda kendilerine sorun çıkaracak kadar

uzundur artık. Feridun Hürel Vefa Lisesi'nde lise tahsilinin bir kısmını görmüştür. Lise tahsilini Pertevniyal Lisesi'nde tamamlar. Diskotek dergisinin düzenlediği yarışmada ikinci olurlar. 1968'de artık tüm kardeşler lise tahsillerini tamamlamıştır.

70'li yılların başında Feridun Hürel Selçuk Alagöz Orkestrası'nda çalmaya başlar. Selçuk Alagöz'le Türkiye'nin birçok yerinde konserlere katılma fırsatı bulur. Diğer kardeşler Biraderler'le bir Anadolu turnesine katılır ve bu çalışmalarla kazandıkları paralarla yeni enstrümanlar alma fırsatı bulurlar. Daha sonra Onur ve Haldun kardeşler de Selçuk Alagöz Orkestrasına katılacak ve bir 6 ay da beraber çalışacaklardır. Kendi ayakları üzerinde durmak ve kendi özgün müziklerini yaratmak için 20 Temmuz 1970'te kendi tabirleri ile Kabataş Vapur İskelesi'nde enstrümanlarla dolu bir minibüste 3 Hürel grubunu kurarlar. Fakir bir ailenin mensubu olan Hürel kardeşler için en büyük engel yeni enstrümanlara sahip olamamaktır. Bu yıllarda daha sonra grubun sembollerinden biri olacak olan babası ile beraber yaptıkları çift saplı saz-gitar diye adlandırdıkları ve günümüze kadar taşıdıkları enstrümanları sahneye çıkar. İlk 45'likleri *Ve Ölüm/Şeytan Bunun Neresinde* olur. Yeni plaklarla birlikte ünleri hızla yayılır. Dergi listelerinin üst sıralarında dolaşmaya başlarlar.

Daha sonraki yıllarda Diskotür etiketi taşıyan birçok 45'lik yaparlar. 1973 yılında yaptıkları ilk uzunçalarını ile Türk Popu dergisinin verdiği Altın Plak ödülünü alırlar.

Kardeşler 1996'da müzik için tekrar bir araya gelir ve 1996'da Efsane...Yeniden, 1999'da 1953 *Hürel* adlı iki albüm daha yayınlarlar.

www.gutenberg.org.tr

www.gutenberg.org.tr

BİR RÖPORTAJDAN ALINTILAR

Erkin Koray, Cem Karaca, Barış Manço ve Moğollar gibi Türk müziğine yön veren isimlerin fırtınalar estirdiği bir dönemde dillerden düşmeyen parçalara imza atan Üç Hürel, bugünkü piyasa koşullarında müzik yapmaktansa inzivaya çekilmeyi tercih ediyor.

Kendi bestelerini ve şarkı sözlerini çalıp söyleyen ilk Türk grubu olan "Üç Hürel", Onur, Feridun ve Haldun Hürel kardeşler tarafından 1970 yılında kurulmuş efsanevi gruplardan biriydi. 1970-76 yılları arasında 2 LP ve birçok 45'lik plak yapan grup, Batı müziği dalında verilen ilk altın LP dahil pekçok ödül kazanmıştı. Anadolu ritimlerinden yola çıkarak farklı sentezlere ulaşan 3 Hürel, genellikle vurmali saz grubunda tef, kaşık, davul, çan, bango gibi enstrümanları kullandı. Grubun hemen hemen bütün bestelerine imzasını atan Feridun Hürel, bağlama ve elektro gitarı aynı gövdede birleştirerek çift saplı 'elektro saz-gitar'ı icat etti. Bugünlerde Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Reklamcılık Bölümü'nde dersler veren ve aynı zamanda kendine ait reklam ajansını işleten Feridun Hürel, Üç Hürel'in bestecisi ve solisti olarak zihinlerde iz bırakmıştı. "Bir sevmek bin defa ölmektir" gibi sayısız parçayı besteleyen Feridun Hürel'le 'müzik' ve 'reklamcılık' üzerine söyleştik.

70'li yılların en ünlü müzik grupları arasında yer alırken müzik yaşamınıza neden son verdiniz?

Müziğe ara vermemizin birçok nedeni var ama hepsini özetleyecek bir tek neden söyleyebilirim; biz müziği kendimiz için yapıyorduk. Para kazanalım, insanlar bizi dinlesin diye müzik yapmadık. İnsan kendi için yaptığı bir sanat eserini niye yayınlarsın? Çünkü yaptığı ürünü paylaşırsa bundan mutlu olur. Paylaşım insanı yaşatan şeydir. Bir sanatçı kendi duygularını çeşitli formlar kullanarak dışa vurur; yazı, resim, müzik gibi.. Bizim de müziği bırakmamızın nedeni paylaşım eksikliğinden, daha doğrusu paylaşımın artık bizi tatmin etmeyişinden kaynaklanıyordu. Toplumların uzun yaşam süreçleri içerisinde ruh halleri de değişiyor. Yabancıların 'toplumun ruhu' diye tanımladığı bir kavram var. Bizim yaptığımız şeyler 1970'lerin toplumunun ruh haline daha çok uyuyordu. Fakat 70'lerin sonuna doğru piyasa koşulları, telif hakları sorunu, korsan kasetçiliğin çok büyük boyutlara ulaşması müzik piyasasını maddi yönden çok sarstı. Dolayısıyla piyasaya daha ucuz, daha kalitesiz, daha basit şeyler hakim oldu ve müziğimizin yeterince paylaşılmadığını düşünerek müziği bıraktık.

Ama bir ara hayranlarınıza müziğe geri döneceğinize dair sinyaller verdiniz...

Esasında biz müziğe geri dönmedik, çok yüksek meblağlarda paralar teklif edilmesine rağmen sahneye çıkmıyoruz. Çünkü sahne sanatçılığını sevmiyoruz. Yıllar içerisinde ürettiğimiz ve hâlâ da üretmeye devam edeceğimiz şarkılar var. Yaptığımız tek şey bunları albüm olarak yeniden

çıkarmaktı, geri dönmek değil. Bizi hâlâ seven ve dinleyen insanlar var, bu albümleri biraz plak şirketlerinin ısrarı karşısında biraz da bizi dinleyen insanlar için çıkarttık. Bundan sonra belki yeni albüm yaparız veya yapmayız.

Medyada çok fazla yer almıyorsunuz. Sizin gibi sanatçılar geri çekildiği için ekranlar işin ehli olmayan seslere kaldı belkide...

Piyasa kendi koşullarını kendisini yaratır her zaman. Halka zorla bir şey empoze edemezsiniz. Dünya kadar reklam yapın, hergün şarkınızın kliplerini yayınlayın halk sizi dinlemiyorsa yapacak birşey yok demektir. Geçen yıllarda televizyonda 'Senin Anan Güzel Mi' diye bir şarkı yayınlanıyordu. Böyle bir piyasada albüm çıkarmak bile yanlış olur bence. İster istemez aynı kulvarda anılmaya başlıyorsunuz. Müzik listelerinde 'Senin Anan Güzel Mi' adlı bir parçanın altında benim çok sevdiğim ve değer verdiğim bir parçam yer alabiliyor. Biz biraz hassas insanlarız. Kendimizi çok farklı bir yerde görmüyoruz ama 'Senin Anan Güzel Mi?' adlı bir parçanın yanında kendi parçalarımızı görmek veya aynı parçanın klibinin yayınlandığı bir programda şarkılarımızın kliplerini görmek istemiyoruz. Bence böyle bir ortamda Üç Hürel olmasa daha iyi.

Fakat son yıllarda müzikte eskiye özlem arttı. Pek çok yeni isim eski parçaları derlemeye başladı.

Bu sadece Türkiye'de değil bütün dünyada öyle. Eski sanatçıları anmak nostaljiye özlem duymak değildir. Nostaljiye özlem dünya var olduğundan beri vardır ama yükselen değerler içinde hiçbir zaman bu kadar yer tutmamıştır. Her zaman geçmişe özlem duyuluyordu ama şimdi bunu gençler de yapmaya başladı. Geçmişe özlem duymak yaşlı insanların tek dayanaklarıdır çünkü artık son dönemlerini 'neydi o eski günler' diyerek geçmişi anarak geçirirler. Ama şimdi bakıyorsunuz gençler de geçmişi anmaya başladı. Bilinçli gençlik de şu anki kültür erozyonundan rahatsız. Onların sayısı ne yazık ki çok az. Sadece Türkiye'yi baz almayalım, kültür konusunda muazzam bir boşluk, seviyesizlik yaşanıyor. Bu belkide dünyanın geçirmesi gereken bir dönemdi. Kültür erozyonu olması gereken bir şeydi. Bunun altyapısını hazırlayan ekonomik, siyasi, coğrafi ve sosyolojik boyutları var. Demek ki dünyanın böyle bir dönemden geçmesi gerekiyordu. Malesef biz şansız bir kuşağız, hatta bizim 68 kuşağı bugünün gençlerinden daha şansızdı.

Günümüzle kıyaslandığında "Üç Hürel" gibi 70'li yıllarda eser üreten müzik gruplarının yaptığı müziğin bir felsefesi olduğunu görüyoruz. Bugün neden müzik piyasası içerikten yoksun parçalar ve yeteneksiz isimlerin eline kaldı?

Çünkü o zamanlarda yaratıcılık prim ediyordu. Dünyada sadece iki değer olduğunu düşünün, eğer yaratıcılık ve yenilik olmazsa sadece o iki değerle yetinmek zorunda kalırsınız. Bunu bir örnekle açıklayacak olursak elinizde yiyecek olarak şeker pancarı ve elma olduğunu düşünün. Yenilik ve yaratıcılıktan uzaksanız, ömrünüzün sonuna kadar sadece şeker pancarı ve elma yiyerek yaşarsınız. Ama yenilikçi düşünceye açıksanız şeker pancarıyla elmayı birleştirerek hoşaf veya elma şekeri yapabilirsiniz. Dünyadaki bütün yenilikler bunun gibi yaratıcı girişimlerle ortaya çıkmıştır. Yeryüzünde bütün malzeme var zaten ama yaratıcı olmazsanız elinizdeki malzemelerle yetinmek zorunda kalırsınız. Türkiye ne yazık ki muhafakazarlıkla yenilik arasındaki dengeyi tam olarak tutturamıyor. Yani gri renklere geçit yok, siyah ve beyazlara yer var sadece. Ya çok muhafakazar olacaksınız ya da çok yenilikçi, radikal bir tip olacaksınız. Halbuki bu ikisinin dengesi olmalı. Bütün yenilikler kabul görmezken, muhafakazarlık, eldekileri kaybetmeyeyim düşüncesiyle de yenilikler oluşmaz. Zaten halk neyi kabul edeceğinin sınırlarını kendisi çizer. Müzikte de aynı şey söz konusu. Önemli olan müziğin felsefesiyle uğraşmak, bizim yaptığımız da oydu zaten.

ÜÇ HÜREL VE FERİDUN HÜREL ŞARKILARINDAN SEÇMELER

BİR SEVMEK BİN DEFA ÖLMEK DEMEKTİR

Aşkın şarabından

Bilmeden içtim

Sevda yolundan

Bilmeden geçtim

Aşkın bir alevmiş

Yar yar Bir ateş parçası

Bilmeden gönlümü

Ateşe verdim

Bilmeden gönlümü

Ateşe verdim

Bir sevmek bin defa

Ölmek demekmiş

Bir sevmek bin defa

Ölmek demekmiş

Bin defa ölüp de

Hiç ölmemekmiş

Bin defa ölüp de

Ölememekmiş

Şarabı zehirmiş

İçtikçe öldüm

Yolu hep uçurum

Düştükçe öldüm

Aşkın bir alevmiş

Yar yar Bir ateş parçası

Ateşe gönlümü

Yaktıkça öldüm

Ateşe gönlümü

Yaktıkça öldüm

GÖNÜL SABREYLE

Her kışın var bir baharı,

Her akşamın var sabahı,

Yeter artık bırak ahı,

Yeter artık bırak ahı,

Gönül sabreyle sabreyle,

Gönül sabreyle sabreyle,

Gönül sabreyle...

Her yokuşun var inişi,

Elbet bir gün güler kişi.

Mutluluk bir sabır işi,

Mutluluk bir sabır işi.

Gönül sabreyle sabreyle,

Gönül sabreyle sabreyle,

Gönül sabreyle...

Gam yeme hep böyle gitmez,

Sabretmeden bahar gelmez.

Bu sevda dünyaya yetmez,

Bu sevda dünyaya yetmez.

Gönül sabreyle sabreyle,

Gönül sabreyle sabreyle,

Gönül sabreyle...

SEVENLER AĞLARMIŞ

Bir yarım olsun isterdim, gözleri yeşil
Bir yarım olsun isterdim, gül yüzü gülen
Onu çok sevmek isterdim, delice sevmek
Peşinden koşup koşup, sonunda almak

Ben sevmek, sevmek isterdim
Nerden bilirdim, sevenler ağlarmış

Bir yarım oldu sonunda, gözleri yeşil
Bir yarım oldu sonunda, gül yüzü gülen
Onu çok sevdim sonunda, delice sevdim
Fakat bu aşkın sonunu, ben hiç bilmezdim

Ben sevmek, sevmek isterdim
Nerden bilirdim, sevenler ağlarmış

BİR MUSİKİ VE UD VİRTÜÖZÜ

MEHMED FAHRİ KOPUZ

Mehmed Fahri Kopuz (1882, İstanbul - 7 Ocak 1968, Ankara), Türk müziği bestecisi ve ud virtüözü.

1939 - 1961 yılları arasında Ankara Radyosu'nda görev yaptı. Çok sayıda saz eseri ve sözlü eser bestelemiş; eserleri külliyat şeklinde 1949 yılında yayınlanmıştır. Aynı zamanda bir lutiye olan Fahri Kopuz, eski sazları onarır ve ud yapardı.

1882'de İstanbul'da doğdu. Babası, gümrük memuru Kadri Bey idi. 1899-1903 yılları arasında Vefa Lisesi'nde öğrenim gördü.

Babası Kadri Bey ud çalardı. Kendisi de 15 yaşlarında önce Kanuna heves etti, daha sonra uda geçti. Çok genç yaşlarda katıldığı müzikli toplantılarda Abdülkadir Töre, Hoca Ziya Bey, Hacı Kırami Efendi gibi ustalardan yararlanma fırsatı buldu. Tanburi Cemil Bey'den lavta öğrendi; uzun yıllar onun çevresinde bulundu ve kendisine lavtasıyla eşlik etti. Kanuni Hacı Arif Bey'den saz eserleri, Muallim İsmail Hakkı Bey'den fasıl, Zekaizade Ahmet İrsoy'dan usul öğrendi.

Liseden mezun olduktan sonra Şura-ı Devlet Mazbata Kalemî'nde memuriyete başlayan sanatçı; 1908 yılında Muallim İsmail Hakkı Bey'in kurduğu *Mûsikî-i Osmanî Cemiyetinde* öğretmenlik yaptı.

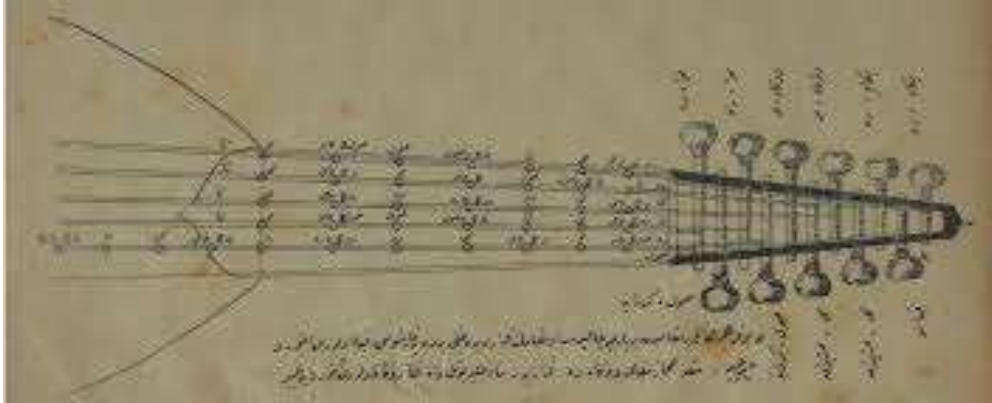

I. Dünya Savaşı sırasında Harbiye Nezareti Süvari Dairesi'nde kâtip olarak görevli iken Çanakkale Savaşı'na katıldı ve savaşın bitimine kadar orada kaldı. 1916 yılında arkadaşları Reşad Erer, Kemani Haşim, Neyzen İhsan Aziz Bey, Kanuni Nazım Bey, Tanburi Ahmed Neşed Bey, hanende Arap Cemal, hanende Sıtkı, hanende Reşat Bey'lerle birlikte "*Darüttalimi Mûsikî Cemiyeti*"'ni kurdu. I. Dünya Savaşı sonrası işgal yıllarında Kaptanizade Ali Rıza Bey'in kurduğu "*İstanbul Opereti*"'nde çalıştı. 1920 yılında "*Nazari ve Ameli Ud Dersleri*" adındaki metot çalışması yayınlandı.

Darülmüttalimi Mûsikî Cemiyeti'nin kurulması ile tanıştığı Hüseyin Sadeddin Arel ve Suphi Ezgi'den armoni, prozodi ve nazariyat dersleri aldı. Cemiyet 1931 yılında dağıldı ancak Fahri Kopuz'un gayreti ile 1934 yılında yeniden açıldı. Fahri Kopuz, bu topluluktaki çalışmalarını 1939'da Ankara Radyosu'na tayin edilinceye kadar sürdürdü.

1939'da Ankara Radyosu'nda göreve başlayan Kopuz, Radyoevi'nde nota kütüphanesini kurmakla görevlendirildi. Cevdet Kozanoğlu ile birlikte bu konuda büyük emeği geçti. Radyoda ayrıca "*İncesaz*" programlarını da yönetiyordu. Daha önce Darüttalimi Mûsikî'de bu tür toplu programların sunulmasını sağladığından, büyük bir gayretle işe sarıldı; binlerce notayı bizzat yazdı. Bugün bile Ankara Radyosu'nda kullanılan notaların çoğu onun yazmasıdır. Geleneksel

bir üslûp içinde güzel fasıl programları sundu ve hocalık etti. 1961 yılında ileri yaş nedeniyle emekliye ayrıldı.

Opera besteciliği de yapan sanatçı, Musahipzade Celal'in "*Atlı Ases*" ve "*İstanbul Efendisi*" adındaki eserlerini Türk Musikisi tonal sistemine göre bestelemiştir.

Emekli olduktan sonra birkaç kez radyoevine davet edilerek kendi bestesi olan "*İstanbul Efendisi*"nin seslendirilmesine yardımcı oldu. Meraklı gençlere evinde musiki dersleri vererek sayısız öğrenci yetiştirdi.

Fahri Kopuz altmışa yakın eser bestelemiştir. Sedat Öztoprak'ın meşhur *Suzidil Saz Semaisi'ni birlikte bestelemiştirlerdir. Aynı zamanda iyi bir lutiye idi; zaman buldukça eski sazları onarır ve ud yapardı.*

Fahri Kopuz Zatürre hastalığından 7 Ocak 1968 de Ankara'da 86 yaşında öldü. Cebeci Asri Mezarlığı'na defnedildi.

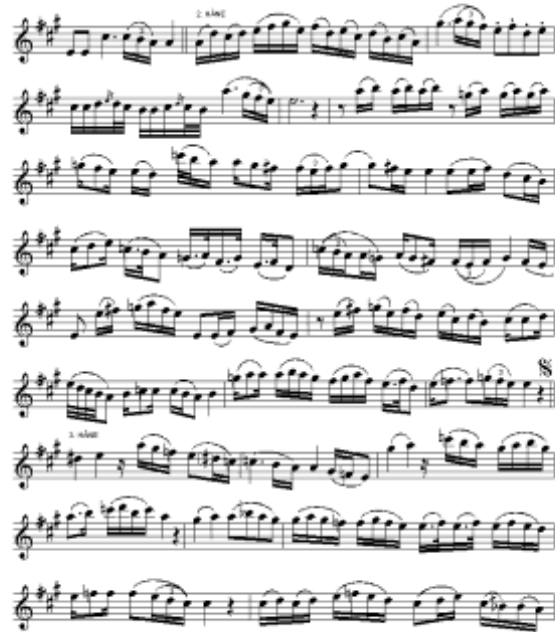
Hadiye hanımla evli ve birisi kız üç çocuk babası olup, büyük oğlu Fethi Kopuz Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası'nda keman sanatçılığı yapmıştır. Fahri Kopuz, Türk Sanat Müziği ses sanatçısı İnci Çayırılı'nın da büyük dayısıdır.

ESERLERİNDEN SEÇMELER

- Akşam oldu her tarafı kara matem bürüdü (Bir Hasbıhal)
- Aşıkım dağlara kurulu tahtım (Son Dilek)
- Bir kâsedir alev dolu gönlüm yana yana
- Çektim de senin aşkını yıllarca derinden
- Çeşm-i nazın süzülüp neşeden olsa handan
- Çobanyıldızı gibi
- Çok zamandır sevdiğim mehcur-i hüsnün olalı
- Elem geçer dedik amma hakikat öyle değil
- Fettan gülüşün her kanayan kalbe devadır
- Gece Leyla'yı ayın ondördü...(Nazar)
- Gel şu tayyare ile hak-i kederden kaçalım
- Gönlüm yine mahzun seni andım da derinden
- Gözlerinin karşısında ben bir şeyler olurdum
- Günler oluyor görmeyeli ruyini mahım
- Hicaz Oyun Havası
- Hülya gibi sessiz süzülüp kalbime aktın

NIŞABUREK PESREVI

-2-

KALİPSO KRALIMIZ METİN ERSOY

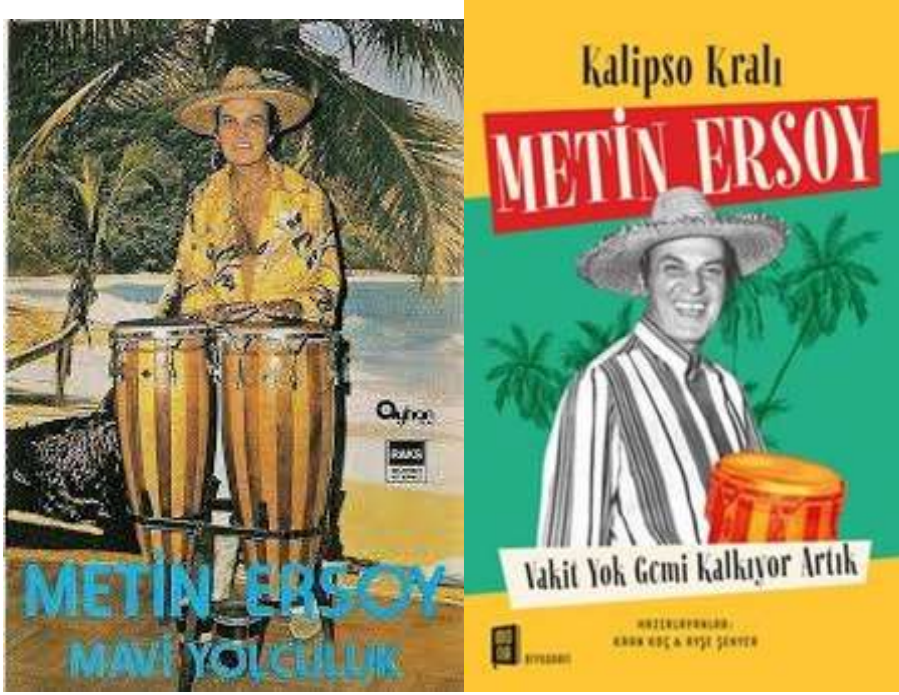
Murat Meriç'in röportajından alıntı.

Dillere dolanan ilk şarkılardan biridir “Vakit Yok Gemi Kalkıyor Artık”. Duyduğunuz anda sizi etkisi altına alır, sarar, sarmalar ve hayatınız boyunca size eşlik eder. Durup dururken kendinizi “O gemide ah ben de olsaydım / Açık denizlere yol alsaydım” derken bulmanız işten bile değil. Yaratıcısı, geçtiğimiz günlerde 83 yaşında hayatını kaybeden Metin Ersoy. Nam-ı diğer Kalipso Kralı. Mahallenin “kıdemli abi”si. Zaman zaman pek de hoş olmayan sebeplerle gündeme gelmişliği var lakin konu müzik, oradan ilerleyeyim.

Mahalleli dediğime bakmayın, Metin Ersoy aslen Vefalı. 1934 yılında Sultanahmet'te doğmuş, Fatih'te büyümüş. Babası saat tamircisi. Ondan aldığı Vefa sevgisi, Vefa Lisesi'nde pekişmiş, yeşil – beyaz renklerin etkisi altına girmiş. Yıllar sonra, Vefa için bir marş yazacak, ne kadar vefalı (ve nasıl da koyu bir Vefalı) olduğunu gösterecek ama oraya daha çok var...

“Sanat hayatı”ndaki ilk durak noktası sinema: Lisedeki müzik öğretmeni Hamdi Bey'in kızı, Ayşecik namıyla maruf Zeynep Değirmencioğlu, ilk rol arkadaşı. 1956 yapımı “Papatya”nın çingenelerinden biri olarak perdeye yansıdığında henüz 21 yaşında. Bir yandan konservatuvarda şan eğitimi alıyor ama akli, çocukluğunda gönlünü düşürdüğü (radyo

emasyonlarından tanıdığı) büyük orkestralarda: Onların önünde şarkı söylediğini hayal ediyor, bunun için çalışıyor. İkinci filmi, Metin Erksan şahanesi “Gecelerin Ötesi”. Çekimler sırasında askerliğini yapmak üzere Kore’ye gidiyor ve hayatı değiştiriyor. Orada duyduğu kalipso, Vefa’dan sonra ikinci tutkusu. Dans, tarzın ayrılmaz bir parçası ve Metin Ersoy, onu da iyi kivrıyor. O kadar ki, askerlik dönüşü, konservatuvar harçlığını çıkartabilmek için geceleri dans dersleri veriyor.

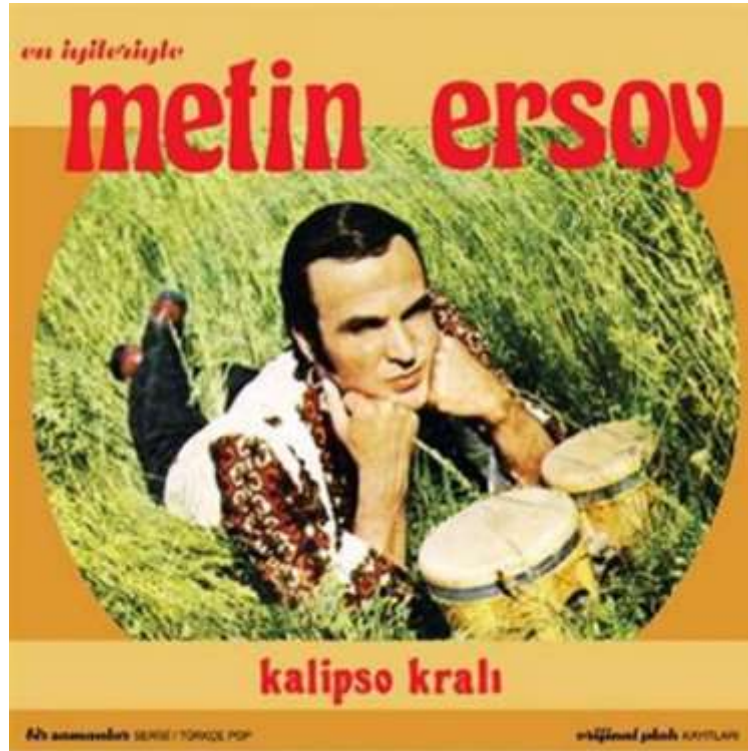

Metin Ersoy’un kalipsoyla tanışma hikâyesi enteresan ama ona geçmeden, havada kalan cümleyi tamamlayayım: Metin Ersoy, Kore’den döndükten sonra “Gecelerin Ötesi”ni bitiriyor ve film büyük başarı kazanıyor. Sonrasında başka filmlerde de oynuyor ama kariyerini sinema perdesinde değil gece kulübü sahnelerinde perçinliyor. O dönemde elinden tutan isim, “Bak Bir Varmış Bir Yokmuş”la pop müziğin başlama vuruşunu yapan İlham Gencer. Pek çok sanatçı gibi Çatı tedrisatından geçmiş ve Gencer’in (Site Sineması üzerindeki) bu küçük kulübünde pişmiş. 1960 yılının ortalarına doğru kulübün solisti olmuş ama beklenmedik bir hadise, bunu sürdürmesini engellemiş: 27 Mayıs darbesi, aynı zamanda kariyerine vurulmuş bir darbe. Neyse ki boş durmamış ve o yazı Turizm Bankasının (o yıllarda Turban adını alan) tesislerinde şarkı söyleyerek geçirmiş. Sonrasında İlham Gencer’in yanında çalışmaya devam etmiş. Bir ara Galatasaray’da top koşturmuş ama müzik ağır basınca futbolla ilgilenmemiş. O günlerden kalan, tribünlerin kendisine yakıştırdığı bir unvan: Bolero Metin!

Kalipso hikâyesine döneyim... Askerliğini “tercüman teğmen” rütbesiyle yapmak üzere 1956 yılının sonlarına doğru Kore’ye hareket eden Metin Ersoy, NATO’nun Uzakdoğu Ordusu’na katılıyor. Kalipsoyla orada tanışıyor ve hızla oluşturduğu repertuarı koltuğunun altına alarak memlekete dönüyor. Dönüş yolculuğu 1 ay sürüyor ve gemide Amerikalı arkadaşlarıyla geçirdiği bu zaman, onu yeni tarzının yıldızı yapmaya yetiyor. Geldiğinde, kalipsoyu her şeyiyle “kıvrır” bir genç olarak düşüyor sahnelere. En basit tanımıyla, Karayip Adaları’nda söylenen cıvılcıvıl şarkılar bunlar. Denizin kıvraklığı, rüzgârın yumuşaklığı ve güneşin sıcaklığıyla birleşiyor; ortaya çıkan, insanın neşesine neşe katıyor. Ersoy, bu şarkıları memlekete getirirken, orijinali gibi kırk bir İngilizceyle söylemek uğruna dilini bozuyor.

Kore’de dinlediği Harry Belafonte, kahramanı. Sadece tarzını değil görüntüsünü de alıyor ve döndüğünde attığı adımlar, onu Türkiyeli Belafonte yapıyor. Sonrasında bu lakabın yerini Kalipso Kralı alıyor –ki hayatı boyunca severek taşıdığı bir “unvan” bu.

Metin Ersoy’un hayatı sahnelerde geçiyor. Hepsini toplamda 7 tane 45’lik plağı var. “Yirminci Sanat Yılı”nda şarkılarını topladığı bir LP ve ‘80’li yılların başında yayımlanmış “Mavi Yolculuk” adlı kaseti de bunlara eklersek elimize çok az sayıda kaydının ulaştığını görürüz. Buna rağmen, memleketin en önemli müzisyenlerinden çünkü yaptığı taş plak [“Love Love Alone / Malaya”] erken dönem pop hareketlerinden. 1970 tarihli “Vakit Yok Gemi Kalkıyor Artık”, en bilinen

şarkısı. Ali Öke'nin "Zaman Uçuyor" adlı şiirini almış, fıkır fıkır müziğe uyarlamış. Yazının başında "yaratıcısı" demem bundan.

Aynı dönemde yapmış olduğu "Her Şey Berbat", altı çizilmesi gereken şarkılardan: The Ethiopians'a ait "Everything Crash"i Ali Öke'nin sözleriyle Türkçe söylemiş ve o dönem ortalığı saran, hayatı yavaşlatan grevleri mercek altına almış. Türkçe şarkılar arasında, belki de içinde grev sözü geçen ilk şarkı.

Türkan Şoray, Fatma Girik ve Prenses Süreya'nın hayatlarından yola çıkarak yazdığı "Mahzun Kraliçeler", kardeşleri birbirine düşüren varlıklı babaya hitaben söylediği "Miras", memleketine duyduğu sevgisini dile getirdiği "Türkiyem", çok bilinen bir Nasrettin Hoca fıkrasından Talat Kurter'in uyarladığı "Filler" ve "zarif bir kalipso şarkısı" olarak nitelendirdiği "Yeşil Gözlü Esmer Güzeli", diskografisinden seçtiğim şarkılar.

Mahalleye gelişi ilerleyen yıllarda... Şaşkınbakkal'daki evi, son nefesini verdiği yer. Müzik rotasını son yıllarda Karayipler'den Küba'ya çeviren Ersoy'un tamamlayamadığı bir projesi var: Che için yapılmış şarkıları Türkçe seslendirmek... Bunda, Latin müziği yapan oğlu Emir'in de büyük payı var elbette. Kim bilir, belki bir gün onlar da su yüzüne çıkar?

Metin Ersoy, "kıdemli" bir müzisyen. "Abi"liği oradan. Mahalle dersiniz, şarkılarıyla çınlamaya devam edecek. Bitirmeden önce şu katkısını hatırlatayım: Vefa'nın marşını besteledi, Galatasaray'da top koşturdu ama yaptığı bir kaseti Fenerbahçe'ye armağan etti: "Şampiyon Kanaryalar / Viva Fenerbahçe!"

ESERLERİNDEN SEÇMELER

VAKİT YOK GEMİ KALKIYOR ARTIK

Geç kalacaksın, hiç yok zaman
Düşünme sakın, olma pişman
Yalnız kalamaz hiçbir yaratık
Vakit yok, gemi kalkıyor artık

Bu gemide ah ben de olsaydım
Açık denizlere yol alsaydım
Vız gelirdi her şey inan bana
Yeter ki ben sana varsaydım

Sormuyor musun kendi kendine?
Dünyada her şey dengi dengine
Aldırma, saat işliyor tık tık
Vakit yok, gemi kalkıyor artık

Bu gemide ah ben de olsaydım
Açık denizlere yol alsaydım
Vız gelirdi her şey inan bana
Yeter ki ben sana varsaydım

Hayat zalim, yollar pürüz
Bir damla güneş, sonra hep güz
Mutlu olmak en büyük varlık
Vakit yok, gemi kalkıyor artık

Bu gemide ah ben de olsaydım
Açık denizlere yol alsaydım
Vız gelirdi her şey inan bana
Yeter ki ben sana varsaydım

YEŞİL GÖZLÜ ESMER GÜZELİ

bir yaz akşamı rastladım ben sana
kalbim titredi bir şey oldu bana
sordum sen kimsin?
gökten inen melek misin?
yeşil gözlü esmer güzeli

ay ay ay la la la la la....

akşam güneşi batarken ufukta
seyre daldık mehtabı baş başa
sordum ay mısın?
gökten düşen yıldız mısın?
yeşil gözlü esmer güzeli

ay ay ay la la la la la....

şimdi şarkılar söyleyen benimle
yarınlar bizim mutluyum seninle
artık benimsin
kanım canım her şeyimsin
yeşil gözlü esmer güzeli

ay ay ay la la la la la....
yeşil gözlü esmer güzeli, a ha!

LATİN MÜZİĞİNİN DEĞERLİ BİR TEMSİLCİSİ

SALİH ATA

Vefa Lisesi Mezunu olan ve okulumuzdaki izci bandosunun başı olan Salih Ata. İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Ud Bölümü'nden mezun olan Ata, gençlik yıllarında yıllarında Zeki Metin Deve Kuşu Kabere de şarkı söyledi. Daha sonra sahne hayatına atılarak Çakıl, Gar, Maksim gibi dönemim ünlü gazinolarında sahne aldı. İşletmecilik de yapan Ata'nın besteleri ünlü isimler tarafından yorumlandı.

TÜRK SANAT MÜZİĞİNİN KADİFE SESİ

SUAT SAYIN

1932 yılında Fatih'te doğdu. Müziğe 12 yaşında ud çalarak başladı. Vefa Lisesi'nden mezun olduktan sonra 1952 yılında Ankara Radyosu'nda udî olarak görev yapmaya başladı. Daha sonra stajyer sanatçılara nota, usûl ve makam dersleri verdi. O dönemin gençleri, bir sonraki neslin ise üstadları olan Ziya Taşkent, İsmet Nedim, Kutlu Payaslı, Yıldırım Gürses ve Mustafa Seyran ders verdiği öğrencilerden bazılarıdır. Ayrıca Sevim Çağlayan, Behiye Aksoy, Sevim Tanürek, Neşe Karaböcek ve Sevim Şengül de kendisinden özel ders almışlardır.

1958-59 yıllarında beste çalışmalarına başlayan Suat Sayın, 1960 yılında Ankara Radyosu'ndaki memûriyetinden istifa ederek ayrılır. İlk plâk kaydı olan "*Postacı*"yı seslendirdi, sahneye ise ilk kez 1967 yılında Ankara - Lunapark'ta çıktı. İlk bestesi "*Gözlerimin yaşını silemiyorum*" adlı eseridir.

Bestelerinde 50'li yılların Arap müziğinden ve özellikle Mısır tarihindeki en büyük müzisyenlerden olan Muhammed Abd'ül-vahab'dan etkiler yoğun bir şekilde görülen Sayın, ana tema olarak aşkı işlemiştir. Yaylılar, Türk Sanat Müziği'nde onun sayesinde önemli hale gelmiş, 60'larda Türkiye'de dinlenen ana akım müziğin arabesk ve fantezi formlara yaklaşmasına sebep olmuştur. Çok sesli ve dış kaynaklı müziğin öncülüğünü yapmasından dolayı, müzik otoriteleri eserlerini arabesk olarak değerlendirmişler ve bu sebeple eserleri TRT kurulundan geçmemiştir. Nitekim, günümüzde TRT arşivinde, Sayın'ın sadece üç eserinin yer aldığı görülür. Halbuki dikkatle incelendiğinde, eserlerinin "piyasa" olarak

nitelendirilmesinin büyük bir haksızlık olduğu ve eserlerin, makam ve usûl bakımından çok ince motiflerle işlendiğini görmek mümkündür. Şarkılarının çoğunu, muskimizin kıymetli icracılarının plâk ya da albüm yapmakta tercih ettikleri görülür. Bazen bir tavernada dans müziği olarak, bazen de Türk Sanat Müziği repertuarlarında bulmak mümkündür. Zengin bir arşive sahip Sayın'ın Türk müziğindeki yerini inkâr etmek mümkün değildir.

Dört evlilik yapan müzisyen, hayatının son dönemlerini Almanya'da, dördüncü eşiyle beraber münzevi bir biçimde geçirdi.

BESTELERİNDEN SEÇMELER

NE OLUR KİMSEYE BAKMA

Ne olur kimseye bakma

Gizli sırlarımı sakla

Beni hasretle kucakla

Başka bir şey istemem

Son bir defa göreyim

Uğruna can vereyim

Kollarında öleyim

Başka bir şey istemem

Ümitsiz olsa bile

Beni sevdiğini söyle

Her şeyinle gir kalbime

Başka bir şey istemem

Son bir defa göreyim

Muradıma ereyim

Kollarında öleyim

Başka bir şey istemem

AKŞAM OLUR GİZLİ GİZLİ AĞLARIM

Akşam olur gizli gizli ağlarım
Kaderin dilinden iyi anlarım
Keder öğütmekle geçti yıllarım
Beni değirmende taşa döndürdün

Keder öğütmekle geçti yıllarım
Beni değirmende taşa döndürdün

Nefes alsam bile ölü gibiyim
Aklım başımda yok, deli gibiyim
Suya düşmüş söğüt dalı gibiyim
Yerim yurdumu düşe döndürdün

Suya düşmüş söğüt dalı gibiyim
Yerim yurdumu düşe döndürdün

Bir gün buradayım, bir gün sılada
Gönlümü göçebe kuşa döndürdün
Çok şükür gurbeti bitirdim derken ah
Yolumu yeniden başa döndürdün

Çok şükür gurbeti bitirdim derken
Yolumu yeniden başa döndürdün

Lanet olsun sana ey zalim felek
Ömrümü çarkında boşa döndürdün
Lanet olsun sana ey zalim felek
Ömrümü çarkında boşa döndürdün

ARTIK SEVMEMECEĞİM

Sana dönmeyeceğim
Sana dönmeyeceğim

Artık sevmeyeceğim
Bütün kabahat benim
Ne kadar ağlasan boş
Ne kadar yalvarsan boş
Sana dönmeyeceğim
Ne kadar ağlasan boş
Ne kadar yalvarsan boş
Sana dönmeyeceğim

Bitsin artık bu çile
Çekemem bile bile
Bitsin artık bu çile
Çekemem bile bile
Sen ne söylersen söyle
Bu hayat geçmez böyle
Sana dönmeyeceğim
Sen ne söylersen söyle
Bu hayat geçmez böyle
Sana dönmeyeceğim

Sana dönmeyeceğim
Sana dönmeyeceğim

Ümitlerimi kırdın
Hayallerimi yıktın
Benim ahımı aldın, benim ahımı aldın
Şimdi sen de yalnızsın
Benim ahımı aldın, benim ahımı aldın
Şimdi sen de yalnızsın

Bitsin artık bu çile
Çekemem bile bile
Bitsin artık bu çile
Çekemem bile bile
Sen ne söylersen söyle
Bu hayat geçmez böyle
Sana dönmeyeceğim
Sen ne söylersen söyle
Bu hayat geçmez böyle
Sana dönmeyeceğim

Sana dönmeyeceğim

Sana dönmeyeceğim

YOLCU İLE ARABACI

Gurbet bahtımdan kara
Hasret ölümden acı
Ne zaman tükenecek
Bu yollar arabacı
Atları hızlı sür ki
Köye pek geç varmasın
Sevdiğimin gözleri
Yollarda kararmasın
Bir kere görse gözüm
Köyün aydınlığını
Kül bağlar içirimde
Bu kızıl kor yığını
Atları hızlı sür ki
Köye pek geç varmasın
Sevdiğimin gözleri
Yollarda kararmasın

GÜNDÜZÜM SENİNLE

FERDİ ÖZBEĞEN

Gündüzüm seninle
Gecem seninle
Beyhude geçti bu
Ömrüm derdinle

Aşkını bir sır gibi
Senelerdir sakladım
Geceleri rüyada
İsmi sayıkladım

Aşkını bir sır gibi
Senelerdir sakladım
Geceleri rüyada
İsmi sayıkladım

Sevgilim saçların
Zannetme, solmaz
Dünyada sevenler
Bahtiyar olmaz

Aşkını bir sır gibi
Senelerdir sakladım
Geceleri rüyada
İsmi sayıkladım

Aşkını bir sır gibi
Senelerdir sakladım
Geceleri rüyada
İsmi sayıkladım

SUS SUS SUS KİMSELER DUYMASIN

Bu gece ben çok mesudum

Artık aradığımı buldum

Yalnız senin esirin oldum

Sus sus sus kimseler duymasın

Sus sus sus başkası duymasın

Bir gün sana döneceğim

Bunu yemin bileceğim

Yalnız seni seveceğim

Sus sus sus kimseler duymasın

Sus sus sus başkası duymasın

MOĞOLLAR GRUBUNUN KURUCUSU VE ANADOLU POP'UN MUCİDİ TANER ÖNGÜR

Müzik dinlemeye The Beatles'ın dünya çapındaki ünüyle başladı. Siyah bir akustik gitar alarak müzik yapmaya başladı. 1964'te Vefa Lisesi'nde okurken Volkanlar isimli bir grup kurdu ve sinemalarda çalmaya başladı. Türkiye'de bas gitar olmadığı için, kontrabas çalıyordu. Çalıştığı sinemaya İstanbul'un birçok yerinden gruplar geliyordu. Burada Meteorlar grubundan Aziz Azmet ve Murat Ses ile tanıştı. 1965'te Volkanlar dağılınca, Taner Öngür, Azmet ve Ses ile üçlü olarak Meteorlar'da çaldı. 1967'de Okan Dinçer Kontrastları grubuna bas gitarist olarak katıldı. Gitarist Zafer Dilek ile çaldığı bu grupla Ertem Eğilmez filmi Ömer Bedel Kız'ın müziklerini yapıp, filmde de gözükmiştir. 1968'de grupla Erkut Taçkın'ın bir 45'liğinde ona eşlik ettiler.

1 yıl kadar Kontrastlarla çalıştıktan sonra, Taner Öngür 1968'de Erkin Koray Dörtlüsü'ne girdi. Erkin Koray ile bir 45'lik kaydetti. Hayalindeki şehir Londra'ya gitmek için dörtluden ayrıldı. Müzik hayatına orada devam etme planları kurarken, Türk rock müziğinin gittikçe gelişmekte olduğunu görünce Türkiye'ye döndü.

1970'in başında Hasan Sel'in gruptan ayrılması ile Taner Öngür'ün Moğollar'da çalan eski grup arkadaşları Azmet ve Ses, Öngür'ü gruba davet ettiler. Öngür'lü kadro ile grup "Dağ ve Çocuk", "Garip Çoban" gibi Anadolu rock adı verilen türün ilk örneklerini kaydettiler. Taner Öngür 1974'e kadar Moğollar'da aralıksız çaldı. Grupla beraber Türk rock'ının önemli vokalistleri Barış Manço, Cem Karaca, Ersen Dinleten ve Selda Bağcan'ın arkasında çaldı. Grup, zaman zaman

Paris'e giderek, yurtdışında da başarı arıyordu. 1971'de Paris'te kaydettikleri "Dances et Rythmes de la Turquie" ile "Academie Charles Cros" büyük plak ödülünü kazandılar.

Grubun yanında, Ersen Dinleten'in ilk 1 numara 45'liğinde "Kozan Dağı" şarkısında elektro ve akustik gitar, "Kara Yazı" şarkısında ise bas gitar çaldı. Plâğın kapak tanıtım yazısını da yazdı. Sonraki plak "Sor Kendine / Garip Gönlüm"de de Moğollar ile çalan Öngür, Sor Kendine şarkısının müziğini de besteledi.

Moğollar'ın Cem Karaca ile çalıştığı dönemde gruba kısa süre katılan Orhan Atasoy'un da etkisi ile uyuşturucu ve LSD dönemi başladı. Grup üyelerine göre hayat tarzı değişen Öngür, müzik olarak da Anadolu rock yerine progresif rock yapmaya karar verdi. 1974'te Aydın Cakuş, Kılıç Danışman ve Nur Yenal ile Tank adlı bir grup kurdu. Grupla bir 45'lik kaydetseler de Diskotür firması, plâğın satılmayacağını söylemeyip yayınlamayınca, Öngür kayıtları imha etti. 1975'in başında Moğollar'a kısa bir süre dönüp Ali Rıza Binboğa ile kaydedilen plakta çalsa da gruptan ayrıldı.

Tank grubunun dağılmasından sonra 1974'te daha önce beraber çalıştığı Ersen Dinleten'in grubu Ersen ve Dadaşlar üyesi oldu. Bu grupta Öngür, Anadolu rock ile progresif rock'ı karıştırma olanağı buldu. Bu dönemde "Derman Bulunmaz" şarkısının bestesini yaptı. 1975'te Tank grubundan arkadaşı Kılıç Danışman ile Edip Akbayram ile beraber çalan Dostlar

Orkestrası'na gitarist olarak girdi. Ancak hiçbir 45'likte yer almadan kısa süre sonra gruptan ayrıldı.

1975'te Cem Karaca'nın grubu Dervişan'a gitarist olarak katıldı. Grup, senenin başında çıkardığı "Tamirci Çırağı" plağıyla büyük bir ün kazanmıştı. Türkiye'de protest rock'ın en önemli grubu sayılan Dervişan ile "Mutlaka Yavrum / Kavga" 45'liğini doldurdu. Sonraki plaktaki "Niyazi" şarkısında gitar yanında mandolin de çaldı. 1976'da eski grup arkadaşı Murat Ses kısa bir süre gruba katıldı. Dervişan olarak "Murat Ses ve Ağrı Dağı Efsanesi" adıyla bir plak yaptılar. Öngür, bu çalışmada gitar çaldı. Cem Karaca ve Dervişan, "Parka", "İhtarname", "Bir Mirasyediye Ağıt" gibi politik şarkılar kaydetti. 1977'de grubun ilk uzun çaları Yoksulluk Kader Olamaz yayınlandı.

Öngür, Dervişan'dan ayrıldı. 1978'in başında kısa bir süre Moğollar'a katılsa da 1978 Mart'ında grup dağıldı. Öngür de yıllardır bekleyen askerliğini Diyarbakır'da "müzişyen jandarma" olarak geçirdi. 1978'de Yeşim'in albümünde çalan Dervişan, iki tane Taner Öngür bestesi kullandı. Bu şarkılar "Çok Naz Âşık Usandırır" ve "Varız Dostlar"dı.

1979'da asker sonrası Ersen ve Dadaşlar'a geri döndü. Grubun "Hatamızı Bilmeden Çekiyoruz" adlı albümünde yer aldı. Albümün en önemli özelliğı, plağında kullanılan "Arabesk Rock" tabiridir.

Taner Öngür, 1980 darbesinden sonra Almanya'da yaşamaya başladı. Gitaristliğini yaptığı "Bahtiyar" adlı bir grup kurdu. Frankfurt'ta Türk düğünlerinde çalıp para kazanırken, punk ve hippiler ile zaman geçiriyordu. Bu dönemde Türk müzik piyasasındaki tek çalışması 1976'da kaydedilen ama 1984'te yayınlanan MFÖ şarkısı "Bodrum Bodrum" da mandolin çalmak oldu. 1991'de Öngür, Türkiye'ye döndü. Fuat Güner ve Turgut Berkes'in stüdyosu F.T.'de çalışmaya başladı. 1993'te Orhan Atasoy'un "Yanmışız" albümünün kayıtlarını yaptı. Aynı yıl ilk solo albümü olan "Alarm" piyasaya sürüldü.

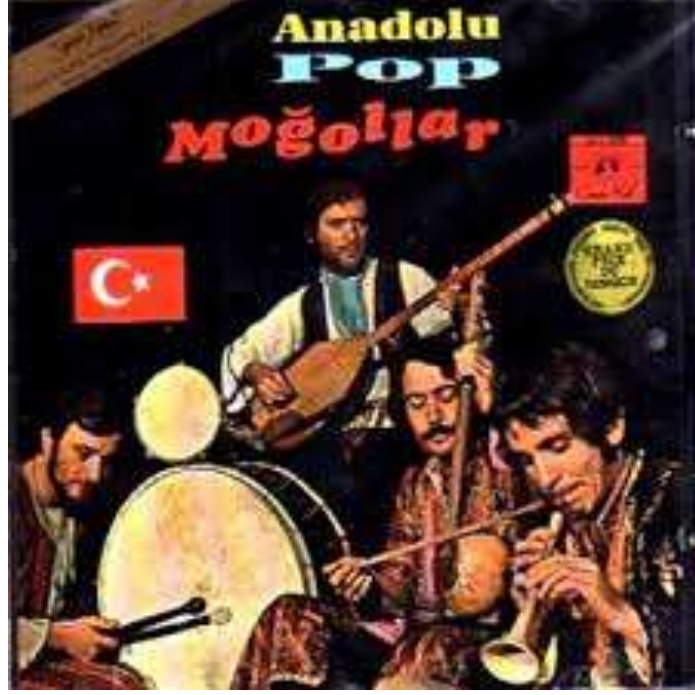
Uzun süredir müzik yapmayan Moğollar, 1993'te düzenlenen bir imza kampanyası ile müziğe geri döndü. 1994'te yayınlanan "Moğollar '94" ile birlikte, Taner Öngür bu grupta bas gitar çalmaya devam etmektedir. Daha önceki Moğollar döneminde gözükmeyen politik duruşun mimarlarından biridir. 2003'te sponsorlu festivallere karşı rock müziğinin Türkiye'deki isyanı olan Barışarock'ın hayata geçirilmesinde bireysel anlamda büyük katkıları oldu.

Moğollar dışında, 1998 tarihli Kent Ozanları toplamasında "Tutukluyum Şehirde", 2002 tarihli Gitarın Asi Çocukları toplamasında "Uzaya Bak" şarkısıyla yer aldı. 2005'te son solo albümü "Evde Tek Başına" yayınlandı.

Kendi albümleri dışında gençlere de destek veren Öngür, 2004'te Hakan Tuna'nın plak formatında çıkan albümü "Karanlıkta Güneş"te bas gitar çaldı 2008'de Serap Yağız'ın albümü "Suların Uğultusu"nun prodüktörü oldu, düzenlemeleri ve miksleri yaptı, gitar ve bas gitarları çaldı.

DÜNYADA ÖDÜLLER KAZANMIŞ EFSANE ALBÜM

ANADOLU POP

SYNTH POP TÜRÜNDE BİR MÜZİK GRUBU GOSS'UN SOLİSTİ

GÖZDE OKTAŞ

GOSS, İstanbul, Kadıköy'de kurulmuş bağımsız bir synthpop grubudur. Temelleri 2017 yılında Serkan Serter'in gitarda ve Gözde Oktaş'ın davulda olduğu rock grubuna dayanan GOSS, 2019 yılına gelindiğinde içinde pop, rock öğeleri ve synth barındıran yeni bir projeye evrilmiştir. Tarz olarak art rock, electronica ve indie rock'tan esinlenen grup, ikilinin farklı genre'lardan gelen müzik geçmişleriyle birleşerek özgün bir sound ortaya koymaktadır.

Kadıköy'den bağımsız synth-pop ikilisi GOSS ilk şarkıları "Anla"yı yayınladı.

Prodüktörlüğünü The Away Days'den Can Özen'in üstlendiği, söz ve müziği kendilerine ait olan şarkının klip çekimlerini yönetmen Barış Yoldaş ile Uludağ Milli Parkı'nda gerçekleştirdi. 8 ay süren uzun ve titiz bir çalışmanın ardından yayınladıkları şarkı, kişinin kendini kabulünden ve bunu dış dünyaya anlatmanın direncinden bahsediyor. Dark bir havaya sahip şarkıda synth melodilerine duygu yüklü gitarlar eşlik ediyor.

Goss grubu ile Hürriyet gazetesinde yapılan röportajdan seçmeler.

"GOSS Mayıs ayı başında yayınladığı yeni single'ı 'Anla' ile yeni müzik radarıma girdi ve şarkının klibini de izledikten sonra kendilerini daha çok merak ettim."

Başlık biraz iddialı gelmiş olabilir. Nedir o 'en büyük hata' demişsinizdir. Çünkü hatayı doğru tespit ettiğimizde çözüme de daha kolay ulaşırız. İlişki derken sadece romantik özel olanları değil kastettikleri tüm insan ilişkilerinden bahsediyorlar. Hataya gelince işte onu da röportajın içinde okuyacaksınız. Ama bir ipucu vereyim olduğu gibi kabul edemeyeceğiniz kimseyi hayatınıza almayın.

GOSS, İstanbul, Kadıköy'de kurulan bağımsız bir synth pop grubu. 2017'de Serkan Serter'in gitarda ve Gözde Oktaş'ın davulda olduğu rock grubuna dayanan GOSS, 2019'a gelindiğinde içinde pop, rock öğeleri ve synth barındıran yeni bir projeye dönüşüyor. Bu bilgileri onların müziği hakkında küçük bir ön bilgilendirme olsun diye verdim. Kendileriyle 'Anla' vesilesi ile zevkle okuyacağınız bir röportaj yaptım.

Selamlar bu yıl evlere kapandığımız bir yıl olsa da müzik üretimi adına verimli bir dönem olduğunu söyleyebiliriz. Art arda albüm/single haberleri geliyor ve üretim son hız devam ediyor. Siz de 'Anla' adında yeni bir single yayınladınız. Bu güzel şarkı vesilesi ile sizleri daha yakından tanımak istedik. GOSS'tan bahseder misiniz bize isminizin hikayesinden bir araya gelme sürecine ve bugüne dek neler yaptığınıza dair bize kendinizi anlatır mısınız?

Gözde: GOSS, 2 kişiden oluşan bir synth pop grubu. Bir araya gelmeden önce ikimiz de uzun yıllar başka müzik projelerinde bulunduk. Üniversite yıllarında ben alternatif müzik yapan bir kız grubunda davul çalıyordum, Serkan ise bir rock grubunda çılgın gitar soloları atıyordu. O zamanlar tanışmıyorduk. Mezuniyetten sonra ikimiz de benzer yollardan geçmiştik. Kurumsal hayata atıldıktan sonra global firmalarda sabah 9 akşam sınırsız çalışmışız, ancak bu hayat tarzının bize uygun olmadığını fark edip istifa etmişiz ve müziğe geri dönmüşüz.

Serkan: Yollarımızın kesişmesinin ise değişik bir hikayesi var aslında. Gözde, 2008 yılında grubu Woo Hoo ile ilk konserini verdiği gün ben bir arkadaşım vesilesiyle o konsere bir şekilde gitmiştim. Grubu dinledikten sonra "keşke benim de böyle kıvrıkcık, enerjik bir davulcum olsa" demiştim. Bu olaydan 9 sene sonra, yani 2017 yılında, kurduğum rock grubunun davulcu

seçmesine tesadüf eseri Gözde geldi! O günden beri aynı grupta çalışıyoruz. 2019 yılında ise kendi bestelerimizin üzerine gitmeye karar verdik ve GOSS ortaya çıktı. Gözde vokale geçti, tarzımız içinde bolca synth barındıran daha farklı bir yola doğru evrildi.

'Anla'daki 'Sen beni olduğum gibi aldın kusura bakma/İçimden başka bir şey çıkaramazsın bunu anla' bu sözlerle bir ilişki içinde karşısındakini değiştirmeye çalışan sevgiliye isyan/itiraz var ya da ben öyle anlıyorum. Sizce neden bu değiştirmelere ihtiyaç duyuluyor. Anlamadığımız şey nedir?

Gözde: Şarkının sözlerinde geçen itiraz ve isyan aslında sadece sevgiliye değil, bizi olduğumuz gibi kabul etmeyen ve değiştirmeye çalışan herkese. Dış etkenler tarafından sürekli kişiliğimiz, davranışlarımız ve hatta hayallerimiz bile dizayn edilmeye çalışılıyor. Kendimiz olabildiğimiz ve kendi istediğimiz kişi olmamıza izin verilen anlar çok çok az. Bu noktada kişi önce kendisini anlayıp sonra da olduğu kişiye sahip çıkmalı ve onun için savaşmalı diye düşünüyoruz.

Serkan: Bu değiştirmelere ihtiyaç duyulmasının ilişkilerdeki sebebi, kişilerin birey olamamasından ve empati eksikliğinden kaynaklıyor bizce. Herkes tek doğru olarak kendini görüyor ve karşısındakini manipüle etmeye çalışıyor. Halbuki ilişki dediğiniz şey 2 kişiliktir. Karşınızdakini yok ettiğinizde bir ayna ile birlikte olursunuz. O zaman da ilişki yaşamının bir zevki kalmaz herhalde.

'Anla'ya Uludağ Milli Parkı'nda bir de klip çektiniz böyle karlı bir ortamı seçmiş olmanızın muhakkak ki şarkının hissiyle bir bağlantısı olduğunu düşünüyorum. Ama bu tercihin sebebini sizden öğrenmek isteriz.

Gözde: 'Anla'nın bizdeki yerinin çok özel olması, sadece ilk şarkımız olmasından kaynaklanmıyor, daha çok bağlı olduğu anıların ve duyguların hüznünden kaynaklanıyor. Şehir içinde şarkıdaki kasvet ve isyanı içine sığdıracak hiçbir mekân olmayacağını düşündük. Duyguların soğukluğunu ve yalnızlığı tadabileceğimiz bir yer olduğu için Uludağ'ı seçtik. Tabi -10 derecede, hipotermi köşesinden döndüğümüz çok zor ama bir o kadar da eğlenceli bir çekim yaşadık.

Kadıköy'ün müziğinizin üzerinde nasıl bir etkisi var mı?

Serkan: Kadıköy'ün, İstanbul'un müzik hayatında her zaman çok farklı bir konumu olmuştur. Eskiden canlı müzik grupları arasında Taksim – Kadıköy çekişmesi vardı. O zamanlar tabi ki canlı

müzik piyasasının çok hareketli olduğu ve Beyoğlu'nun hala var olduğu günlerdi. Şu an Kadıköy, iki tarafın da bayrağını devraldı ve tek başına bu misyonu devam ettiriyor.

Gözde: Kadıköy, kalan son kalelerden diyebiliriz. İçinde özgür hissedebildiğimiz ve bu hissiyatı müziğimize taşıyabildiğimiz bir yer. Bizim için sadece bir mahalle değil Kadıköy, taşıdığı değerler ve sahip olduğu kültür bakımından bir yaşam tarzını ve duruşu ifade ediyor. Dolayısıyla müziğimiz üzerindeki etkisi yadsınamayacak kadar büyük.

'Anla' teklinizin dinlenmesi nasıl gidiyor?

Serkan: Anla, beklediğimizden çok daha fazla ilgi gördü. Sanıyorum taşıdığı tüm o duygular dinleyicilerde bir karşılık buldu. Bu da bizi çok mutlu ediyor.

Son olarak müziğinizle hiç tanışmamış dinleyiciye nasıl bir müzik yaptığınızı ve bundan sonra yapacağınız projelerden de bahseder misiniz?

Gözde: Müziğimiz bir hayli duygu yüklü, bazı zamanlar agresif tınılarla bezenmiş, bazı zamanlarda ise sizi alıp uçucu bir havaya sokacak kadar sakin olabiliyor. Aslında bir insan gibi, onun da inişleri, çıkışları var ve bazen patlayan bir volkana bazen de süt dökmüş bir kediye dönebiliyor. Bu Türkiye'nin çok alışık olmadığı bir tarz, ancak Türkiye'de var olan bir tarz. Giderek daha da benimseneceğini düşünüyoruz. Kısa bir süre içinde 2. single'ımızı yayınlamayı planlıyoruz ve sene sonuna kadar üst üste yeni şarkılarımızı single halinde yayınlayacağız. Sonrası ise sürpriz olsun.

GOSS

ANLA

Dayattığın tüm bu kalıplar

Kafana göre kurduğun

Beni içine koyduğun

Anlamsız, gereksiz kavgalar

Değişmemi umduğun Ama çok yorduğun

Sen beni olduğum gibi aldın kusura bakma

İçimden başka bir şey çıkaramazsın bunu anla

Sen beni olduğum gibi aldın boşuna kasma

İçimden başka bir şey çıkaramazsın

Tek kişilik hayaller kurdun İçinde ben yoktum

Olmamı istediğin insan

Ben değilim belki de

Farklı olmama tutuldun

Sonra bunu yüzüme vurdun

Ne istedim ben ne buldum

Kabul etmiyorum dinle

Sen beni olduğum gibi aldın kusura bakma

İçimden başka bir şey çıkaramazsın bunu anla

Sen beni olduğum gibi aldın boşuna kasma

İçimden başka bir şey çıkaramazsın

KENT MÜZİĞİNİN TEMSİLCİSİ

MERT GİDER

Mert İbrahim Gider eşi Elif Akbaydoğan Gider'le birlikte 2015 yılında Gider Gider isimli grubu kurdular. İlk şarkıları Yürüdüm Gittim'i Ağustos 2017'de Net D Müzik etiketiyle çıkardılar. Nisan 2018'de Akşamüstü Olurken şarkısının yayınladılar. Grubun gitaristliğini yapan Mert Gider, aynı zamanda kendi kliplerinin yönetmenliğini de üstlenmiştir.

Mert İbrahim Gider Erekli-Tunç stüdyolarında, Aranjörlüğünü Rıza Erekli ve Mert Tunçmakas'ın üstlendiği beş parçanın Yürü, Gel, Yürüdüm Gittim, Şenol Abi ve Akşamüstü Olurken, kayıtları burada yapıldı. 2016 Şubat ayında ikinci kayıt döneminde, Kasvet, Kimin Sesi ve Bebeksi parçalarının kayıtları ve aranjörlüğü Akın Eldes tarafından, Akın Eldes-Ege Semercioğlu Çinili Han Stüdyosu'nda gerçekleştirildi. 2016 yılının sonbaharına geldiğimizde, grup artık kemik kadrosuyla bir araya geldi ve beraber konser vermeye başladılar.

Yoğun olarak kendi bestelerini ve sevdikleri cover parçaları çalan grup rock soundlu müzikleriyle flamenko dansını birleştiriyor. Performanslarında, sahnenin ortasında tahta bir zemin bulunuyor. Bu zemin flamenkonun ana özelliklerinden birini kullanmak için flamenko dansçısı Elif Akbaydoğan Gider'e hizmet ediyor. Grup yaptıkları müziği yalnızca bir dinleti değil aynı zamanda bir performans olarak tanımlıyor. Bu tanımın sebebi, zaman zaman grubun dans ve müzikte doğaçlama yaparak her bir konseri bir diğerinden farklılaştırması.

KAHVELİ OKUR DERGİSİ RÖPORTAJINDAN SEÇMELER

Müziyen Mert Gider ile tek tek şarkıları ve şarkı sözleri üzerinden bir tuhaf söyleşi yaptık. Neden kes bu olmaz, nedir bu kasvet, nedir yürürken görülen? Cevaplar şarkılı söyleşimizde!

Müzik dünyasında ilk çıkışını **Gider Gider** ile yapan **Mert Gider**, yeni albümü **Akın Hali** ile müzik yoluna devam ediyor. Mert Gider'in müzik yolculuğu ortaokulda başlasa da kariyerinin ilk durağı müzik değil, sinema. Uzun yıllar sinema ve tv sektöründe emek harcayan Gider, sinema yolculuğunu sonlandırmış değil, klipler ve kısa filmler çekmeye devam ediyor. Ancak kişisel yolculuğu artık **müzik** hattında yoğunlaşmış durumda. Gider Gider ile başlayan ve Mert Gider olarak devam eden bu yeni yolculuk her adımda yeni, güzel meyveler vermeye devam ediyor. Mert Gider, solo kariyerinin ilk adımlarında **Akın Eldes**, **Rıza Ereklı** gibi önemli isimlerle birlikte çalıştı. İlk teklisi **Şenol Abi** ve devamında **Akın Hali** albümünde yer alan dört parça çok enstrümanlı, çok katmanlı şarkılar olarak dikkat çekiyor. Biz, Mert Gider'e standart sorular sormak istemedik. Şarkı sözleri üzerinden kasmadan, keyifli bir söyleşi yapalım istedik. Her

sorunun altına da ilgili şarkıyı yerleştirdik. Size hem okumalık hem dinlemelik bir içerik hazırladık. Buyurun...

Kendi olmazlarını bilmek

ŞENOL ABİ

Ben bunları düşünmek istemezdim

Azıcık rahatlamak

Ve gerçekte hayalim şu:

Yemyeşil bir çimenlikte

Uzanmışız beraberce

Kes! Bu olmaz!

Ne sana kes dedirtir müzik yaparken? Bu olmaz diyeceğin şeyi nasıl anlarsın?

Müzik yaparken hayal ettiğimiz şeyleri (ses ve efektler vb) teknolojinin de yardımıyla yapmamız aslında çok zor değil. Halbuki kolektif yapılan sanatlarda; mesela sinemada diyelim, bırakın çekmeyi oturup yazarken bile imkanı mı değil mi diye kendinize bir nevi otosansür uyguluyorsunuz. Müzikte o konu daha rahat diyebiliriz. Şenol Abi şarkısında ise güzel bir hayal kurmak bile yasak, 'kes' diyerek yarı yolda bırakıyor. Azıcık kafasını kullanmayı öğrenebilmiş her insan kendi olmazlarını biliyordur zaten diye düşünüyorum .

KASVET

Hatırlarsın bir zamanlar

Her şeye ilgisiz görünen bendim

Öyle miydin? Nasıl çıkar insan öyle bir ruh halinden?

İlgisiz görüldüğünü söylüyor aslında. Gerçekten ilgisizdim demiyor. Çok ilgili görünüp ortalığı velveleye vermektense, elinden gelen bir şey olmadığının farkında burada. Çünkü görüp de n'apılır bilmeyen..diye devam ediyor.

Ayna karşısında en son dikilen yine biz oluyoruz

YÜRÜ

Yürü, yürü, yürü oğlum

Yürü savrul yürü

Biraz yalnızlıkla ilgili bu şarkı. İnsan hep yalnız mı yürür aslında? Sen, kendi yolculuğunda yürüdükçe bir ritim oturduğunu hissediyor musun? Mert nereye Gider, gidecek yürüye yürüye? Yoksa yürümek mi öncelik?

Özümüzde yalnız değil miyiz? Çevremiz hep değişebilir ama ayna karşısında en son dikilen yine biz oluyoruz. Kendi hayat yolculuğumda ritimler Küba müziklerinden Afrika tamtamlarına

sürekli değişiyor, umarım düşmem
değil, yoldur bizi mutlu yapan.

Evet, hep öyleydi, yürümekti öncelik. Gideceğin yer

KİMİN SESİ

O kadar sorma

Anlaman için değil bu hayat da

Sorgusuz yaşı

Her şeye, her söylenene kafa sall

Sormadan, sorgusuzca müzik yapmak peki? Ne kadar mümkün? Nasıl olabilir?

Müziği belli bir amaç uğruna yapmıyorsanız (para ve şöhret gibi) bağımsız bir şekilde içinizden geçenleri yazmanız, yayınlamanız günümüzde gayet mümkün. Hayatı sorgulamayan insanların sanat yapabileceğine zaten inancım yok.

HARAMİLER GRUBUNUN DAVULCUSU

BARIŞ TIĞLI

1976 yılında doğan Barış Tıgılı amatör olarak ilk müzik deneyimini Vefa Lisesi'nde ritim saz çaldığı Grup Vefa'da yaşamıştır. 2002 yılında Haramiler grubuna katılarak ülke çapında turnelere çıkmıştır. Tıgılı daha sonra Durup Dururken grubuna katılarak müzik hayatını sürdürmüştür.

HARAMİLER

MAVİ DUVAR

Duvarları maviye boyadım, maviyi çok seversin
Penceremde menekşeler dizili, sularken şarkı söylersin
Gramofon da eski alaturka, hoşuna gider bilirim

Duvarları maviye boyadım, maviyi çok seversin
Penceremde menekşeler dizili, sularken şarkı söylersin
Gramofon da eski alaturka, hoşuna gider bilirim

O yaz evinin içinde, denize nazır
Sabaha kadar bekledim seni
Birden dalgalar dedi ki, gelmeyeceksin
Dalgalar dedi ki gelmeyeceksin

Birden çıktım viraneden koşa koşa indim kumsala
Acı acı sövdüm sonra, yüzümü kırbaçlayan rüzgara
Birden çıktım viraneden koşa koşa indim kumsala
Acı acı sövdüm sonra, yüzümü kırbaçlayan rüzgara
Acı acı sövdüm sonra, yüzümü kırbaçlayan rüzgara

METAL GRUBU SÖREN WAGNER'İN DAVULCUSU OZAN ARTUN

Vefa Lisesi 139. Dönem mezunu olan Ozan Artun Kadıköy'de kurulan Sören Wagner isimli metal müzik grubunun davulculuğunu yapmaktadır.

MUSİKİŞİNAS VE BESTEKÂR

TAŞKIN SAVAŞ

İsmi gibi taşkındı. Kabına sığmayan biriydi. Sürekli öğrenme halindeydi. Soyadı gibi de savaştı. Pes etmez, asla yılmazdı. Zor dönemlerin ismiydi. Kolay bulunmayan dağ çiçeği idi. O bir kimyacıydı. Müzisyendi. Sahaftı. Dervişti. Ebru sanatkarıydı. Koleksiyonerdi. Sanat yönetmeniydi. Koro şefiydi.

Her parmağında ayrı bir marifet olan ender insanlardandı. Daha ötesi beş kuşak İstanbulluydu, İstanbul beyefendisiydi. Çok önemli bir kültür taşıyıcısı idi.

İyi ki tanımışım dediğim insanlardandı. Muhabirlik yıllarımda çok kez haberini yapmıştım. Yıllar sonra kısa da olsa birlikte çalışma imkânım oldu. Sohbetleri doyumsuzdu. Masasının düzeni, üzerindeki eşyalar, onu zaten direk anlatıyordu.

Kimyacı müzisyen

1947 İstanbul doğumlu olan Taşkın Savaş, Fatih Dersiamları'ndan Coşkun Efendi'nin torunu

idi. İstanbul'un bütün tarihi, dini ve folklorunu iyi bilenlerdendi.

Taşkın, Vefa Sultanisi'ni birincilikle bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi Ayaz Ağa Kimya Mühendisliği'ne okul derecesiyle girerek, geceleri fakülteye, gündüzleri de aileden gizli olarak konservatuara gidiyordu.

Onu konservatuara iten önemli faktörlerden biri, her hafta devrin önemli musikişinasların katılımı ile evlerinde tarz-ı kadim meşk yapılması idi. Ağabeyi Coşkun Savaş'a ney dersine gelen ünlü bestekâr ve kudüm zen başı Gavsî Bay Kara Hoca'yı yakından tanınması, onu ileriki yıllarda müzisyen yapacaktı. Gramofon tutkusunu da onun müziğe yönelmesinde önemli bir yeri vardı.

Birbirinden değerli isimlerin öğrencisi

Türk Müziği'nin resmen devlet tarafından okutulmasına karar verildiğinde, Taşkın Savaş, Belediye Konservatuarı'nın ardından, sınavına girerek Devlet Konservatuarı'nı kazandı ve öğrenimine burada devam etti. Daha önce konservatuar görmüş olmasından dolayı okulun idarecisi Nahid Dinçel, bu yeni öğrencisine ayrı bir ihtimam gösteriyordu.

Okula devam ederken okul dışında İstanbul'un çeşitli yerlerinde yapılan meşklere de katılıp bilgisini arttırmanın yollarını arayan Savaş, o yıllarda babası Hafız Raşit Efendi vefat edince, büyük bir boşluğa düştü. Türk Tasavvuf Müziğini Araştırma ve Yaşatma Vakfı'nın çatısı altına sığınan Taşkın Savaş için yeni bir dönem başlıyordu. Çünkü Vakıf'ta kimler yoktu ki; Zakir Başî Selahdin Demirtaş, Zakir Başî Albay Zühtü Efendi, son Saray Hanendelerinden Hamî Bey, Hafız ve özellikle Şeyh Muzaffer Özak, Tasavvuf müziğini kaybolmaktan kurtaran ve arşivleyen Safer Dal ve nice isimler...

Taşkın Savaş, hopcuzade Selahaddin beyin vefatından sonra vakıfta yapılan özel bir merasimle kudümzen başî tayin edilmiş ve hocası Safer Dal tarafından kendisine zahme tekbirlenmiştir. Ayrıca Asım Efendi ve Hüseyin Tolan beylerden de ders ve meşk alan sanatçının, konservatuar yıllarında Adnan Ataman, Dürdane Altan, Münir Nurettin Selçuk, Hafız Kani Karaca, Hafız Bekir Sıdkı Sezgin'in yanı sıra İ. Hakkı Ökan'dan usul ve nazariyat aldığını da belirtmekte yarar var.

Sahafılığı seviyordu

Devlet Konservatuvarı'nı bitirip askerlik görevini yaptıktan sonra, uzun bir dönem Sahaflar Çarşısı'nda sahafılık yaparken, son dönemin ünlü sahafılarını tanıma fırsatı buldu. Aileden gelen eski kitaba olan saygı ve sevgisi kendi birikiminin artmasına vesile olmuştur.

Bir dönem sayın Prof. Süheyl Ünver'in talebesi Nil Adeniz'le Tezhib çalışması yapan Savaş, bunun yanı sıra ebruyu da ihmal etmeyerek her sahafın bilmesi veya anlaması gereken bu sanatın nazari kısmını Eczacı Uğur Derman Hoca'dan öğrenirken, tatbikatını ise Tahtakale'de muhasebe defterlerinin sırt hariç üç kenarlarına ebru yapan Halil Usta'dan alarak icazet sahibi oldu.

Klâsik sanatın yaşaması için mücadele verdi

Türk Müziği'nin ve klâsik sanatların yasaklandığı o zor dönemde, Prof. Dr. Süheyl Ünver hoca, bu sanatların unutulmaması için yeni talebeler yetiştirmek için çok mücadele vermiştir.

İşte o talebelere müzehhibe Cahide Keskiner'in aracılığıyla Taşkın Savaş ve Ufuk İşbaşı; önce Yapı Kredi Bankası'nda daha sonraları Topkapı Nakışhanesi'nde kurs vererek ebru sanatı alanında bu millete sayısız talebe yetiştirdiler. Ebruyu ilk defa kumaş, cam, keçe ve kaplamaya nakledenlerden oldular.

'Kültürlü çay nerede içilir?'

Taşkın Savaş, bir gün sahaf dükkânında iken telefon çalar. Karşıdaki ses İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanı Şenol Demiröz'dür. Şaşırır. Başkan, Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nun idaresi konusunda kendisine bir şeyler sorar. Taşkın Savaş da cevaben "Türkiye'de adam mı kalmadı da bana soruyorsunuz" der. Daire başkanının ısrarıyla bildiklerini paylaşır. Ardından Daire Başkanı Şenol beye, kendisi de bir soru sorar, "Efendim bu kadar kültür hakkında bilginiz var. İstanbul'da kültürlü çay nerde içilir?"

Şenol bey de cevaben: "Yarın sabah saat onda bizim dairede içilir buyurun" diye cevap verir.

Belediye yılları

Şenol Demiröz ile o sabah çayında tanıştılar. Dost oldular. Kısa bir müddet sonra Taşkın Savaş, CRR de yerel ve etnik müzik danışmanı olarak görevlendirilir.

Şenol Demiröz ile çok başarılı festival ve organizasyonlara imza atmışlardır. Daha sonra Abdurrahman Şen ile de çalışmaya devam ettiler.

Bu arada hocası İ. Hakkı Ökan ile irtibatını koparmayan Savaş, hocası kendisini bir icazet ile şereflendirmiştir.

İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Turizm Atölyesi'nin düzenlediği tanıtım fuarlarına müzik gurubuyla katılarak; Selanik, Bulgaristan ve Almanya'da verdikleri konserlerle İstanbul'a birincilikle dönmüşlerdir.

Besteler albümler ödüller

1980 yıllarında İstanbul'a gelen ve Yüzen Üniversite olarak tanınan eğitim kurumundan fahri doktora unvanını aldı.

Çok sayıda şiiri beste haline getirmiştir. İstanbul için; 'İstanbul artık benim medeniyet şehrim' adlı şarkıyı armağan olarak bestelemiştir. Ahmet Yesevi' nin Divan-ı Hikmet'inden 50 den fazla eser bestelemiştir.

Taşkın Savaş ve arkadaşlarına ait Yakarış Müzik Topluluğu, Yakarış I, Yakarış II, İstanbul Bektaşileri, Ramazaniye ve Muharremiye adlı birbirinden değerli albümleri müzikseverlerle buluşturmuşlardır. Çok sayıda ödüller almıştır.

Taşkın Savaş ömrünün son yıllarında İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kültür A.Ş de İstanbul Kültürü üzerine çalışmalar yapıyordu. Taşkın Savaş'ın evi de ustalarının da olduğu gibi tam bir meşk hane idi

Eski İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür AŞ Genel Müdürü Kemal Kaptaner, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, musikişinas ve bestekar Taşkın Savaş'ın vefat ettiği bilgisini verdi. Kaptaner, iletisinde şu ifadeleri kullandı:

"Konserleriyle tasavvuf musikisini bizlere sevdiren Taşkın Savaş üstadımız rahmeti rahmana kavuştu. İnce ruhlu, duygulu, adı gibi aşkla dışarı taşan bir maneviyat dünyası vardı. Kültür AŞ'de bir dönem mesai arkadaşı olmaktan onur duydum. Mekanı cennet, makamı ali olsun."

Fatih Dersiamlarından Coşkun Efendi'nin torunu olan Taşkın Savaş, 1947'de İstanbul Fatih'te dünyaya geldi.

Vefa Lisesi'nden birincilikle mezun olan sanatçı, İstanbul Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nde okuduğu dönemde, ailesinden gizli konservatuvar eğitimi de aldı.

Sanatçıyı, konservatuvara iten önemli faktörlerden biri, evlerinde her hafta devrin önemli musikişinaslarının katılımı ile "tarz-ı kadim meşk" yapılmasıydı.

Yaşamının son döneminde Kültür AŞ'de İstanbul kültürü üzerine çalışmalarını sürdüren, aynı zamanda sanat yönetmeni olan Taşkın Savaş, kendi adıyla kurduğu müzik topluluğuyla geride unutulmaz eserler bıraktı.

ŞİİRLERİNİN BÜYÜSÜ MÜZİKLE BULUŞAN ŞAİRİMİZ

YUSUF ZİYA ORTAÇ

1895'te İstanbul'da, Beylerbeyi semtinde dünyaya geldi. Babası, Konya'nın ileri gelenlerinden Hoca Hasan Efendi'nin oğlu mühendis Süleyman Sâmi Bey, annesi ise İzmir eşrafından İzzet Bey'in kızı Huriye Hanım'dır.

İstanbul Vefa İdadisi'nde okudu. Şiire lise yıllarında aruz vezni ile başladı. İlk şiiri 1914'te *Kehkeşan* dergisinde yayımlandı.

Dr. Abdullah Cevdet Bey'le tanışınca, *İçtihat* dergisine şiirler göndermeye başladı. *İçtihat*'ta yayımlanan şiirleri sayesinde şair olarak kendisini kabul ettirmeyi başardı. Ailesinin Bebek semtine taşınmasından sonra, Rıza Tevfik Bey'le komşu olan Yusuf Ziya, onun aracılığı ile Ziya Gökalp ile tanıştı. Ziya Gökalp'in tavsiyesi üzerine hece vezni ile şiir yazmaya başladı. Hece vezni ile yazdığı ilk şiir olan "*Gecenin Hamamı*", *Türk Yurdu* dergisinde yayımlandı.

1915'te liseden mezun olduktan sonra Darülfünun-ı Osmani'ni açtığı yeterlilik sınavını kazanarak edebiyat öğretmeni oldu. Çeşitli okullarda dersler verdi. Bir yandan da edebi faaliyetlerini sürdüren Yusuf Ziya, 1916'da "*Akından Akına*" adlı manzume kitabını yayımladı. Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın talebi üzerine yazılıp bastırılan bu kitap, Ordu için yazdığı yirmi iki şiiri içermekteydi.

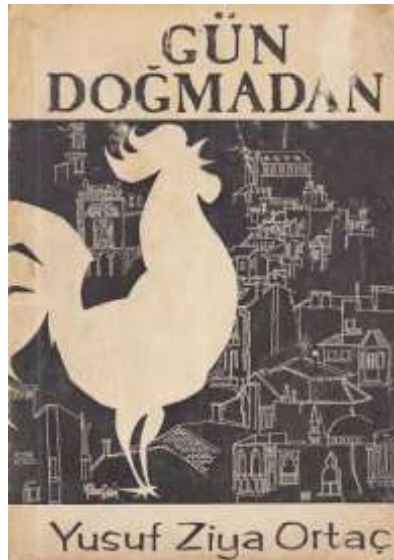
1918'de, Sedat Simavi'nin çıkardığı *Diken* dergisinde "*Çimdik*" takma adı ile mizahi yazılar yazarak hiciv ve mizah alanına, "*Şair*" isimli bir şiir dergisi çıkararak yayıncılık hayatına girdi. İlk sayısı 12 Aralık 1918 tarihinde çıkan *Şair* mecmuasının yayın hayatı 20 Mart 1919 tarihinde parasızlık sebebi ile sona ermiştir.

1919'da mizahi manzumeler içeren *Şen Kitap*; kahramanlık, vatan sevgisi üzerine sekiz şiir içeren *Şairin Duası* ile *Aşıklar Yolu* adlı şiir kitaplarını, 1920'de *Cenk Ufukları* adlı şiir kitabını yayımladı.

Şiirin yanı sıra tiyatro eserleri de verdi. *Binnaz* adlı üç perdeli trajedi 7 Nisan 1917'de Darülbedayi sahnelerinde oynandı. Bu eser Türk tiyatro tarihinde heceyle yazılmış başarılı ilk manzum piyes olarak kabul edilir. Bu oyunu tek perdelik bir manzum komedi olan *Nâme* (1918), üç perdelik manzum piyes olan *Kördüğüm* (1918) izledi.

7 Aralık 1922'de itibaren Orhan Seyfi Orhon'la birlikte *Akbaba* mizah dergisini çıkarmaya başladı. Adı *Akbaba* dergisi ile özdeşleşen Yusuf Ziya, *Akbaba*'nın hem patronu, hem şâiri, hem başyazarı, hem Yazı İşleri Müdürü hem de en önemli espri kaynağı oldu.. Dergide, *Çimdik* ve *İzci* takma adlarıyla mizahi yazılar ve şiirler yayımladı. *Akbaba* 1928 yılında Latin harflerine geçilmesinden sonra tirajının düşmesi üzerine ve 1930'lu, 1940'lı yıllarda siyasi çalkantılar nedeniyle yayımına ara vermek zorunda kaldıysa da Ortaç, ölümüne kadar dergiyi çıkarmaya devam etti.

1928 yılının Nisan ayında *Yedi Meşale* adlı bir kitap çıkararak sanat hayatına giren gençleri bir arada tutmak ve yüreklendirmek üzere *Meş'ale* adlı sanat ve edebiyat dergisini çıkardı. Dergi, 1 Temmuz - 15 Ekim 1928 arasında yayımlandı. Dergi, yeni harflerin kabulünden sonra kapandı ve topluluk dağıldı.

Akbaba'yı çıkarmaya devam ederken Orhon Seyfi ile birlikte daha kısa ömürlü başka dergiler de çıkardı. İki bacanak, 1935-1937 arasında *Ayda Bir* adlı dergiyi, 20 Mart 1935'te siyaset ve iktisat dergisi olan *Heray'ı*, 1941-1948 arasında *Türkçü fikir ve sanat dergisi Çınaraltı'yı* çıkarmıştır.

1936 yılından itibaren bir süre İstanbul Sular İdaresi İdare Meclisi üyeliği yapan^[1] Ortaç, 1938'de *Bir Selvi Gölgesi*, 1946'da *Kuş Cıvıltıları* adlı kitaplarını yayımladı. Zaman zaman öykü ve roman türünde eserler de ortaya koydu. "*Kürkçü Dükkanı*" (1931), "*Şeker Osman*" (1932), "*Göç*" (1943) ve "*Üç Katlı Ev*" (1953) gibi beğenilen eserler yayımladı. 1944- 1945'te bir Fransız lisesinde edebiyat öğretmenliği yaptı.

Öğretmenlikten, *Çınaraltı* dergisinden ve Sular İdaresi'nden ayrılıp siyasete atılan Ortaç, 1946-1954 arasında VIII. ve IX. Dönem Ordu Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bulundu. Milletvekilliğinin sona ermesinden sonra, yeniden *Akbaba'nın* başına döndü.

1950 sonrasında, şiirden ziyade, ağırlıklı olarak, mizah, gezi, anı ve biyografi türlerinde yazdı. 1962'de *Bir Rüzgâr Esti* adlı şiir kitabını yayımladı. 11 Mart 1967'de İstanbul'da hayatını yitirdi. Cenazesi Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedildi.

Kürdili hicazkâr şarkı
Nereden sevdim o zâlim kadını

Aksak usûlü **Saklı Bava Çıkan** Beste: Selâhattin Pınar
Güfte: Yusuf Ziya Ortaç

Nereden sevdim o zâlim kadını
Bana zehretli hayatın tadını
Sormayın söylemem asla adını
Bana zehretli hayatın tadını

KUTLU

ŞİİRİN ZİRVESİNDEN BİR HOŞ SADA

YAHYA KEMAL BEYATLI

Yahya Kemal Beyatlı (2 Aralık 1884, Üsküp - 1 Kasım 1958, İstanbul), Türk şair, yazar, siyasetçi, diplomat. Doğum adı Ahmed Agâh'tır.

Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin en büyük temsilcilerinden biridir. Şiirleri Divan edebiyatı ile modern şiir arasında köprülük görevi üstlenmiştir. Türk edebiyat tarihi içinde Dört Aruzcular'dan biri olarak kabul edilir (Diğerleri Tevfik Fikret, Mehmet Âkif Ersoy ve Ahmet Haşim'dir). Sağlığında Türk edebiyatının baş aktörleri arasında kabul edilmiş ancak hiç kitap yayımlamamış bir şairdir.

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyetinde milletvekilliği ve bürokratlık gibi siyasi görevler üstlenmiştir.

2 Aralık 1884 tarihinde Üsküp'te dünyaya geldi^[1]. Annesi, ünlü divan şairi Leskofçalı Galip'in yeğeni Nakiye Hanım; babası önceden Üsküp Belediye Başkanlığı yapmış, dönemin Üsküp Adliyesinde icra memuru İbrahim Naci Bey'dir.

İlk öğrenimine, 1889 yılında Üsküp'te Sultan Murat Külliyesi'nin bir parçası olan Yeni Mektep'te başladı. Daha sonra yine Üsküp'te bulunan Mektebi Edeb'e devam etti.

1897 yılında ailesiyle Selanik'e yerleşti. Çok sevdiği ve etkilendiği annesinin veremden ölümü onu çok etkiledi. Babasının tekrar evlenmesi üzerine ailesinin yanından ayrılıp Üsküp'e döndüyse de kısa süre sonra Selanik'e geri döndü. *Esrar* takma adı ile şiirler yazdı.

Orta öğrenimine devam etmek üzere 1902 yılında İstanbul'a gönderildi. Servet-i Fünuncu *İrtika* ve *Malumat* adlı dergilerde, *Agâh Kemal* mahlasıyla şiirler yazmaya başladı.

Okuduğu Fransızca romanların ve Jön Türkler'e duyduğu ilginin etkisiyle 1903 yılında, II. Abdülhamit baskısı altındaki İstanbul'dan kaçarak Paris'e gitti.

Paris yıllarında Ahmet Rıza, Sami Paşazade Sezai, Mustafa Fazıl Paşa, Prens Sabahattin, Abdullah Cevdet, Abdülhak Şinasi Hisar gibi Jön Türklerle tanıştı. Hiç dil bilmeden gittiği kentte hızlı bir şekilde Fransızca öğrendi.

1904 yılında Sorbonne Üniversitesinin Siyaset Bilimi bölümüne kaydoldu. Okulda ders veren tarihçi Albert Sorel'den etkilendi. Okul hayatı boyunca derslerinin yanı sıra tiyatro ile ilgilendi; kütüphanelerde tarih hakkında araştırmalar yaptı; Fransız şairlerin kitaplarını inceledi. Tarih alanındaki incelemeleri sonucu 1071 yılındaki Malazgirt Meydan Muharebesi'nin Türk tarihinin başlangıcı sayılması gerektiği görüşüne vardı. Araştırmaları ve sosyal etkinlikleri derslere zaman ayırmasını ve sınavlarda başarılı olmasını engellemeye bölüme geçtikten sonra Edebiyat Fakültesine geçti ancak bu bölümden de mezun olamadı. Paris'te geçirdiği dokuz yılda tarih bakışı, şairliği, kişiliği gelişti.

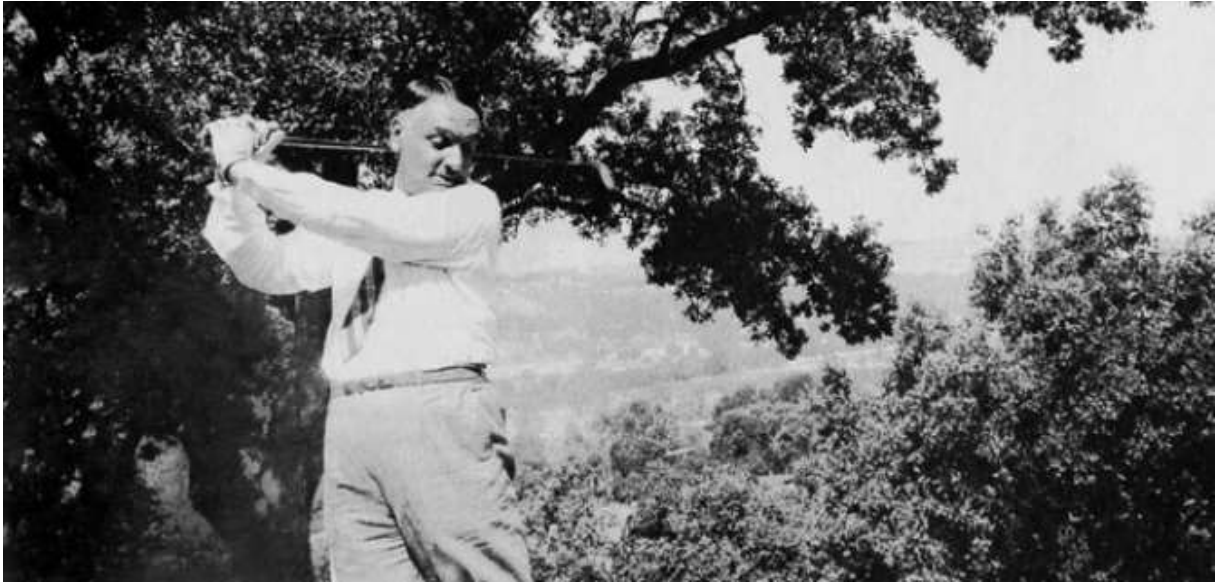

1913 yılında İstanbul'a döndü. Darüşşafaka İdadisinde tarih ve edebiyat öğretmenliği yaptı; bir süre Medresetü'l-Vaizinde uygarlık tarihi dersi verdi. Bu yıllarda Üsküp ve Rumeli'nin Osmanlı Devletinin elinden çıkması onu derinden üzdü.

Ziya Gökalp, Tevfik Fikret, Yakup Kadri gibi şahsiyetlerle tanıştı. 1916'da Ziya Gökalp'in tavsiyesi ile Darülfünuna Medeniyet Tarihi müderrisi olarak girdi. Sonraki yıllarda Garp

Edebiyatı Tarihi, Türk Edebiyatı Tarihi derslerini de okuttu. Hayatının sonuna kadar çok yakın dostu olarak kalan Ahmet Hamdi Tanpınar, onun Darülfünunda öğrencisi oldu.

Bir yandan da yazın faaliyetlerini sürdüren Yahya Kemal; Türk dili, Türk tarihi konularında gazete ve dergilerde yazılar yazdı. Peyam Gazetesinde, *Süleyman Nadi* mahlasıyla, *Çamlar Altında Muhasebe* başlığı altında yazılar kaleme aldı. 1910'dan beri yazmakta olduğu şiirlerini ilk defa 1918 yılında *Yeni Mecmua* adlı dergide yayınladı; Türk edebiyatının baş aktörleri arasında yer aldı.

Mondros Mütarekesi'nin ardından gençleri etrafında toplayarak "*Dergâh*" adlı bir dergi kurdu. Dergi kadrosunda Ahmet Hamdi Tanpınar, Nurullah Ataç, Ahmet Kutsi Tecer, Abdülhak Şinasi Hisar gibi isimler yer almıştır. Yahya Kemal'in yakından ilgilendiği bu dergide yayınlanan tek şiiri "*Ses Manzumesi*"dir. Ancak dergi için pek çok düzyazı kaleme alan yazar; bu yazılarla Anadolu'da devam eden Milli Mücadele'ye destek vermiş ve İstanbul'da Kuvay-ı Milliye ruhunu canlı tutmaya çalışmıştır. Benzer yazıları İleri ve Tevhid-i Efkâr gazetelerinde de sürekli yayınlandı.

Yahya Kemal, Türk Kurtuluş Savaşı'nın Türklerin zaferi ile sonuçlanmasının ardından İzmir'den Bursa'ya gelen Mustafa Kemal'i tebrik için Darülfünun tarafından gönderilen heyette yer almıştı. Bursa'dan Ankara'ya giderken Mustafa Kemal'e eşlik etti; ondan Ankara'ya gelmesi için davet aldı.

19 Eylül 1922'de Darülfünun Edebiyat Medresesinin müderrisler toplantısında Mustafa Kemal'e fahri doktorluk unvanı verilmesini teklif eden Yahya Kemal'in bu teklifi oybirliği ile kabul edildi.

1922'de Ankara'ya giden Yahya Kemal, Hâkimiyet-i Milliye gazetesinde başyazarlık yaptı. O yıl, Lozan görüşmelerinde Türk heyetine danışman atandı. 1923'te Lozan'dan döndükten sonra II. Dönem TBMM'ye Urfa milletvekili olarak seçildi. Milletvekilliği 1926'ya kadar devam etti.

1926'da İbrahim Tali Öngören'in yerine Varşova'ya elçi olarak atandı. 1930'da Lizbon büyükelçisi olarak Portekiz'e gitti. İspanya Orta Elçiliği görevi de kendisine verildi. Madrid'de görev yapan ikinci edebiyatçı sefir oldu (ilki Samipaşazade Sezaî'dir). İspanya Kralı XIII. Alfonso ile yakın dostluk kurdu. 1932'de Madrid elçiliğindeki görevine son verildi.

İlk defa 1923-1926 arasında Urfa milletvekili olarak görev yapan Yahya Kemal, 1933 yılında Madrid'deki diplomatik görevinden döndükten sonra milletvekili seçimlerine girdi. 1934 yılında Yozgat milletvekili oldu. O yıl çıkan Soyadı Kanunu'ndan sonra "*Beyatlı*" soyadını aldı. Ertesi seçim döneminde Tekirdağ milletvekili olarak meclise girdi. 1943'te İstanbul'dan milletvekili seçildi. Milletvekilliği döneminde Ankara Palas'ta yaşadı.

Yahya Kemal, 1946 seçimlerinde meclise giremedi ve bağımsızlığını yeni ilan etmiş Pakistan'a 1947'de büyükelçi olarak atandı. Yaş haddinden emekli oluncaya kadar Karaçi'de elçilik görevini sürdürdü. 1949'da yurda döndü.

Emekli olduktan sonra İzmir, Bursa, Kayseri, Malatya, Adana, Mersin ve civarını ziyaret etti. Atina, Kahire, Beyrut, Şam, Trablusşam gezilerine çıktı.

İstanbul'da Park Otel'e yerleşti ve ömrünün son on dokuz yılını bu otelin 165 numaralı odasında yaşadı.

1949'da *İnönü Armağanı*'nı aldı.

1956 yılında Hürriyet gazetesi her hafta bir şiirine yer vererek tüm şiirlerini yayınlamaya başladı.

Yakalandığı bir çeşit bağırsak iltihabı nedeniyle tedavi için 1957'de Paris'e gitti. Bir yıl sonra 1 Kasım 1958 Cumartesi günü Cerrahpaşa Hastanesinde öldü. Cenazesi Aşçıyan Mezarlığı'na defnedildi.

Şiirlerini mükemmel hale getirmediği gerekçesiyle sağlığında kitaplaştırmak istememiştir. 1 Kasım 1958 tarihinde vefatı üzerine, İstanbul Fetih Cemiyeti 07 Kasım 1959 günkü toplantısında Nihad Sami Banarlı'nın teklifiyle Yahya Kemal Enstitüsü kurulmasına karar verilir ve eserleri yayınlanır.

1961 yılında Divanyolu, Çarşıkapı'da yer alan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Medresesinde Yahya Kemal Müzesi açıldı.

1968 yılında Hüseyin Gezer tarafından yapılan bir heykeli İstanbul'daki Maçka Parkına yerleştirildi.

Yahya Kemal, nesir alanında da eser vermiş olmakla birlikte şair olarak isim yapmış bir edebiyatçıdır. Şekil açısından Divan şiir geleneğini ve Aruz veznini kullanmıştır; dil açısından iki ayrı anlayışta şiirleri vardır: bunlardan birisi devrine göre genellikle sade, doğal ve yaşayan bir Türkçe ile şiir yazmaktır (bu tür şiirleri özellikle ilk baskısı 1961 yılında yapılan "*Kendi Gök Kubbemiz*" adlı şiir kitabında toplanmıştır); diğeri ise tarihin eski devirlerine ait olayları devrinin diliyle ifade etme düşüncesidir (ilk baskısı 1962'de yapılan "*Eski Şiirin Rüzgârıyla*" adlı şiir kitabındaki manzumelerde bu anlayışı sergilemiştir).

Fransa'da bulunduğu yıllarda karşılaştığı Mallarmé'nin şu cümlesinin Yahya Kemal'in aradığı şiir dilini bulmasında etkili olduğu düşünülür: "*En iyi Fransızca'yı Louvre Sarayı'nın kapıcısı konuşur.*" Yahya Kemal, bu cümle üzerinde uzun uzun düşündükten sonra, şiirlerinde kullanacağı dili yakalar; Louvre Sarayı'nın kapıcısının okumuş yazmış bir aydın olmadığı gibi okuyup yazması olmayan bir cahil de olmadığını; bu durumda en iyi Fransızca'yı "orta tabaka"nın, yani "halk"ın konuşabileceğini anlayarak orta tabakanın konuşmasına dikkat eder. Şair, bu düşüncelerin etkisiyle henüz dil inkılabından yirmi beş- otuz yıl önce sade Türkçe şiirler yazmaya yönelmiştir.

Türkiye Türkçesi ile söylediği şiirlerinin yanında Osmanlı Türkçesi ile şiirler yazan Yahya Kemal'in eski dil ve nazım şekilleriyle söylemesinin arkasında, Türk edebiyatını bir bütün olarak algılaması ve tarihin eski devirlerine ait olayları devrinin diliyle ifade etme düşüncesi vardır. Eskiye reddetme yerine olduğu gibi kabullenme ve yeniden yorumlayarak günümüze taşıma çabası içinde olmuştur. Geçmiş devirlerde yaşanmış olayları ait oldukları devrin diliyle ifade etme düşüncesiyle yazdığı şiirlere örnek olarak Yavuz Sultan Selim'i ve döneminin olaylarını, tahta çıkışından ölümüne kadar kronolojik bir şekilde hikâye eden Selimnâme,

bestelenmiş şiirleri arasında yer alan *Çubuklu Gazeli*, *Ezân-ı Muhammedi*, *Vedâ Gazeli*, *İstanbul'u Fetheden Yeniçeriye Gazel* verilebilir.

Şiirin vezin, kafiye ve iç ahenge dayandığına inanan şairin hemen hemen tüm şiirleri aruz vezni ile yazılmıştır. Hece ölçüsüyle yazdığı tek şiiri "Ok"tur. Onun bütün şiirlerini aruzla yazması ve mısraya olan saygısı, şiirine şekil mükemmelliği getirmiştir. Ona göre şiir sıradan cümlelerden değil nağmeden oluşur, bu yüzden sesle okunmaya muhtaçtır. Kelimelerin kulakla seçilmesi ve mısradaki yerlerinin bulunması gerekir. Ona göre birmısranın şiir olması, ahenkle ve titizlikle yazılmasıyla mümkündür. Onun için "*şiir musikiden ayrı bir musiki*"dir. bu anlayışının bir sonucu olarak, şiirlerinin üzerinde yıllarca çalışmış ve henüz nağmeye dönüşmediğine inandığı mısralar için en uygun kelimeleri ve istifi buluncaya kadar şiirlerini tamamlanmış saymamıştır.

Yahya Kemal'in şiir dilinin en belirgin yönlerinden biri "sentezciliği"dir. Paris'te kaldığı dokuz yıl boyunca okuduğu şairlerin (Mallarmé, Paul Verlaine, Paul Valery, Charles Baudelaire, Gerard de Nerval, Victor Hugo, Malherbe, Leconte de Lisle, Rimbaud, Jose Maria de Heredia, Jean Moreas, Theophile Gautier, De Banville, Lamartine, Henry de Regnier, Edgar Poe, Maeterlinck, Verhaeren) etkilerini özgün bir sentez yaparak yeni bir şiir yapısı kurmuştur. Kimi şiirleri klasik, kimileri romantik, bazısı sembolist, pek çoğu parnasyen olarak kabul edilir. Fransız şiirini taklit etmemiş, oradan öğrendiklerini kendi şiir anlayışı ile yoğurarak yeni yorumlara ulaşmıştır. Bu sentezciliği sonucu yorumlardan birisi de yapmacıksız olmasına özen gösterilmiş, doğal ve samimi anlamlar içeren kelimelerle şiir yazılması görüşü olan "*Beyaz Lisan*" anlayışıdır.

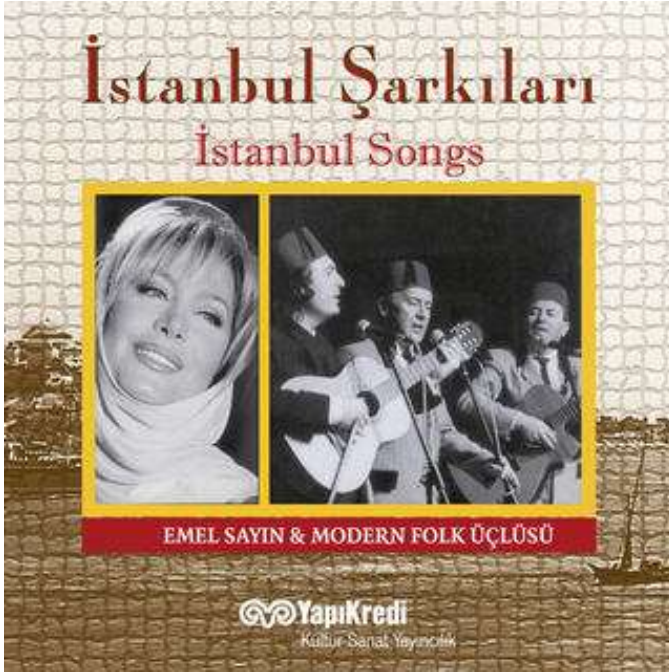
Yahya Kemal'in şiirinde geniş bir Osmanlı coğrafyası yer bulmuştur. Onun şiirlerinde hatırlanan mekanlar, *Çaldıran*, *Mohaç*, *Kosova*, *Niğbolu*, *Varna*, *Belgrad* gibi yeni Türk devletinin sınırları dışında kalmış, bir zamanlar Osmanlı mülkü olan ya da Osmanlının temas ettiği topraklardır. Türk tarihiyle ilgili olmamakla beraber Yahya Kemal'in görüp yaşadığı Endülüs, Madrid, Altör, Paris ve Nis de şiirlerinde yer almıştır. Türkiye sınırları içinde Bursa, Konya, İzmir, Van, Çanakkale, Maraş, Kayseri, Malazgirt, Amid (Diyarbakır), Tekirdağ adı şiirlerinde geçer ama diğer şehirler üzerinde değil, onların da temsilcisi olan İstanbul üzerinde yoğunlukla durulmuştur. Üsküdar gibi, Atik Valide gibi, Kocamustafapaşa gibi eski İstanbul'un semtlerini şiirleştirmiştir. İstanbul algısının merkezindeki mekan ise Süleymaniye Camisi olmuştur.

ŞİİRLERİNDEN YAPILAN BESTELER

Aziz İstanbul

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim hiç bir yer.
Ömrüm oldukça gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Nice revnaklı şehirler görünür dünyada,
Lâkin efsunlu güzellikleri sensin yaratan.
Yaşamıştır derim en hoş ve uzun rüyada,
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan.

Endülüs'te Raks (Nesrin Sipahi)

Zil, şal ve gül. Bu bahçede raksın bütün hızı...
Şevk akşamında Endülüs üç defa kırmızı...

Aşkın sihirli şarkısı yüzlerce dildedir.
İspanya neş'esiyle bu akşam bu zildedir.

Yelpaze çevrilir gibi birden dönüşleri,
İşveyle devriliş, saçılış, örtünüşleri...

Her rengi istemez gözümüz şimdi aldadır;
İspanya dalga dalga bu akşam bu şaldadır.

Alnında halka halkadır aşüfte kâkülü,
Göğsünde yosma Gırnata'nın en güzel gülü...

Altın kadeh her elde, güneş her gönüldedir
İspanya varlığıyla bu akşam bu güldedir.

Raks ortasında bir durup oynar, yürür gibi;
Bir baş çevirmesiyle bakar öldürür gibi...

Gül tenli, kor dudaklı, kömür gözlü, sürmeli...
Şeytan diyor ki, sarmalı, yüz kerre öpmeli...

Gözler kamaştırır şala, meftun eden güle,
Her kalbi dolduran zile, her sineden: "Ole!"

Rindlerin Akşamı (Münir Nurettin)

Dönülmez akşamın ufkundayız.Vakit çok geç;
Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç!
Cihana bir daha gelmek hayal edilse bile,
Avunmak istemeyiz öyle bir teselliyle.
Geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan
Ve arkasında güneş doğmayan büyük kapıdan
Geçince başlayacak bitmeyen sükunlu gece.
Guruba karşı bu son bahçelerde, keyfince,
Ya şevk içinde harab ol, ya aşk içinde gönül!
Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahud gül.

Sessiz Gemi (Hümeýra)

Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.
Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli.
Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu!
Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler;
Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.
Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Birçok seneler geçti; dönen yok seferinden.

TARİHİ OYUNLARIN USTASI

TURAN OFLAZOĞLU

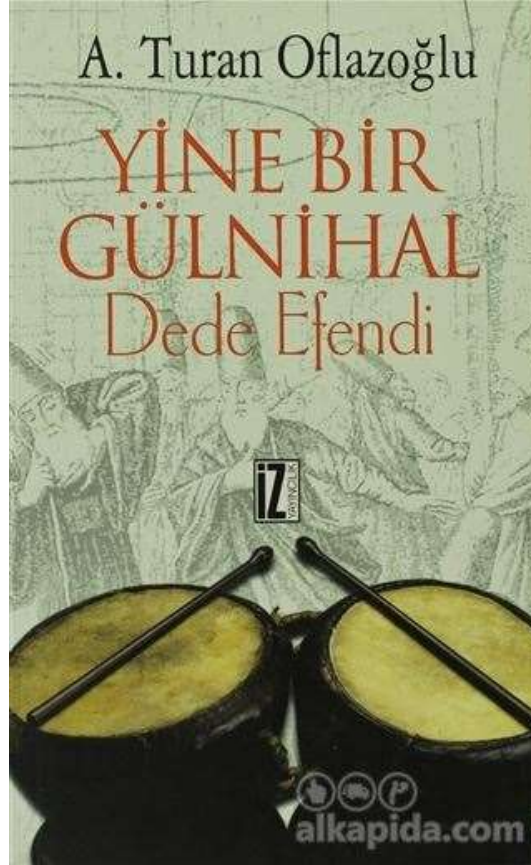
Turan Oflazoğlu (d. 17 Şubat 1932, Adana), Türk oyun yazarı, şair ve eleştirmen.

İstanbul Üniversitesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde ve Felsefe Bölümü'nde eğitim gören Oflazoğlu, ABD'ye giderek burada tiyatro üzerine çalışma ve araştırmalar yaptı. Oyun yazarlığı konusunda eğitim aldı. 1967 yılında Amerika'da ilk oyunu olan *Keziban*'ı yazan sanatçı, yazdığı oyunların konularını genellikle tarihe dayandırmakla birlikte, tarihi incelemeye yönelik değil, karakterlerin kişilik ve iç dünyalarını yansıtmaya önem verdi. Ayrıca bir çevirmen olan Oflazoğlu, oyunları ile çeşitli ödüller kazanmıştır.

MÜZİKAL NİTELİKTEKİ OYUNLARI VE KİTAPLARI

SELVA ERDENER ŞARKISI

VE TURAN OFLAZOĞLU'NUN SÖZLERİ

AFİFE BALESİNDEN

SEN SEN SEN

sen sen sen

yok olabilirsin ama

seni sevmiş olmam yok olabilir mi

ve ben de yok olabilirim ama

özlemiş olmam yok olabilir mi

özlemiş olmam yok olabilir mi

öylesine yer alıyor ki karşımda

sen sen sen

derken, özlemiş olmam yok olabilir mi ah

özlemiş olmam yok olabilir mi ah

özlemiş olmam yok olabilir mi ah

özlemiş olmam yok olabilir mi

öylesine yer alıyor ki karşımda

sen sen sen

derken, özlemiş olmam yok olabilir mi ah

özlemiş olmam yok olabilir mi ah

özlemiş olmam yok olabilir mi

EFANE MÜZİK DERGİLERİNİN YAYIMCISI VE KÖRDÜĞÜM ŞEVKET RADO

Şevket Rado, gazetecilik dışında Zoğrafyon Rum Lisesi'nde sosyoloji, Saint Joseph Fransız Lisesi'nde ise edebiyat öğretmenliği yaptı. Ayrıca İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsü'nde yazı türleri adlı dersi yürüttü. Bunların dışında beş yıl süreyle İstanbul Radyosu'nda her hafta aile sohbetleri programı yaptı.

1956'da Hayat dergisini çıkardı. Hayat dergisi, daha ilk sayısında 193.000 adet satarak Türkiye'de rekora imza attı. Bu rakam, 1958–1968 yılları arasında ise 200.000'lere kadar çıktı.

Hayat dışında ünlü sinema-tiyatro dergisi SES ile Resimli Roman, Hayat Spor, Ayna ve Hayat Tarih dergileri de Şevket Rado'nun çıkardığı ve yönettiği dergilerdir.^[2] Hayat dergisi ve diğer yayınlar, 1978 yılında başlayan bir grev neticesinde kapanmışlardır.

1961 yılında fasiküller halinde yayınlamaya başladığı Hayat Ansiklopedisi büyük bir olay olmuş ve 150.000 adetten fazla satmıştır.

Şevket Rado, Hayat Ansiklopedisi dışında Hayat Türkiye Ansiklopedisi'ni 1960'lı yıllarda fasikül fasikül okuyucularına hediye etmiştir. Bunların dışında çeşitli eğitici yayınlar, ansiklopedi ve sözlükler, çocuk kitapları gibi yüzlerce kitap yayınlamıştır.

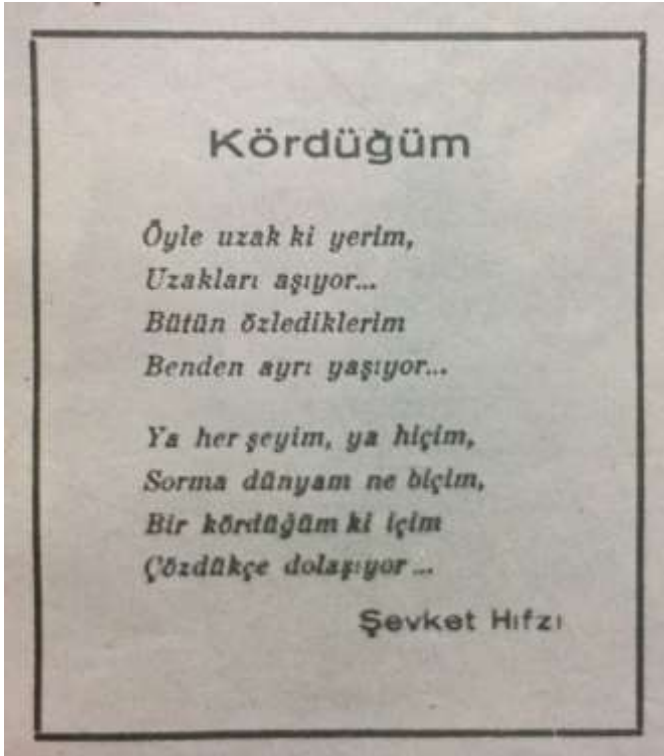
Hümevra'nın seslendirdiği ve uzun süre listelerde ilk sıralarda yerini koruyan "Kördüğüm" adlı parçanın söz yazarı olan ve gençliğinde Şevket Hıfzı adını kullanarak şiirler yazmış olan Şevket Rado, aynı zamanda yazar Orhan Pamuk'un eniştesidir.

EFANE DERGİLERİN YAYINCISI

VE EFSANE ŞARKININ SÖZLERİ ONA AİT

HÜMEYRA KÖRDÜĞÜM

MÜZİKAL TADINDA ROMANLARIYLA BİR EDEBİYAT USTASI

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

1889'da İstanbul'un Üsküdar ilçesinde dünyaya geldi. Babası, askeri tabip Nuri Bey, annesi Kars valisi Yaver Paşa'nın kızı Lütfiye Hanım'dır. Reşide adlı kız kardeşi çok genç yaşta hayatını kaybetti, tek çocuk olarak büyüdü. Babası askeri doktor olduğu için öğrenim hayatı boyunca birçok il gezen Reşat Nuri, ilköğrenimine Çanakkale'de başladı. Çocukluk yıllarında okuduğu Fatma Aliye Hanım'ın Udi isimli romanı hayatına iz bırakıp, sanata heveslendiren eserleri arasına girdi. Babasının Çanakkale'deki evlerinde zengin bir kütüphanesinin olması onu kitaplara iten ve yazı yazma kültürünün gelişmesini sağlayan bir araç oldu. İzmir'deki *Frerler* okulunda bir süre öğrenim gördükten sonra İstanbul'da Saint Joseph Lisesi'nde öğrenim gördü. Yükseköğrenimini Darülfünun Edebiyat Şubesi'nde 1912'de tamamladı. Böylece öğrenim hayatını yirmi üç yaşında bitirmiş oldu.

1927'ye kadar Bursa ve İstanbul'da çeşitli okullarda Fransızca ve Türkçe öğretmeni ve müdür olarak görev yaptı. Görev aldığı okulların bazıları Bursa Sultanisi, İstanbul Beşiktaş İttihat Terakki Mektebi, Fatih Vakf-ı Kebir Mektebi, Akşemseddin Mektebi, Feneryolu Murad-ı Hâmis Mektebi, Osman Gazi Paşa Mektebi, Vefa Sultanisi, İstanbul Erkek Lisesi, Çamlıca Kız Lisesi, Kabataş Erkek Lisesi, Galatasaray Lisesi ve Erenköy Kız Lisesi'dir. 1927'de Erenköy Lisesi'nden yeni mezun olan öğrencisi Hadiye Hanım ile evlendi.

Öğretmenlik mesleğinin yanı sıra edebiyatla uğraşan Reşat Nuri, Halit Ziya'nın eserlerinden aldığı ilhamla hikâye yazma hevesi duymaktaydı. Daha sonra tiyatro edebiyatını benimseyerek bir tiyatro yazarı olmak için uğraştı. Yazı hayatına I. Dünya Savaşı sonlarında başladı. Başlangıçta "Eski Ahbap" (1917) gibi uzun hikâyeler, "Hançer" (1920) ve "Eski Rüya" (1922) gibi sahne eserleri, "Gizli El" (1924) gibi romanlar yazan, tiyatro eleştiri ve araştırmaları yayınlayan sanatçı "Çalılıkı" adlı romanının 1922'de Vakit Gazetesi'nde tefrika edilmesiyle şöhrete kavuştu.

Güntekin, 1931'de maarif müfettişi oldu ve bu arada Dil Heyeti'yle birlikte bazı çalışmalarda bulundu. Anadolu'yu baştan başa dolaşmasını sağlayan müfettişlik görevi sayesinde ülkenin gerçeklerini yakından görme ve tanıma imkânı buldu. 1939'da ise Çanakkale milletvekili olarak TBMM'de bulundu. Bu görevini 1946'ya kadar sürdürdü. 1941'de tek çocuğu olan kızı

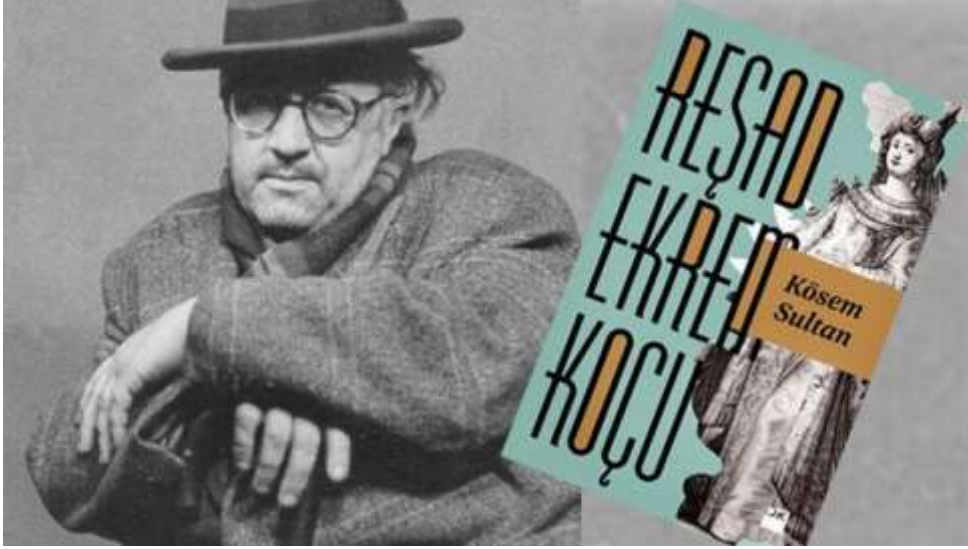
Ela dünyaya geldi. Kızı Ela oyuncu Mehmet Keskinoglu ile evlendi. Yine 1947'de, Cumhuriyet Halk Partisi'nin Ankara'da yayımlanan *Ulus* gazetesinin İstanbul kolu olan *Memleket* gazetesini çıkardı. Güntekin daha sonra müfettişlik görevine geri döndü ve 1950'de Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Türkiye temsilciliği ve öğrenci müfettişliği görevleriyle Paris'e gitti. Paris kültür ataşeliği yaptı. 1954'te ise yaşından dolayı bu görevden ayrılmak zorunda kaldı. Emekliliğinden sonra bir süre İstanbul Şehir Tiyatrosu edebi heyeti üyeliği yaptı.

İSTANBUL VE MÜZİK TARİHİNİ YAZAN BÜYÜK EĞİTİMCİ

REŞAT EKREM KOÇU

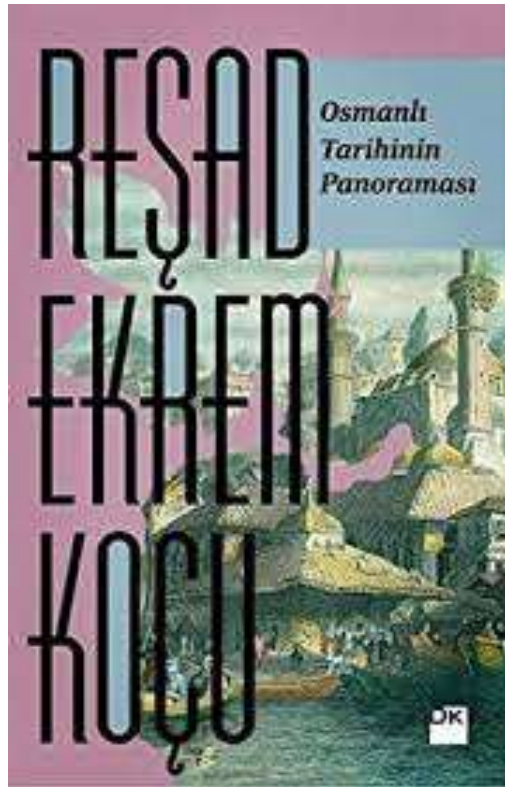
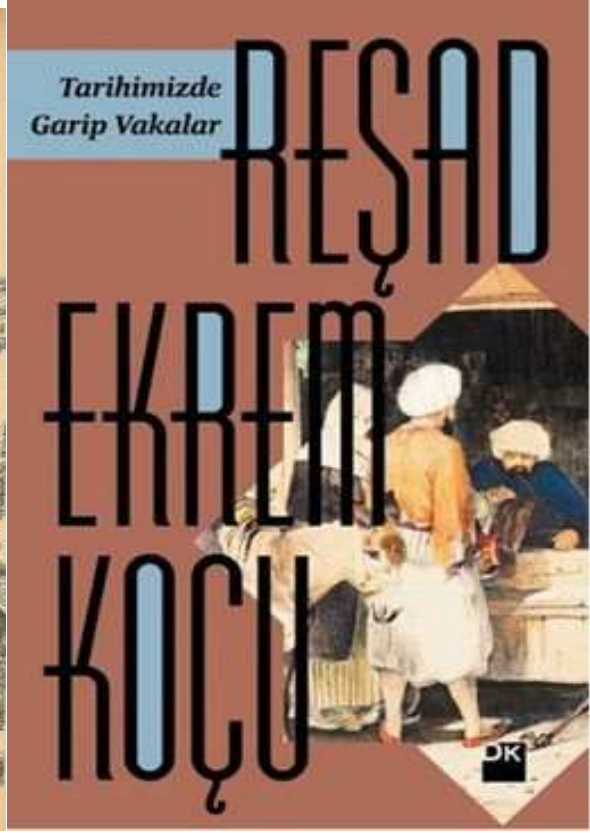
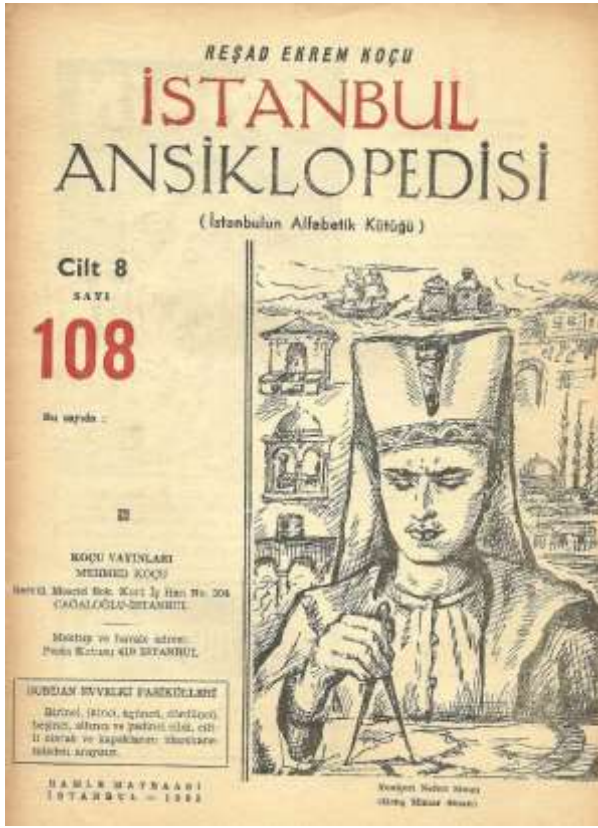

Reşad Ekrem Koçu, (d. 1905, İstanbul - ö. 6 Temmuz 1975, İstanbul), Türk tarihçi ve yazar. Tarihi konularda yazdığı fıkra, roman, hikâye ve incelemeleriyle ve en önemli yapıtı *İstanbul Ansiklopedisi*'yle tanınmaktadır.

1905'te İstanbul'da doğan Koçu, Bursa Erkek Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü'nü 1931 yılında bitirdi. Aynı fakültede asistan oldu ancak 1933 Üniversite Reformunda hocası Ahmet Refik Altınay görevinden uzaklaştırılınca Reşad Ekrem Koçu da üniversiteden istifa etti. Alman, Kuleli, Pertevniyal ve Vefa liselerinde tarih öğretmenliği yaptı. Reşad Ekrem Koçu, 6 Temmuz 1975'te İstanbul'da öldü.

Öğretmenliği sırasında *Tarihten Sesler* gibi çeşitli dergi ve gazetelerde şiir, hikâye ve çocuk romanları, Osmanlı döneminin ilginç olaylarını ve kişilerini öyküleştirdiği *Forsa Halil* (1962), *Patrona Halil* (1967), *Erkek Kızlar* (1962) gibi kitaplar yazdı. *Evliya Çelebi Seyahatnamesinin* (1943-1967, 6 cilt) bazı bölümlerini bugünkü dile aktardı. *Türk Giyim, Kuşam ve Süsleme Sözlüğü* (1967) ise alanında yapılmış ilk önemli çalışmadır. Reşad Ekrem Koçu'nun en önemli ve büyük yapıtı, İstanbul'u her yönüyle ayrıntılı biçimde anlatan *İstanbul Ansiklopedisi* olarak kabul edilir. Bu ansiklopedinin ilk baskısı 1944-1951 "Aba-Bahadır Sokağı" maddeleri ve ikinci baskısı 1958-1971 yayımlandı ve 11'inci ciltte 7076 sayfaya ulaşarak "Gökçinar" makalesinde yarım kaldı. Koçu'nun diğer kitapları arasında *Osmanlı*

Padişahları (1960) ile *Eski İstanbul'da Meyhaneler ve Meyhane Köçekleri* (1947) ve 2 ciltlik *Kösem Sultan* sayılabilir.

Ünlülerin anlatımıyla Reşad Ekrem

1994 yılında Tarih Vakfı'nın yayımladığı *İstanbul Ansiklopedisi*'nde ünlü sanat tarihçimiz Semavi Eyice, kaleme aldığı Reşad Ekrem Koçu maddesinde ustanın çalışma heyecanını şöyle yansıtır:

“Bilhassa akşamüstleri, İstanbul'un tarih, edebiyat ve eski eserleri ile ilgili aydınları toplanıyor, birkaç saat süren sohbetlerden sonra, hep beraber o yıllarda henüz yıkılmamış Balıkpazarı'na (Eminönü) gidiliyor ve konuşmalar içkili akşam yemeğinde de sürüyordu. 1945 yılında Beyazıt'ta kitapçı Nişan'ın dükkânında o sırada Çatalca'da yedek subay olarak ikinci defa askerliğini yapan Reşad Ekrem'le tanıştığımda bu ölçülerde tutulan bir ansiklopedinin bitirilmesi konusunda ne düşündüğünü sorduğumda 'Tabiidir ki bitireceğim, daha gencim cevabını aldım. Bazı maddelerin normal ölçülerin dışına çıkması, ansiklopedinin uzamasına ve basımının ağırlaşmasına yol açmış, maddi güçlükler de devreye girince Reşad Ekrem başlardaki iyimserliğini iyice kaybetmişti. Aradan geçen yıllar içinde Hamamizade İhsan, Muzaffer Esen, Sermet Muhtar Alus gibi dostları da bu dünyadan ayrılmıştı. Evinde yüzlerce zarfa ansiklopedide çıkacak maddelerin notları, resimleri ve çeşitli malzemesi toplanmıştı. Son yıllarında ümitsizliğe düşen Reşad Ekrem Koçu, bunları oturduğu apartmanın önünde yaktıracağını söylüyordu. Gerilerde kalan büyük bir devletin başkentinde yaşanan hayatı, geçmişteki her tabaka ve inançtan insanlarını, yapılarını en iyi tanıyanlardan olan Reşad Ekrem çok şey yazdı ancak ne yazık ki eserinin tamamlandığını göremeden hayata gözlerini yumdu.”

Reşad Ekrem'in tarihî roman yazarlığını İlber Ortaylı şöyle anlatır:

“Üstadın romanları bizim bildiğimiz roman değildir; daha çok çeşni kazanmış bir vakayiname; hayat boyu okuyup hatmettiği “Tayyazade”, “Hançerli Hanım” tipindeki 18. asır halk hikâyelerinin getirdiği bir üslup hâkimdir. İşte cılız tarihi roman edebiyatımızda, üstadı özgün ve lezzetli kılan niteliği de budur. Üstelik “romancı tarihçiye sadık kalmak zorunda değil” tümcesini; “romancı cahil olup istediğini uydurur” hükmüne çevirenlerin ortamında Reşad Ekrem, sağlam tarihi bilgisiyle nesillere tarihi sevdirep tarih öğreten biridir.”

Orhan Pamuk ise onun tarih anlatışını şöyle tarif eder:

“Osmanlı tarihini ders kitaplarının yaptığı gibi mağrur ve milliyetçi bir dille anlatılan birtakım savaşların, zaferlerin, yenilgilerin ve anlaşmaların toplamı olarak değil, bir dizi tuhafıkların, acayip olay ve kişiliklerin, çarpıcı, ürpertici, korkutucu, hatta tiksindirici bir resmi geçidi olarak görmesiydi.”

Onu en iyi anlatılardan biri Reşad Ekrem Koçu gibi popüler tarihçiliğin en müstesna isimlerinden biri olan merhum Eser Tutel'di. 2008 yılında kaybettiğimiz Eser Tutel bir makalesinde Reşad Ekrem Koçu'yu şöyle anlatmıştı:

“ Onu 1950’li yılların başlarında tanıdım. O sıralar 50 yaşlarında olması gerekirdi. Çalıştığım Türkiye Yayınevi’ne haftada bir uğrar, ‘Hafta’ dergisi için kaleme aldığı yazıları bırakırdı. Beş dakika kadar oturur, o sırada odada kim varsa, dergiyi çıkartanlardan Cemil Cahit Cem ya da Sezai Solelli’yle, şundan bundan söz ettikten sonra kalkar giderdi. Orta boylu, gözlüklü, dağınık saçlı, keskin bakışlı bir adamdı. Konuşmalarından, çok bilgili ve çok zeki olduğunu anlamak zor değildi. Getirip bıraktığı yazılar, derginin orta yüzündeki renkli sayfada yayımlanırdı. Hemen hepsi de Osmanlı tarihinden, kolay okunan, merak uyandıran, ilgi çekici sayfalardı. Hatırladığım kadarıyla bu yazılar, ‘Topkapı Sarayı’nda Bir Gezinti’ ana başlığı altında yer almaktaydı. Her yazının başlığı da ‘oku beni’ diyecek derecede güzel seçilmişti. Örneğin, ‘Alay Köşkü önünde Ayak Divanı’, ‘Genç Osman Vakası’, ‘Alemdar’ın Saray Baskını’, ‘Cellat Çeşmesi ve Cellatlar’, ‘Baklava Alayı’, ‘Zülüflü Ağaların 24 saati’, ‘Bir Padişahın Sünnet Düğünü’ gibi...

Bu yazılar bir cilt boyunca, 26 sayı sürdü. 1954’te yeni bir cilde başlanınca yazıların başlığı da, içeriği de değişti. Hoca, bu sefer de her sayıda üslubunu bozmadan, dilini kolay anlaşılacak şekilde sadeleştirerek büyük bir Türk tarihçisini tanıtacaktı. Vakanüvis Ahmet Vasıf Efendi, Ahmet Lütfi Efendi, Mustafa Naima Efendi, Pecevili İbrahim Efendi, Silahtar Fındıklılı Mehmed Ağa, Evliya Çelebi, Katip Çelebi...

Yazıların başlıkları da hatırlayabildiğim kadarıyla şöyleydi: ‘Emme-basma tulumbanın icadı, esir pazarının kaldırılması, bakırdan altın yapan kız, adsız kahramanlar, gemici Kara Mehmed’.”

Orhan Koloğlu topluma tarihi sevdiren eserler için hâlâ onun kitaplarına başvurulduğunu söyledikten sonra şöyle devam eder:

“Ben *Yeni Sabah*’ta yazı işleri müdürlüğü yaparken o da devamlı eserlerini bizde tefrika ederdi ve ne kadar övgüden kaçındığını, ama mürettip hataları karşısında bile nasıl hassas davrandığını çok iyi anımsarım. O, tarihi kitlelere –bilimsellikten uzaklaşmadan-sevdirmek için bütün yaşamını feda eden biriydi.”

Murathan Mungan Reşad Ekrem hakkında şu yorumda bulunur:

“Özellikle metinlerinin taşıdığı Türkçe lezzeti için okurum onu. Osmanlı sözcükleri şimdi olduğu gibi öyle uluorta kullanan insanların değil, belli bir dil duygusu, zevki ve zarafetiyle kullanan insanların döneminin yazarıdır o... Reşad Ekrem Koçu’nun bir diğer önemi, birçok tarihçi yazarın atladığı, önem vermediği, oysa dönem ruhunu ve atmosferini yansıtmada çok önemli olan nesnelere, eşyalara, ayrıntılara, adetlere dikkat çekmesi, bir çeşit gündelik hayatın tutanaklarını sergilemesidir.”

Gerçekten de anlattığı devrin ruhunu ve atmosferini yansıtmada dilin imkânlarından faydalanmasını bilen Reşad Ekrem aynı zamanda meddah hikâyeciliğinden oldukça yararlanmış, hatta meddah üslubuyla kendi üslubunu yer yer birleştirerek Doğan Hızlan’ın tarifleriyle Osmanlı’nın “Masalcı Amcası” olmuştu.

MÜZİK TARİHİMİZE IŞIK TUTAN BİR EDEBİYAT ARKEOLOGU

REFİK AHMET SEVENGİL

Refik Ahmet Sevensil (d. 1903, Bingazi, Trablusgarp Vilayeti, Osmanlı İmparatorluğu [bugün Libya] - ö. 13 Eylül 1970, Ankara, Türkiye), Türk tiyatrosu ve halk şairleri üzerine araştırmalarıyla tanınan yazar.

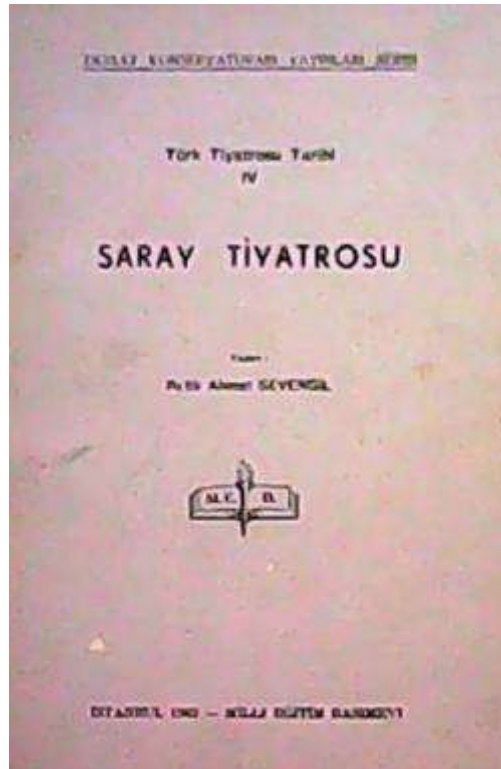
1903'te Bingazi'de doğdu. Babası binbaşı Hıfzı Bey, annesi Zehra Hanım'dır. İki aylıkken babası Kastamonu'ya atandı. Burada iki yıl kaldıktan sonra İstanbul'a geçtiler. İlköğrenimini Kocamustafapaşa'daki Gülşen-i Maarif'te, ortaöğrenimini Menba-ül İrfan Rüştüyesi ile Vefa İdadi'sinde yaptı. İdadi ikinci sınıf öğrencisiyken Darülfünun Edebiyat Fakültesi sınavına girdi. Bu sınavı kazandı, ancak babasının ölümü üzerine yüksek öğrenimini sürdürme olanağı bulamadı.

İstanbul Amerikan Kız Koleji ve Alman Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı. Önce *İkdam* gazetesinde muhabirlik yapmaya başladı, ardından *Vakit* gazetesine geçti ve burada kısa sürede yazı işleri müdürlüğüne yükseldi. 1930-38 arasında İstanbul Şehir Meclisi üyeliğinde bulundu. 1943 ve 1946'da iki dönem Tokat milletvekili seçildi. 1950'de Basın Yayın Genel Müdürlüğü Radyo Dairesi müdürü oldu. 1964-68 arasında TRT Yönetim Kurulu üyeliğinde bulundu. 1968-70 arasında TRT Genel Müdürlüğü danışmanlığı yaptı. Çeşitli gazetelere tiyatro ve kitap eleştirileri yazdı, divan ve halk şairlerini konu edinen radyo konuşmaları yayınlandı.

Sonradan bu konuşmaların bir bölümünü *Eski Şiirimizin Ustaları* (1964), *Yüz Yıllar Boyunca Halk Şairleri* (1965), *Çağımızın Halk Şairleri* (1967) adlı kitaplarda yayımladı.

Öykü ve roman türlerinde de ürün vermekle birlikte tiyatro tarihine ilişkin yapıtlarıyla ünlenen Sevensgil Türk tiyatro tarihi, Osmanlı sarayındaki müzikli ve müziksiz gösteriler, İstanbul'daki ilk opera gösterileri gibi değişik konuları ilk dönemlerinden başlayarak titizlikle inceledi. 1970'te Ankara'da yaşamını yitirdi. Eşi Belkıs Sevensgil Türkiye'nin ilk kadın müfettişlerindedir.

MÜZİK İÇİMDE KALAN BİR UKDE DİYEN BİR EDEBİ DEHA

PEYAMİ SAFA

Peyami Safa, 1910 yılında başladığı Vefa İdadisi'nde, daha sonra Türk edebiyat ve sanat hayatında önemli yerlere gelecek olan Ekrem Hakkı Ayverdi, Elif Naci, Hasan Âli (Yücel), Yusuf Ziya (Ortaç) gibi isimlerle tanışır. Küçük yaşlardan itibaren muskiye ilgi duyan Peyami Safa, Vefa İdadisi'nde okurken öğle yemeği ve kitap parasını çıkarmak için Keteon Matbaası'nda şarkı istinsah etmiştir.

Peyami Safa'nın ilgi duyduğu müzikal tiyatro oyunculuğu eğitimi ise içinde ukde olarak kalmıştır. On beş yaşlarında, ünlü Fransız aktör Antoine'ın bir konservatuar kuracağına dair gazete haberlerini okuyan Peyami Safa, Darülbedayi'ye oyunculuk eğitimi için başvurur. Mülakatta başarılı olan ve kabul edildiğini bildiren resmî bir mektup alan Peyami Safa'nın bu hevesi ve girişimi, Birinci Dünya Savaşı'nın çıkması ve Antoine'ın ülkesine dönmesiyle sonuçsuz kalır.

Estetik fikrinin kaynaklarını genel olarak göstermeye çalıştığımız Peyami Safa'nın birçok romanında musikî, resim, mimarî, tiyatro, sinema gibi güzel sanatlara ait unsurların yer aldığını görüyoruz. Peyami Safa, bu sanatlarla ilgili görüşlerini gerek yazılarında gerekse sohbet ve röportajlarında da dile getirmiştir. Peyami Safa, musiki konusunda şöyle düşünür:

“...maddesiz, şekilsiz, dilsiz ve hareketsiz sanattır. Güzel sanatlar arasında yalnız mûsikî, ruhumuzu yiyen fanilik ve zeval şuurunun ifadesidir ve mûsikî, Ruhun, derin bahr-i muhitine

batan sayısız fikirlerin, hislerin, hatıraların, intibaların ölümüyle bir mücadelesidir. Bu mücadelede yalnız mûsikî, öteki sanatlardan daha fazla galip gelendir ve yalnız o, bize biraz ebedîlik tadı ve itmi'nânı verir. Sûzi Dilara peşrevinin veya bir senfoninin lûgatta hiçbir mânâsı yoktur. Saz eserlerinde ve şiirde lojik mânâ arayanlar ikisiden de bir şey anlamaz ve hoşlanmazlar. Fakat musikide de şiirde de, kelimeler ötesi, kendine has mânâları akıl yoluyla değil sezgi ve ruhî intikal yoluyla arayanlar aradıklarını bulur. Ve ikisinden de zevk alırlar. Şiir ve musikî günlük dille ifadesine imkân olmayan ruh hallerinin ifadesidir. Gayeleri bu hallerin anlaşılması değil yaşanmasıdır. Aşk gibi tariften kaçarlar onları yaşamak lâzımdır.”

Elif Naci, Vefa Lisesi yıllarındaki beraberliklerinde evlerinde buluşarak musiki fasıllarını yaptıklarını belirtir. 1926 yılında gazetelerde şiddetlenen Şark-Garp tartışmaları sırasında Peyami Safa, Türk musikisinin yanında yer almıştır. Türk Ocağı, 1926 yılında Türk musikisinin icra imkansızlığına dair görüşleri çürütmek için 126 kişilik bir icra heyetinin yer aldığı muhteşem bir Türk musiki konseri düzenlemiştir. Bu konserden sonra Rauf Yekta Bey'in kurduğu Türk Musiki Federasyonu yeniden canlandırılmış ve idare heyetine Peyami Safa da alınmıştır. Ancak yazar, birkaç toplantıya katıldıktan sonra federasyona bir istifa mektubu göndererek musiki sahasında kıymetli âlimler arasında yardımcı olamayacağı kanaatine vardığını, federasyon dışında kalarak daha faydalı olabileceğini belirtir. Peyami Safa, Fatih-Harbiye

dışında Sağken Ölüm adlı hikâyesinde, Şimşek, Gençliğimiz ve Atilâ adlı romanlarında musiki sanatından faydalanır. Estetik anı, ilhamı anlattığı Sağken Ölüm hikâyesinde musikiye kısa bir paragraf ayırır. Şimşek romanının kahramanı Müfid'in, öleceği gece bütün arzularını bastırarak

“hâkim bir ihtiras haline gelen bağırma ihtiyacının psikolojik çözümüne yer veren Peyami Safa, insan psikolojisini ifade eden lisan ve musiki arasında ses noktasından başlayan ve gazel ve operaya kadar gittikçe genişleyen bir ilgi kurar. Peyami Safa, Gençliğimiz romanında kahramanlarının tanıtımında kişilerin özelliklerini belirtmede musiki sanatını kullanır. Atilâ romanında, Atilâ'yı öldürmekle görevlendirilen üç kişi Hunların en güzel şarkılarından birini duyarlar. Hunlarda musiki, merasimlerin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu merasimlerde söylenen meşhur bir Hun şarkısına romanında yer alır. Hun Hakanı Atilâ'nın davetlerinde ellerinde rübab ve nakkareye benzeyen sazlarla iki şair ortaya çıkar ve neşide inşadına başlarlar. Atilâ'yı zehirli bir iğneyle öldüren âşığı İldiko ise eski bir Hun türküsünü “musiki bana kendimi unutturuyor.” diyerek tekrar dinlemek ister. Gençliğimiz ve Atilâ romanlarında musiki, yazarın düşünce dünyasını veren, destekleyen bir unsur olarak kullanılmazken, Fatih-Harbiye romanında musiki sanatı, devrinin bir meselesini ve bu mesele karşısında yazarının düşüncelerini, tavrını vermek için kullanılır. Bu roman vesilesiyle Peyami Safa alaturka ve alafranga musiki konusundaki görüşlerini de ortaya koymuştur. Peyami Safa, Fatih-Harbiye romanını yazdıktan sonra da musiki sanatı üzerine düşünmeye, görüşlerini belirtmeye devam etmiştir. Peyami Safa'nın musiki konusunda zamanla Doğu-Batı sentezine vardığı görülür:

“Türk ruhu, bezgin, baygın ve daima bir teslimiyet, bir malubiyet hüznü taşıyan Alaturka musiki ile ifade edilen bir ruh değildir. Batı musikisi bizim tonal sistemimizden ayrı ve çeyrek seslerimizden mahrumdur. Bu sebeple Batı musikisi tekniği baygınlık verici iradesiz ve teslimiyetçi hislerimizi ifade edemez. Biz de Batı musikisi tekniğini alırken ruhumuzu Batı’ya doğru yaklaştırmalıyız. Fakat bunu yaparken büyük rüyalar ve kahramanlıklarla dolu, yüksek planlara ve Allah’a bağlı tarihimizin ruhuna ve geleneklerine sadık kalmalıyız. kendimizi kaptırmamalıyız.”

Peyami Safa, savaş sonrası devrinin modası haline gelen “caz” modası hakkında da görüş bildirir. Peyami Safa’ya göre; “Tarihte ilk defa olarak bir musiki nevi, millî âdetleri, hududu ve kıtaları aşarak, milletlerarası bir kıymet kazanmıştır. Cazbanttan evvel, onun gibi tek bir musiki çeşidi gösterilemez ki, istisnasız her memlekette itibar kazansın... Bu dinleyenlerle istihzaya benzeyen bir musikidir. Çılgılığı, gürültüyü gıcirtıyı bize şekerli bir neşe ve ritm güllacı içinde yutturan bir musikîdir.”

Peyami Safa Vefa İdadisi Yıllarında.

İSTİKLAL MARŞIMIZIN ŞAİRİ

MEHMET AKİF ERSOY

Mehmed Ragîf, daha sonra **Mehmet Âkif Ersoy** (20 Aralık 1873 - 27 Aralık 1936), Türk şair, veteriner hekim, öğretmen, vaiz, hafız, Kur'an mütercimi ve siyasetçi.

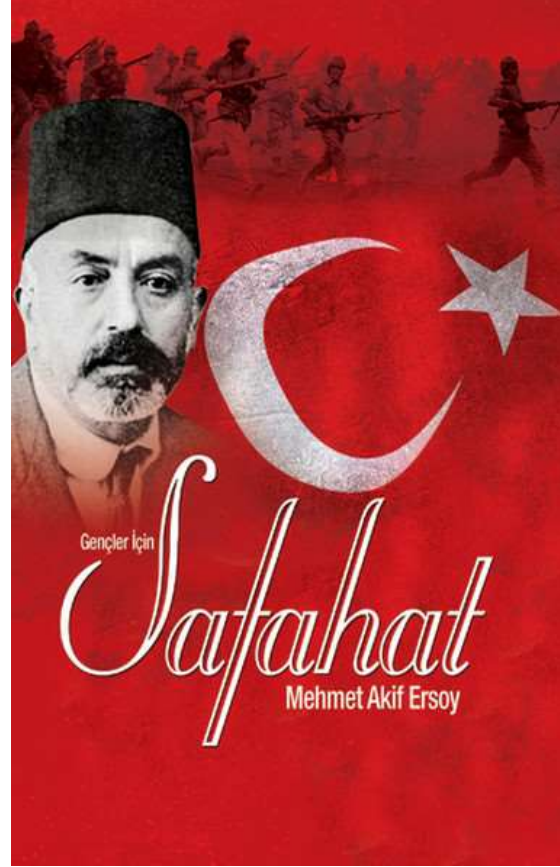
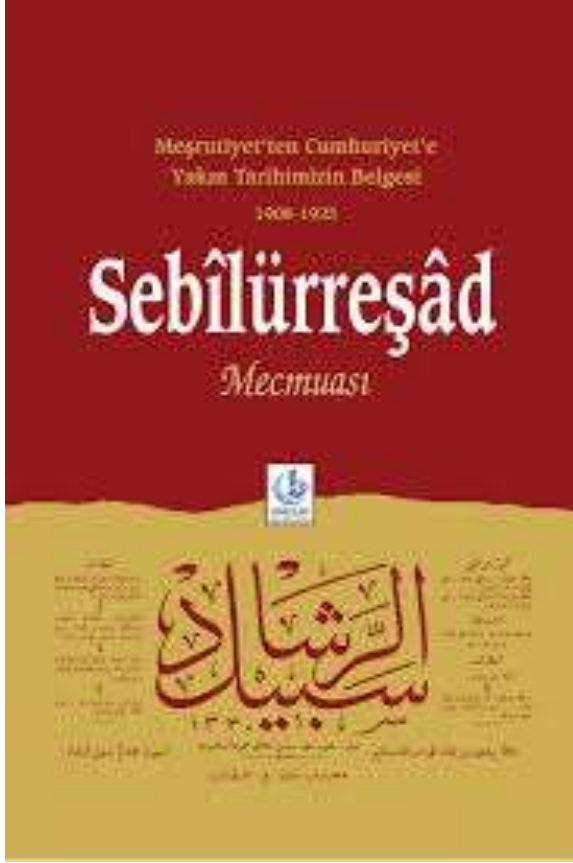
Mehmet Âkif Ersoy, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) ulusal marşı olan *İstiklâl Marşı*'nin yazarıdır. "Vatan Şairi" ve "Millî Şair" unvanları ile anılır. İstiklâl Marşı'nın yanı sıra *Çanakkale Destanı*, *Bülbül* ve 1911-1933 yılları arasında yayımladığı yedi şiir kitabındaki şiirleri bir araya getiren *Safahat* en önemli eserlerindedir. II.

Meşrutiyet döneminden itibaren *Sırat-ı Müstakim* (daha sonraki adıyla *Sebilü'r-Reşad*) dergisinin başyazarlığını yapmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında milletvekili olarak 1. TBMM'de yer almıştır.

İlköğrenimine Fatih'te Emir Buhari Mahalle Mektebinde o zamanların âdeti gereği 4 yıl, 4 ay, 4 günlük iken başladı. 3 yıl sonra iptidai (ilkokul) bölümüne geçti ve babasından Arapça öğrenmeye başladı. Ortaöğrenimine Fatih Merkez Rüştiyesinde başladı (1892). Bir yandan da Fatih Camii'nde Farsça derslerini takip etti. Dil derslerine büyük ilgi duyan Mehmet Âkif, rüştiyedeki eğitimi boyunca Türkçe, Arapça, Farsça ve Fransızcada hep birinci oldu. Bu okulda onu en çok etkileyen kişi, dönemin "hürriyetperver" aydınlarından birisi olan Türkçe Öğretmeni Hersekli Hoca Kadri Efendi idi.

Rüştiyeyi bitirdikten sonra annesi medrese öğrenimi görmesini istiyordu ancak babasının desteği sonucu 1885'te dönemin gözde okullarından Mülkiye İdadisine kaydoldu. 1888'de okulun yüksek kısmına devam etmekte iken babasını kaybetmesi ve ertesi yıl büyük Fatih yangınında evlerinin yanması aileyi yoksulluğa düşürdü. Babasının öğrencisi Mustafa Sıtkı aynı arsa üzerine küçük bir ev yaptı, aile bu eve yerleşti. Artık bir an önce meslek sahibi

olmak ve yatılı okulda okumak isteyen Mehmet Âkif, Mülkiye İdadisini bıraktı. O yıllarda yeni açılan ve ilk sivil veteriner yüksekokulu olan Ziraat ve Baytar Mektebine (*Tarım ve Veterinerlik Okulu*) kaydoldu.

Dört yıllık bir okul olan Baytar Mektebi'nde bakteriyoloji öğretmeni Rifat Hüsamettin Paşa pozitif bilim sevgisi kazanmasında etkili oldu.^[7] Okul yıllarında spora büyük ilgi gösterdi; mahalle arkadaşı Kıyıcı Osman Pehlivan'dan güreş öğrendi; başta güreş ve yüzücülük olmak üzere uzun yürüyüş, koşma ve gülle atma yarışlarına katıldı; şiire olan ilgisi okulun son iki yılında yoğunlaştı. Mektebin baytarlık bölümünü 1893 yılında birincilikle bitirdi.

Mezuniyetinden sonra Mehmet Âkif, Fransızcasını geliştirdi. 6 ay içinde Kur'an'ı ezberleyerek hâfız oldu. Hazine-i Fünun dergisinde 1893 ve 1894'te birer gazeli, 1895'te ise Mektep mecmuasında "Kur'an'a Hitap" adlı şiiri yayımlandı, memuriyet hayatına başladı.

Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey'in ricası üzerine arkadaşı Hasan Basri Bey kendisini ulusal marş yarışmasına katılmaya ikna etti. Konulan 500 liralık ödül nedeniyle başlangıçta katılmayı reddettiği bu yarışmaya, o güne kadar gönderilen şiirlerin hiçbiri yeterli

bulunmamıştı ve en güzel şiiri Mehmet Âkif'in yazacağı kanısı mecliste hâkimdi. Mehmet Âkif'in yarışmaya katılmayı kabul etmesi üzerine kimi şairler şiirlerini yarışmadan çektiler. Şairin orduya ithaf ettiği İstiklâl Marşı, 17 Şubat günü Sırat-ı Müstakim ve Hâkimiyet-i Milliye'de yayımlandı. Hamdullah Suphi Bey tarafından mecliste okunup ayakta dinlendikten sonra 12 Mart 1921 Cumartesi günü saat 17.45'te ulusal marş olarak kabul edildi. Âkif, ödül olarak verilen 500 lirayı Hilal-i Ahmer bünyesinde, kadın ve çocuklara iş öğreten ve cepheye elbise diken Dar'ül Mesai vakfına bağışladı.

İstiklal Marşımızın yazıldığı Taceddin Dergahı.

İSTİKLAL MARŞIMIZIN BESTELENE ÖYKÜSÜ

Resmî törenlerde icra edilecek bir marşın eksikliğini gidermek ve o sırada millet olarak içinde bulunulan manevi durumu yansıtmak amacıyla 1921 yılında bir millî marşın telif edilmesi düşünülmüştür. Bu konuda yürütücü olarak Maarif Vekaleti tayin edilmiş, Vekalet de marşın güftesini belirlemek üzere para ödüllü bir yarışma açmıştır.

Yarışmanın ödüllü olması sebebiyle Mehmet Akif iştirak etmek istememiş, uzun uğraşlar sonrasında ikna edilmiştir. Tarihler 12 Mart 1921'i gösterdiğinde Mehmet Akif'in şiiri millî marşın güftesi olarak ilan edilmiştir. Mehmet Akif'in başyazarı olduğu Şehbal dergisinde, bu şiirin millî marş güftesi olarak seçilmesi şu şekilde anlatılmaktadır:

Diğer marşlarla birlikte Büyük Millet Meclisi'nin geçenki müzakeresinde mevzubahis olarak ittifaka yakın bir ekseriyet-i azime ile ve pek sürekli alkışlarla kabul edilmiş ve ba'de'l-kabul Maarif Vekil-i Muhteremî Hamdullah Subhi Beyefendi tarafından Meclis kürsüsünde okunarak Meclis yine büyük bir takdir ve alkış tufanlarıyla dolmuştur.

Arşiv kayıtları incelendiğinde marş güftesinin belirlenmesinin hemen ardından bestesi için de çalışmalara başlandığı görülmektedir. Başkanlık Cumhuriyet Arşivinde yer alan bir belgede, milli marşın bestesinin belirlenmesi amacıyla ileri tarihte düzenlenecek yarışma için bir kararname hazırlandığı görülmektedir. Kararnamede beste için 500 Lira ikramiye verileceği ve bu ödülün Milli Müdafaa Vekaletinden ödeneceği belirtilmektedir.

Kararnameye rağmen bestenin belirlenmesi çalışmaları ancak 1922 yılında başlamıştır. Bu amaçla bir yarışma yapılması ve gönderilen eserlerin uzmanlardan oluşacak bir heyet tarafından değerlendirilmesi hususunda karara varılmıştır. İlk aşamada bu amaçla 55 bestenin toplandığı görülmektedir.

Yarışmaya birçok önemli müzisyen katılmıştır. Bu isimlerin en bilinenleri olarak; Ahmet Yekta (Madran), İsmail Zühtü, Rauf Yekta, Zati Bey (Arca), Kazım Bey (Uz), Mehmed Baha (Pars), Sadettin Bey (Kaynak), Osman Zeki (Üngör) ve Mehmet Suphi (Ezgi) gösterilebilir.

Eserlerin değerlendirilmesi için İstanbul'da bir heyet kurulması fikrine Meclis'te karşı çıkılması sebebiyle bir ara eserlerin Paris'teki uzmanlara gönderilmesi fikri ortaya atılmış, ancak özellikle Kazım Karabekir'in bu husustaki muhalefeti dolayısıyla bu fikirden vazgeçilmiştir. Bu tartışmalar sebebiyle resmî bestenin tespit edilme çalışmaları bir süreliğine askıya alınmıştır. Bu süreçte yurdun farklı yerlerinde değişik İstiklal Marşı besteleri okunmaya başlanmıştır; Edirne ve civarında Ahmet Yekta'nın, İstanbul'un Rumeli yakasında Zati Arca'nın, Eskişehir'de İsmail Zühtü'nün, Balıkesir ve civarında Hasan Basri'nin, Ankara civarında ise Osman Zeki'nin besteleri icra edilmiştir.

Millî mücadelenin kazanılmasının ardından resmî beste çalışmalarına yeniden başlanmış; Musiki Encümeni Reisince kurulacak komisyon tarafından resmî marş bestesinin belirlenmesi

kararlaştırılmıştır.⁶ Mezkur komisyon 12 Temmuz 1923'te çalışmalarını tamamlamış ve Ali Rifat (Çağatay) Beyin bestesini resmî millî marş bestesi olarak belirlemiştir.

Ancak eserin İstiklal Marşı bestesi olarak seçilmesinin hemen ardından itirazlar da yükselmeye başlamıştır. Pek çok katılımcı, Ali Rifat Beyin Maarif Vekaletinde görevli milletvekili abisi Samih Rifat Beyin nüfuzunun bu seçimde etkili olduğunu düşünmüş ve bu durumu çeşitli ortamlarda dile getirmeye başlamıştır.

Tarihî kaynaklarda bir katılımcının itirazını resmiyete döktüğü görülmektedir. Bu müzisyen son Mzika-i Hümayun sermuallimlerinden Zati Arca'dır. Başkanlık Osmanlı Arşivinde bulunan bir belge, Zati Beyin, Ali Rifat Beyin bestesinin ref' olunması [resmî statüsünün kaldırılması] amacıyla resmî bir dilekçe verdiğini göstermektedir:

İcra Vekilleri Heyet-i Riyaset-i Celilesine

Maarif Vekaleti tarafından müntehab bir encümenin elliyi mütecaviz marş arasından intihab eylediği Ali Rifat Bey'in İstiklal Marşı hakkında sabık hilafet musikası muallimi Mehmed Zati Bey tarafından gönderilen mtalaat merbutan takdim kılındı. Yar ve ağyara karşı millî ruhu ve bunda meknuz azm ü imanı terennüm edecek olan İstiklal Marşı'nın cidden mükemmel ve her türlü noksandan ve mümkün mertebe itirazdan azade olması lüzumu müstağni-i arz olduğundan mukteza-yı hlin ifası zımında keyfiyyet nazar-ı smîlerine arz olunur efendim.

Erkn-ı Harb-i Umumiye Reisi, 19 Ağustos 1339 [19 Ağustos 1923]

İstiklal Marşı hakkında en önemli kitaplardan birini yazan Nedim Nalbantoğlu, mezkur dilekçenin Ali Rifat Beyin bestesinin ref' edilmesinde önemli bir etkisi olduğunu iddia

etmektedir. Yazarın Zati Beyin oğlu Kadri Zati Arca'dan naklettiği bilgiye göre; Zati Bey 1923 yılında Mustafa Kemal Atatürk İzmir'deyken kendisine ulaşmış ve mezkur dilekçeyi iletmiştir. Bu dilekçede kısaca Ali Rifat Beyin bestesinin temel armoni kaidelerine uymadığını belirtmiş, marşın seçilmesinin ise oldu bittiye getirildiğini ifade etmiştir. Atatürk, dilekçeyi alıkoymuş ve ilgilenmesi için Mareşal Fevzi Çakmak'a havale etmiştir. Nalbantoğlu, bu dilekçenin verilmesinin ardından Çağatay'ın marşının resmî marş statüsünü kaybettiğini ileri sürmektedir.

Osman Şevki Uludağ ise Ali Rifat Çağatay'ın bestesinin mezkur heyet tarafından seçilmesinden yaklaşık sekiz ay sonra resmî marş statüsünü kaybettiğini belirtmektedir. Uludağ, yukarıda bahsettiğimiz dilekçeden söz etmekle beraber bu durumun en önemli nedeninin Ali Rifat Çağatay'ın abisi Samih Rifat'ın Maarif Vekaletinden ayrılması olduğunu iddia etmiştir. Uludağ'ın verdiği bilgiye göre Samih Rifat'ın görevden ayrıldığı sıralarda Zeki Bey (Osman Zeki Üngör), Latife Hanıma müracaat etmiş ve kendi marşının resmî statü elde etmesi için yardım istemiştir. Akabinde Latife Hanım, Samih Rifat'ın yerine geçen Necati Bey üzerindeki nüfuzunu kullanarak Çağatay'ın bestesinin ref' edilmesini Zeki Beyin bestesinin resmî marş statüsü almasını sağlamıştır.

Bu iddianın doğruluğu hakkında elimizde kesin bir bilgi yoktur; ancak Cumhuriyet Arşivinde yer alan Mayıs 1924 tarihli belge, Çağatay'ın bestesinin yüksek ihtimalle bu belgenin yayınlandığı sıralarda resmî statüsünü kaybettiğini göstermektedir. Ancak bütün bu bilgilere rağmen marşın kesin ref' ediliş tarihini bilemiyoruz.

Devletçe kabul olunacak resmî marşın Türk bestekârlarınca yapılması şiddetle arzu edilmekte ise de şimdiye kadar bu hususda yapılmış tecrübelerle bestekârlarımız arasında müeyyed bir hayata ve umumi bir kabule mazhar olacak kuvvet ve kudrete malik bir eserin vücuda getirilmesi imkansızlığı tezahür etmiş ve marşın umumi bir müsabakaya arz edilmesi münasib görülmüş olduğundan devletçe kabul edilecek marşın Avrupalıların ve Türk bestekârlarının iştirak edeceği bir müsabaka neticesinde toplanacak eserlerin Paris, Viyana ve Napoli konservatuvarlarında sanat ve ilm-i kıymetleri nokta-i nazarından ayrı ayrı tedkik ve temyiz ettirilmesi, bu suretle intihab edilen üç eserin burada birçok defalar müteaddid zevata ve cemiyetler azalarına dinlettirilerek millî ruhumuz itibarıyla en munis ve muvafık olanın kabulü ve kabul edilecek bestenin sahibine münasib bir mükafat-ı nakdiye ve bir maarif madalyası itası hakkında Maarif Vekalet-i Celilesi'nin 6 Nisan 340 [1924] tarihli 3905 numaralı tezkiresiyle vuku bulan teklifi İcra Vekilleri Heyeti'nin 19.5.340 [1924] ictimaında ledettezkir vekalet-i müşarunileyhimanın mütalaası muvafık görülmüştür.

1928 yılında yayınlanan bir makalede mezkûr tarihte hâlâ İstiklal Marşı'nın çok sayıda değişik bestesinin icra edildiği ve bunun bir kargaşaya yol açtığı belirtilmektedir: *"Filhakika bu gün 14 milyon Türk'ün içerisinde bu şiirin millî marş olduğunu bilen, hele bestelerinden anlayan Türklerin adedi haydi 14, 140 diyeyim acaba 1400 rakamını bulur mu?"*

Etem Ruhi Üngör ise ilkokula başladığı yıllarda Kadıköy'de hâlen Çağatay'ın bestesinin okutulduğunu belirtmektedir. Tarihî kaynaklardan diğer marşların icrasının yedi sekiz yıl kadar sürdüğünü, ancak 1930'lu yıllardan itibaren ve Osman Zeki Üngör'ün marşının tek resmî beste hâlini aldığını görmek mümkündür.

Değirmek istediğimiz bir başka husus, İstiklal Marşının bestelenme hikayesinin erken cumhuriyet dönemi değişim hareketleriyle paralellik gösteriyor olmasıdır. Birçok müzisyen genç Türkiye Cumhuriyetinin ruhunu ve felsefesini makamsal bir yapıya sahip olan Ali Rifat Beyin bestesinin değil, tonal Batı müziğinin kurallarıyla yazılmış bir marşın yansıtabileceğini düşünmekteydiler. Nitekim Mehmed Zati Bey de itirazını bu hususa dayandırmıştır. Ancak Ali Rifat Çağatay'ın eserinin marş formunun özelliklerini tam manasıyla yansıtmadığını da belirtmek gerekir. Bu durumu izale etmek üzere Osman Zeki Üngör'ün bestesine resmî beste

statüsü verilmiştir. Ne var ki bu eser de barındırdığı prozodi sorunları sebebiyle yıllar boyunca eleştirilmiştir. Bütün bu yönleriyle İstiklal Marşı bestesinin belirlenme sürecinin, dikkat çekici bir konu olma özelliğini uzun yıllar sürdüreceği görülmektedir.

Müzik:
Ahmed Yekta Madran

Ahmet Yekta Madran'ın İstiklal Marşı bestesi, 1. sayfa.

— 18 —
Müzik: Mehmed Zâti Arca

Zati Arca'nın İstiklal Marşı bestesi, 1. sayfa.

MARCHE.
استقلال

Ali Rifat Beyin İstiklal Marşı bestesi, 1. sayfa

YENİLİKLERLE EFSANELEŞEN MİLLÎ EĞİTİM BAKANIMIZ

HASAN ALİ YÜCEL

Hasan Âli Yücel (d. 17 Aralık 1897, İstanbul - ö. 26 Şubat 1961, İstanbul), Türk felsefe öğretmeni, eski millî eğitim bakanı, Köy Enstitüleri'nin kurucusu.

Hasan Âli Yücel, 17 Aralık 1897'de İstanbul'da doğdu. Baba tarafından posta nazırı Göreleli Hasan Ali Efendi'nin, anne tarafından ise Japon sularında batan Ertuğrul fırkateyni süvarisi deniz albay Ali Bey'in torunudur. Babası Ali Rıza Bey, annesi Neyyire Hanım'dır.

Eğitim yaşamını sırasıyla Mekteb-i Osmânî, Vefâ İdâdîsi, Cağaloğlu Darülmuallimin-i Âli'ye (yüksek öğretmen okulu) okullarında sürdürdü. İstanbul Üniversitesi edebiyat fakültesi felsefe bölümünü bitirdi ve 19 Aralık 1922'de öğretmenliğe başladı. 12 Temmuz 1932 tarihinde Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin (Türk Dil Kurumu) kurulmasıyla Hasan Âli Yücel etimoloji kolu başkanlığına getirildi. 1935 yılında Cumhuriyet Halk Partisi'nden İzmir milletvekili olarak meclise girdi ve art arda dört dönem milletvekilliği yaptı.

Giresun'un Görele ilçesinde adına "Hasan Âli Yücel Kültür Merkezi" kurulmuştur. İstanbul Üniversitesi'nin eğitim fakültesi de "Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi" adıyla kurulmuştur.

28 Aralık 1938'de Hasan Âli Yücel, 2. Celal Bayar hükümetinde millî eğitim bakanlığına getirildi. Üniversite reformu (Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nin kurulması, Yüksek Mühendis Okulu'nun İTÜ'ye dönüştürülmesi ve Ankara Tıp Fakültesi'nin kurulması), Köy Enstitüleri'nin kurulması, dünya klasiklerinin Türkçeye tercüme edilmesi ve ilk resmî ve telifli Türkçe ansiklopedi olan İnönü Ansiklopedisi'nin ön çalışmaları, hep onun bakanlığı döneminde gerçekleşmiştir.

Devlet Konservatuvarının kurulması (20 Mayıs 1940), Türkiye'nin UNESCO'ya girişi onun çabaları sonucunda olmuştur. Dört yıllık çabaları sonucunda 25 Haziran 1946'da Üniversiteler Yasası çıkartılır. "Bu yasayla, yükseköğretim kurumlarının Bakanlıkla olan "sıkı bağı" önemli ölçüde gevşetilmiş, mevcut kuruluşlar yapısal bir bütünlüğe kavuşturulmuş, böylece üniversiteye organik bir karakter kazandırılmıştır. Bu yasanın getirdiği bir başka sonuç da, "dışarıdan gerilim" yerine "içeriden denetim"in getirilmiş olmasıdır. Ankara Üniversitesi de bu yasanın sonucu olarak kurulmuştur."

Oğlu şair Can Yücel, babası için "Hayatta ben en çok babamı sevdim" başlıklı bir şiir yazmıştır.

HASAN ALİ YÜCEL

BESTELERİNDEN SEÇMELER

(Osman Gökçe yazısı)

Hasan Ali Yücel'in bestakarlığını da İ.Ü. Orman Fakültesi öğrencisiyken, ilk kez Boğaziçi'nde, Büyükdere'de, oltu taşı gibi siyah gözlü bir kızdaki öğrenmişim. Şarkının hem güftesi ve hem de, özel olduğundan kuşku duymadığım bir sesteki dinlediğim bestesi o günkü gibi aklımda, gönlümdede ve kulağımdadır. Hala "Sen bezmimize geldiğin akşam neler olmaz" diyorum ve hala "Sen saçlarını çözdüğün akşam seher olmaz" diyorum.

Suzinak makamında, curcuna usulünde bestelenmiş bulunan ve güftesi de Hasan Ali Yücel'e ait olan şarkının sözleri şöyledir:

Sen bezmimize geldiğin akşam neler olmaz
Aşkın beni sermest ediyorken keder olmaz
Ölsem de senin uğruna canım heder olmaz
Sen saçlarını çözdüğün akşam seher olmaz

Hasan Ali Yücel'in bu şiirinin bir dördlüğünü de şevkefza makamında Cevdet Çağla bestelemiştir. O şarkının güftesini de veriyorum:

Hicran gibi alemde elim derd-i ser olmaz
Sen bezmimize geldiğin akşam neler olmaz
Didarına benzer şafak olmaz, seher olmaz
Sen bezmimize geldiğin akşam neler olmaz.

Güftesi Hasan Ali Yücel'e ait olan ve Şükrü Şenozan tarafından segah makamında bestelenen bir diğer şarkının sözlerini de, gönülden sevmeyi bilenler için aşağıya alıyorum:

Gözlerinden içti gönül neşeyi
Senden öğrendim gönülden sevmeyi
Sildi aşkın gözlerimden herşeyi
Senden öğrendim gönülden sevmeyi

HAN DUVARLARI'NDAN ŞİİRİMİZİN USTALIĞINA

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL

18 Mayıs 1898'de İstanbul'da doğdu. Babası hazîne-i hâssa başmüfettişi Süleyman Nâfiz Bey, annesi Fatma Ruhiye Hanım'dır. Baba tarafından Trabzonlu bir aileye mensuptur. İlk ve orta öğrenimini Bakırköy Rüşdiyesi ile Hadîka-i Meşveret İdâdîsi'nde tamamladı; bir süre devam ettiği Tıp Fakültesi'ni bitiremeyerek dördüncü sınıftan ayrıldı. 1918'de İleri gazetesinin yazı heyetinde çalıştı, 1922'de gazetenin temsilcisi olarak Ankara'ya gitti. 1922-1924 yılları arasında Kayseri Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı. Daha sonra Ankara Muallim Mektebi'nde (1924), Ankara Kız ve Erkek liselerinde öğretmenliğe devam etti (1924-1932). İstanbul'a döndükten sonra da Vefa Lisesi, Kabataş Lisesi ve Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'nde öğretmenlik yaptı (1932-1946).

1946 yılında politikaya atılarak Demokrat Parti'den İstanbul milletvekili seçildi. 27 Mayıs 1960 İhtilâli'ne kadar milletvekilliği yaptı. İhtilâlde diğer Demokrat Parti milletvekilleriyle birlikte tutuklanarak Yassıada'ya gönderildi. Haziran 1960-Eylül 1961 tarihleri arasında tutuklu kaldı ve suçsuz bulunarak salıverildi. Bir daha politikaya girmedi ve son yıllarını Arnavutköy'deki evinde geçirdi. Bir vapur seyahati sırasında Fethiye civarında 8 Kasım 1973'te öldü. Mezarı Karacaahmet'tedir.

Şiire çok genç yaşta başlayan Faruk Nafiz'in 1913-1917 yılları arasında *Peyâm* ve *Servet-i Fünûn*'da neşredilen ilk şiirleri, gerek muhteva gerekse üslûp ve kelime kadrosu bakımından *Servet-i Fünûn* ve *Fecr-i Âtî* şiirinin özelliklerini taşımaktadır. Bunlarda Cenab Şahabeddin,

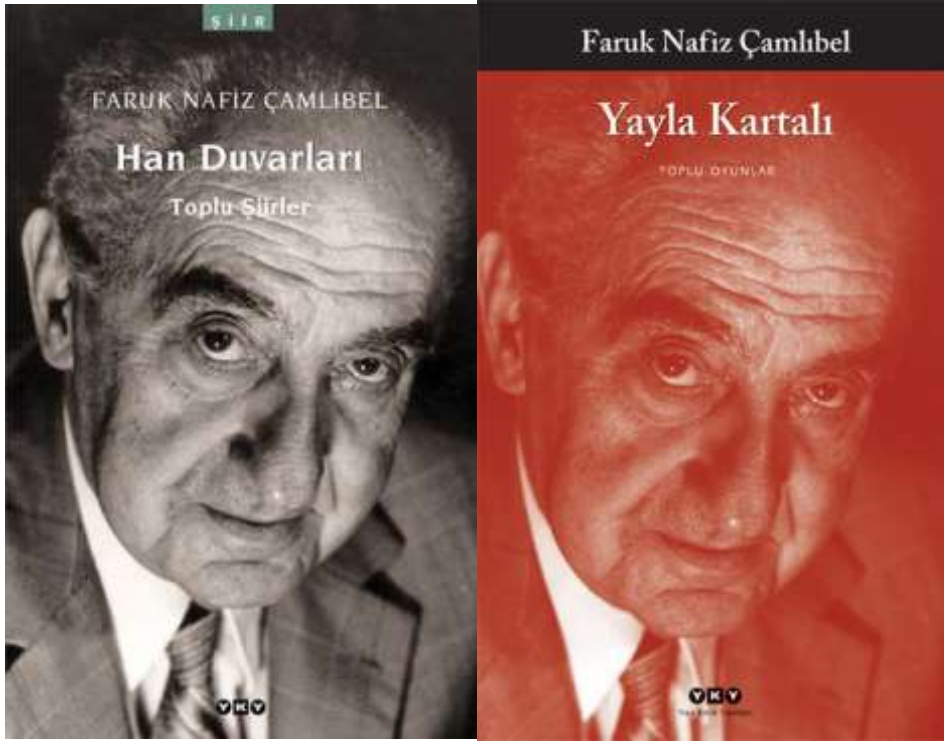
Tevfik Fikret ve Ahmed Hâşim'in tesirleri açıkça görülür. Şiirlerinin konusu ferdî aşk ve ıstıraplardır. Bu ferdî sanat anlayışı dolayısıyla, o sıralarda cemiyeti derinden sarsan I. Dünya Savaşı bile onun şiirlerinde fazla bir akis bulmamıştır.

1918'de ilk şiir kitabı *Şarkın Sultanları*'nı neşreder. Aynı yıl *Yeni Mecmua*, *Fağfûr*, *Şâir* gibi edebî mecmualarda da şiirleri yayımlanmaya başlar. Bu şiirlerle birlikte Faruk Nafiz'in edebî kişiliğinin yerine oturduğu görülür; artık aruza hâkimdir ve kendine has bir üslûbu vardır. Bu devreden sonra Faruk Nafiz'in şiirleri *Edebiyyât-ı Umûmiyye*, *Büyük Mecmua*, *Nedim*, *Ümid*, *Yarın*, *Süs*, *Yıldız* gibi pek çok dergide görülür. 1919'da sadece iki sayı çıkan Edebî Mecmua'nın müdürlüğünü yaptı. Bu dönem şiirlerinde de daha çok aşk konularını ele almıştır. Bunun yanı sıra özellikle *Büyük Mecmua*, *Nedim* ve *Ümid* dergilerinde I. Dünya Savaşı'ndan sonra işgal edilen ülkemize dair "Bozgun", "Hisar", "Yaralı Arslan", "Münâcât" ve "İzmir" gibi şiirleri yayımlanır.

Faruk Nafiz'in sanat hayatında 1922'den sonra yeni bir dönem başlar. Bu tarihten itibaren Anadolu gerçeğini bizzat gören ve yaşayan şair artık bütünüyle cemiyete yönelir. Bu yeni sanat anlayışı ile yazdığı şiirler hece vezniyledir ve doğrudan doğruya o devirde hızlanan sade Türkçecilik cereyanına bağlıdır. Faruk Nafiz'in yeni sanat anlayışını, 1926'da *Hayat* mecmuasında yayımlanan "Sanat" şiirinde bir beyannâme haline getirdiği görülür. Burada Batı edebiyatı âdetâ yok farzedilmekte ve cemiyete yönelme esas alınmaktadır. İstanbullu aydın ile Anadolu'daki halk arasında olumlu bir ilişkinin kurulması

gerektiği belirtilirken Batı hayranlığı ve taklitçiliğinin karşısına da Anadolu insanı ve kùltürù çıkarılmaktadır.

Şairin bu anlayış doğrultusunda yazdığı en meşhur şiiri “Han Duvarları”dır. Bu şiirle, daha önce itibarî bir tarzda ele alınan Anadolu gerçekçi ve sade bir bakışla anlatılmıştır. Faruk Nafiz bilhassa müdürlüğünü yaptığı *Hayat* mecmuasında Anadolu’yu, coğrafyasını, tabiatını ve Anadolu insanını, onun meselelerini anlatan, halk edebiyatı kaynaklarıyla da beslenmiş şiirler yazmıştır. Bu şiirlerle birlikte edebiyatımızda “memleket edebiyatı” denilen bir cereyan başlar.

Faruk Nafiz aruzla yazdığı şiirlerde Yahya Kemal’i üstat kabul eder ve onun açtığı yoldan yürür. Daha sonra hece ile yazdığı şiirlerde aruzda sağladığı âhengi hecede de kurmaya çalışır ve bunda da büyük ölçüde başarılı olur. Aynı yıllarda kendisi gibi hece vezniyle yazan Enis Behiç, Yusuf Ziya, Halit Fahri ve Orhan Seyfi ile birlikte “Beş Hececiler” (bk. BEŞ HECECİLER) adı verilen grup içerisinde mütalaa edilir.

Akbaba (1934), *Karikatür* (1936), *Mizah* (1946) dergilerinde 800’den fazla mizahî şiiri yayımlanan Faruk Nafiz’in bir de mizah yazarlığı cephesi vardır. Çamlıbel, Çamdeviren, Çamlıvıran, Deli Ozan, Akıllı Ozan gibi takma adlarla yazdığı bu şiirlerde daha çok memleket meselelerini, siyasî çekişmeleri ve dil konularını işlemiştir.

Faruk Nafiz ayrıca tiyatro eserleri kaleme almış ve manzum mektep temsilleri yazmıştır. Köy meselelerini işleyen *Canavar* ile (1926) devletin o yıllardaki resmî tarih tezini destekleyen *Akın* (1932), *Özyurt* (1932) ve *Kahraman* (1933) bunların en tanınmışlarıdır.

Eserleri. Şiirler. *Şarkın Sultanları* (İstanbul 1918); *Dinle Neyden* (İstanbul 1335); *Gönülden Gönüle* (İstanbul 1919); *Çoban Çeşmesi* (İstanbul 1926); *Suda Halkalar* (İstanbul 1928); *Bir Ömür Böyle Geçti* (İstanbul 1932); *Elimle Seçtiklerim* (İstanbul 1934); *Boğaziçi Şarkısı* (Sadettin Kaynak ile birlikte, İstanbul 1936); *Tatlı Sert* (mizahî şiirler, İstanbul 1938); *Akıncı Türküleri* (İstanbul 1938); *Akarsu* (İstanbul 1940); *Heyecan ve Sükûn* (İstanbul 1959); *Zindan Duvarları* (1960'lerden sonra yazmaya başladığı kıta tarzında şiirleri, İstanbul 1967); *Han Duvarları* (İstanbul 1969).

Tiyatrolar. *İlk Göz Ağrısı* (Paul Hervieu'den adapte, İstanbul 1922); *Sevk-i Tabîî* (H. Kistemaekers'den adapte, Sermet Muhtar Alus'la birlikte, 1925'te sahnelenen bu çalışması basılmamıştır); *Canavar* (İstanbul 1926); *Akın* (İstanbul 1932); *Özyurt* (İstanbul 1932); *Kahraman* (İstanbul 1933); *Ateş* (İstanbul 1939); *Dev Aynası* (adapte, 1945'te oynanmış fakat basılmamıştır); *Yayla Kartalı* (İstanbul 1945). **Mektep Temsilleri.** *Numaralar* (İstanbul 1928); *Bir Demette Beş Çiçek* (İstanbul 1933); *Yangın* (İstanbul 1931; *Hanım Şiir Yazacak, Yeni Usûl, Mektublar* ile birlikte, İstanbul 1933); *Kanbur* (Yarın mecmuasında yayımlanıp yarım kalmış, 1922).

Faruk Nafiz'in bunlardan başka *Yıldız Yağmuru* (İstanbul 1936) adlı bir roman denemesiyle *Tevfik Fikret, Hayatı ve Eserleri* (İstanbul 1937) adlı biyografi çalışması vardır. Ayrıca çeşitli dergi ve gazetelerde hâtıra, sohbet, makale ve denemeleri yayımlanmıştır.

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL ŞİİRLERİNDEN YAPILAN BESTELER

KISKANÇ ŞİİRİNDEN

Saçın yüzüne değse telini kıskanırım

Birine söz söyleyen dilini kıskanırım

Saçın yüzüne değse telini kıskanırım

Birine söz söyleyen dilini kıskanırım

Kıskanırım seni ben kıskanırım kalbimden

Bu nasıl aşk Allahım öleceğim derdimden

Kıskanırım seni ben kıskanırım kalbimden

Bu nasıl aşk Allahım öleceğim derdimden

Sakin takma göğsüne gülünü kıskanırım

Seni saran kemerden belini kıskanırım

Deli ediyor beni gezinir her yerini

Okşadıkça tenini elini kıskanırım

Kıskanırım seni ben kıskanırım kalbimden

Bu nasıl aşk Allahım öleceğim derdimden

Kıskanırım seni ben kıskanırım kalbimden

Bu nasıl aşk Allahım öleceğim derdimden

ALAEDDİN YAVAŞÇA

SOLAN BAHÇEDE ŞİİRİ

Artık bu solan bahçede bülbüllere yer yok
Bülbüllere yer yok

Artık bu solan bahçede bülbüllere yer yok
Bülbüllere yer yok

Bir yer ki sevenler, sevilenlerden eser yok
Sevilenlerden eser yok

Bir yer ki sevenler, sevilenlerden eser yok
Sevilenlerden eser yok

Bezminde kadeh kırdığımız sevgililer yok
Sevgililer yok

Bezminde kadeh kırdığımız sevgililer yok
Sevgililer yok

Bir yer ki sevenler, sevilenlerden eser yok
Sevilenlerden eser yok

Bir yer ki sevenler, sevilenlerden eser yok
Sevilenlerden eser yok

YOLCU İLE ARABACI

- Gurbet ademden kara, hasret ölümden acı.
Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı?
- Henüz bana "Yolunun sonu budur!" denmedi,
Ben ömrümü harcadım, bu yollar tükenmedi.
- Atları hızlı sür ki köye pek geç varmasın,
Nişanlımın gözleri yollarda kararmasın.
- Düştüğüm yollar gibi sonsuzdur benim tasam,
Bekleyenim olsa da razıyım kavuşmasam...
- Bir kere görse gözüm köyün aydınlığını
Kül bağlar içerimde bu kızıl kor yığını.
- Senin de yolun biter, diner gözünde yaşlar,
Benim uğursuz yolum bittiği yerden başlar!

SEN NERDESİN

Timur SELÇUK bestesi

Caddeden sokaklara doğru sesler elendi,
Pencereler kapandı, kapılar sürmelendi.
Bir kömür dumanıyla tütsülendi akşamlar,
Gurbete düşmüşlerin başına çöktü damlar...
Son yolcunun gömüldü yolda son adımları,
Bekçi sert bir vuruşla kırdı kaldırımları.
Mezarda ölü gibi yalnız kaldım odamda:
Yanan alnım duvarda, sönen gözlerim camda,
Yuvamı çiçekledim, sen bir meleksin diye,
Yollarını bekledim görüneceksin diye.
Senin için kandiller tutuştu kendisinden,
Resmine sürme çektim kandillerin isinden.
Saksıda incelendi yapraklar senin için,
Söylendi gelmez diye uzaklar senin için...
Saatler saatleri vurdu çelik sesiyle,
Saatler son gecemin geçti cenazesıyla,
Nihayet ben ağlarken toprağın yüzü güldü,
Sokaklardan caddeye doğru sesler döküldü...

AŞK VE KADIN ŞAİRİ

CELAL SAHİR EROZAN

Celâl Sahir Erozan (29 Eylül 1883, İstanbul - 16 Kasım 1935, İstanbul), Türk şair, yazar, yayıncı ve politikacı. “Aşk ve kadın şairi” olarak tanınan sanatçı, dilin sadeleşmesi gerektiğini savunmuş, Türk Dil Kurumu'nun kurucu dört üyesi arasında yer almıştır.

Servet-i Fünun ve Fecr-i Ati dönemlerinde tipik bir 'Servet-i Fünun şairi', Milli Edebiyat döneminde 'Türkçü', Cumhuriyet yıllarında ise 'Kemalist' bir kimlik kazanmış, Atatürk'ün yakın çevresinde yer almış, milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bulunmuştur.

Öncü Türk kadın şairlerden Fehime Nüzhet Hanım'ın oğlu, Cumhuriyet gazetesinin sahiplerinden Berin Nadi'nin babasıdır.

29 Eylül 1883'te İstanbul'da doğdu. Babası, Osmanlı'nın Yemen Valisi İsmail Hakkı Paşa, annesi şair Fehime Nüzhet Hanım'dır. İlköğrenimine Numune-i Terakki Mektebi'nde başladı; Davut Paşa Rüştüyesi (ortaokulu) ile Vefa İdadisinde (lisesinde) devam etti. Liseyi bitirince hukukçu olmak istediye de hukuk öğrenimini iki yıl sürdürebildi.

Şiir yazmaya çocukluk döneminde başladı; dokuz yaşındayken güzel şiir okuduğu için II. Abdülhamit'in dikkatini çekti ve sık sık sarayda padişahın konuğu olarak ona şiirler okudu, bu nedenle “liyakat nişanı” aldı. On dört, on beş yaşlarındayken Malumat, Musavver Fen ve Edeb, Pul, Lisan gibi dergilerde şiir ve makaleleri yayımlandı.. Bu yazılarında “Ahmet Celal, Velhan, Şârik, Hikmet Celal” gibi takma adlar kullanmıştır. Fransızcasını ilerletip Fransız yazını tanıyınca yazınsal değerleri değişti. Genç yaşında son dönemini yaşamakta olan Servet-i

Fünuncular arasına katıldı Bu Servet-i Fünun dergisi kapatılıncaya değin burada şiir ve yazıları çıktı.

1903'te Hariciye Nezâreti'nde göreve başladı, 1907 sonrasında Kabataş ve Mercan Liselerinde edebiyat öğretmenliği yaptı. *1. Kitap*, *2. Kitap*, *3. Kitap* adıyla aylık bir dergi, kısa bir süreliğine de *Demet* adlı bir kadın dergisi çıkarmış ve burada kadın haklarını savunmuştu. Servet-i Fünun dergisi kapanınca "Milli Edebiyat" akımını benimsedi hece ölçüsüyle şiirler yayımlamış ve *dilde sadeleşmeyi* savunmaya başlamıştır.

1911'de Selanik'e giden Celâl Sahir, burada çıkarılan *Türk Yurdu*, *Türk Derneği*, *Genç Kalemler* gibi dergilerde yazdı. I. Dünya Savaşı sırasında bir ara ticaret yaptı, cumhuriyetin ilanından sonra 1928'de Zonguldak Milletvekili seçildi.

Harf Devrimi'ni gerçekleştiren kurula da katılan Celal Sahir, Türk Dil Kurumu'nun dört kurucu üyesinden biri oldu ve böylece uzun süredir savunduğu dilde sadeleşme eyleminin yapıcıları arasında yer aldı. İlk Türk Dil Kurultayı (1932)'nda kurulan "Lugat ve İstilah Kolu'nun" başkanlığını yaptı. İkinci kurultayda bu kolun çalışmaları ikiye ayrılıp adı "Lugat Kolu" olarak değiştiğinde de başkanlığı sürdürdü.

Servet-i Fünun'a bağlı olduğu dönemlerde şekil, dil ve tema bakımından bu hareketin genel anlayışına uygun davrandı; Milli Edebiyat akımına geçtikten sonra ise dilini sadeleştirmeye başladı, aruz vezni yerine heceyi kullandı, Servet-i Fünun şiirinin aksine toplum sorunlarıyla daha çok ilgilendi. Şiirde her yeniliği benimsedi. En sonunda vezinsiz şiir akımına katılacak kadar yenilikçiydi.

Şiirlerinde aşk ve kadına çok fazla yer vermesi, Servet-i Fünun akımının beslediği yoğun duyarlılığı ve Milli Edebiyat'a geçişteki bocalamalarıyla Celal Sahir, birçok yönden ilgi çekici olan fakat çok fazla tanınmayan bir şair olarak edebiyatımızdaki yerini aldı.

TBMM III. Dönem (Ara Seçim), IV. ve V. Dönem Zonguldak Milletvekilliği yapmıştır.

Üç evlilik yapmış, iki çocuk babasıdır. 16 Kasım 1935'te akciğer kanseri nedeniyle yaşamını yitirdi.

CELAL SAHİR ŞİİRLERİNDEN YAPILAN BESTELER

İNCİ ÇAYIRLI

Karanlık ruhumu aydınlatacaksın sandım
Karanlık ruhumu aydınlatacaksın sandım
İnleyen kırık kalbimi saracaksın sandım
Ebedi aşkımı sen anlayacaksın sandım
Siyah gözlerimden damlayan yaşlarla kaldım
Ne yazık sen de beni anlamadın
Yine mahzun yine perişân kaldım

AYLA BYKATAMAN

Titriyorken dudaklarımda adın

Titriyorken dudaklarımda adın

Nasıl utun görünmeden kanadın

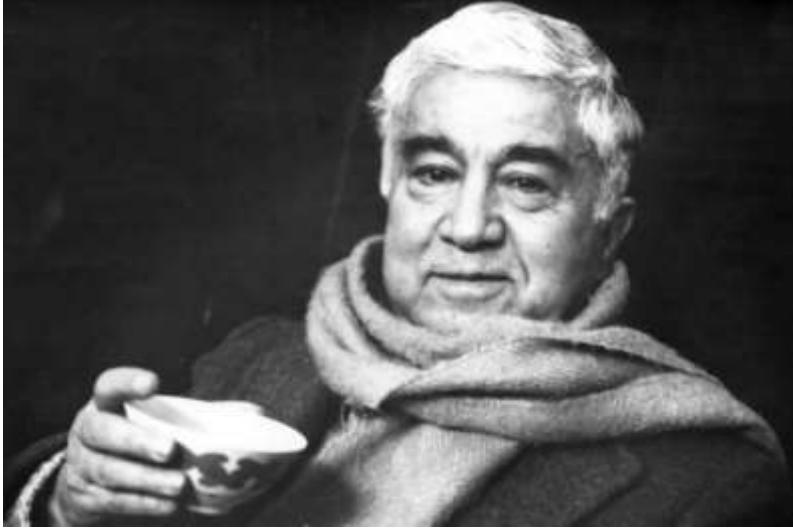
Ne yazık sen de akı anlamadın

Yine kalbimde akam oldu kadın

MİZAHİ EDEBİYATIN DEV İSMİ

AZİZ NESİN

Mehmet Nusret Nesin veya bilinen adıyla Aziz Nesin (d. 20 Aralık 1915; İstanbul, Osmanlı İmparatorluğu – ö. 6 Temmuz 1995; İzmir, Türkiye), Türk mizah yazarıydı. Kısa öykü, tiyatro ve şiir dallarında pek çok eser yaratmıştır.

UNESCO'nun yayınladığı Index Translationum adlı dünya çeviri bibliyografyasına göre Aziz Nesin, Türkçe eser veren yazarlar arasında Orhan Pamuk, Yaşar Kemal ve Nâzım Hikmet'in ardından eserleri yabancı dillere en çok çevrilen dördüncü yazar konumundadır. Yazar ülkemizin 100 Türk Edebiyatçısı listesinde de yer almaktadır.

Türk Edebiyatının en önemli yazarları arasında yer alan Aziz Nesin Vefa Lisesi'nin ortaokul kısmında yaklaşık iki sene öğrenim görmüştür; fakat lise eğitimi için Kuleli Askeri Lisesi'ne geçmiştir.

Yazarımızın Müzik alanı ile ilgisi özellikle tiyatro alanında vermiş olduğu eserlerin müzikal formunda sahnelenmesine yöneliktir. Elbette kendi şiirlerinden yapılan bestelerle ilgili bilgi vermek de faydalı olacaktır.

İsterseniz şiirlerinden yapılan bestelerle başlayalım:

Bora Ayanoğlu- İstanbul Türküsü

Timur Selçuk- Zahmet Etmeyin

Ruhi Su-Camgöz

Banu- Tahliye

Hümeyra-Ey Gönül

Hümeyra- Şarkılarım

Muammer Sun- Sol El Konçertosu

Bora Ayanoğlu- İstanbul Türküsü

İstanbul dedik de özendik geldik
Kaldırım taşına uzandık kaldık
Canımızı verdik açlık kazandık
Onu da elimden aldın İstanbul
İstanbul dediğin zenginin tahtı
İşsizlik halkasını boynuma taktın
Nedir bu zavallı Yaşar'ın hakkın
Beni özlemlere saldın İstanbul

Timur Selçuk-Zahmet Etmeyin

Olmasın bir görenim
Ne de bir su verenim
Ne cenaze törenim
Son nefesim geldi mi?

Yunus gibi olurum
Kendim gibi ölürüm
Mezarımı bulurum
Günbatımı indi mi?

Yetmiş kiloyum düzü
Bunun tahtası bezi.
Hepsi bulacak yüzü
Taşıtamam kendimi

Açar kendi çukurum.
Oracıkta uyurum
Kendi kendim ölürüm
Ölüm beni yendi mi?

Karı var, yağmuru var
Sıcağı, çamuru var
Zahmet etmeyin dostlar
Bu can ölmüş dendi mi?

Banu Kırbağ-Tahliye

kismet olur Şu hapisten çıkarsam
deniz derya yol görünür gözüme
bekar odam dardır ama bir varsam
mezar olsa bol görünür gözüme

mapus kişi kendi bakar falları
garip olur yoksul yoksul halları
bir kurtulsam kuru ağaç dalları
sarılacak kol görünür gözüme

yıllar yattım ne sevgili izledim
ne vefasız yar yolunu gözledim
yalnız yeşil yeşil rengi özledim
taze yaprak süreceğim yüzüme

Özgür olan bilmez geçer denizden
deniz nedir mavi nedir sor bizden
bir kurtulsam krolası hapisten
su olurum inan olsun sözüme

Hümeyra-Ey Gönül

Anekdot: Aziz Nesin'in Şarkılarım ve Ey Gönül adlı şiirleri için Nesin'den izin istediği günü hiç unutmamış Hümeyra bir söyleşide o karşılaşmayı şöyle aktarmıştı:

'Aziz beyden izin aldığım günü hatırlıyorum. Teşvikiye'de bir ofisi vardı. Yaprak gibi titriyordum kapısında. Aziz bey, 'acaba şunu şarkı yapabilir miyim,' dedim. 'E çal, söyle bakalım nasıl olmuş' dedi. Ben de çaldım ama elim ayağım birbirine dolandı. 'Nereyi imzalayacağım, getir imzalayayım', dedi. Hiçbir şey sormadı. Albüm çıkınca göndermiştim. 'Teşekkür ederim kızım, çok beğendim,' dedi.

Ey gönül boşuna kara yasın

Ölü bir değil ki ağlayasın

Dermanı bulunmaz dert bir değil

Devasını merhemini sağlayasın

Yanan bir değil ki çağlayasın

Su olup aksanda yanmışlara

Yara bir değil ki dağlayasın

İçinin ateşi sönmese de

*Şairin hastanede felç geçirmesi ile sadece sol elini kullanarak yazdığı şiiri de Muammer Sun konçerto olarak bestelemiştir.

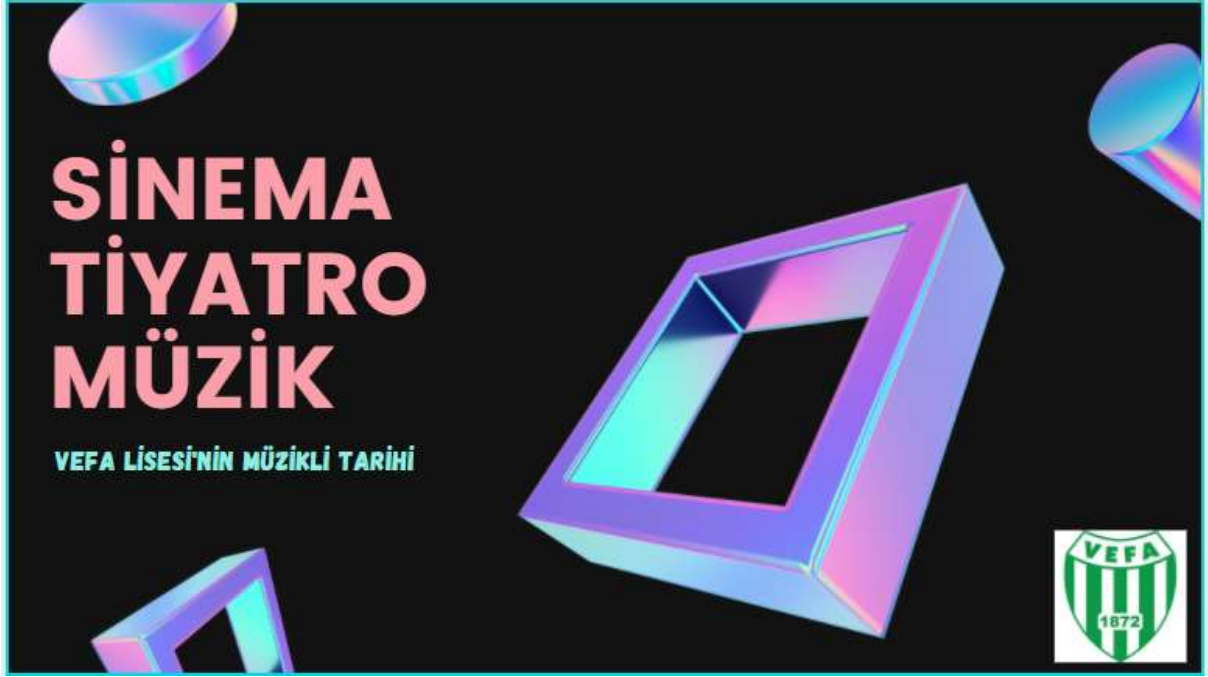

Oyun, '90'lı yıllarda İstanbul Devlet Tiyatrosu'nda oynandı, müziklerini bu kez Timur Selçuk yaptı.

Oyunun kısaca özeti: Yaşar, okula başlarken nüfus kaydına göre ölmüş olduğunu öğrenir. Bundan sonra hiçbir olayda da yaşadığını anlatamaz. Ama iş babasının vergi borcunu ödemeye gelince "resmen ölü" olduğunu söyleyip kurtulamaz da... Sevdiği kızla evlenemez, çünkü nüfusta kaydı yoktur. Babasından kalan mirası alamadığı gibi, yaşadığını ispat için başvurduğu bürokrasi girdabında kaybolur. Baba olur, oğlunu nüfusa kaydettiremez ve memura hakaretten düştüğü cezaevinde hayatı öğrenir. Aziz Nesin'in devlet ve birey ilişkisini sorguladığı bu oyunda, "vatandaş" Yaşar'ın bürokrasi karşısındaki ezilmişliği anlatılıyor.

EN GÜZEL KLİPLERİN YÖNETMENİ

ABDULLAH OĞUZ

Abdullah Oğuz, 17 Haziran 1958 yılında İstanbul'da hayata gözlerini açtı. Vefa Lisesi'nden mezun olmuştur. Yönetmen Orhan Oğuz (d.1948) abisidir. İstanbul Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden mezun oldu.

1983'de New York' ta ANS International'ı kurdu. 1987 yılında prodüksiyon işine girdi ve reklam filmleri de çekmeye başladı. 1992 yılında ANS International Türkiye şirketini kurdu. 1993 yılında Amerika' da "All My Children", "General Hospital", "Loving" gibi Soap operaların yapımcısıyla da Türkiye' de ilk defa günlük pembe diziler gerçekleştirildi.

"ANS International" ile drama ve game show formatlarını ekrana taşıdı. Dünyanın en büyük format ve distribution firmalarından "Fremmentle International" ile yapılan çözüm ortaklığı sayesinde 2 yılda 17 tane yarışma programı Türkiye' ye uyarlandı. Türkiye' de yapılan formatıyla 4 sene üst üste bütün kategorilerdeki ödülleri topladı.

Abdullah Oğuz, reklam, klip, dizi ve televizyon programları yapımcılığı ve yönetmenliğinin yanı sıra "O Şimdi Asker" (2003), "Mustafa Hakkında Her Şey" (2003) ve "Bir Tutam Baharat" (2003) filmlerine yapımcı; 2003 yılının bir numaralı

filmi olan; “ Asmalı Konak Hayat” ile “O Şimdi Mahkum” (2005) filmlerine ise yapımcı ve yönetmen olarak imzasını attı. “Asmalı Konak Hayat” ve “O Şimdi Asker” vizyonda oldukları dönemde (2003) en iyi gişe sıralamasında ilk iki sırayı paylaştılar.

Abdullah Oğuz ile müzik arasındaki ilişkiyi vurgulamak için özellikle kliplerinden bahsetmek istiyoruz. Özellikle Arnavut Kaldırımı ve Mtv klip ödülü alan Hovarda kliplerine dikkatinizi çekmek istiyoruz. Ülkemizin en önemli müzik klipleri yönetmenlerinden biri olma payesini hak eden yönetmenin kliplerinden bazıları şunlardır:

1994 - Demet Sağıroğlu - Arnavut Kaldırımı

1994 - Tarkan - Dön Bebeğim

1994 - Sertab Erener - Rüya

1995 - İzel Çeliköz - Hasretim

1995 - Emel Müftüoğlu - Hovarda

1995 - Sibel Alaş - Adam

1995 - Burak Kut - Yaşandı Bitti

1995 - Seçil Hekimoğlu - Uhde

1995 - Ercan Saatçi - Biz Burdayız

1996 - Levent Yüksel - Ben Senin Bildiğin Erkeklerden Değilim

1996 - Kayahan - Aşık Bayrakları

1996 - Sima Sarıkaya - Herşeye Rağmen

1996 - Ercan Saatçi - Tam 14 Saat Oldu

1996 - Sibel Bilgiç - Alışamadım

1996 - Kenan Doğulu - Hiç Bana Sordun Mu?

1996 - Ercan Saatçi - Dokunmayın

1996 - Kayahan - Ben de İnsanım

1997 - Ege (şarkıcı) - Karanlıktan Aydınlığa

1997 - Çelik Erişçi - Sevdan Gözümün Bebeği

1998 - Demet Sağıroğlu - Yarın Olmaz

EUROVISION ŞARKI YARIŞMASI İLE ÖZDEŞLEŞEN MÜZİK İNSANI

BÜLEND ÖZVEREN

Özveren, 1943 tarihinde İstanbul'da dünyaya geldi. Sultanahmet İlkokulu'nu tamamladıktan, orta okulu Saint Benoît Fransız Lisesi'nde, lise eğitimini ise yatılı olarak Galatasaray Lisesi'nde tamamlamıştır. Ardından 1962 yılında İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi'ne kaydoldu ve üçüncü sınıfa kadar bu fakültede eğitim gördü. (Bülent Özveren eğitim hayatının bir kısmını Vefa Lisesi'nde geçirmiştir.)

1964 yılında TRT'nin açtığı ilk "prodüktörlük" sınavlarında başarılı oldu ve İstanbul Radyosu'ndaki kursu birincilikle tamamladı.

31 Temmuz 1965 tarihinde TRT İstanbul Radyosu'nda göreve başladı. 1966 yaz aylarında İzmir Radyosu'ndan aldığı davet üzerine İzmir'e gitti ve askerlik görevi dahil yedi sene bu radyoda çalıştı. TRT'de uzun bir süre televizyon sunucusu olarak çalışmış ve 1972 yılında spor spikerliği yapmaya başlamıştır. 1972 yılında TRT Haber Dairesi'nin açtığı "spor spikerliği" sınav ve kurslarına katıldı ve diplomalı "spor spikeri" oldu.

Hukuk Fakültesi'nden kaydını alarak İzmir'de Ege Üniversitesi İktisat Fakültesi öğrencisi oldu ve Ege Üniversitesi'nden 1971 yılında diplomasını aldı.

1971 yılında deneme yayınına başlayan TRT İzmir Televizyonu'nda ilk canlı TV yayınları gerçekleştirdi.

Askerlik görevini Yedek Subay olarak İzmir'de 1973 yılında yaptı. 1974 yılı başından itibaren 6 ay süre ile Ankara Televizyonu'ndan pazar geceleri canlı olarak yayınlanan "Spor Stüdyosu" programlarını sundu.

1974 yılında genel müdürlüğün çağrısı üzerine Ankara'ya gitti ve TRT tarihinde ilk olarak başlatılan canlı sabah programlarını (Sabahtan sabaha) hazırladı ve sundu. 1975 yılından itibaren Ankara Televizyonu kadrolu yapımcı-sunucusu olarak yüzlerce canlı yayında görev yaptı. 1981 sonbaharında İstanbul Televizyonu kadrosuna geçti ve bir sene süre ile çalıştığı İstanbul'da yarışma programları hazırladı ve sundu.

Fransızca ve İngilizce bilen Özveren, 1975 yılından beri 2012 yılına kadar Eurovision Şarkı Yarışması'nı Türkçe olarak Türkiye ve Avrupa finallerini naklen sundu.

1985 yılında kendi reklam şirketini kurdu ve 1987 yılından itibaren de Pen ajans reklam şirketinin genel müdürü olarak görev aldı. 1986 yılından 1998 yılına kadar aralıksız TRT'de dış yapımcı olarak canlı yayınlanan yüzlerce yarışma programını hazırladı ve sundu.

1999 yılı sonunda emekli olan Özveren, TÜRVAK'ta spiker-sunucu bölüm başkanı olarak çalıştı. İstanbul ve Bursa'da çeşitli kurslarda öğretmenlik yaptı.

TİYATROMUZUN DUAYENLERİNDEN GAZANFER ÖZCAN

Saim Gazanfer Özcan (27 Ocak 1931, İstanbul - 17 Şubat 2009, İstanbul), Türk sinema, dizi oyuncusu ve tiyatro sanatçısı.

İlkokulu Cihangir Firuzağa İlkokulu'nda, ortaokulu Beyoğlu Ortaokulunda, liseyi ise Vefa Lisesi'nde tamamladı. Lisedeyken oynadığı "Hisse-i Şayia" adlı oyundaki Bican Efendi rolüyle tiyatroyla tanıştı. İstanbul Şehir Tiyatroları'nın Çocuk Bölümü'ne katıldı. 1955 yılında Komedi Tiyatrosu'nda oynanan *Mahallenin Romanı* oyunu tiyatro yaşamının dönüm noktası oldu. Bu oyunda rahatsızlanan Reşit Gürzap'ın yerine sahneye çıkıp başarılı olunca kadroya girdi. 1962 yılına kadar hem çocuk tiyatrosunda, hem yetişkin oyunlarında görev aldı. 1962 yılında Gönül Ülkü ile evlendi ve "Gönül Ülkü - Gazanfer Özcan Tiyatrosu"nu kurdu.

1950'li ve 1960'lı yıllarda çok sayıda sinema filminde de rol alan Gazanfer Özcan, uzun bir süre sinemaya ara verdikten sonra 2000 yılında çevrilen *Komiser Şekspir* filmi ile sinemaya döndü. Pek çok dizide de rol aldı. *Kuruntu Ailesi* adlı dizideki *Hüsnü Kuruntu* rolü ile tanındı, pek çok yapımda ailenin babası rolünü üstlendi. *Avrupa Yakası* adlı dizideki *Tahsin Bey* rolü ile de "baba" rolünü sürdürdü. *Avrupa Yakası* dizisinde 2004 - 2009 yılları arasında üst üste 6 sezon başrol oynadı.

Özcan Gazanfer Özcan, 1998 yılında Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'nca verilen Devlet sanatçısı unvanına layık görüldü.

SİNEMAMIZIN MEŞHUR SENARİSTİ VE BİR VEFALI EĞİTİMCİ HAMDİ DEĞİRMENCİOĞLU

Türk sinemasının tanınmış senaristlerinden olan Hamdi Değirmencioğlu, ünlü aktris Zeynep Değirmencioğlu'nun babasıdır. En bilindik filmleri, kızı Zeynep Değirmencioğlu'nun başrolünde oynadığı filmlerdir. 1973 yılında 10'uncusu gerçekleştirilen Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde Hayat mı Bu isimli filmin senaryosu ile En İyi Senaryo ödülünün sahibi olmuştur. Ayşecik Canımın İçi, Ayşecik Cimcime Hanım ve Hayat Sevince Güzel isimli filmlerde *misafir oyuncu* olarak da görev almıştır. Hamdi Değirmencioğlu, 1990 yılında yaşamını yitirmiştir.

Hamdi Değirmencioğlu okulumuzda müzik öğretmenliği yapmıştır ve Metin Ersoy gibi bir müzik yeteneğini keşfetmiştir. Aynı zamanda Türk Sinemasına birçok müzikal eserin senaryosunu kazandırmıştır.

MÜZİKLİ FİMLERİ İLE GÜLDÜRÜ USTAMIZ

KEMAL SUNAL

Ali Kemal Sunal (10 Kasım 1944, İstanbul - 3 Temmuz 2000, İstanbul), Türk televizyon, sinema ve tiyatro oyuncusu.

Oynadığı karakterlerle önemli çıkış yakalayan Kemal Sunal, Türk sinema tarihine damga vuran oyuncularındandır. Tiyatro ile sanat hayatına başlayan sanatçı, Ertem Eğilmez'in kendisini fark etmesiyle sinema filmlerine yönelmiştir. İlk amatör tiyatro oyunu, Vefa Lisesinde okurken rol aldığı "Zoraki Tabip"tir. Kenterler, Ulvi Araz, Ayfer Feray ve son olarak Devekuşu Kabare Tiyatrosu'nda profesyonel olarak rol aldıktan sonra Ertem Eğilmez'in kendisini fark etmesiyle, 1972 yılında *Tatlı Dillim* filminde rol alarak sinemaya ilk adımını atmıştır.

Filmlerinde oynadığı "iyi, saf adam" rolleriyle beğeni kazanmıştır. Sanatçı, komedi filmleri ağırlıkta olsa da, dram türündeki filmlerde de rol almıştır. Oynadığı filmlerdeki karakterlerin genel özelliği haksızlıkların karşısında duran, iyiliği ve saflığı yüzünden başına sürekli iş açılan, zekâsıyla kötülerle mücadele eden ve insanlara doğru yolu gösteren, daima "gülen" adamdır. Kendisini "*çok az konuşan, çok soğuk bir adamım*" diyerek tanımlayan Kemal Sunal'ın sinema izleyicileri tarafından benimsenmesi ve sevilmesinin en büyük sebeplerinden birisi, filmlerin çekildiği dönemlerde yaşanan sosyolojik-sosyoekonomik ve siyasi gelişmelerin filmlerinde yer almasıdır. Zamlar, insanları dolandıran kişiler, geçim sıkıntısı, işsizlik, göç ve töre gibi konuların

sinemasında işlenmiş olması, filmlerine birçok anlam daha kazandırmaktadır. Bunlar, güldürü içerisinde sosyal mesajlar vermek ve bazı konuları mizahi dille eleştirmektedir.

Sanatçı, güldürü filmlerinin yanı sıra dram filmlerinde yer almış, ancak oynadığı tüm filmlerde "halkın içinden", "içimizden biri" imajını hiçbir zaman bozmamıştır. Aynı zamanda Kemal Sunal, öğretmenden bekçiye, kapıcılıktan çöpçüye kadar birçok karakteri oynayarak beğeni kazanmıştır. Yüksek lisansını "TV ve sinemada Kemal Sunal güldürüsü" isimli tezi ile yapmıştır. 82 filmde rol almış sanatçının son filmi 1999 yılında vizyona giren *Propaganda*'dır. 3 Temmuz 2000 tarihinde, *Balalayka* isimli filmin çekimleri için bindiği uçakta, kalp krizi geçirerek ölmüştür. Sanatçı, "gülen adam" lakabıyla anılmaktadır.

İstanbul Küçükpazar semtinde Malatyalı bir ailenin çocuğu olarak doğan oyuncunun babası Migros'tan emekli Mustafa Sunal, annesi Saima Sunal'dır.^[8] Ailenin büyük çocuğu olan Kemal Sunal'ın, Cemil ve Cengiz isiminde iki kardeşi vardır. İlkokulu Mimar Sinan İlkokulunda okuyup, Vefa Lisesinden mezun olmuştur.^[2] Liseyi 11 yılda tamamlayan sanatçı, "bu benim tembelliğimden, salaklığımın ileri gelen bir şey değildi. 15-20 kişilik bir grubumuz vardı. Beraber geçiyorduk, beraber kalıyorduk. Anlaşmış bir gruptu. Bir nevi haylazlığı tabii..."^[2] sözleriyle açıklamıştır. Yüksek tahsiline Marmara Üniversitesi Gazetecilik

Bölümünde başlasa da, bu bölüme devam edememiştir. Eğitim hayatı boyunca çeşitli işlerde çalışan sanatçı, Emayetaş Fabrikasında çalışmış, ayrıca elektrikçide çıraklık yapmıştır. İş yaşantısını, "Ekonomik durumumuz iyi değildi. Babam Migros'tan emeklidir. Yaz tatillerinde ayakkabı, kitap parasına yardımcı olmak için çalışırdım" diye açıklamıştır. 35 yaşında askere giden sanatçı, diğer askerlerin kendisini görünce gülmeye başlaması sebebiyle, "birliğin düzenini bozuyor" denilerek eğitime katılmamış, kademedede görev almıştır. Usta birliğinde "armoni mızıkası" isimli moral grubuna dağıtımı olmuş, bu vesile ile Türkiye'nin birçok bölgesinde askerlik yapmıştır.

Sanatçı, Devekuşu Kabare Tiyatrosu'ndayken 1972-1973 tarihindeki Ankara turnesi sırasında sonradan eşi olacak Gül Sunal ile tanışmış, 1975 Nisan ayında Beyoğlu evlendirme dairesinde

evlenmişlerdir. Bu evlilikten Ali ve Ezo isimli iki çocukları olmuştur. 12 Eylül döneminde yarım bıraktığı üniversiteyi, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümünden mezun olarak 1995 yılında bitirmiş ve ardından yüksek lisans yapmıştır. Yüksek lisansını "TV ve sinemada Kemal Sunal güldürüsü" isimli teziyle yapmıştır.

Sanatçı kendi profilinin, oynadığı karakterlere göre farklı olduğunu şu sözlerle belirtmektedir; *"Ben özel hayatımda çok az konuşan, çok soğuk bir adamım"* *"aynı zamanda iş ve ev yaşamında titizim"* sözleriyle dile getirmiştir. Eşi tarafından yazılan anı kitabında, ev halkına sanatçı olduğunun ağırlığını hiç hissettirmemiş, eşinin tanımına göre "aile babası" profilini hiçbir zaman bozmamıştır. Akşam yemeklerine daima vaktinde yetişen, aile ilişkilerine önem veren ve bu düsturda çocukları ile çok iyi arkadaş olan, iş, aile ve komşuluk ilişkilerinde daima sohbeti aranan, herkes tarafından sevilen sanatçı; filmlerinin aksine, çok fazla gülmeyen ve sululuktan hoşlanmayan bir yapıya sahiptir. Dinlemeyi anlatmaya tercih eden sanatçı, kendi iç dünyasında da duygusal bir yapıya sahiptir. Aynı zamanda çok da iyi bir arşivci olan sanatçı, kendisi ve ailesiyle ilgili belge, fotoğraf, anı yazısı, kendisine gelen mektuplar gibi manevi değeri olan eşyaları, büyük bir titizlikle ve düzenle saklamış, çocuklarının çizdiği resimlere kadar her şeyi titizlikle ve özenle saklamıştır. Renkli kıyafetler giymeyi seven sanatçının, kıyafet alışverişlerini çoğu zaman eşi yapmıştır. Kendisine gelen mektupların hepsini okuyan sanatçı, yine aynı özenle bu mektuplara cevaplar vermiş ve bizzat postaneye götürüp gönderimlerini yapmıştır. Kemal Sunal, hem yüzünün fizik yapısı hem de mimik ve jestleriyle Fransız komedyen ve şarkıcı Fernandel'e benzetilmektedir. Fernandel 1930'lu yıllardan 1960'lı yıllara kadar tıpkı onun gibi sayısız komedi filmi çevirmiştir. Kendisiyle yapılan bir röportajda Sunal, kendisi için 'at suratlı' gibi benzetmeler bile yapıldığını, ama en çok Zeki Müren'in kendisini 'Fernandel'le Jean-Paul Belmondo karışımı' diye tanımlamasının hoşuna gittiğini belirtmiştir.

Vefa Lisesindeki felsefe hocası Belkıs Balkır'ın sanatçıyı Müşfik Kenter ile tanıştırmasının, Kemal Sunal'ın kariyerinde önemli yeri vardır.

ÇOCUK TİYATROSUNUN ÜLKEMİZDEKİ İLK TEMSİLCİLERİNDEN

M.KEMAL KÜÇÜK

Mehmet Kemal Küçük, 26 Mayıs 1901 tarihinde Osmanlı İmparatorluğu'nda olan Girit Adası'nda doğdu. Sanat yaşamına amatör topluluklarda oynayarak başladı. 1920'de Dârülbedayi'ye stajyer olarak girdi. Ardından *Sahir Opereti*, *Raşit Rıza* topluluklarında görev aldı. *Şadi Fikret*'in *Yeni Sahne*'siyle Anadolu turnelerine çıktı. İstanbul'a dönüşünde Ertuğrul Muhsin'in yönettiği filmlerde Yardımcı Yönetmen ve oyuncu olarak çalıştı. *Muhsin Ertuğrul ve Arkadaşları* topluluğunda çalıştı. Bunun yanı sıra Alay Köşkü'nde tiyatro dersleri verdi. Bu dersleri 1930 yılında *Tiyatro* adlı kitabında topladı.

1922 yılında, Ertuğrul Muhsin'in yönettiği *Boğaziçi Esrarı-Nur Baba* filminde rol alarak sinema oyunculuğuna başladı. Ardından yine Ertuğrul'un yönetiminde *Leblebici Horhor*, *Sözde Kızlar*, *Ankara Postası* adlı filmlerde rol aldı.

1927'de yeniden Dârülbedayi'ye girdi. Ertuğrul'un yönetiminde piyeslerde oynadı, oyunlar yazdı. Kurulan Darülbedayi Çocuk Tiyatrosu ilk oyun olarak M. Kemal Küçük'ün yazdığı "*Çocuklara İlk Tiyatro Dersi*" adlı yapıtı sergiledi. İkinci oyun olarak da Küçük'ün yazdığı "*Gülmeyen Çocuk*" adlı oyun sergilendi.

Özdemir Nutku şöyle yazmış: "İlk çocuk oyunu Muhsin Ertuğrul'un M. Kemal Küçük'e ismarladığı bir oyundur, 'Çocuklara Tiyatro dersi' adı verilen bu musiki oyunda çocukları tiyatroya ısındırmak için öğretici nitelikte sahneler yer alır. Sonradan ederi 7.5 kuruş olan Çocuk tiyatrosu Dergisi çocuklar için bir bilet niteliğindedi, bu dergiyi alan çocuklar tiyatroya para vermeden giriyorlardı. İkinci çocuk oyunu 'Gülmeyen Çocuk' sanatçı Kemal Küçük tarafından yazılmıştı." Filiz Terzi yazısında Küçük'ün tiyatro tutkusunu, Muhsin Ertuğrul'un notuyla hastayken tiyatro oynamaya gidişini aktarmış.

2009 yılında İstanbul Şehir Tiyatroları'nın Kağıthane Sahnesinde M. Kemal Küçük adına bir çocuk sahnesi açıldı. 143 kişi kapasiteli ve 3 ayrı tribünden oluşan "Kağıthane Kemal Küçük Çocuk Sahnesi" bütünüyle çocuklara yönelik tasarımı ile Türk Tiyatrosu adına bir ilk olma özelliği taşıdı.^[5]23 Nisan 1936 tarihinde, uzun süren bir hastalık sonunda İstanbul'da vefat etti

YEŞİLÇAM'I GÜZELLEŞTİREN YÖNETMEN MEMDUH ÜN

1920'de İstanbul'un Kasımpaşa semtinde dünyaya geldi. Babası polis Mustafa Ün, annesi bir deniz yüzbaşısının kızı olan Makbule Ün'dür.

1936-1937'de Vefa Lisesinden mezun oldu. 1938 yılında girdiği İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesindeki eğitimini üçüncü sınıfta bıraktı.

Ortaokul'da futbolla tanışan ve Langa Genç Takımı'nda futbol oynayan Ün, 1940-1942'de BJK Beşiktaş'ta yer aldı. 1941 yazında Ankara Demirspor' da oynadı. Takımı 1942-43 sezonunda Ankara ligi şampiyonu oldu. Askerliğini 1946'da Ankara'da tamamladıktan sonra İstanbulspor takımının antrenmanlarına katıldı, ardından İETT Futbol Takımı' na geçti. Futbol hayatı devam ederken bir yandan da Eskişehir Şeker Fabrikası'nda, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları'nda ve Elektrik İdaresinde memurluk yaptı.

1947'de amatör oyuncularla çalışmak isteyen yapımcı Hürrem Erman' ın "Damga" filminde oynaması teklifi üzerine **Turhan Ün** takma adıyla bu filmde oyuncu olarak yer aldı. 1949'da Cahide Şen ile evlendi. Bu evlilikten bir oğlu, bir kızı dünyaya geldi

İETT'de memurluk yapmayı sürdüren Ün, 1949'da *Karadeniz Postası* filmi ile ikinci kez oyunculuk yapma fırsatı yakaladı. Ardından arkadaşı Arşavir Alyanak ile birlikte senaryosunu yazdıkları *Hayat Acıları* (1951) adlı filmi çekerek ile yapımcılık deneyimini gerçekleştirdi. Arşavir ve Ün, ticari başarı sağlayan bu filmin bütün haklarını Ceylan Film'e satarak kendi yapım şirketleri olan Yakut Film'i (1951) kurdular. 1954'e kadar Yakut Film'in ve başka şirketlerin

filmlerinde oyunculuk yapmaya devam eden Ün, 1954'te yönetmenliğe geçti. İlk filmi Düşman Aşıklar' ın uğradığı ticari başarısızlık ile hayal kırıklığı yaşadı. Ertesi yıl melodram kalıbına uygun temalar kullanarak yaptığı Yetim Yavrular ile başarıyı yakaladı ve 1959'a kadar koyu melodram filmleri yapmayı sürdürdü. Bu dönemdeki filmlerinin çoğunda Muhterem Nur başrol oyuncusu olarak rol aldı.

Ün, 1959'da Üç Arkadaş filmiyle melodram kalıbının dışına çıkarak sinema dilini değiştirdi. Film, Türkiye sinemasının en iyi filmlerinden biri olarak kabul edildi. Bu filmdeki başarısı sayesinde Film Dostları Derneği'ne davet edilen sanatçı, Türk sinemasının önemli yönetmenleri arasına katıldı. Bu dönemde Fatma Girik' le yaşamaya başladı ve çiftin birlikteliği hayat-boyu devam etti.

1960 yılında çektiği Ayşecik filmi ile Türkiye sinema tarihinin çocuk yıldızlar dönemini başlattı. Ayşecik'le kazandığı başarının ardından Arşavir Alyanak ile Yakut Film'de olan ortaklığı son buldu ve **Uğur Film** kurdu. Gişe garantisi olan filmler üretmeye yönelik Memduh Ün, yıldız oyunculara uygun filmler üretti. Ayhan Işık ile polisiye ve komedi filmleri, Fatma Girik ile güçlü erkeksi kadın tipleri üzerinden filmlere çevirdi.

1960'ta Be-ya Film adına çektiği ve Edmond Morris'in *Tahta Çanaklar* adlı oyunundan uyarladığı Kırık Çanaklar, 2. Türk Film Festivali'nde "En İyi Yönetmen" ve "En İyi Film" ödüllerini aldı. Daha sonra yerli ve yabancı uyarlamalara yönelerek Orhan Kemal, Kerime Nadir, Graham Green, William Irish, Peride Celal gibi edebiyatçıların eserlerini sinemaya uyarladı. Kemal

Tahir'in senaryosunu yazdığı Namusum İçin'i yönetti. Film, 3. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi Yönetmen ödülünü aldı.

1970'li yıllarda yönetmenlikten çok yapıcı kimliği ile filmler üretti. Ağrı Dağı Efsanesi (1975) filmi ile 13. Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi Yapımcı ödülü aldı. 1980'li yıllarda Kemal Sunal filmlerinin yapımcılığını üstlendi.

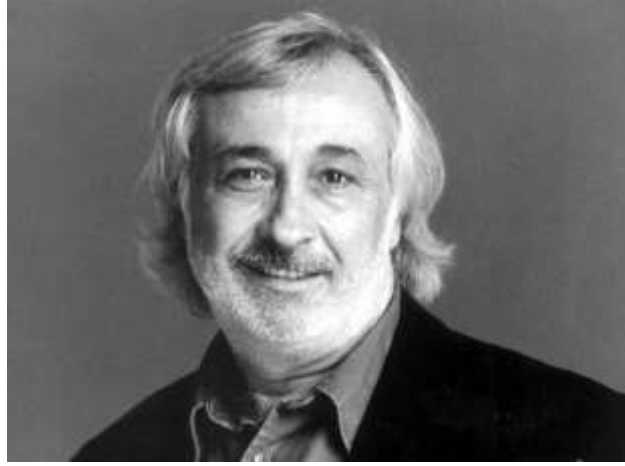
1990 yılında kendisi finanse ederek çektiği ilk film olan Bütün Kapılar Kapalıydı filmini çekerek daha önceki filmlerinde görülmeyen bir konu ve sinematografiye yöneldi. Bunu Gün Ortasında Karanlık ve pek çok ödül alan Zıkkımın Kökü filmleri izledi. Yönetmenliğini üstlendiği son film Sinema Bir Mucizedir (2005) oldu ancak rahatsızlığı nedeniyle filmi tamamlayamayıp Tunç Başaran'a devretti.

Mimar Sinan Üniversitesi Sinema-TV Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalıştı.

Sinema sanatçısı Memduh Ün 16 Ekim 2015 tarihinde tedavi gördüğü Bodrum da 95 yaşında öldü.

MÜZİKAL YÖNÜYLE BİR TİYATRO USTASI

MÜJDAT GEZEN

29 Ekim 1943 tarihinde İstanbul Fatih'te doğdu. Sahneye ilk kez 1953 yılında Hırka-i Şerif İlköğretim Okulunda ilk piyesinde çıktı. Aynı yıl Doğan Kardeş çocuk dergisinde şiirleri yayımlandı. Yine bu yıllarda İstanbul Radyosu Çocuk Kulübü'nde mikrofonla tanıştı. 1956-57 yıllarında çeşitli amatör tiyatro topluluklarında rol aldı ve 1960 yılında İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda profesyonel oldu. Aynı yıl Vefa Lisesini bitirdi. 1961 yılında İstanbul Belediyesi Konservatuvarları Tiyatro Bölümüne girdi. 1962 yılında ilk filmini çevirdi.

Gezen, 1963 yılında ilk özel tiyatro çalışmasını yaptı. Münir Özkul ve Muammer Karaca Tiyatroları'na girdi. 1963-64 yıllarında sanat dergilerinde şiirleri çıktı. 1964-1966 yılları arasında askerlik yaptı ve oyun yazma denemelerinde bulundu. 1966 yılında Ulvi Uraz Tiyatrosu'na girdi. 1967 yılında arkadaşlarıyla birlikte Halk Oyuncuları'nı kurdu. 1968 yılında ilk kez kendi özel tiyatrosunu açtı ve aynı sezon İstanbul Tiyatrosu'nda çalıştı.

1970 yılında sahne çalışmaları ve film çalışmalarında ve aynı zamanda TV çalışmalarında bulundu. Aynı yıl Elif adlı kızı dünyaya geldi. Gazete ve dergilerde yazdı. 1975 yılında ilk kitabı yayımlandı. 1999 yılı itibarıyla 28 yayımlanmış kitabı vardır. Ayrıca, ilkokul Türkçe kitaplarında yazıları mevcuttur 1982 yılında bir yayınevi kurdu. Yine aynı yıl İstanbul Belediye Konservatuarı ve sonradan İ.Ü. Devlet Konservatuarında Türk Tiyatrosu öğretmenliği yaptı. Aynı yıl, yazar arkadaşı Kandemir Konduk'la birlikte "Güldürü Üretim Merkezi"ni kurdu ve büyük gazetelerde mizah sayfası yönetti. 1991 yılında MSM'yi kurdu. 1992 yılında "MSM Ormanı"ni kurdu. 1995 yılında Hamlet Efendi adlı oyunu ödül aldı ve Devlet Tiyatroları'nda oynandı.

1996-1998 yılları arasında Cumhuriyet gazetesinde yazdı. 1997'de Devlet Tiyatroları'nda oyun yönetti. Aynı yıl Babam adlı oyunla ödül aldı. 1998 yılında ilk kez adını taşıyan tiyatrosunu kurdu. Yüz civarında filmde, elli civarında oyunda, binden fazla radyo ve TV skecinde rol aldı, bunların bir bölümünü yazdı ve yönetti.

ŞEHİR TİYATROLARINDA BAŞLAYAN BİR KARIYER

SERHAN ARSLAN

Serhan Arslan, 15 Ocak 1981 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. İstanbul Şehir Tiyatroları'nda 8 yaşında oyunculığa başladı. Bununla beraber 8 yaşından 18 yaşına kadar da Şehir Tiyatrolarının eğitim bölümünde tiyatro eğitimini sürdürdü. Liseyi Vefa Lisesi'nde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi felsefe bölümünden 11 senede mezun oldu. "Selim Naşit Yılın En Başarılı Genç Oyuncusu Ödülü"nü aldı. Bir yıl Londra'da Central Saint Martin ve East 15 Acting School'da oyunculuk üzerine atölye çalışmalarına katıldı ve Berlin Film Festivali/ Berlinale Talent Campus'e ülkemizden seçilen ilk oyuncu oldu. San Francisco'da, The Actors Center of San Francisco'da 6 ay süreyle Sean Penn'den ders aldı.

2003 yılında Gani Müjde ile tanıştı ve "Hayat Bilgisi" dizisinde Perran Kutman, Tarık Papuççuoğlu, Kerem Kupacı, Ümit Erdim ile birlikte oynadı.

Dizilerde ve reklam filmlerinde oynadı. Çıkışı, Hayat Bilgisi dizisiyle oldu. Daha sonra Cennet Mahallesi, Emret Komutanım, Elveda Rumeli, Yahşi Cazibe gibi birçok dizide rol aldı. Harem dizisiyle devam etti.

Duma Duma Dum, Genç Magazin, Kanal D Çocuk Kulübü, Çocuk Kulübü Konuşuyor, Çocuk Kulübü Eğleniyor, Çocuk Kulübü Yolda , Çocuk Kulübü Ormanı, Jojo Fun, Genç İşi, Koş Dur Eğlence programlarında bulundu. TRT Okul'da 'Kampüs Aktüel'i sundu. Ayrıca Harry Potter serisinin Türkçe seslendirmelerinde Fred ve George seslendirmelerini de yaptı. Ninja Kaplumbağalar'ın Mikelanjelo'sunu seslendirdi.

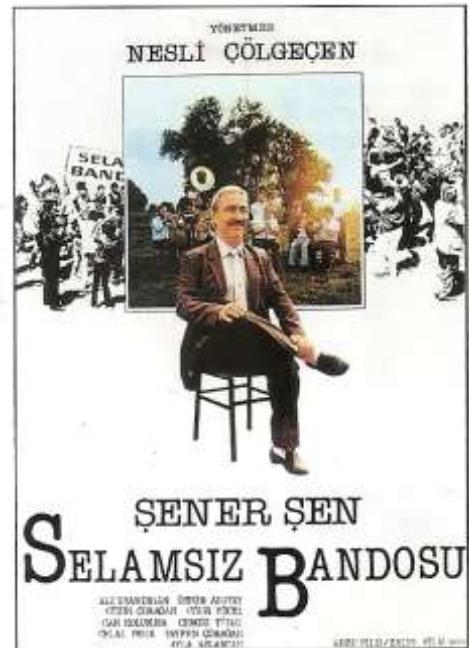

MÜZİKAL YÖNÜYLE SİNEMAMIZIN DEV İSMİ

ŞENER ŞEN

Tiyatro, sinema ve dizi oyuncusu, seslendirme sanatçısı. 26 Aralık 1941, Adana doğumlu. Asıl adı Ali Haydar Şen olup, babası Türk sinemasının önemli karakter oyuncularından olan Ali Şen'dir. Bakırköy Ortaokulu'nda okudu ve Vefa Lisesi'ni bitirdi. Gençlik yıllarında işportacılıktan dolmuş şoförlüğüne kadar çeşitli işlerde çalıştı. Orta sınıftan ve taşra kentlerinden gelerek İstanbul'un gecekondu semtlerine yerleşen insanlara kadar, her türlü insan malzemesini yakından tanımak, bu çevrelerde çeşitli maceraları gözleme fırsatını buldu. Bir süre ilkokul öğretmenliği de yaptı. 1967 yılında, tiyatro sanatçısı Ergun Köknar'ın desteğiyle girdiği İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda, on üç yıl çalıştı.

Tiyatro oyunculuğu yaşamına Yeşil Sahne’de amatör olarak sahneye çıkarak başlamıştı. Yeşilçam’da, uzun yıllar seslendirme çalışmaları yapmanın yanı sıra, çeşitli filmlerde küçük rollerde gözüktü. Sinemaya ilk adım attığı bugünlerde figüranlık dahil her işi yaptı. Beş yıl boyunca o kadar küçük rollerde oynar ki, bazen filmlerde sadece dans etmek ya da başrol oyuncusundan dayak yemekle yetindi. Yapımcı yönetmen Ertem Eğilmez’in keşfettiği bir sinema oyuncusu olarak, ilk kez, Rifat Ilgaz’ın romanından sinemaya uyarlanan “Hababam Sınıfı” filminde, beden eğitim öğretmeni “Badi Ekrem” tiplemesi ile dikkatleri üzerine çekti (1975). Aynı filmde İnek Şaban tiplemesi ile ün yapan Kemal Sunal ile müthiş bir ikili oluşturdu. O yıllarda büyük gişe gelirleri sağlayan Kemal Sunal’ın oynadığı güldürülerde yeri doldurulamayacak bir karakter oyunculuğu sergiledi. Rol aldığı “Süt Kardeşler”, “Şabanoğlu Şaban”, “Tosun Paşa”, “Kibar Feyzo” (1978), “Çöpçüler Kralı” ve “Davaro” (1981) adlı filmler ile artık seyircinin sevdiği bir oyuncu durumuna geldi. Kemal Sunal ve İlyas Salman ile oluşturduğu ikili ve üçlü oyunculuk tiplemelerinin öne çıktığı güldürü filmlerinin ardından, Almanya’da tiyatro çalışmaları yaptı (1980-82).

Şener Şen’in başrol oynadığı ve yıldızının asıl parladığı ilk film ise “Şalvar Davası” (1983) adlı yapımdır. Peşi sıra yine başrol oynadığı, Başar Sabuncu’nun senaryosunu yazdığı “Namuslu” ile o güne kadar çizdiği tiplemelerin dışında bir karakter ile seyircinin karşısına çıktı. Namuslu bir yurttaşın kara mizah öyküsünü anlatan bu film büyük başarı sağladı. Nesli Çölgeçen’in “Züğürt Ağa”sında yoksullaşmış, temiz yürekli bir köy ağasını; “Milyarder” de, piyangodan büyük ikramiye kazanan dar gelirli bir memuru; “Muhsin Bey” (1987)’de, şarkıcı olma heveslisi bir gence (Uğur Yücel) menajerlik yapan babacan ve duygulu bir karakteri başarı ile oynadı.

Seyircinin alkışladığı “Arabesk” (1988) ve “Amerikalı” (1993), filmlerinden sonra, Türk sinemasında bir devrim olarak nitelenen “Eşkıya” (1996) filminde, yine Uğur Yücel ile birlikte

sergilediği oyun büyük yankılara yol açtı. Bu filmin döneminde üç milyona yakın seyirciye ulaşması inceleme konusu olmuş, daha sonraki zamanlarda film piyasasının yönünü de etkilemiştir. Şen, “Gönül Yarası” (2004) ve “Kabadayı” (2007) filmlerinde de başarı çizgisini yükseltmeyi sürdürmüştür. “İkinci Bahar” (2000) adlı televizyon dizisinde, Türkan Şoray ile birlikte sergilediği oyunculuğu, seyirciyi ekranlara bağlamış; televizyon dizilerinde, yerli ve anlatımı iyi örülmüş televizyon dizilerinin kapısının aralanmasına büyük hizmetleri geçmiştir.

TİYATRO TARİHİNDE GÜZEL BİR DURAK

TEVFİK GELENBE

Tefik Gelenbe (d. 1931, İstanbul - ö. 20 Ekim 2004, İstanbul), Türk tiyatro sinema ve dizi oyuncusu.

Vefa Lisesi mezunudur. 1960 yılında İstanbul Şehir Tiyatroları'nda sanat yaşamına başlayan Gelenbe, 1969'da "Tefik Gelenbe Tiyatrosu"nu kurdu. "Tefik Gelenbe Tiyatrosu" vesilesiyle, özellikle genç oyunculara sağladığı desteklerle tanındı. 1987 yılından 1991 yılına kadar yayın hayatına devam eden Uğurlugiller adlı televizyon dizisinde canlandırdığı "Bacı Kalfa" rolü ile Türkiye genelinde üne kavuşmuştur.

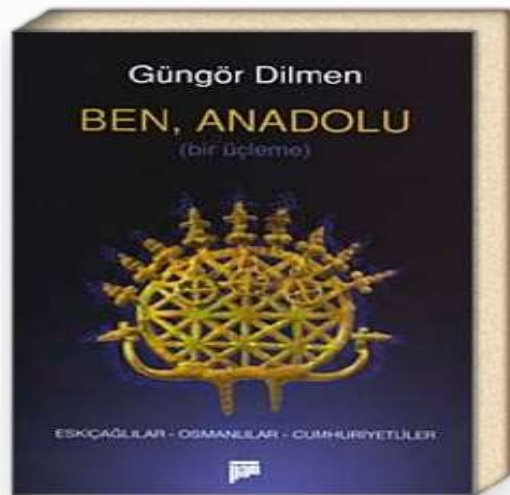

VEFA LİSESİ'NDE BİR MÜZİKLİ OYUN

BEN ANADOLU

Binlerce yıldır Anadolu'yu var eden kadınlar, koca bir tarihe yayılan hikâyeleriyle Güngör Dilmen'in klasikleşmiş eserinde buluşuyor. Ben Anadolu Kibele'den Theodora'ya, Eftelya'dan Hürrem'e uzanan bir kadınlar geçidi. Tanrıçalar, sultanlar, mitolojik karakterler, köylüler, kantocular, hemşireler... Bu toprakların özünü oluşturan; toprakla, ağaçla, ürünle, masallarla, tarihle, savaşlarla, sokaklarla bir olan, Anadolu'nun farklı çağlarına tanıklık eden kadınları Vefa Lisesi oyuncuları 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü kapsamında sahneledi.

MİLLİ MÜCADELEMİZİN 100.YILINDA ŞEHİTLERİMİZ HATIRASINA ANMA KONSERİ

İstanbul, Kabataş ve Vefa liseleri, şehit öğrenci ve öğretmenlerinin anısına koro kurdu. Üç okulun öğrencilerinden oluşan koro İstanbul'da anma konseri düzenledi.

Koronun seslendirdiği türküler şöyle:

- Annem Beni Yetiştirdi (Alay Marşı)
- Eledim Eledim
- [Hey Onbeşli](#)
- Ah Bir Ataş Ver
- Mağusa Limanı
- Şu Kışlanın Kapısına
- Çanakkale Türküsü

VEFA LİSESİ'NDEN BİR ÇANAKKALE HATIRASI

1915-1918 yılları arasında Çanakkale Savaşı ve sonrasında Vefa Lisesi hiç mezun verememiştir.

Vefa Lisesi Muallimi Ahmet Rifkı Bey

Çanakkale Zaferimizin 99. seneyi devriyesini idrak edeceğimiz 18 Mart tarihine az kaldı. Sizlere bir Çanakkale kahramanının anlamlı ve duygu yüklü hikayesini sunmak istiyorum. Kahraman şehidimiz Ahmet Rifkı, Çanakkale’de bu aziz vatan için fedayı can eden 250.000 vatan evladından sadece biri...

İşte Ahmet Rifkı’nın asil hikayesi...

Çanakkale’de kızılca kıyametin koptuğu günler...

İstanbul’da, düşmanın Çanakkale’yi geçtiği söylentileri, her meslek erbabından kişilerin akın akın Çanakkale’ye gitmesine sebep oluyor. Herkes, vatan toprağını düşman çizmeleri altında çiğnetmemek için çaba sarf ediyor. Bunlardan biri de İstanbul’da Vefa Lisesi’nde Fransızca muallimi olarak görev yapan Ahmet Rifkı Bey! 1915 yılının Mayıs ayında Ahmet Rifkı her günkü gibi mektepten içeri girer. Koridorlarda sessizlik hakimdir. İlk dersi birinci sınıflardır ve aynı suskunluk o sınıfta da vardır. Talebeler başlarını önlerine eğmişler öylece sıralarında oturuyorlardır. Selam verir Ahmet Rifkı, ama çocuklar selama karşılık vermezler. Ahmet Rifkı şaşırmıştır ve talebelerine dönerek şöyle der;

“Çocuklar nedir bu hal?. Lütfen biriniz bana bunu izah etsin!”

Arka sıralarda oturanlardan biri ayağa kalkarak konuşur;

“Hocam, mektebimizde ve mahallemizde eli ayağı tutan abilerimiz Çanakkale’ye gönüllü

gittiler ama siz hala buradasınız! Biz de gitmek istiyoruz yaşımız tutmuyor, söyler misiniz bize, vatanımız elden giderse sizin verdiğiniz eğitim ne işe yarar?”

Muallim Ahmet Rifki'nin konuşacak hali yoktur. Çocuklar elbette haklıdır ve o an kararını verir. Kendisi de Çanakkale'ye gitmelidir. Vatan için, Hakk ve Hakikat için düşmanla çarpışmalıdır. Yaşlı gözlerle sınıftan çıkar ve mektebin idaresine dilekçesini verir.

Arkadaşlarıyla, talebeleriyle vedalaşır, evine gelir. Ahmet Rifki'nin hayattaki tek varlığı yaşlı annesi Ayşe Hanım'dır. Vefa semtindeki evlerinde beraberce oturmaktadırlar! Durumu annesine anlatır, ondan hakkını helal etmesini ister. Ardından mahallenin bakkalı, güngörmüş bir zat olan Selahaddin Adil Efendi'ye uğrar ve şöyle der; “Selahaddin amca, düşman Çanakkale'de hançerini vatanın bağına saptırmış, Allah'ın izniyle onu çıkartmaya gidiyorum. Senden isteğim, anamı yaşesiz bırakma. Kısmetse dönüşte borcumu öderim!”

Ahmet Rifki önce İstanbul'da kısa bir eğitim görür ve sonra Çanakkale- Düztepe'deki birliğine bölük komutanı olarak gider. Çeşitli cephe ve siper savaşlarına katılır. 19 Aralık 1915 günü İngilizlerin döşediği mayınlardan bir tanesi kendisine isabet eder ve bu göğsü iman dolu genç Türk subayı şehit olur. Ahmet Rifki'nin şehitlik haberi kısa zamanda İstanbul'a ulaşır. Annesi haberi alır, çok üzülür. Ama imanı bütün bir hanım olduğundan hadiseyi tevekkülle karşılar. Aklına, veresiye yiyecek aldığı bakkal gelir. Doğruca ona gider ve şöyle der

“Selahaddin Efendi, oğlum Ahmet Rifki Çanakkale'de şehit düştü. Şehitlik künyesi, eşyaları, ikramiyesi, bir heyetle bu sabah bana ulaştırıldı. Yedi aydır senden veresiye alırız, ne kadar borçluysak verelim de oğlum borçlu yatmasın!” Bunun üzerine Selahaddin Efendi cevap verir “Ayşe Hanım sen okuma yazma bilmezsin, okuma bilen bir yakınını getir de hesabı o çıkarsın!” Bunun üzerine Ayşe Hanım, komşusunun kızı Gülşah'la beraber dükkâna gider. Selahaddin Adil Efendi, Ahmet Rifki bölümünü açarak veresiye defterini Gülşah'ın önüne koyar. Genç kız, defteri incelerken birden gözleri dolar ve hıçkırıklarla ağlamaya başlar. Bu duruma şehit annesi Ayşe Hanım ve diğer müşteriler de şaşırırlar. Gülşah'ın yanına gelirler. Gülşah, onlara veresiye defterindeki kırmızı harflerle yazılmış satırları gösterir.

Şöyle yazıyordu defterde; HESAP, AHMET RIFKI'NIN KANIYLA ÖDENMİŞTİR, VESELAM!

100
MILLİ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde (1912-1923) şehit düşen öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz ve tüm şehitlerimiz hatırasına Anma Konserimize teşekkürlerinizden onur duyuyoruz.

Fatih GÜLDAL   Selman KÜÇÜK   Abidin BAŞARSLAN

PROGRAM:

Tarih: 17.05.2019   Saat: 11.00 -13.00   Yer: Cemal Reşit Rey Konser Salonu

1. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı
2. Açılış Konuşmaları
3. Balkan Muharebeleri, Çanakkale Cephesi ve 1. Dünya Savaşı'nın diğer Cepheleri ile Milli Mücadelemiz döneminde şehit düşen öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz hatırasına "Daha Bir Çiçekken" kısa filminin izletilmesi
4. "Annem beni yetiştirdi", "Hey Onbeşli", "Eledim Eledim", "Mağusa Limanı", "Şu kışlanın kapısına" "Ah bir ataş ver", "Heal the world" ve "Çanakkale Türküsü" eserlerinin İstanbul Erkek Lisesi, Kabataş Erkek Lisesi ve Vefa Lisesi öğrencileri tarafından seslendirilmesi

ÇANAKKALE İÇİN YENİ AĞITLAR KONSERİ

GEDİK ORKESTRASI

Milli kimliğimizi oluşturan ülkemizin yakın tarihindeki gelişmelere özen göstermek bir sorumluluktur. Bu doğrultuda Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşu, Milli Mücadele ve toplumun gelişim süreçlerine hassasiyetle yaklaşarak sanat etkinliklerimizi oluşturmaktayız.

Gedik Sanat; Çanakkale Zaferi'nin 103. Yıldönümünde, Türk bestecilerinin Çanakkale üzerine yeni bestelemiş oldukları eserlerinin yorumlanmasına olanak sağlamakta ve ülkemizin geçmişine ait değerlerin sanat eseri şeklinde ifade gücü kazanmasına destek olmaktadır. Aynı zamanda bu konserde, Vefa Lisesi ve İstanbul Gedik Üniversitesi öğrencileri Ahmet Tamer Topuz, Hakan Ali Toker ve Mustafa Ege Yılmaz'ın bestelediği üç eserin Dünya Prömiyerlerini dinleme fırsatına sahip olacaklar.

Türk Gençliği, yeni ağıtlarla, daha nice yıllar, şehitlerini anmaya ve şanlı geçmişini gururla gelecek nesillere taşımaya devam edecek.

Tüm şehitlerimize saygıyla...

BİR VEFA LİSESİ KLASIĞI
OLIVER TWIST MÜZİKALİ
SİR A.W. ÖĞRETMENİMİZE SAYGILARLA

ÖZDEMİR ERDOĞAN KONSERİ VE SÖYLEŞİSİ

Vefa Lisesi Medeniyet ve Düşünce kulübü ve Müzik kulübü çalışmaları adı altında gerçekleştirilen "Medeniyet Söyleşileri" kapsamında ülkemizin yetiştirdiği en önemli isimlerden olan duayen sanatçı Özdemir Erdoğan bizlerleydi.

Söyleşide hayat hikayesi ve müzik dünyasından bahseden Özdemir Erdoğan, program sona ermesine rağmen bizleri kırmayarak hayranlarıyla bol bol fotoğraf çektirip bir öğrencimize de imza verdi. Program sonrası iki yıl önce Vefa Lisesi tarih öğretmeni Mehmet Akif Bal öncülüğünde kurulan Vefamer'i de ziyaret eden Sn. Özdemir Erdoğan'a kıymetli vaktini ayırıp Vefalı öğrencilerle yaşam tecrübelerini paylaştığı için Vefa Lisesi olarak teşekkürlerimizi sunarız.

TULUYHAN UĞURLU ETKİNLİĞİMİZ DÜNYACA ÜNLÜ PİYANİSTİMİZ LİSEMİZDE

Okulumuz" Medeniyet ve Düşünce" ve Müzik kulüpleri çalışmaları kapsamında "Medeniyet Sohbetleri" başlığı altında gerçekleştirilen piyano resitalinde ünlü piyanistimiz Tuluyhan Uğurlu bizlerleydi.

Resitalde öğrencileri sanatıyla mest eden Tuluyhan Uğurlu program sonrası dakikalarca ayakta alkışlandı. Programın bitmesine rağmen bizleri kırmayarak hayranlarıyla bol bol fotoğraf çektirip bir öğrencimize imza verdi. Sn. Tuluyhan Uğurlu'ya kıymetli vaktini ayırıp Vefalı öğrencilere keyifli anlar yaşattığı için Vefa Lisesi olarak teşekkürlerimizi sunarız.

ATAMIZA SAYGIYLA
VEFA LİSESİ ÖĞRENCİLERİ 10 KASIM VİDEOSU
DEĞERLİ MÜZİK ÖĞRETMENLERİMİZE TEŞEKKÜRLER

OKULUMUZUN MÜZİK GRUBU

SONBAZ

Sonbaz, Vefa Lisesi'nin ev sahipliği yaptığı Yeşil&Beyaz Fest'te okulumuzu temsil etmek adına Berke Özener, Onat Gürcanok, Zeynep Okur, Nehir Musal, Arben Öztürk ve Salih Cem Ersoy'dan oluşan kadrosuyla kuruldu. Daha sonra Onat Gürcanok'un gruptan ayrılıp Emir Taşcı'nın katılımıyla grup son şeklini aldı. Okulumuzu Fızy Liselerarası Müzik Yarışması'nda da temsil eden Sonbaz; Kemal Sunal Kültür Sanat Haftası, Bahar Çayı gibi birçok etkinlikte sahne alma fırsatı buldu.

VEFA LİSESİ MÜZİK KULÜBÜ ETKİNLİKLERİNDEN

VEFA ÇOK SESLİ KORO SEÇMELERİ

Son Başvuru: 6 Aralık Pazar

VEFA MÜZİK KULÜBÜ

SÖYLEŞİ

Bequm Gokmen

26 ARALIK CUMARTESİ 20.00

DUYARLI BİR MÜZİK YAPIMCISI

ALPER ERDİNÇ

Vefa Lisesi mezunlarından Alper Erdinç Motto Sanat Ajansını kurarak kaliteli müzik organizasyonlarına imza atmaktadır.

Alper Erdinç, pandemi döneminden olumsuz etkilenen müzisyenlerin durumunu Mert Gider ve Gizem Ertürk ile birlikte 6 bölümlük mini belgesel serisi *Türkiye’de Müzisyen Olmak’ı* hazırlayarak müzik tarihine özel bir eser bırakmıştır.

Usta sanatçılardan genç müzisyenlere, enstrümantallerden menajerlere sektörün farklı dallarından kişilere kulak kabartan ve sorunlarına çözüm arayan belgeselin ilk bölümünde Burhan Şeşen’den (MÜYORBİR Başkanı, Gündoğarken) Cahit Berkay’a (Moğollar), Ahmet Güvenç’ten (Kurtalan Ekspres) Taner Öngür’e (Moğollar), Kerem Kabadayı’dan (Mor ve Ötesi)

Cenk Erdoğan'a, Balık Ayhan'dan (Romanlar ve Müzisyenler Derneği Eş Başkanı) Melek Mosso'ya, Can Ozan'dan; Madrigal'e yirmiye yakın isim yer aldı.

İlk bölüm bitince akılda kalan ise Açıya Alan'ın şu sözleri oluyor: "Aslında insanlar müziğin hayatlarında ne kadar büyük bir yer kapladığının farkında değiller.

Eğer müzik tamamen susarsa o zaman anlayacaklar..."

Belgesel serisine katılmak isteyen isimler ise her gün artıyor. Her bölümü başka bir başlık altında toplanması planlanan serinin devam başlıkları ise şöyle olacak: "Unkapanı'ndan Spotify'ya", "Roman Müzisyenler", "Sokak Müzisyenleri", "Orkestra Müzisyenleri"... Ancak yapıma olan ilgi gösteriyor ki seri 6 bölümle sınırlı kalmayacak.

Belgeseli izlemek için:

<https://www.youtube.com/channel/UC6caigKYLz5ASt43leeqQpw>
<https://www.youtube.com/channel/UC6caigKYLz5ASt43leeqQpw>

DRAGOS MUSİKİ DERNEĞİ İLE DEVAM EDEN BİR MÜZİK SEVDALISI

AYŞE SAKALLI

Tarihte üç dinin kesiştiği hoşgörü şehri Mersin'in Tarsus ilçesinde doğdu. İlkokulu Tarsus Atatürk İlkokulu'nda okudu. İstanbul Vefa Lisesi'nin ilk kız yatılı öğrencilerinden oldu. Vefa Lisesi Korosu'nda şarkı söyleyerek müziğin dayanılmaz hafifliği ile tanıştı. Lisede Eminönü Halk Eğitim Merkezi'nde bağlama kursuna ve Halk Müziği Korosu'na da katıldı. Boğaziçi Üniversitesi Matematik bölümünü kazandı. Daha sonra Bilgisayar Programcılığı'na transfer oldu. Boğaziçi Üni. Folklor Kulübü Korosu'nda söyledi. Emekli olana kadar çeşitli bankaların bilgi işlemlerinde yazılım uzmanlığı yaptı. Mesleği yanısıra müziğe hep amatör olarak zaman ayırmaya gayret etti, çok çeşitli korolarda söyledi. Emekli olunca Mersin Uluslararası Müzik Festival'inde 2 yıl ofis müdürlüğü yaptı. Belçika'da düzenlenen EFA (Avrupa Festivaller Birliği) Festival Production Management eğitimine katılan ilk Türk oldu. Halen İstanbul'da yaşamakta ve çok sevdiği bir çekirdek aileye sahip. "Hiç" lik mertebesine ulaşmayı hedefleyerek, kah okuyarak, kah gezerek hayat boyu öğrenme yolculuğuna devam etmekte. "Ben" den "Biz" e dönüşmenin önemine inanmakta. Kendince kelime oyunları yazmakta. Yazdıklarına şiir diyemiyor, çünkü değerli şairlerimize saygısızlık yapmak istemiyor. Halen Dragos Musiki Derneği korolarına ve Boğaziçi Mezunlar Korosu'na devam etmekte.

VEFA MARŞIMIZIN SÖZLERİNİ YAZAN EDEBİYAT ÖĞRETMENİMİZ

BEHİCE KAPLAN

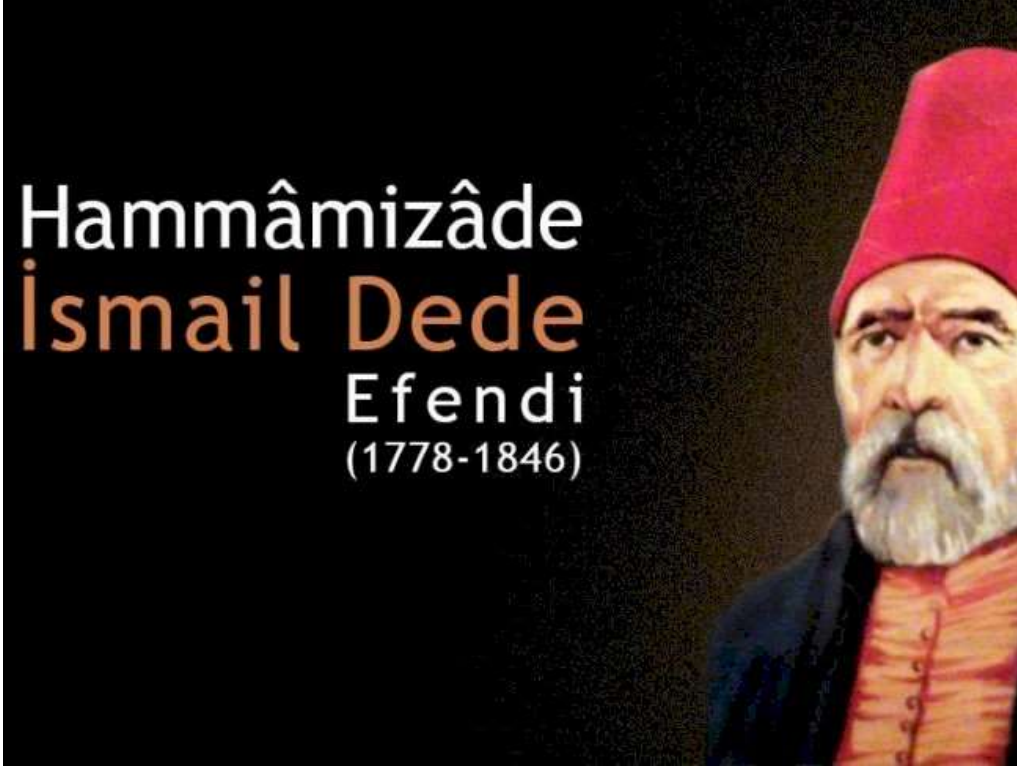

Yıllardır her Vefalının coşku ile söylediği o güzelim Vefa Lisesi Marşı'nın sözlerini yazan değerli öğretmenimizi saygıyla anıyoruz. İnternette onun öğrencisi olma onurunu taşıyan Nahide Çelebi'nin anılarına yer vermek istedik bu bölümde.

Bu sabah interneti açtığımda ik okuduğum haber beni öylesine etkiledi ki bugünkü yazı konumu ona ayırmaya karar verdim. **Erenköy Kız Lisesi** Müzesi adı sitede hep bu liseye hizmet etmiş öğretmenlerimizin haberlerini, resimlerini paylaşan Sevgili Sibel Aksoy bu sefer yıllarca okulumuzda birçok öğrenciye edebiyat ve kitap tutkusunu aşıl原因an öğretmenimiz **Behice Kaplan** Hanımla ilgili bugüne kadar bilmediğim bir olayı anlatıyordu. Behice Hanım Vefa Lisesi marşının sözlerini yazmış zamanında. Ben ilk defa öğrendiğim bu haberle çok etkilenmişken Behice Hanımla ilgili bir çok anım birden üşüştü zihnime.

Behice Hanım da olaylara yaklaşımı, karakteri ile bizi çok etkilemişti. Edebiyatı, kitapları onunla önemsiyor ve seviyorduk. Lise iki fen sınıfıydık. Fen kolu olduğumuz için edebiyat , kompozisyon derslerinin önemli olmadığını düşünen kişiler olabiliyordu aramızda. O kişilere Behice öğretmenimiz dilini iyi bilmeyen, aklından geçenleri düzgün anlatamayan ve yazamayan kişilerin başka konularda başarılı olamayacağını söylüyordu. Bu prensibi yaşamım boyunca hep hatırladım ve çocuklarıma da aşıladım. Kızlarımla da öğrendikleri yabancı dillerde çok hakim olmalarını hep bu sözü uygulamalarına borçlular.

VEFA LİSESİ'NİN BULUNDUĞU CADDEYE ADINI VEREN ÜSTAD
DEDE EFENDİ

“Müzik bulunduğumuz caddeden başlıyor. Dede Efendi Caddesi”
(Merhum Müzik Öğretmenimiz Muammer Karabulut)

KONSERVATUAR MÜDÜRLÜKLERİ İLE İŞİĞINI SAÇAN BİR MÜZİK İNSANI

ÇETİN KÖRÜKÇÜOĞLU

Gaziantep'te doğdu. 1965'te, İstanbul Vefa Lisesi'ndeki öğrenimi sırasında Üsküdar Müsiki Cemiyeti'nde Emin Ongan ile müzik çalışmaya başladı. İki yıl Nazmi Atılığ'dan özel ders aldı. İÜ İktisat Fakültesi'ndeki yüksek öğrenimi sırasında müzik çalışmalarını sürdürerek 1970'ten itibaren İleri Türk Müziği Konservatuvarı'nda Dr. Teoman Önalı ile çalıştı. Önalı'nın ayrılmasından sonra, 1974'ten itibaren koro şefliğine getirildi 1976'da kurulan Devlet Korosu'nun ilk kadrosunda yer aldı. Aynı yıl açılan Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'ndan 1980'de mezun olup, öğretim görevlisi olarak görev aldı. 1989'da yardımcı doçent oldu.

1974'ten itibaren TRT radyo ve TV'leriyle özel TV'lerde çok sayıda program yaptı; plaklar ve kasetler yayınladı. Hava Harp Okulu'nda Türk Müziği kol çalışmalarını yönetti. 1996'da Universal-Neşe Müzik Yapım tarafından yayınlanan 27 CD ve kasetten oluşan "Bir Şarkıdır Yaşamak" isimli serinin yönetmenliğini yaptı. 1998'de, "Türk Sanat Müziği" adlı bir kitap yayınladı. Hâlen Haliç Üniversitesi Konservatuvarı müdürlüğünü ve İleri Türk Müziği Konservatuvarı Korosu'nun şefliğini sürdüren ve Devlet Korosu ile TRT İstanbul Radyosu ses sanatçılarından Nesrin (Aksoy) Körükçüoğlu ile evli olan Körükçüoğlu, Sanat Kurulu üyesi olarak da görev aldığı Devlet Korosu'ndan 16 Nisan 2002'de emekliye ayrıldı.

Çetin Körükçüoğlu Albümleri:

Şarkılarda Buluşalım / Acemkürdi & Acemşiran · 1986
Bir Şarkıdır Yaşamak, Vol. 8 (Bayati) · 1997
Dünya Aşkı Anlasın · 1999
Fikrimin İnce Gülü (Türk Müziği Canlı Konser Kaydı) · 2018
Nesrin-Çetin Körükçü Şarkıları:
Gül Hazin, Sümbül Perişan Bağ-I Zarin Şevki Yok
Kalbim Yine Üzgün Seni Andımda Derinden
Deli Deli Esmе Rüzgar
Dünya Aşkı Anlasın · 1999
Kanun Taksimi
Hüzünlü Geceler
Delisin Deli Gönüm
Rüzgar Uyumuş Ay Dalıyor
Ömrümüzün Baharı Birlikte Geçsin
Seni Ne Çok Sevdiğimi Söylesem de Bilemezsin
Sevdikçe Seni
Gül Yüzlülerin Şevkine Gel
Ayrılık Yaman Kelime
Bir Yağmur Damlası
Gidelim Göksuya
Karşıdan Yar Güle Güle
Gül Kuruttum

MÜZİK EĞİTİMCİLİĞİNDE BİR DEĞER

GÜLŞAH SÖNMEZ

Akademisyen, ses sanatçısı, 1985 yılında İstanbul'da doğdu. İlk öğrenimini Bakırköy Halil Bedii Yönetken İlköğretim Okulunda, orta öğrenimini İstanbul Vefa Lisesinde tamamladı. 2000 yılında Bakırköy Musiki Konservatuvarı Vakfı yarı zamanlı Türk Müziği Bölümünü kazandı. Bu kurumda başta Prof. Dr. Nevzat Atlığ olmak üzere Fatih Salgar, Faruk Salgar, Cengizhan Sönmez, Ayşegül Kostak Toksoy gibi değerli hocalardan solfej, nazariyat, üslup ve repertuar dersleri aldı. Bakırköy Musiki Konservatuvarı Vakfı bünyesinde Faruk Salgar yönetimindeki "İtri" ve "Gençlik" korolarında, Cengizhan Sönmez ve ardından Suat Güney yönetimindeki "Dede Efendi" korosunda görev aldı. Bu korolarda Prof. Dr. Nevzat Atlığ'ın 60.Sanat Yılı Konseri (Nevzat Atlığ yönetiminde), "Yahya Kemal Beyatlı'yı Anma Konseri", "Kar'dan Kanto'ya Türk Müziği Konseri", Dede Efendi'nin ölüm yıldönümü dolayısıyla "Hüzzam Mevlevi Ayini" ve daha birçok konserde solist ve korist olarak görev aldı. Nevzat Atlığ yönetimindeki "Fasıl" adlı cd çalışmasında korist olarak bulundu. TRT' de yayınlanan "İstanbul Türk Müziği Günleri Amatör Korolar" programında korist ve solist olarak yer aldı.

2003 yılında Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümünü kazandı. 2004 yılında Bakırköy Musiki Konservatuvarı Vakfı Yarı Zamanlı Türk Müziği Bölümünden, 2007 yılında Marmara Üniversitesi İİBF İktisat Bölümünden mezun oldu.

Marmara Üniversitesinin ardından 2007-2008 öğretim yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümünü kazandı. Başta Prof. Dr. Nevzat Atlığ, Doğan Dikmen, Münip Utandı, Feridun Öney, Emel Şenocak, Fidan Kurt, Fulsun Komutan, Ali Eral, Sinem Özdemir, Çiğdem Yarkın gibi değerli hocalardan Türk Müziği

nazariyat, repertuar, fasıl ve batı müziği eğitimi aldı. Neşe Yeşim Altinel Çoban yönetimindeki İTÜ TMDK Korusu ile Ustalara Saygı Konserleri çerçevesinde Erol Sayan ve Hakan Şensoy yönetimindeki İTÜ TMDK Orkestrası ile Yalçın Tura adına düzenlenen konserlere solist olarak katıldı. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinliklerinde hazırlanan "Kadınlardan Kadınca Müzik Konseri"nde de yine solist olarak görev aldı. Cenk Öztürk yönetimindeki İTÜ Çok Sesli Korusu'nun çalışmalarında korist olarak bulundu. "Sınıftan Sahneye" etkinlikleri kapsamında solo konser verdi.

2004 yılında kurulan Cengizhan Sönmez yönetimindeki Ses ve Nefes Türk Müziği Topluluğu'nun kuruluşundan bu yana solistlerindendir. "Türk Müziği Topluluğuyla Anadolu Ezgileri", "Türk Filmlerine Konu Olmuş Şarkılar", "Ses ve Nefes ile Uşşak Faslı", "Ses ve Nefes ile Hüzam Faslı" konserleri bu toplulukla yaptığı konserlerden sadece birkaçıdır.

Gülşah Sönmez, ayrıca İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2006 Kutlu Doğum Haftası dolayısıyla Ses ve Nefes Türk Müziği Topluluğu'na hazırlatmış olduğu "Kutlu Peygamberim" isimli cd çalışmasında korist olarak yer aldı. Taylan Kendirli yönetimindeki İstanbul Büyük Kulüp Klasik Türk Müziği Korusu'nun konserlerinde 2006 yılından bu yana korist ve solist olarak yer almaktadır. Bu koro ile Atatürk ve Cumhuriyet Konseri (bu program NTV' de yayınlanmıştır), "Bahar Konseri", Koç Üniversitesi bünyesinde engelli çocuklar yararına "Türk Müziği Konseri" yaptığı çalışmalardan birkaçıdır.

2007-2008 kurs dönemi Bahçeşehir Gelişim Akademisinde Türk Sanat Müziği dersleri verdi. TRT radyo ve televizyon yayınlarında solist olarak görev aldı. 2015-2016 yıllarında

Bakırköy Musiki Konsevatuarı Vakfında hocalık yaptı. Büyükçekmece Belediyesi Musiki Derneği Konservatuvarı ile çalışmalarına halen devam etmektedir. İTÜ Türk Müziği Konservatuvarı öğretim görevlisidir.

İlk albümü “Ömür Borcu” Ocak 2018’de sevenleriyle buluştu.

TRT sanatçısı, besteci Cengizhan Sönmez ile evli, bir erkek çocuğu annesidir.

Ödülleri:

2006 yılında İstanbul Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenen KASDAV Türk Sanat Müziği Amatör Ses Yarışması’nda birinci, aynı yıl Türk Eğitim Vakfı’nın (TEV) düzenlediği Safiye Ayla-Zeki Müren Ses Yarışması’nda üçüncü oldu.

Ömür Borcu

Yakından göremedim hiç
Gözlerim kör güzelliğinden
Tarifi yok hislerimin
Meşgulüm.. Hep kederden

Arsızdım, hırsızdım yasak bahçelerinde sevdanın
Kelepçe vurdu zifir karanlık ki böyle bir tonu yok siyahın

Ne olur kal
Bana ömür borcun var
Unutamazsın
Yer gök hep hatıralar

Sabahı yok akşamların
Yorgunum hep beklemekten
İnan eminim kendimden
Sevdim seni
Sana rağmen

Arsızdım, hırsızdım yasak bahçelerinde sevdanın
Kelepçe vurdu zifir karanlık ki böyle bir tonu yok siyahın

Ne olur kal
Bana ömür borcun var
Unutamazsın
Yer gök hep hatıralar

İSTİKLAL CADDESİ'NDE BİR MÜZİKAL HAFIZA DÜKKÂNI HAKAN ATALA (LALE PLAK)

(XOXO DIGITAL RÖPORTAJINDAN DERLENMİŞTİR.)

İstanbul'dan ve dolayısıyla Beyoğlu'ndan sürekli bahsediyoruz. Bu lokasyonlarda konu müzik koleksiyonu ve plaklar olduğundaysa akla gelen isimlerden belki de en önemlisiyle bir aradayız; Hakan Atala. Kendisinin evine misafir oluyoruz ve Lale Plak'ın kapanış hikâyesiyle sohbete başlayıp, tarihin farklı köşelerinden kestirmelere çıkıyoruz.

Lale Plak'ın ortaklar arasında çıkan anlaşmazlık sebebiyle kapanıp satıldığını biliyoruz. Böyle bir gündeminiz olmasaydı, ekonomik sebeplerden yine de benzer bir sonuçla karşılaşabileceğinizi düşünür müydünüz?

Öncelikle anlaşmazlık kısmından bahsetmek gerekirse; evet, biraz da ailevi özel bir sebepten binanın satışını gerçekleştirdik. Günümüzün ekonomik dengelerine gelirsek; evet, tamamen söylediğiniz gibi. Dijital çağa geçişimiz, maliyetlerin yükselmesi, Beyoğlu'nun geçirmekte olduğu değişim ve buna benzer birçok güncel sebep de etkenler arasında. Eskiden dükkâna gelen yüz kişiden doksanını tanırdım, son zamanlardaysa bu durum tam tersine döndü.

Lale Plak'ın bir kırtasiye dükkânından şimdiki haline evrildiğini biliyoruz. Bu süreçten bize biraz bahseder misiniz?

Ben zaten yavaş yavaş plak getirmeye başlamıştım. Babamın yaşı sebebiyle iş bana biraz daha kalmaya başladığında, iki mesleği bir arada yürümeyeceğimizi ona anlatmaya çalıştım. Öyle bir durum ki; bir yandan kalem açacağı satıyorduk, bir yandan da kaset... 80'lerin sonunda, amcamın da vefatıyla beraber artık iş tamamen bana geçtiğinde annemle birlikte bir hafta kadar süren bir mimari operasyon yaptık ve işe koyulduk. Ardından babam da gördü ve onun da çok hoşuna gitti. Maceramız böyle başladı. İlk başlarda tamamen benim beğenim dahilinde müzik seçimleri yaptık. Ayrıca bulunduğumuz bölgenin turistik yapısından da yola çıkarak Klasik Türk Musikisi plaklarını seçkiye dahil ettik.

Dükkanınızın 1954'ten 2019'un son gününe kadar çalıştığını biliyoruz. 65 yıldır bu işi yapan biri olarak İstanbul dinleyici profilini nasıl tanımlıyorsunuz?

Açıkçası benim bu soruya cevabım biraz tarafı olacak. Çünkü Lale Plak'ın kataloğu genel olarak benim zevkimi yansıtan türleri kapsıyor. İstanbul'un müzikal kimliğini düşündüğümüzdeyse elbette aklımıza ilk olarak musiki, tangolar, rembetikalar geliyor.

Beyoğlu'nun İstanbul'un merkezi sayıldığı yılları yaşamış bir esnafsınız. O yılların sizin için en can alıcı noktası neydi?

Tabii ki ben o meşhur şapkalı-kravatlı zamana yetişemedim. Ancak Beyoğlu'yla ilgili benim hatıralarımda kalanlar genelde bölgeye ait lezzetler ve sinema salonları olmuştur. Ama asıl; Galatasaray Lisesi'yle Tünel arasında kalan bölümün benim için Beyoğlu'ndan biraz daha farklı bir yeri olduğunu söylemem gerekir. Bölgenin, mimari ve kültürel açıdan o yıllarda sahip olduklarını, maalesef günümüzde deneyimlememiz mümkün değil. Özellikle Meşrutiyet Caddesi favorilerimden.

Peki sizin için keyifli ve yoğun geçen dönem hangisiydi?

2004'te dükkanın 50. yılını kutlamak için Babylon'da bir kokteyl düzenledik ve yurt dışından bir müzisyen dostum olan kontrbasçı Mich Gerber'i de davet ettim. Yine çok eski bir dostum olan Mercan Dede ona eşlik etti ve bu benim için unutulmaz bir geceydi. Genel olarak dükkanın 50. yılı benim için en keyifli yıldır diyebilirim. Onu takip eden yıllar da benim için güzel zamanlar oldu. Mesleki olarak giderek kendimi daha da merkeze yerleştirdiğim, olgunluk yılları olarak anıyorum.

TÜRK MUSİKİSİNİN ÜRETKEN BESTEKÂRI

İRFAN DOĞRUSÖZ

1927 yılında Tekirdağ'ın Malkara İlçesinde doğdu. Babası merhum Muhlis Bey'in teşviki ile ortaokul yıllarında müzik çalışmalarına taşladı. Futbol merakı ile Vefa Spor Kulübü Genç Takımı'nda üniversite bayatına kadar futbolculuk yaptı. Annesi merhum Aliye DOĞRUSÖZ'dür.

İstanbul Belediye Konservatuvarı öğrenciliğinden sonra ileri Türk Musikisi Konservatuvarı'nda eğitim görüp, Laika KARABEY'den uzun dönem ders aldı. 1950 yılında İstanbul Radyosu'nda ses sanatçısı oldu. 1955 yılında İstanbul Tıp Fakültesini bilirdi ve 1961 yılında iç Hastalıkları Uzmanı oldu. 1967 Yılında Türk Amerikan Dernekleri Federasyonu kurucu başkanı oldu.

Musiki öğrenimi boyunca Tanburi Dürrü TURAN, Ekrem KARADENİZ, Şefik KARADENİZ, Şefik GÜRMERİÇ'TEN ders almış, Münir Nurettin SELÇUK, Refik ERSAN, Cevdet ÇAĞLA ve Emin ONGAN hocalardan ilgi görmüş, Türk Musikisinin en değerli Seri ve yöneticisi merhum Mesut Cemil Bey'in korosunda çalışmıştır.

Hayatı boyunca 80 kadar şarkı, saz eserleri, çok sesli Türk Musikisi denemeleri, marşları ve besteleri vardır. En ünlü eserleri arasında "Ayin-i Şerif" ve "Müzikal Hikaye" vardır.

Amerika'daki eğitimi sırasında eşi Hülya Hanımla yaptığı evlilikten, Bilgehan ve Batuhan adında iki erkek evladı olmuştur. 29 Haziran 2003 tarihinde hayata veda etmiştir.

MÜZİĞİN GÜCÜNÜ YANSITAN BİR USTA

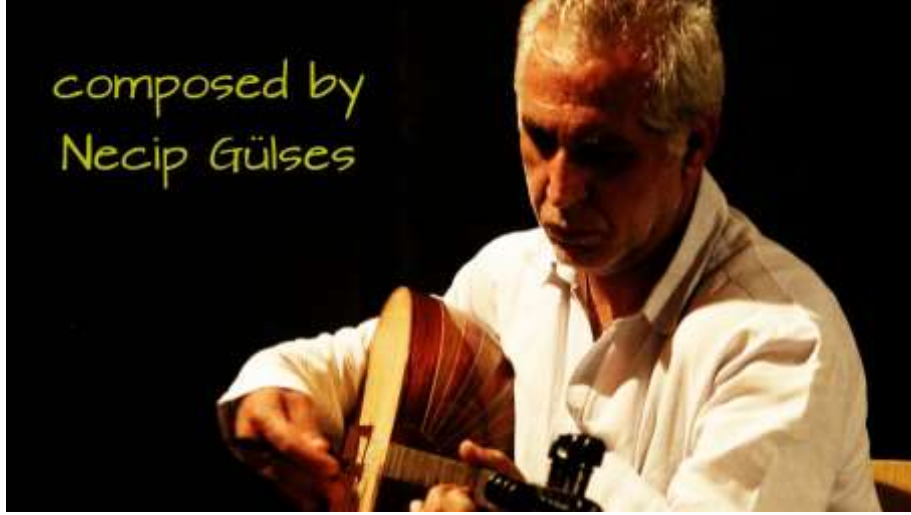
NECİP GÜLSES

Necip Gülses (d. 13 Ekim 1952, İstanbul), Türk müzisyen, bestekâr.

Annesi Zeliha Hanım, babası Hafız Ali Gülses'tir. İlkokulu İstanbul Vefa Atatürk İlkokulu'nda, orta ve lise tahsilini de Vefa Lisesi'nde tamamlamıştır.

İlk musîki derslerini babası hafız ve mevlithan Ali Gülses'ten aldı. 1976 yılında girdiği İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nı 1980 yılında başarı ile tamamladı. Konservatuvarda İhsan Özgen ile tambur çalıştı ve 1981 yılında asistanı oldu. 1980-82 yılları arasında Isparta'da yedek subay olarak askerliği yaptı. 1983 yılından itibaren İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nda kadrolu tambur öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. 1985 yılında TRT'nin açmış olduğu yetişmiş sanatçı sınavını kazanarak kadrosunu TRT İstanbul Radyosu'na aldırdı.

Ünlü ney sanatçısı Kudsi Erguner ile “İstanbul Türküleri ve Rembetiko”, “Viyana’dan İstanbul’a Şarkılar (Shubert-Şevki Bey)”, “Osmanlı Davulları” isimli projelerinde yer aldı.

Türk müziğinin divan, şarkı, fantezi, ilahi, mandıra, sirta, peşrev ve sazsemâisi formlarında birçok eser besteleyen Sanatçı, 1996 yılında Milliyet Gazetesi’nin düzenlediği yılın en sevilen on şarkısı anketinde “Sen Vur Da Tamburun Tellerine Yâr” isimli şarkısı ile ödül aldı. 1997 yılında İstanbul Büyük Şehir Belediyesi’nin düzenlediği “Tamburi Cemil Bey Saz Eseri Yarışması”nda uşşak sirtosuyla birinci mansiyon ödülünü layık gördü.

“Tambur Öğrenme Kılavuzu” isimli bir kitabı olan Necip Gülses, birçok Türk müziği albümünün müzik yönetmenliğini ve düzenlemelerini yaptı;

Bunlardan bazıları; Melihat Gülses’in seslendirdiği “İstanbul’dan Atina’ya Türküler”, “Hüznün Hikayesi”, “Narçiçeğim 1 ve 2” albümleri; Alâeddin Yavaşca’nın seslendirdiği “Alâeddin Yavaşca” albümü; İnci Çayırılı’nın seslendirdiği “Bir tanem” albümü; Münip Utandı ve Güzün Değişmez’in seslendirdiği “Bursa Şarkıları” albümü; Umut Akyürek’in seslendirdiği “Tıbbiyeli Bestekârlar” albümü ve Aylin Şengün Taşçı’nın seslendirdiği “Aşktan yana” isimli albüm.

2005 yılında UNESCO tarafından hazırlanan “Corbus” (Akdeniz Ülkeleri Bestekârları) isimli kitabın Türkiye ile ilgili bölümünde, Tamburi Cemil Bey’in hayatı ve eserleri bahsini yazdı. Tambur icracılığının yanı sıra TRT İstanbul Radyosunda İcra Denetim Kurulu üyeliği de yapan bestekâr ve ressam olan Necip Gülses, aynı kurumda ses sanatçısı olan Melihat Gülses’le evli olup iki çocuk babasıdır.

ÇOK YÖNLÜ BİR MÜZİK PROFESÖRÜ

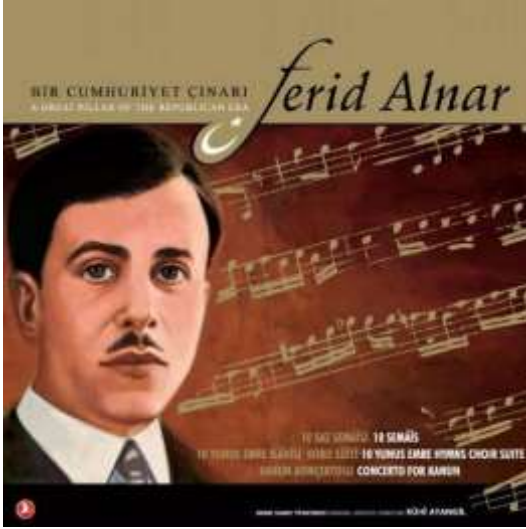
RUHİ AYANGİL

Prof. (d. 1953) - AYANGİL Türk Müziği Orkestra ve Korosu kurucusu, orkestra ve koro şefi, kanun sanatçısı, makam müziği bestecisi, eğitimci. 1997 – 2011 tarihleri arasında Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) Sanat ve Tasarım Fakültesi (STF) Kurucu öğretim üyesi, STF Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü Başkanı, YTÜ Vedat Kosal Müzik Uygulama ve Araştırmaları Merkezi Kurucu Müdürü ve YTÜ-STF Dekanı olarak görev yaptı. Ulusal – uluslararası sayısız konser, bilimsel çalışma ve CD kayıtları gerçekleştirmiş, çalışmaları birçok ödülle takdir olunmuş Ayangil hâlen, İTÜ Lisans Üstü Programı öğretim üyesi, Kaiser Wilhelm Üniversitesi CMO (Münster) Bilim Danışma Kurulu Üyesi ve Mimsanat Derneği SES Projesi uzman eğitmeni olarak bilimsel ve sanatsal faaliyetlerini sürdürmektedir.

Uzun yıllar British Museum'un tozlu raflarında kaldıktan sonra tarihçi Çağatay Uluçay tarafından ortaya çıkarılan Ali Ufkî Bey'in Mecmua-i Sâz ü Söz Cönkünde yer alan, başta Uyan ey gözlerim gafletten uyan olmak üzere, unutulmuş bazı eserleri, 80'li yıllarda "uyan ey gözlerim (12 hymns)" adıyla çıkardığı albümde ayangil musiki topluluğu ile birlikte seslendirerek bu eserlerin ilk kez sesli biçimde gün yüzüne çıkmasını sağlayan müzik adamıdır.

BİR RÖPORTAJDAN (NEBAHAT KONU)

Film veya dizi müziği bestelemenin normal eser bestelemekten ne farkı var, bunu da bizimle paylaşır mısınız?

Şimdi dizi müziği veya film müziği çoğunlukla descriptive denilen tanımlayıcı, destekleyici bir işleve sahip olmalı. Yani bir keyfemâ'yeşâ' temayla veya bir müzik kullanımıyla dizi veya filmi müziklemek mümkün değil. O bakımdan senaryoyu iyi okuyup konuya vakıf olmak, gerekli bölümlerde tematik, yani belki o belli kişileri ve belli olayları hatırlatacak tematik müzik örnekleri bulmak, kullanmak lazım. Enstrümanlar da çok önemli, zaman zaman dönem enstrümanları, zaman zaman dediğim gibi o duyguyu yansıtacak bir orkestralama veya enstrümantasyon tekniğine başvurmak kaçınılmaz şeyler. Bir de yapım bütçesiyle de bağlantılı, bizde maalesef film müzikleri. Tabi zaten cep delik, cepken delik bir de gidiyor üstelik olursa bu olmaz. Ama ne yazık ki istem biraz arkadan gelsin ve çeyiz yolda düzülür falan gibi hani, yumurta kapiya geldiğinde genelde bu işler talep edilir. Bunu (kendisine asiste ettiğim

zamanlarda) sevgili üstadımız Yalçın Tura'nın tecrübeleriyle de bir miktar onların içinde bulunmuş olmakla da gözlemledik. Kendi başımıza da geldi. Ama çok şükür yani yaptığımız çalışmalarda kar helvası neticeler elde etmedik. Bunlardan önemli gördüğüm bir tanesi Itri dizisinin, TRT tarafından Ünal Küpeli yapımı 1980'li yıllardaydı ve orada tabii ki dönem enstrümanlarını kullandım ama tamamen Türk Müziği çalgılarının birlikte icra ettikleri polifonik bir yapıyı gündeme getiren, jeneriğinden başlayarak. Orada da şöyle bir şey oldu "Tûti-i mûcîze gûyem" güfteli Segah yürük semâîyi tema olarak, baz olarak ele alıp, âdetâ ondan türeyen, yola çıkan özgün bir jenerik müziği. Bu beğenildi çünkü kanunla, neyle, tanburla, udla, santurla, ritim çalgılarıyla Osmanlının hem görkemini veren, hem de Itri'nin zarafetini, nezahetini yansıtan nakışlı, işlemeli bir müzik oldu. Ve bunu Batı Müziği camiasından da dinleyen arkadaşlar onu hâlâ söylerler "İlk duyduğumuzda çarpıldık" dediler yani o benim için hoş bir hâtıradır. Bir yerde buz üzerine yazı yazmak gibi bir şey. Sonra bir diğer önemli çalışmam, Kemal Tahir'in Yorgun Savaşçı romanına yapılan televizyon dizisinin müziğiydi.

Diziye hangi eseri bestelediniz?

Orada özgün bir müzik olarak Yorgun Savaşçı Orkestra Suitini yazdım. Enikonu ciddi bir orkestralama, enstrümantasyonla, efendim yaylı çalgılar temeli üzerinde flute, piccolo flute, korno, trompet, trombon, timpani, trampet gibi tahta – bakır nefeslilerle vurmali çalgılarından oluşan bir oda orkestrası için aksak ritimler ve makam özleri üzerine kurulu özgün bir süit yazdım. Tunca Yönder'in yönettiği Yorgun Savaşçı dizisi için yapılan bu müzik de beğeni topladı.

"Ben hiçbir zaman kanuna ve Türk Mûsikîsine bir 2. sınıf müzik gözüyle bakıp, vefâsızlık etmedim."

Siz mûsikîde birçok ilklere imza attınız. Bunları şöyle bir toparlamak gerekirse ne gibi ilkler var?

Gayret edeyim efendim. Yani olabildiğince kronolojik olmaya gayret ederek. İnşallah bu ömrü heba etmemişimdir, bir kere, böyle bir ilk dua ile başlayayım. 1973 yılından itibaren Boğaziçi Üniversitesi'nde bir koro çalışması başlattım. Şimdi bu bir ilktir. Nasıl bir ilk? 1970'li yılları düşünelim. Türkiye'nin 80 öncesinden bahsediyorum, ülkenin kaotik bir dönemi. Efendim toplum farklı düşünce gruplarına, fraksiyonlara ayrılmış, bölünmenin eşğine gelmiş, ciddi çatışmaların yaşandığı bir noktada İstanbul'da, Amerikan eğitim esaslarıyla kurulmuş Robert

Kolej kökenli bir Boğaziçi Üniversitesi var. Burada ilk defa Türk Müziği korusu kuruldu ve Türk Müziği konserleri verildi. Ben bunu orada başardım. Yani gericiliğin sesi, irticanın sesi denildiği noktada orada ben, Boğaziçi Üniversitesi konser salonunda İtri'nin Tekbir ve Salât-ı Ümmiye'sini söylettim. Hani Müslüman mahallesinde salyangoz satmadım da bu sefer mustagribler indinde helva - sahlep sattım. Bu bir ilktir, hem de önemli bir ilktir. 1975 yılında ilk defa üniversite çatısında, yine Boğaziçi Üniversitesi'nde 2 gün süreyle Türk Mûsikîsinin teknik meselelerinin tartışıldığı, - bakın ortada henüz konservatuarlar yoktu, örgün Türk Müziği eğitimi yoktu -. Türk Müziği Sempozyumu düzenledim orada ve Türk Müziğinin teorik meselelerinden, çok seslilik meselelerine kadar birçok şey orada topluca ilk kez konuşuldu, tartışıldı bu da önemli bir ilktir. Türk Müziğinde ilk defa polifonik çalışmalar Boğaziçi Üniversitesi Korusu'nda tarafımdan gerçekleştirildi. Bunları örnekledim ve bir üniversite korusu olarak ilk kez Uluslararası İstanbul Festivali'ne katıldı o koro. Bir Türk Müziği orkestrasının ve korosunun ilk örneklemeğini de orada verdim. 1983 yılında ülkemizde kendi adıma örgütlenmiş, devlet kurumları ve desteği dışında, ilk özel orkestra ve koroyu, Ayangil Türk Müziği Orkestra ve Korosunu kurdum. 30 yıl boyunca sayısız konserler verdim. Yurtiçinde ve yurtdışında seslendirmeler yaptım, CD'ler ürettim. Türk bestecilerinin bu orkestra ve koro için eser yazmasını teşvik ettim, bunları vakit geçirtmeksizin seslendirdim. Bu çok önemli bir şeydir, yeni bir müziğin üretim sürecidir. Yoktan yonca çıkartmak adına yapılmış ilklere bunlar. Bunu sadece Türk Müziğinin polifonik yolda geliştirilmesi, ilerletilmesi adına değil, geçmişle olan bağlarının kurulması adına da yaptığım çalışmalara, bu ilklere önemli kareler ekledim ki bunların en önemlisi 1988 yılında - ki çalışmaları daha önceye dayanır -, stüdyo ses kayıtlarını gerçekleştirdiğim 17. Yüzyıl bestecisi, müzik adamı Ali Ufki'nin Mecmua-i Saz ü Söz'ünden günümüz notasına aktardığım ve ilk seslendirmelerini yaptığım, 12 Antik ilâhîdir. Uyan Ey Gözlerim başlığı altında. Bu neşredilmiştir. Bu, Türk Müziğinde geçmiş devirler mûsikîsinin tanınması bilinmesi uğrunda yapılmış bir ilk. O vakte dek bilinmiyordu. Ben mûsikî dünyamızda nasıl bir Ferid Alnar kapısı açtımsa, ben nasıl bir Türk Müziği orkestra korusu kurup, polifonik makam müziği örneklemeleri kapısı açtımsa, ben geçmişe doğru da kapılar, pencereler açtım ve 17. Yüzyıl müziğiyle insanımızı, aydınımızı tanıştırdım. Bunun ne gibi etkisi oldu? Şu etkisi oldu: o güne kadar Türkiye'de özellikle sol intelijansiya Türk Müziğini, Türk Kültürünü, Türk Dilini görmezden gelen, dışlayan, aşağılayan bir söylem geliştirmişlerdi. Uyan Ey Gözlerimin şiirini, sözlerini, müziğini duyduktan sonra, hele hele bunun padişah III. Murad eliyle yazıldığını öğrendikleri zaman: "Aa, sarayda bu Türkçe mi konuşuluyormuş?" "Benim,

Murad kulum suçumu afvet/ Suçum bağışlayup günahım ref'et/ Resûlün sancağı dibinde haşret/ Uyan ey gözlerim gafletten uyan/ Uyan uykusu çok gözlerim uyan.” Şimdi bunlar, heftiklim padişahının, bütün kültürün, bütün sistemin başı mesâbesindeki cihân padişahının yüreğinden, dilinden ve kaleminden neş'et eden sözler. Bunu böyle: “Aa, 17. YY'da sarayda halk Türkçesi konuşuluyormuş.” deye hayretle idrâk eden, şaşırılmış bir intelijansiya hayâl ediniz...Bunun üzerine roman yazıldı. Mehmet Erol'un “Yürek Sürgünü” romanı yazıldı. Bunun üzerine neler yapıldı, bir sürü insanlar bunları aldı, duydu, elli kere tekrar ettiler. Bugün hâlâ “Uyan Ey Gözlerim”i çeşitli enstrümanlarla, orkestralarla seslendiriyorlar. Yani nesillerin mâziyle bağlarını kurmak konusunda da Allah (CC), kuluna bu ilki gerçekleştirme lûtfunu esirgemedi, beni bununla taltif etti. Ben bununla asla övünmüyorum, yani bütün bunlarla övünmüyorum, ama “Çalışanlar cennetime girecek” diyor ya inşallah, cennetine kabul etmesi niyâziyla çalışmaya, eslâfa, esâtîzeye, memleket kültür ve irfânına, evlâd-ı vatana hizmete gayret ediyorum. Yani bu kadar; yalnızca gayret.. Başka hiçbir amacım da hiçbir beklentim de yok. Yalnızca Rabbimin hiçbir ödülün kâbına erişemeyeceği vaadi var; bir tek ona güveniyorum.

Müzik kültürümüzü gelecek nesillere taşımak adına sizce bir müzisyen hangi vasıfları taşımalıdır?

Kısaca şunu söyleyebilirim, çok güzel bir konuya temas ettiniz; sözüm gençleredir husûsiyle. Çok çalışmak gerekiyor. Şimdi bu çok çalışmak klâsik bir “çalışın gençler” mânâsında değildir. “Hak bellediğin yolda yalnız gideceksin” dediği gibi Tefvik Fikret'in, her türlü zorluğa, imkânsızlığa göğüs gererek bir çalışma yolunda yürümek, mihneti, cefâyı göze almak. Çünkü sanat göze almaktır, göze alıştı. Sanatkâr, göze alan insandır. Öyle, sistem tarafından desteklenip, daima sırtı sıvazlanıp, aferin denilen adamda pek hür sanatkâr vasfı gelişmez. O, sistemin adamı, sistemin memuru olur. Bakın tarihe, Cemil Bey'in en büyük korkusu, endişesi, Muzika-i Hümâyûn saflarında üniformalı memûr mûsikîşinas olarak nasb ve tâyîn edilmektir. Sanat vâdisinde özgür biçimde söylenecek sözlerin bulunup ortaya konması lazım. Bunun için sıkı bir çalışma disiplini, ilim irfan aşkı, bıkmadan okumak merakı, şiirden, mûsikîden, edebiyattan, tarihten, nitelikli bir sohbet meclisinden entelektüel donanımı elde edip yükseltecek her şeyden istifâde etmek iştiyâkı gerekiyor. Aşk gerekiyor, aşk! Bir de “sanatkâr duruşu”na ihtiyaç var. Hem kurumsal olarak, hem ferdî olarak. Bu sanatkâr duruşu nedir dersiniz, metodolojisiyle, ilmiyle, irfanıyla donanımlanmış sûret-i kat'iyede popülerleşmek,

popülist olmak hevesiyle ibtizâle düşmemiş ve düşürülmemiş, san'atın daima doğrularını ve en yüksek değerlerini dile getirmek kararlılığında bir sanat adamı, bir müzikçi olmaktan geçer bunun yolu. Kurumlarda da bu böyledir, kişilerde de bu böyledir. Daima uluslararası yüksek sanat ölçütünün Türk mûsikîsi âleminde de hükümfermâ olmasına gayret etmek, buna cehdetmek, sâ'y-i emel sarf etmek lâzımdır. Bu yolda olanlar, böyle olanlar varsa, hepsinin yolunu Allah açar. Sâyleri mübârek, ömürleri mezîd olsun efendim.

VEFA MARŞIMIZIN BESTECİSİ DEĞERLİ ÖĞRETMENİMİZ

ARİF ŞAHAP ÖKTEM

Ârif Şahap Öktem: Konya'da doğdu. Babası Őahabettin Çelebidir. İlk ve orta öğrenimini Konya'da yaptı. Erkek Sanat Enstitüsü'nde tahsilini tamamladı. Aynı zamanda müzik öğretmeni Hrant ve Ali Beylerden müzik bilgisini kuvvetlendirdi. Enstitü'den sonra müzikle ilgili satış mağazası açtı. Bir müddet sonra mağazayı kapattı, ilk ve orta okullarda müzik öğretmeni oldu.

Kemanla bir taraftan doğu, öbür taraftan batı müziği çabalarını artırdı. Türk Ocağı ve Halkevi müzik kollarıyla çalışmalar yaptı. (Daha sonra) bütün gücünü batı müziği öğretimine verdi. Okullarda müziğe ilgi uyandırılmasında büyük etkisi vardı. 1922'de başlayan bu çabalarını halen, özel olarak sürdürmektedir.

Sanatçı yalnız tek yönlü müzikle meşgul değildir. Doğu müzik dalı yanında, aynı derecede mevlevi ayinlerini bilir; çalgı aletlerinden ney üflemektedir. Daha öğrencilik yıllarında öğrendiği bu çalgı ile Mevlâna Dergâhı'ndaki usta dedelerden zengin ayinler meşk etti. Bilhassa mevlevi müziğinde kuşaağı arasında unutulmayacak adı vardır. Çeşitli okullarla Konya Halkevi'ndeki uzun ve aralıksız çalışmaları, sanatçıyı her zaman hatırlatacak niteliktedir. [Mahmut Ragıp Kösemihal, *Konya'da Musiki*, Ankara, 1947, s. 89-101.][Ek s.1]

DEDEMİN ANILARINDAKİ İPUÇLARI (MEHMET SUNGUR ANISI)

Yazılarımda yeri geldikçe bahsettiğim dedem Arif Şahap Öktem'den dinlediğim anılar, benim o dönemi anlayabilmem için önemli ipuçları oldu. Cumhuriyet'in kurulmasının ardından yurt gezilerine çıkan Atatürk, Konya'ya geldiği zaman O'nun klâsik müzik sevgisini bilen organizasyon heyeti dedeme gelerek keman çalmasını rica etmişler. Kendisi de böyle bir şerefi geri çevirmeyeceği için apar topar kemanını alarak Gazi'nin karşısına çıkmış. Dedemdeki yeteneği gören Atatürk bu resitalden sonra kendisine "Seni Bulgaristan'a göndereyim orada eğitim al çocuk..." demiş. O zaman henüz yirmili yaşlarına yeni giren bir genç olduğu için o da Gazi'den izin isteyerek bu konuyu ailesi ile konuşması gerektiğini ve müsaade buyururlarsa ertesi gün cevap verebileceğini söylemiş. Eve dönünce konuyu büyük dedem ve büyük babaannemle konuşan dedemin onlardan aldığı cevap pek olumlu olmamış.

Dedemin ağabeyi o dönemde askerde olduğu için büyük dedeme de dedemden başka yardım eden biri olmadığı için onun yurt dışına gitmesini istememişler. Büyük bir üzüntü ile Gazi'nin karşısına çıkan dedem durumu kendisine anlatmış, Gazi de "O zaman seni başka bir şekilde kazanalım çocuk, hemen Ankara'ya git ve Musiki Muallim Mektebinde (Müzik Öğretmenliği Okulu) eğitim almaya başla" demiş.

Bunun ardından eğitimini tamamlayan dedem Konya'ya geri dönmüş, Konya Lisesinde ve Halkevinde eğitim vermeye başlamış. Keman öğretmeni olan dedemin iki çocuğu da müziğe

hevesliymiş, ancak halam bu konuda sanırım babamdan daha yetenekli çıkmış ki, Ankara Devlet Konservatuvarının ilk öğrencilerinden biri olarak Lico Amar'ın öğrencisi olmuş. Suna Kan ve Aydın Gün gibi müzik tarihimizin önemli isimleri ile aynı dönemin öğrencisi olan halamın ne yazık ki şansı yaver gitmemiş ve 1945 yılında Türkiye'de yeterince aşı olmadığından mıdır, yoksa erişiminin zorluğundan mıdır bilinmez, maalesef tifodan hayatını kaybetmiş.

CELAL YILMAZ, Vefa LİSESİ'NİN 122. YIL TEBRİKİNE GÜNÜNÜ GÖRÜNTÜLEDİ

Celal Yılmaz, Vefa Lisesi'nin kuruluşunun 122. yılı nedeniyle yapılan buca günü etkinliğine katılarak, (Müdür İsmayil Arslan, Müdür Yardımcısı Mustafa Uzunca, Öğün Çiğdem, Vefalılar Örneği Şeyhan Taylor Kavutçu, Erişmiş Matematik Öğretmeni Yalçın Örsay, Erişmiş Müzik Öğretmeni Cahit Kalkan, matematik öğretmeni Emre Ertürk, Vefa Lisesi marşını besteci olan müzik öğretmeni Şehin Ökten, Arkadaşımız da Prof. Tahiray Aray'ın da anısına olan edebiyat öğretmeni Fikret Acı) [15 Mayıs 1994]

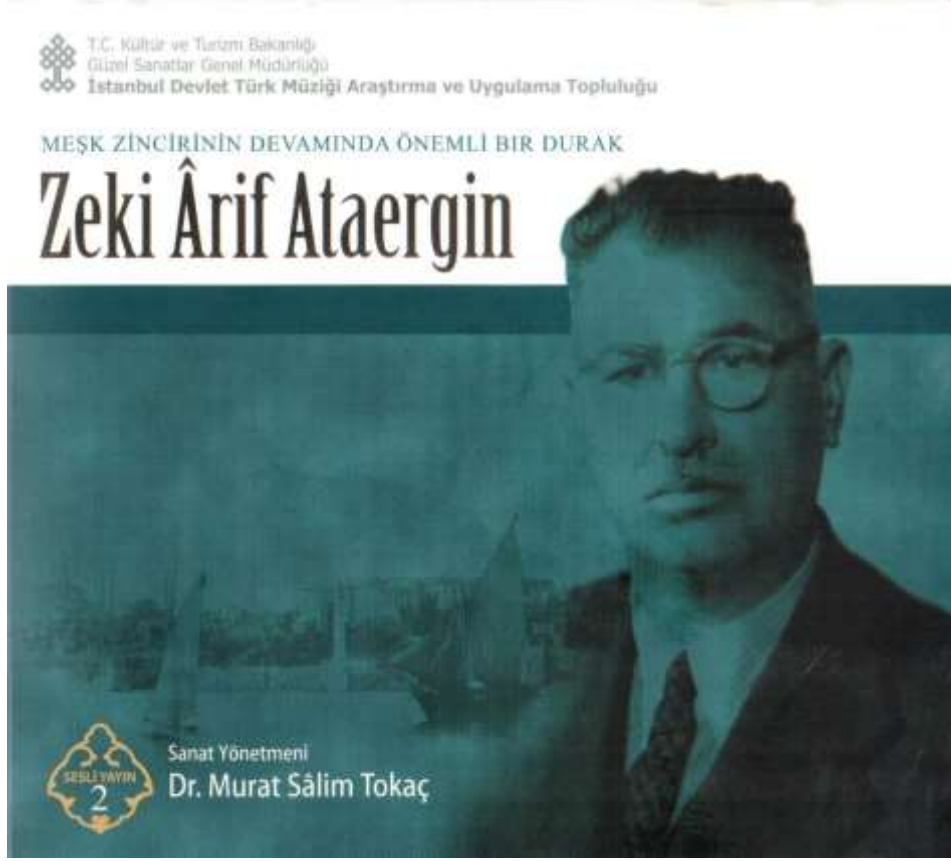
BESTEKÂR VE HANENDE

ZEKİ ARİF ATAERĞİN

İstanbul'da doğdu. Asıl adı Sâlih Zeki ise de bestekâr Kanûnî Hacı Ârif Bey'in oğlu olduğundan Zeki Ârif ismiyle tanınmıştır. Annesi Hatice Huriye Hanım' dır. İlk öğrenimini Beşiktaş'ta Akaretler'deki Âfitâb-ı Maârif Mektebi'nde, orta öğrenimini Vefa Sultânîsi'nde tamamladıktan sonra Mekteb-i Hukuk'a girdi. Burayı başarı ile bitirerek avukatlık, hâkimlik ve savcılık gibi görevlerde bulundu. 1952'de Fatih noteri tayin edildi. 3 Ocak 1964 Cuma günü vefat etti ve Karacaahmet'teki aile mezarlığına defnedildi.

Devrinin tanınmış hukukçularından olan Zeki Ârif Bey asıl şöhretini mûsiki sahasında kazanmıştır. İlk mûsiki derslerini babasından aldı. Daha sonra babasının delâletiyle, devrin "tavır sahibi" mûsikişinası Hacı Kirâmî Efendi'den fasıllar ve Lâmekânî Mustafa Efendi'den ilâhiler meşketmeye başladı. Okuyuşundaki hususi tavrın gelişmesinde Hacı Kirâmî Efendi'nin büyük tesir ve gayreti olduğunu bizzat kendisi söylemiştir. Ayrıca babası ile katıldığı çeşitli mûsiki toplantılarında Tanbûrî Cemil, Kemeçeci Vasilaki, Üdî Nevres, Kaşyarak Hüsâmeddin, Hâfız Şehlâ Osman gibi zamanın ünlü sâzende ve hânendelerini yakından tanıma imkânı buldu. Babasının vefatından sonra bestekâr Abdülkadir Bey (Töre) ile tanıştı. Kendi ifadesine göre bu tanışma hayatında bir dönüm noktası olmuş, Abdülkadir Bey'in yakın dostluk ve engin bilgisinden tam mânasıyla istifade ederek mûsikide bir otorite haline gelmiştir.

Bu arada Dârülmûsikî, ardından da Dârütta'îm-i Mûsikî icra heyetlerinde yer aldı. Daha sonraları bestekâr Sadi Işılây ile tanışan Zeki Ârif Bey, beraber devam ettikleri Haydarpaşa'daki Şehzade Ziyâeddin Efendi'nin köşkünde tertiplenen mûsiki toplantılarında Üsküdarlı Hoca Ziya'yı (Bestenigâr Ziya Bey) tanıdı ve bu toplantılardaki fasılların idarecisi olan Ziya Bey'den bilhassa gazel icrası ve makam seyirleri konularında faydalandı. İstifade ettiği mûsikişinaslar arasında Leon Hancıyan ve Muallim (Mızıkalı) İsmâil Hakkı Bey de ayrıca zikredilmelidir. Böylece devrin hemen önde gelen bütün mûsiki üstatlarından çeşitli şekillerde faydalanarak başarılı ve kendine has okuyuşa sahip bir hânende ve usta bir kanun icracısı olduğu kadar yaptığı bestelerle de zamanın önemli bestekârları arasında yer aldı. Abdülkadir Töre, Hoca Ziya, Zekâizâde Ahmed Irsoy, Rauf Yektâ, Hikmet Hamdi Bey gibi mûsikişinaslardan da büyük teşvik gördü. Peşrev, saz semâisi, beste, ağır semâi, yürük semâi, şarkı, tevşîh, durak ve ilâhi formlarında 200'ün üzerinde eser besteledi. Ayrıca resimle de amatör olarak uğraşmıştır. *Mâna Âlemi* adını verdiği bir rüya tabirleri kitabı hazırladığından bahsedilmekte ise de eserin bugün nerede olduğu bilinmemektedir.

“Türk Mûsikîsi’ni sevenler arasında ismini gönüllere işleyen Selâhaddin Pınar, beste vadisindeki duygu ve his kalıplarının kendisine Zeki Ârif Bey’in üzerinde yarattığı tesirle açıldığını, ona duyduğu derin bir hayranlığın ifadesi içinde, her zaman ihsas etmiştir. O Türk Mûsikîsi bestekârlığı için lüzumlu bütün şartların şahsında topladığı son bestekârdı. Çağdaş bestecilerimizin kolay ve harcıâlem yolu seçme çabası yanında Zeki Ârif Bey Sipihr, Dilkeşhâveran, Evc-Mâye, Evc-Buselik, Mahûr-Buselik gibi ancak müzik kültürü gelişmiş kimselere hitab edebilen nadide makamlarda, seleflerinin tesirinden azâde, belirli özellik taşıyan çok olgun eserler vermiştir. Eserlerinde daha ilk bakışta alışılmamış bir melodi zenginliği göze çarpar. Türk Mûsikîsi beste şekillerinin en küçüğü olan şarkılarda dahi, şed ve modülasyon bakımından akla, hayale gelmeyen sürprizler yapmış ve bu sürprizleri müstesna kabiliyetinin kendisine verdiği büyük maharetle, en ufak aksaklığa meydan bırakmayacak derecede birbirine yakıştırmıştır. İşte büyüklüğü de buradadır.

Hanende olarak da eski tarz söyleyiş uslûbunun ve Gazel formunun son ustasıydı. Zengin oktavlı, pest ve tiz perdeleri aynı güçte, parlak bir sesi vardı. Burhaneddin Ökte'nin ifadesine göre, Gazel okuduğu zamanlar tiz perdelerde sazlar bazen karşılık veremezlerdi. Gerçekten de Zeki Ârif Bey'in bir çok eserinde gazel formunun renk ve motiflerini bulmak mümkündür. Kendi uslûb anlayışı içinde ve icrâ tekniğine göre bestelediği için, eserlerinin güç olduğu bilinir.

Gönül sevda seline kapılma sakın
Aşk bir maceradır atılma sakın
Şarabı sunma mecnuna fusunkârım
Aşk bir maceradır atılma sakın

Beni ateşlere salan o kapkara siyah gözler
Beni çılgın gibi yakan o tatlı sözler gülen yüzler
Hayatımda san kanmak nasip olmaz ise eğer
Kapansın, perde çekilsin, cihan sensiz hiçe değer

İNSAN..İNSAN BALESİNİN LIBRETTOSUNU YAZAN TURİZM BAKANIMIZ AHMET TAN

Ahmet Tan (11 Ocak 1949, İstanbul, Türkiye), Türk gazeteci, akademisyen ve siyasetçi.

İlkokulu Süleymaniye'deki Mimar Sinan İlkokulu'nda ortaokulu ve liseyi de Vefa Lisesi'nde okudu. 1972 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Maliye ve İktisat Bölümü'nü bitirdi. Devlet burslusu olarak okudu. 1973 yılında Hürriyet Ankara'da Oktay Ekşi'nin yanında gazeteciliğe başladı. 1974-1976 yılları arasında Altan Öymen'in yönettiği Anka Haber Ajansı'nda Yalçın Küçük yönetimindeki Günlük Ekonomi Bülteni'ne ekonomi, maliye haberleri ve röportajları hazırladı. Aynı dönemde İsmail Cem'in yönettiği Politika gazetesine Anka Notları başlığı ile köşe yazıları yazdı. ANKA Ajansı adına, 1976 yılında Cumhuriyet Gazetesi'nde köşe yazarı Uğur Mumcu'nun referansı ile bu gazetenin kadrosuna geçti dış politika muhabiri oldu. 1979 yılında aynı gazetenin Londra Temsilciliğine gönderildi. 1983 yılına kadar Londra City Üniversitesi Medya Çalışmaları Enstitüsü'ne devam etti. 1989 yılında Cumhuriyet Gazetesi'nin New York-Washington Temsilcisi olarak atandı.

1989 yılında hazırladığı "İngiltere ve Türkiye'de Diplomasi ve Basın" konulu doktora tezini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde sunarak "Siyaset ve Yönetim Bilimi" Doktoru oldu. Aynı yıllarda Sabah Gazetesi ve Sabah Dergi Grubu'nun Yazar temsilcisi olarak görev yaptı. 1993 yılında Doçentlik Giriş Lisan Sınavı'nı kazandı.

2010-2011 öğretim yılında Atılım Üniversitesi'nde "Hayata Atılım" adlı projenin Genel Koordinatörlüğünü yaptı. Bu proje, "Dünyayı Okumak - Başarılı Olmak - Güzel Yaşamak" başlıkları altında Prof. Dr. İlber Ortaylı, Ertuğrul Özkök, Prof. Dr. Mustafa Sait Yazıcıoğlu gibi uzman konuklarla konferans dizisi biçiminde yürütüldü.

Demokratik Sol Parti'den 20. ve 21. dönem ve Cumhuriyet Halk Partisi'nden 23. dönem TBMM İstanbul milletvekili seçildi.

56. Hükümet'te Turizm Bakanı, olarak görev yaptı. Milletvekilliği sırasında Akşam ve Sözcü gazetelerinde günlük köşe yazarlığını sürdürdü. 1991 Yılında Milliyet Öymen Yılın Köşe Yazarı Ödülü'nü kazandı. Uluslararası İstanbul Sanat Festivali'nde Ankara Devlet Opera ve Balesi tarafından sahnelenen "İnsan..İnsan" adlı balenin koro metnini ve librettosunu yazdı.

TRT BESTEKÂR PROGRAMININ YAPIMCISI

ÖZKAN ALTINTAŞ

Özkan Altıntaş (d. 8 Haziran 1946), Türk gazetecidir.

Vefa Lisesi'ni 1965 yılında bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde okudu. Daha sonra İstanbul Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü 'nü bitirdi. Türk-İslam Sanatı konusunda 'Osmanlı Bimarhaneleri konulu yüksek lisans tezi bulunuyor. Osmanlıca, Latince ve Yeniçağ Tarihi konularında sertifika aldı. 'Psikoloji-Pedagoji' lisansı, 'Kütüphanecilik Sertifikası', 'Eğitim Lisansı' bulunuyor.

Gazeteciliğe başladığı Hürriyet'te aralıksız 20 yıl adliye, polis, ekonomi, ulaştırma, turizm, politika başta olmak üzere çeşitli branşlarda muhabirlik, İstihbarat Şefi olarak çalıştıktan sonra aynı gazeteyle bağlı Gazete Gazetesi'nde Haber Müdürlüğü yaptı. Daha sonra Milliyet'e bağlı Meydan gazetesine geçerek Yazı İşleri'nde görev aldı. Milliyet Gazetesi'nin tüm yayınlarının Promosyon Sorumluluğunu yürüttü. Türkiye Gazetesi, Flash TV, Star TV gibi çeşitli basın kuruluşlarında yönetici olarak görev yaptı.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, TRT'nin Müzik Kanalı'nda "Bestekâr" adıyla yayınlanan "Türk Sanat Müziği Külliyesi" adlı 13 bölümlük belgesel programı hazırladı ve sunuculuğunu yaptı. 1992 yılında sektör yayıncılığına başlayarak Erem Tanıtım'da Nalburiye, Oto Yedekparça, Kırtasiye dergilerinin genel yayın yönetmenliğini yaptı. Daha sonra kurduğu Market Press Uluslararası Basın Ajansı Ltd. Şti. ile Yapı Market, Süpermarket, Turizm Market dergilerini yayınladı. Marmara Üniversitesi Deniz İşletme Mühendisliği Bölümü için Alesta adlı denizcilik dergisini yayınladı. Bu arada Energy FM, Metropol FM radyolarının haber ve program yönetmenliğini yaptı.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) ve Unit Turizm Yatırımları A.Ş.'de basın müşavirliği yaptı.

Cen Ajans Grey ve Elan Altavia ajanslarında Medya İlişkileri Sorumlusu olarak Çukurova Holding'e bağlı Enternasyonal Turizm A.Ş., Koç Holding, Has Holding, Cingilloğlu Holging gibi kuruluşların basın kampanyalarını yürüttü. Amerika Birleşik Devletleri'nin Global Publication USA yayın kuruluşunun Türkiye Temsilciliği görevlerinde bulundu. Yapı Endüstri Merkezi -YEM yayınlarında Yazı İşleri Müdürü olarak görev aldı. 2000-2006 yıllarında, Fenerbahçe Spor Kulübü'nün lisanslı yayın organı olan Fenerbahçe Gazetesi'ni sahibi olduğu Market Press Uluslararası Basın Ajansı Ltd.Şti. ile yayınladı ve yazı işleri müdürlüğünü yaptı. 2003 yılından beri Yapı Market, Süpermarket, Türkiye Turizm Market dergilerinin sahip ve yayıncılığını yapıyor. Message İletişim ve İmza Pr halkla ilişkiler şirketlerinde medya ilişkileri görevi yaptı. Türkiye'nin turizm haber sitesi turkiyeturizm.com haber portalinin editörlüğünü yapıyor. Altıntaş Youtube kanalı ile müzik dünyasını ve tarihini anlatan programlar yapmaya devam etmektedir.

KANUN ÜSTADI İHSAN ÖZER

1961'de İstanbul'da doğdu. İlk eğitimini Bayezit İlkokulu'nda, orta ve lise eğitimini Vefa Lisesi'nde tamamladı. 1978'de girdiği İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü'nden 1982 yılında mezun oldu. Bu süre içinde Ruhi AYANGİL, Demirhan ALTUĞ, Ercümend BERKER, Tülûn KORMAN, Metin ÖRSER, Yalçın TURA, Ergen KORKMAZ, Haydar SANAL ve Saadet GÜLDAŞ gibi çeşitli hocalar ile çalıştı. 1981'de T.R.T. İstanbul Radyosu stajyer saz sanatçısı sınavını kazanarak, bir süre bu kurumda, çeşitli zamanlarda İ.Ü. Devlet Konservatuvarı Türk Müziği İcra Heyeti'nde ve 1988–1990 yılları arasında da Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nda kanun sanatçısı olarak görevde bulundu. Bekir Sıdkı SEZGİN, Alaeddin YAVAŞÇA, İnci ÇAYIRLI ve Rıza RİT gibi ses ustalarına kanun sazı ile eşlik etti. Cinuçen TANRIKORUR, Abdi COŞKUN, İhsan ÖZGEN, Mutlu TORUN ve Necdet YAŞAR gibi çok kıymetli saz ustalarıyla da birlikte müzik yapma imkânı buldu. Ayrıca “Sarband” ve “Pera Ensemble” isimli toplulukların konserlerinde ve bu toplulukların yayınladığı 11 CD de kanun çaldı. 1986–1988 yılları arasında İ.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde “Ses Cinsleri ve çeşitli Akortlar Açısından Türk Müziği'nde Koro” konulu tez ile Yüksek Lisans, 1995 yılında da “Türk

Müziği İcrasında Yönetim” konulu tez ile San’atta Yeterlik eğitimini tamamladı. Beste çalışmaları da olan İhsan ÖZER'in solo, koro ve orkestra için yazılmış çeşitli eserleri, Uluslararası İstanbul ve Yapı Kredi Festivallerinde, “Ayangil Türk Müziği Orkestra ve Korosu” tarafından icra edildi. Ayrıca bir eseri, T.R.T. kurumunun 1990 yılında düzenlediği “Türk Sanat Müziği Beste Yarışmaları” saz eserleri dalında mansiyon kazandı. 1993 yılında çalışmalarına başladığı Santur sazını ilk defa aynı yıl 21. Uluslararası İstanbul Festivali kapsamındaki İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu’nun konserinde çaldı. Bu çalgı aleti ile ilgili çalışmalarını, kendi topluluğu ile “Bezmara” isimli toplulukta sürdürmektedir.

1987–1998 yılları arasında İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı öğrenci orkestrasının şefliğini yaparak, bu topluluk ile TRT için 9 bölümden oluşan seri bir televizyon programı çekti ve çeşitli mekânlarda birçok konser verdi. 1998–1999 ve 2000 yıllarında (CRR, GS Lisesi, AKM “İstanbul Festivali”) solistliğini Melihat GÜLSES’in yaptığı konserlerde, sanatçıya eşlik eden özel bir orkestranın şefliğini yaptı. 2001 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrolarının, Dünya Tiyatrolar Günü için sahneye konulan “Hamlet 2001 Ustalarımıza” isimli performansın müziklerini besteledi. 2003 yılında Cemil Topuzlu Açıkhava sahnesinde Ahmet ÖZHAN’a eşlik eden büyük orkestra ve koronun düzenlemelerini ve şefliğini yaptı. Solistliğini Ahmet ÖZHAN’ın yaptığı “Ateş-i Aşk” isimli 5 CD nin, “İlahiyat-ı Kenan”, “Padişah Bestekarlar”, “Ramazan İlâhileri”, “Edeb Yâ Hû” ve “İrfan-ı Aşk” isimli CD lerin müzik yönetmenliğini yaptı. 1985–2003 yılları arasında İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Çalgı Eğitimi, Kompozisyon, Temel Bilimler ve Müzikoloji Bölümleri’nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2005 yılında Ahmet Hamdi Tanpınar’ın “Geçmiş zaman elbiseleri” ve Sabahattin Ali’nin “Komik-i Şehir” adlı romanlarından uyarlanan televizyon filmleri ile 2006 yılında “İki Şehir” isimli belgesel filmin müziklerini yaptı.

2006 yılında Ahmet ÖZHAN'ın yorumladığı Hz. Mevlânâ'nın günümüz Türkçesine çevrilmiş sözlerinden oluşan "Mevlânâ'nın dilinden Sevgiliden Hâtıralar" isimli albümdeki eserlerin bestelerini ve müzik yönetmenliğini yaptı. CD deki eserleri İş Sanat Konser Salonu'nda, Ankara Milli Şûra Salonu'nda, ve CRR Konser Salonu'nda Senfonik Orkestra ile icra etti. 2007 yılında Mesnevi'nin ilk 18 beyiti üzerine bestelediği "Gel" isimli eseri, CD olarak T.C. Merkez Bankası tarafından yayınlandı. Cemal Reşit Rey konser salonunun 2010-2011 sezon açılışında, solistliğini Ahmet ÖZHAN ve Hakan AYSEV'in yaptığı Enderûn-i Hümâyûn'dan Musikay-i Hümâyûn'a başlıklı konseri, CRR Senfoni Orkestrası ve CRR Türk Müziği Topluluğu'ndan oluşan orkestra ile yönetti. 2011 Yılında "Endülüsten Anadolu'ya " isimli projede, Hakan AYSEV'in solistliğinde Dostluk Senfoni Orkestrası ile konser verdi. 2011 yılında

kanun sanatçısı Bahadır Şener'in solist olarak katıldığı Saraybosna Filarmoni Orkestrasını yönetti. 2012 yılında Tim Maslak Show Center'de, 60 kişilik senfonik orkestra ile solistliğini Melihat Gülses'in yaptığı konserin şefliğini yaptı. Halen, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda Sanat Yönetmen yardımcısı, koro şefi ve kanun sanatçısı, Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarı'nda öğretim görevlisi olarak çalışmalarını sürdürmekte olan İhsan ÖZER, kemençe sanatçısı Lütfiye ÖZER ile evli olup iki çocuk babasıdır.

OKULUMUZUN UNUTULMAZ MÜZİK ÖĞRETMENİ
MUAMMER KARABULUT

OKULUMUZ MÜZİK TARİHİNDEN FOTOĞRAFLAR

VEFA LİSESİ

12 Aralık 1973

CUMHURİYETİN 50.Ü YILININ
BİTİŞ KONSERİ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KLÁSİK
TÜRK MÜSİKİSİ KOROSU

Ş E F

SÜHEYLÂ ALTMİŞDÖRT

22 Aralık 1973 Cumartesi saat 15.30 da
Vefa Lisesi Konferans Salonunda

Klásik Türk Müsíkisi Koromuzun vereceği
Konsere teşrifinizi saygı ile rica ederiz.

PROTOKOL

50. YIL KOMİTESİ

DİNLEME LİSTESİ

YOLU VEFA LİSESİ'NDEN GEÇEN ŞARKILAR

- 1- HÜMEYRA KÖRDÜĞÜM
- 2- ERSAN ERDURA ÇOCUK GÖZLER
- 3- EROL BÜYÜKBURÇ LITTLE LUCY
- 4- METİN ERSOY VAKİT YOK GEMİ KALKIYOR
- 5- SUAT SAYIN- YOLCU İLE ARABACI
- 6- ÜÇ HÜREL- BİR SEVMEK BİN DEFA
- 7- DEMET SAĞIROĞLU- ARNAVUT KALDIRIMI
- 8- EMEL –HOVARDA
- 9- SİBEL ALAŞ- ADAM
- 10- SERTAB ERENER- RÜYA
- 11- TARKAN- DÖN BEBEĞİM
- 12- KENAN DOĞULU- HIÇ BANA SORDUN MU?
- 13- MAVİ IŞIKLAR- İYİ DÜŞÜN TAŞIN
- 14- MAVİ IŞIKLAR- KANAMAM
- 15- MAVİ IŞIKLAR- ÇAYIR ÇİMEN GEZE GEZE
- 16- TİMUR SELÇUK- ZAHMET ETMEYİN
- 17- BORA AYANOĞLU-İSTANBUL TÜRKÜSÜ
- 18- BANU KIRBAĞ-TAHLİYE
- 19- HÜMEYRA-BENİM ŞARKILARIM
- 20- HÜMEYRA- EY GÖNÜL
- 21- BULUT ADALI SEÇKİN-SCHANZE
- 22- MARIA RİTA EPİK VE 21.PERON-SEVİYORUM
- 23- ŞEBNEM PAKER-DİNLE
- 24- İNCİ ÇAYIRLI- KARANLIK RUHUMU AYDINLATACAK SIN

- 25- AYL A BÜYÜKATAMAN-TİTRİYORKEN DUDAKLARIMDA ADIN
- 26- ÇETİN KÖRÜKÇÜ-UNUTURSUN DİYE
- 27- ERKİN KORAY- YALNIZLAR RIHTIMI
- 28- ERKİN KORAY- ESTARABİM
- 29- ERKİN KORAY- FESUPHANALLAH
- 30- ERKİN KORAY- KRALLAR
- 31- EROL BÜYÜKBURÇ- ALTIN TASTA ÜZÜM VAR
- 32- EROL BÜYÜKBURÇ- SEVEMEM
- 33- EROL BÜYÜKBURÇ- AĞLARIM
- 34- EROL BÜYÜKBURÇ- DUDAKLARIMDA ŞARKISIN
- 35- EROL GÜNGÖR- AŞKIN TADI SENDE GÜZEL İSTANBUL
- 36- HARAMİLER-MAVİ DUVAR
- 37- EROL GÜNGÖR- AŞIĞINIM ÜSKÜDAR
- 38- ERSAN ERDURA- VE BEN YALNIZ
- 39- ERSAN ERDURA- ACILAR SÜREKLİ OLAMAZ
- 40- ERSEN VE DADAŞLAR- AMAN TERTİP
- 41- ERSEN VE DADAŞLAR- BİR AYRILIK BİR YOKSULLUK BİR ÖLÜM
- 42- ERSEN VE DADAŞLAR- KOZAN DAĞI
- 43- GÖNÜL AKKOR- KISKANÇ
- 44- ALAEDDİN YAVAŞÇA- ARTIK BU SOLAN BAHÇEDE
- 45- TİMUR SELÇUK- SEN NERDESİN
- 46- FERİDUN DARBAZ- GEÇTİĞİN YOLLARDA
- 47- FERİDUN DARBAZ- AĞLADIM GÜNLERCE
- 48- MERT GİDER- YÜRÜ
- 49- ÜÇ HÜREL- KEÇİ VURDUM ÇAYIRA
- 50- ÜÇ HÜREL- SEVENLER AĞLARMIŞ
- 51- ÜÇ HÜREL- KÜÇÜK YARAMAZ

- 52- ÜÇ HÜREL- CANIM KURBAN
- 53- YENİ AĞITLAR- GEDİK ORKESTRASI
- 54- GÜLŞAH SÖNMEZ-ÖMÜR BORCU
- 55- NURSAN ALÇAM-HAYAT SEVİNCE GÜZEL
- 56- CEVDET ÇAĞLA- HİCRAN GİBİ ÂLEMDE
- 57- ŞÜKRÜ ŞENOZAN- GÖZLERİNDEN İÇTİ GÖNÜL NEŞEYİ
- 58- İRFAN DOĞRUSÖZ- AYIN-İ ŞERİF
- 59- İRFAN DOĞRUSÖZ- MÜZİKAL HİKÂYE
- 60- M.FAHRİ KOPUZ- SON DİLEK
- 61- M. FAHRİ KOPUZ- BİR HASBIHAL
- 62- ÜÇ ARKADAŞ- HER ŞEY BİTMİŞTİR ARTIK
- 63- ÜÇ ARKADAŞ- YASLI GİTTİM ŞEN GELDİM
- 64- METİN ERSOY-YEŞİL GÖZLÜ ESMER GÜZELİ
- 65- METİN ERSOY-MİRAS
- 66- METİN ERSOY- FİLLER
- 67- METİN ERSOY-MATILDA
- 68- MÜJDAT GEZEN-KENDİM ETTİM KENDİM BULDUM
- 69- NECİP GÜLSES- SEN VUR DA TAMBURUN TELLERİNE YAR
- 70- NECİP GÜLSES- MİNNETİM YOK SENDEN GAYRI
- 71- OLIVER MÜZİKALİ- FOOD GLORIOUS FOOD
- 72- OLIVER MÜZİKALİ- I'D DO ANYTHING
- 73- ÖZDEMİR ERDOĞAN- PERVANE
- 74- GOSS-ANLA
- 75- HASAN FERİT ALNAR- KANUN KONÇERTOSU
- 76- SALİH ATA- ANKARA RÜZGÂRI
- 77- SUAT SAYIN- NE OLUR KİMSEYE BAKMA
- 78- SUAT SAYIN- SUS SUS SUS KİMSELER DUYMASIN

- 79- SUAT SAYIN- AKŞAM OLUR GİZLİ GİZLİ AĞLARIM
- 80- SUAT SAYIN- ARTIK SEVMEMEYECEĞİM
- 81- FERDİ ÖZBEĞEN- GÜNDÜZÜM SENİNLE
- 82- MOĞOLLAR- HALIÇ'TE GÜNEŞİN BATIŞI
- 83- MOĞOLLAR- AĞRI DAĞI EFSANESİ
- 84- MOĞOLLAR- ÇIĞRIK
- 85- MOĞOLLAR- ISSIZLIĞIN ORTASINDA
- 86- MOĞOLLAR- GARİP ÇOBAN
- 87- TULUYHAN UĞURLU- GÜNEŞİN ASKERLERİ
- 88- SELVA ERDENER- SEN SEN SEN
- 89- MODERN FOLK ÜÇLÜSÜ- AZİZ İSTANBUL
- 90- MÜNİR NURETTİN SELÇUK- RİNDLERİN ÖLÜMÜ
- 91- NESRİN SİPAHİ- ENDÜLÜS'TE RAKS
- 92- HÜMEYRA- SESSİZ GEMİ
- 93- SELAHATTİN PINAR- NEREDEN SEVDİM O ZALİM KADINI
- 94- ZEKİ ARİF ATAERGİN- SİYAH GÖZLER
- 95- EROL BÜYÜKBURÇ- GENÇLİK ŞARKISI
- 96- ERSAN ERDURA- HAYALİN GİTMEZ
- 97- RUHİ AYANGİL-UYAN EY GÖZLERİM GAFLETTEN UYAN
- 98- MAVİ IŞIKLAR- HELVACI
- 99- METİN ERSOY- SAMBA MARŞI
- 100- VEFA LİSESİ MARŞI

VEFA'YA BİR ARMAĞAN

VEFA MARŞI

METİN ERSOY

HER ZAMAN AYNI DERT VE KEDER
TÜRK SPOR ALEMİNİ ÜZER
HEY ALLAH BİLE DER Kİ YETER
BU SON DERS OLSUN ARTIK KENDİNE GEL

BÜYÜK KÜÇÜK VEFALI
HAYDİ KOŞ KÖTÜ GÜNDE
ŞİMDİ GÖSTER KENDİNİ
VEFALILIK BU İŞTE

GENÇ İHTİYAR BU SENE
VERELİM BİZ EL ELE

BİR NEFESTE ÇIKALIM
DAHA YÜKSEK YERLERE

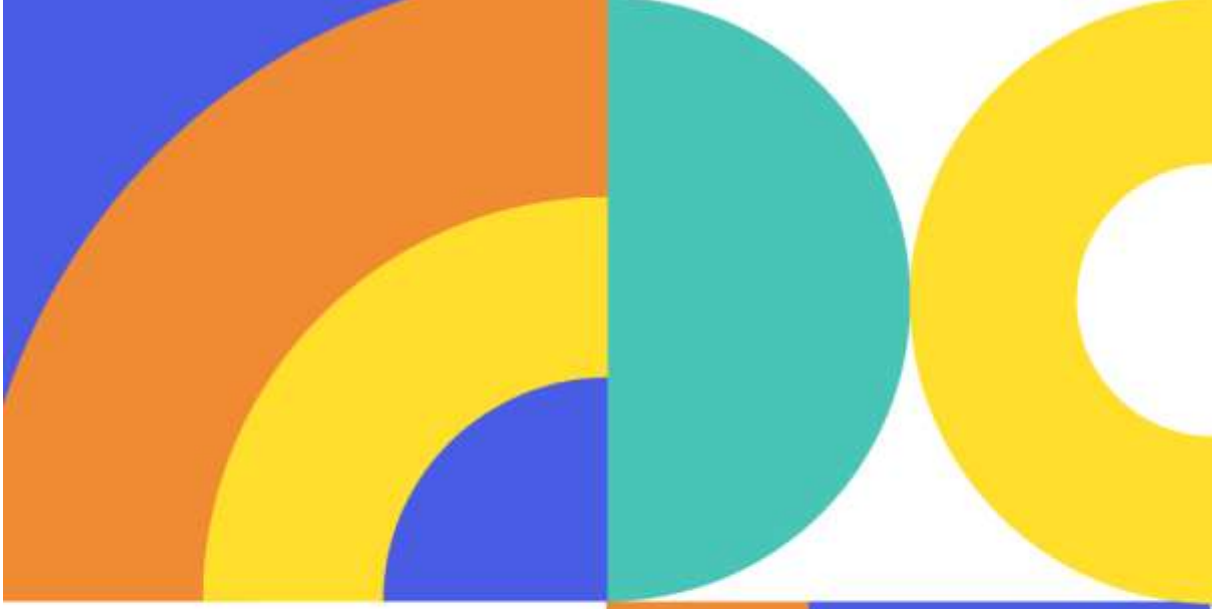
NE SÖYLESEM NE YAZSAM
HEPSİ AZ
DOĞANIN RENKLERİDİR YEŞİL BEYAZ
SEN VEFA DEYİP GEÇME SAKIN
BİR DÖN DE ŞÖYLE TARİHE BAKIN

1872 SENESİ
BİR ASIR BU İŞTE TARİHİN SESİ
BİNLERCE GENÇ NASIL GELDİ VE GEÇTİ
BİN DEFA SAĞ OL SEN VEFA LİSESİ

BÜYÜK KÜÇÜK VEFALI
HAYDİ, KOŞ KÖTÜ GÜNDE
ŞİMDİ GÖSTER KENDİNİ
VEFALILIK BU İŞTE

GENÇ İHTİYAR BU SENE
VERELİM BİZ EL ELE
BİR NEFESTE ÇIKALIM
DAHA YÜKSEK YERLERE

NE YILDIZLAR DOĞMUŞTUR BU YUVADAN
VAZGEÇMEYİZ ÖLSEK DE BİZ VEFADAN
KAN VERELİM ONA BİR HAYAT BOLSUN
HAYDİ, ARTIK VEFA ŞAMPİYON OLSUN

2021

**VEFA
LİSESİ'NİN
MÜZİK Lİ
TARİHİ**

